

A favor teu

Programa Electoral per a les Eleccions Generals del 23J

2023

Sumar

**En Comú
Podem**

00 Índex

01. Un nou model econòmic a favor de la vida	04
Introducció	04
Model econòmic social i sostenible	04
Teixit econòmic i industrial	07
Fiscalitat	10
Economia social, solidària i col·laborativa	13
Drets laborals, ocupació i prestacions	18
Polítiques del temps i racionalització horària	28
 02. Un país a favor de la planificació ecològica	 32
Liderar la lluita contra l'emergència climàtica.	
Per una transició verda i justa	32
Energia	35
Aire	39
Aigua	41
Residus	44
Ciutats i territoris propers, accessibles i amb serveis públics	51
Prioritzar el transport ferroviari	53
Aplicar una fiscalitat ecològica del transport	54
La gestió els ports i aeroports	54
Accelerar l'execució del Corredor Ferroviari Mediterrani	55
Repensar infraestructures insostenibles	56
Territori i urbanisme	56
Posar fi a les agressions al territori	56
Convertir les plusvàlues generades per l'acció pública en un bé comú	57
Rehabilitació residencial i renovació urbana	58
Reforma de la llei de costes	59
Biodiversitat	59
Defensa dels animals	61

03. A favor d'ampliar drets	63
Drets i serveis socials	63
Salut	71
Habitatge	76
Educació	83
Universitat	91
L'esport com a dret de la ciutadania que participa del benestar, la qualitat de la vida i la salut	99
Cultura	102
Llengua catalana i plurilingüisme de l'Estat	108
04. Un país a favor de la igualtat	110
Un feminisme per a tothom	110
Governança amb perspectiva de gènere	111
Joventut	118
Gent gran	121
Migracions i ciutadania	122
Diversitat funcional	128
05. A favor d'un país plural i democràtic	131
23J: Una proposta a favor de Catalunya	131
Radicalitat democràtica	134
Seguretat	144
Justícia	148
Dret a la informació	151
Laïcitat	155
Memòria democràtica	157
Governos locals i organització territorial	157
Construir una Unió Europea garant dels drets socials, d'una transició ecològica justa i que tingui un rol propi en el món	160
Una política exterior per un món més just, descarbonitzat, solidari i respectuós dels drets humans	161

01 Un nou model econòmic a favor de la vida

1.1. Introducció

Tot i l'impuls de les polítiques públiques que va suposar la pandèmia, la por a la inflació i l'increment de la despesa militar estan fent tornar les idees neoliberals que creiem esgotades. La lluita contra la inflació no s'orienta a un control de preus que impedeixi promoure-la als actors econòmics que tenen el poder per fer-ho sinó que es torna a la idea de causar recessions. A més, la pujada de tipus d'interès afecta les economies familiars més vulnerables, ja que els bancs aprofiten per fer caixa apujant-los les hipoteques. Per altra banda, les conseqüències en termes de despesa pública de la guerra d'Ucraïna podrien crear un horitzó de limitació de la despesa social per equilibrar els pressupostos.

En aquest context, les polítiques progressistes han d'anar orientades a ajudar a les persones a beneficiar-se de la bonança de les variables macroeconòmiques i a consolidar aquesta bonança fent créixer el poder adquisitiu de les classes populars mitjançant el creixement de l'ocupació, de les pensions i del salari mínim tal com ha estat fent en govern de coalició.

1.2. Model econòmic social i sostenible

Volem una economia que a la vegada que recuperi l'equilibri ecològic garanteixi l'eliminació de la pobresa, l'atur i la reducció de les desigualtats. Volem una economia ecològica, basada en la suficiència i en la justícia, que tingui en compte les limitacions físiques del planeta, la petjada ecològica i la distribució equitativa dels recursos naturals no renovables entre tota la població. Volem una economia en què el creixement econòmic i el consumisme deixin pas a les coses que realment importen a la gent, com la salut i el benestar psicològic, la seguretat en la feina i l'estabilitat econòmica, l'accés a un habitatge digne, a la formació en totes les etapes de la vida, a la cultura i al gaudi del temps lliure, a la participació en els afers comuns i enfortir les relacions de col·laboració i cooperació per aconseguir una societat més cohesionada, solidària i resiliència. No volem que tornin les polítiques regressives de reducció d'impostos als més rics amb la consegüent destrucció de l'estat del benestar i l'abandonament de les polítiques de lluita contra la desigualtat. L'habitatge ha de tenir el mateix tractament de dret exigible que tenen la salut, l'educació i les pensions i, per tant, l'estat té l'obligació de garantir-lo per totes les persones.

1.2.1 Un model econòmic ambientalment sostenible i socialment just

- **Escala sostenible.** La dimensió de l'economia s'adapta a la capacitat dels ecosistemes de proveir de recursos i absorbir residus.

- **Distribució justa.** Els treballs han de garantir una vida digna, afegint els mecanismes que assegurin una renda mínima. Aconseguir una distribució dels recursos que sigui justa socialment i que respecti els criteris ecològics i econòmics.
- **Millorar la qualitat de vida per a tothom.** El creixement econòmic deixa pas a allò que realment importen a la gent, com la salut, el benestar, l'ocupació segura, el temps lliure, la fortalesa comunitària i l'estabilitat econòmica.
- **Canvi en la forma de consumir.** El foment de l'ús per davant de la possessió. El foment de la provisió de serveis en lloc de productes. La implantació de les 4 R (reutilitzar, reduir, reciclar i recuperar) i el foment de l'economia circular i de residu zero.
- **Economia baixa en carboni,** transició energètica cap a les renovables, l'eficiència i l'estalvi. Augment dels llocs de treball dels sectors de l'estat del benestar i R+D.
- **Apostar per la diversificació sectorial** progressiva del model productiu per superar l'excessiva dependència de determinats sectors, fomentant la indústria i l'activitat econòmica innovadora i socialment útil.
- **Enfortir les relacions de col·laboració i cooperació** per aconseguir una societat més cohesionada, solidària i resiliència.
- **Definir i calcular sistemàticament nous indicadors complementaris al PIB** per mesurar el benestar social, la qualitat de vida i la bona salut mediambiental amb criteris de sostenibilitat.

1.2.2. Regular i impulsar un nou model financer que prioritzï l'interès social

Des dels anys 80 s'ha estat intensificant el procés de finançament de l'economia i s'ha fomentat la llibertat de moviments de capitals, i s'ha permès als bancs defugir el control legislatiu dels estats. La crisi financera del 2008 va posar en evidència que es requereix una regulació adequada i ferma del sector financer. L'absència d'aquesta regulació i les relacions incestuoses que s'han produït entre el poder financer i el poder polític han derivat en un rescat bancari monumental. Totes aquestes ajudes, no obstant, no han millorat l'accés al crèdit, i els bancs han prioritzat les inversions especulatives i han ofegat l'economia. Enfront d'aquesta situació cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social enfront dels beneficis privats dels accionistes.

Això passa per:

- Constituir una banca pública per donar una orientació del crèdit d'acord amb les necessitats socials i que fomenti una economia sostenible, canalitzar l'estalvi de les classes populars cap a inversions ètiques tot donant una nova orientació social al crèdit, i facilitar la creació d'una banca pública.
 - Prioritzar, reforçar i promoure l'ús del sistema de finances ètiques i cooperatives.
 - Recuperar el paper de les caixes d'estalvi limitant-ne l'activitat a un àmbit de proximitat i assegurant-ne una gestió democràtica i ciutadana i controls també democràtics i ciutadans.

- Comprometre les entitats financeres, especialment les que van rebre diners públics durant el rescat a permetre la portabilitat de les hipoteques de variables a fixes.
- Regulació de les hipoteques variables limitant la quantitat d'hipoteques variables a oferir
- Crear una moratòria (moratòries en situacions de vulnerabilitat), especialment els bancs que han estat rescatats.
 - Sotmetre els bancs privats a una estricta regulació per evitar que excedeixin un cert volum, limitant-ne les activitats especulatives i separant la banca comercial de la banca d'inversió.
 - Reinstaurar les limitacions tradicionals de l'activitat bancària, com són la separació entre banca comercial i banca d'inversió, la prohibició de donar crèdit a la borsa i l'obligació de consolidar en el balanç totes les societats satèl·lits (SIV).
 - Prohibir a la borsa les pràctiques que de sempre se sap que són nocives (venda a crèdit, compra a crèdit, etc.) i de les inventades recentment, com els productes derivats i els sintètics.
 - Establir taxes que gravin fortament les operacions sense període de maduració i especialment les relacionades amb el mercat intra-dia a la borsa.
 - Impulsar l'existència de moltes llicències bancàries en mans de bancs petits que competeixin entre ells i que en cas d'incompliment normatiu puguin ser tancats sense causar risc sistèmic.

1.2.3. Crear una banca pública

La concentració del sistema financer en unes poques entitats financeres, així com el deficient disseny del sistema monetari a la zona euro, permeten als bancs sotmetre els estats a un xantatge permanent. Durant molts anys s'ha fet creure que la gestió pública era inherentment ineficient, no obstant això, la crisi financera ha demostrat la falsedat d'aquesta premissa. Enfront d'aquesta situació cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social enfront dels beneficis privats dels accionistes.

La creació d'una banca pública constitueix un instrument de poder en mans de l'Estat que li permet superar la pressió dels mercats financers privats sobre l'economia nacional i permet impulsar polítiques de caràcter social i estratègic.

La direcció d'un banc públic ha de gaudir d'uns estatuts que reflecteixin l'equilibri entre la gestió tècnica i eficaç i la vocació de servei públic que ha de tenir aquesta entitat.

- Impulsar el crèdit tenint com a prioritat l'interès social i les inversions a llarg termini de caràcter estratègic i controlar els fluxos financers per reduir els capitals que s'amaguen als paradisos fiscals.
- Utilitzar el tipus d'interès de forma progressiva, rebaixant els costos financers a les famílies amb dificultats i a les petites empreses i autònoms.

- Accedir a les línies de crèdit del BCE a tipus d'interès preferent, sense necessitat d'ajudar-se dels mercats privats de deute.
- Mobilitzar els recursos financers suficients per recuperar el control dels sectors estratègics de l'economia i incentivar el desenvolupament d'activitats productives sostenibles, apostant per una renovació del sistema energètic.

1.2.4. Garantir la sostenibilitat de les polítiques socials i de salut

Les mal anomenades “polítiques d'austeritat” va suposar retallades dels serveis més essencials. La pandèmia va fer que algunes d'aquestes retallades comencessin a corregir-se, però sembla que aquest impuls s'està perdent. No podem permetre passes enrere en serveis bàsics, al contrari: cal avançar cap a uns serveis públics més forts i universals. Proposem:

- Establir per llei que, independentment de les regles de despesa i equilibri financer i respectant les competències de totes les administracions, prohibeixi reduir l'import total anual de la despesa en salut, en cura i en serveis socials.
- Aprovar una llei estatal bàsica de convergència amb la mitjana de la UE-15 en els nivells de serveis socials, educació, salut i dependència. Si hi ha increment del PIB a nivell estatal, garantir una equiparació progressiva de la despesa en salut i serveis socials per càpita amb el nivell mitjà de la UE, com a màxim en dues legislatures. Es tracta de revertir la situació actual per la qual es condiciona l'estat del benestar als minvants recursos fiscals

1.3. Teixit econòmic i industrial

1.3.1. Impuls a la indústria i la reindustrialització en sectors estratègics i emergents

Cal recuperar la vocació industrial, que els darrers anys ha estat ignorada i substituïda per projectes de l'economia especulativa, que han generat llocs de treball sense valor afegit i amb salaris baixos.

- Realitzar les inversions en infraestructures pendents necessàries per afavorir el desenvolupament industrial i l'exportació: el corredor mediterrani, el tercer fil a Tarragona, el transport de mercaderies per ferrocarril, l'adequació dels polígons industrials.
- Impulsar sectors industrials emergents (biomèdica, renovables, tecnologies de l'informació i la comunicació, videojocs...), apostant per la innovació i la recerca i per la transferència de coneixements entre la universitat i la indústria d'acord amb l'Estratègia Europea 2020, per les energies renovables, per l'electrificació del transport, etc.
- Impulsar la creació de cooperatives i empreses d'economia social i solidària com a eina per als processos de reconversió empresarial, vetllant per la participació de les persones treballadores en els processos, i de reindustrialització.

- Aprofitar les possibilitats dels nous fons estructurals i socials de la Unió Europea per consolidar i potenciar projectes industrials que afavoreixin la implantació d'una economia verda, així com els Fons Next Generation per accelerar el procés de transició ecològica i digital, reforçar la cohesió social i territorial i impulsar les polítiques d'igualtat.
- Promoure la creació de clústers que vinculin indústries tradicionals amb indústries emergents relacionades, per tal de fomentar la innovació i la transformació industrial al conjunt de l'economia, aprofitant l'aplicació de tecnologies de propòsit general vinculades a les indústries emergents.
- Fomentar projectes de recerca conjunta entre universitats, PIMES i organitzacions amb capacitat per adaptar la recerca universitària a les necessitats empresarials (la xarxa de centres Eurecat, empreses de serveis intensius en coneixement). Aquests projectes haurien de fomentar la innovació en indústries emergents, però també en indústries tradicionals, per tal de fomentar la seva transformació i adaptació als canvis econòmics.
- Incrementar els recursos destinats a la xarxa de centres Eurecat, amb la finalitat de fomentar la seva capacitat de recerca, i la seva capacitat d'aportar serveis a les empreses, en particular a les PIMES d'indústries emergents i tradicionals. L'objectiu és incrementar la capacitat dels centres Eurecat per ajudar a la innovació en Pimes d'indústries emergents i tradicionals."
- Augmentar la càrrega impositiva sobre la venda de productes industrials que per la seva fabricació no es pugui demostrar la utilització d'un percentatge per determinar de matèries primeres recuperades en el seu procés de fabricació.
- Paral·lelament, fomentar la indústria de la recuperació i la reutilització.
- Fomentar el consum de productes de Km0 amb polítiques que facilitin uns preus competitius i publicitin i garanteixin més qualitat fitosanitària que els productes de l'importació llunyana.

1.3.2. Democratització dels sectors estratègics

Els darrers anys hem notat els efectes de la manca de regulació, control i participació ciutadana sobre sectors estratègics de la societat, que tenen un paper essencial en la garantia dels drets fonamentals i també en el funcionament del conjunt de l'economia d'un estat. Això és producte de l'onada privatitzadora i desreguladora que ha deixat qüestions clau com l'electricitat, el gas o l'aigua en mans de grans empreses privades que només busquen obtenir el màxim benefici. Cal que la ciutadania torni a poder actuar sobre aquests sectors clau per posar-los al servei de la gent, en un doble sentit:

- Reapropiació pública de sectors estratègics com l'aigua, el gas o l'electricitat. Això implica en alguns casos, com ara en l'energia, la creació d'un operador públic potent, que recuperi la propietat pública de la xarxa elèctrica i actuï atenent a necessitats i interessos socials i ecològics. En altres casos implica que la propietat i la gestió no puguin caure en mans d'interessos lucratius, com en el cas del suport a la remunicipalització de l'aigua. Aquests processos s'han de dur a terme

mitjançant el diàleg social i garantint la continuïtat de les plantilles i el reconeixement dels drets laborals adquirits. Caldrà també impulsar la creació d'una teleoperadora de propietat pública.

- Participació del teixit social i d'economia social: per una gestió convenient d'aquests serveis volem que no només hi participin les institucions públiques sinó també el teixit social i ciutadà, els agents socials, així com les empreses de l'economia social i col·laborativa, que incorporin les necessitats de la majoria de la ciutadania en les decisions sobre la seva gestió.

1.3.3. Preservar i millorar el model comercial propi de Catalunya

- Protegir els comerços de proximitat a les zones tensionades pel turisme mitjançant un increment dels impostos als propietaris de locals que augmentin el preu dels lloguers dels locals comercials per sobre de l'IPC.
- Establir un nou sistema d'epígrafs que permeti als municipis un major control de noves activitats comercials que puguin contribuir al monocultiu turístic.
- Lluitar contra la competència deslleial amb l'hostaleria de proximitat.
- Aturar el model actual de turisme creixentista, especulatiu i basat a la massificació turística, que representen infraestructures com els Jocs Olímpics d'hivern al Pirineu, l'ampliació de l'aeroport del Prat i el Hard Rock.
- Millorar-lo per fer-lo més just, sostenible i competitiu, frenant la implantació desmesurada de grans cadenes, centres comercials allunyats de la trama urbana consolidada, creant serveis que donin valor afegit al comerç local i de proximitat, tot garantint l'accés al finançament, a l'associacionisme comercial i a la formació continuada, i facilitant el relleu generacional.
- Garantir la capacitat de decisió del Govern Català sobre les condicions d'accés i d'exercici de l'activitat econòmica, derogant els aspectes de la Llei 20/2013 de garantia de la unitat de mercat que ho impedeixen i que imposen la "llicència comercial única".
- Mantenir les limitacions a la instal·lació d'equipaments comercials fora de la trama urbana consolidada (TUC) i controlar les operacions urbanístiques de gran magnitud que porten aparellades actuacions comercials seguint aquest model.
- Aturar les pràctiques abusives de contractació de plantilles, mitjançant l'increment de les inspeccions laborals, l'agilització dels procediments sancionadors i l'increment de l'import de les sancions.
- Modificar la legislació laboral pertinent per tal de millorar les condicions laborals de les persones treballadores del sector especialment les autònomes i les que treballen en la gran distribució.
- Territorialitzar tots els recursos que l'Estat destina a polítiques de comerç per tal que les gestioni directament la Generalitat de Catalunya a partir de la realitat i les necessitats del sector.
- Afavorir el model comercial propi integrat a la ciutat, de proximitat i de qualitat, que respecti els drets de les persones consumidores i treballadores, derogant els aspectes del RD 20/2012 que ho impedeixen, com la llibertat d'horaris, els períodes de rebaixes, etc.

1.4. Fiscalitat

1.4.1. Lluitar contra el frau fiscal i l'economia submergida

Reformar el sistema i l'administració fiscals per tal d'assolir la suficiència financera de les administracions públiques i l'equilibri pressupostari i arribar a una fiscalitat més justa, igualitària i progressiva, augmentant el pes dels impostos directes, lluitant de forma efectiva contra el frau i l'evasió fiscals, i modernitzant el sistema tributari en el seu conjunt dins el marc europeu i estatal degudament harmonitzats. Avui, la causa principal del dèficit públic és el nivell elevat de frau fiscal que realitzen, principalment, les grans fortunes i els grans grups empresarials, i una economia submergida equivalent al 23% del PIB.

Per això ens comprometem a:

- Crear censos obligatoris de béns i drets radicats a l'Estat i a fora.
- Lluitar decididament contra els paradisos fiscals. Prioritzar decididament les entitats financeres i empreses que no operin en paradisos fiscals. No reconèixer personalitat jurídica a les societats constituïdes en paradisos fiscals per intervenir en el tràfic mercantil espanyol.
- Reduir al màxim els pagaments en efectiu, avançar cap a un model de transaccions electròniques 100% tot tenint en compte les mesures necessàries per evitar la generació de desigualtats a causa de la bretxa digital.
- Fer les reformes legals necessàries per poder investigar el frau fiscal internacional, sigui quin sigui l'origen de la informació que serveix de base a la denúncia, i evitar la impunitat dels que grans defraudadors quedin sense pena per formalismes jurídics i qüestions formals.
- Introduir mecanismes per impedir l'enginyeria fiscal.
- Procedir amb caràcter immediat a la FER la inspecció fiscal immediata dels patrimonis i les rendes que se'n van beneficiar de l'amnistia fiscal decretada per part del PP. Declarar els amnistiats fiscals del PP.
- Crear una oficina antifrau (OAF) a nivell estatal adscrita i depenent de la Direcció General de l'AEAT. Seria un organisme multidisciplinari amb competències d'investigació del frau fiscal organitzat i del contraban i el blanqueig de capitals associat, encarregat de l'auxili judicial, dotat amb una plantilla amb funcionaris/es propis i al que s'assignaran membres del Ministeri fiscal.
- Incrementar fortament els efectius humans i els recursos tècnics i legals de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i dels òrgans autonòmics equivalents per tal de perseguir el frau fiscal i l'economia submergida. Les agències i les inspeccions tributàries autonòmiques hauran de treballar coordinadament amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària i d'altres organismes de fora d'Espanya per cooperar en la lluita contra el frau fiscal i lluitar contra l'evasió fiscal. Amb l'objectiu de reduir un 30% el frau fiscal, l'assoliment del qual permetria obtenir obtindríem al voltant de 27.000 milions d'euros si considerem el frau fiscal de 90.000 milions d'euros estimat a Espanya pel 2013.
- Aprovar un nou estatut orgànic per a l'AEAT de manera que esdevingui una administració tributària al servei de l'estat però independent políticament, i al servei de tots els nivells d'administracions públiques.

1.4.2. Una fiscalitat més justa i solidària

Disposar d'un estat del benestar al nivell dels estàndards europeus requereix una fiscalitat que tingui capacitat de subministrar els recursos necessaris i que compleixi amb el principi de progressivitat (qui més té i guanya més contribueix), que recuperi la capacitat recaptatòria perduda i l'augmenti, i que incorpori també a la reforma fiscal la perspectiva de gènere. Cal augmentar els ingressos per tal de finançar i consolidar l'estat del benestar que és fruit de les lluites de tots i totes.

- Eliminar els beneficis fiscals de tot el sistema tributari espanyol que no corresponguin a finalitats de caràcter exclusivament d'interès i contingut socials o ecològics. Especialment, cal eliminar el règim de les Empreses de Tinença de Valors Estrangers (ETVE), que suposa un vehicle societari offshore per l'elusió fiscal internacional; i el règim d'exempcions a l'IRPF, que permet a les persones que es desplacen a treballar a Espanya i tenen rendes fins a 600.000€ anuals pagar un tipus marginal màxim del 24% i no tributar a Espanya per les rendes generades en altres països.
- Per eliminar la discriminació que pateixen les rendes del treball en relació amb les del capital en l'IRPF proposem convergir entre els tipus impositius d'ambdós tipus de rendiments.
- Garantir un tracte igualitari en l'impost de Societats per a les societats productives i les d'inversió, i que aquestes tributin al mateix tipus que les productives. En aquest sentit, estariem parlant d'eliminar els privilegis fiscals de les Societats d'Inversió de Capital Variable (SICAV, tipus de gravamen 1%) i de les Societats Anònimes Cotitzades d'Inversió en el Mercat Immobiliari (SOCIMI, tipus del 0%) respecte a o d'altres figures societàries que es graven al 18%.
- Gravar en grau més alt els nivells més alts de renda en l'IRPF. En aquest sentit, proposem un nou tram en l'IRPF amb un tipus marginal del 50% per a rendes superiors a 100.000 € anuals, en convergència amb els països nòrdics.
- Crear un impost que superi l'antic impost de Patrimoni, amb el nou Impost sobre la Riquesa (IR) cedit al 100% a les comunitats autònomes.
- Crear un impost que gravi les entitats financeres i les entitats propietàries d'habitatges adquirits mitjançant processos d'execució hipotecària, desnonaments o dacions en pagament, vinculades per la possessió sense ocupar o per les plusvàlues obtingudes amb la venda d'habitatges situats a l'estat espanyol, adquirits en ambdós casos mitjançant processos hipotecaris, desnonaments o dacions en pagament de deutes.
- Incrementar el recàrrec actualment situat al 50 % de la quota líquida del IBI fins al 150 %, amb l'objectiu que tingui un efecte més gran en l'optimització de l'ús del parc edificatori residencial i reforci l'instrument dels Ajuntaments per fer front a situacions d'habitatge desocupat a través de la fiscalitat.

L'impost tindrà dos fets imposables:

- Per la propietat dels habitatges descrits anteriorment que al cap de sis mesos de l'adquisició no s'hagin venut o no estiguin llogats a preus socials (fins a 500 euros/mes) es gravarà la propietat de l'habitatge amb un impost creixent en funció del temps que quedi buit.
- Per l'increment de valor obtingut pel propietari o propietària amb la venda dels habitatges descrits abans, que serà calculat com a diferència entre el valor registral d'adquisició per part de l'entitat financera o de l'entitat vinculada i el valor real de mercat en la venda a un tercer o tercera, es gravarà aquest benefici al tipus únic del 99% de la plusvàlua obtinguda.
- Incorporar una modificació a l'actual impost estatal sobre els dipòsits de la banca consistent en: cedir-lo a les comunitats autònomes d'acord amb el criteri del lloc de residència del titular dels dipòsits.
- Establir dos trams impositius d'acord amb els diners que en forma de dipòsits de tercers gestionen les entitats: fins a 600 milions, del 0,4%, i més de 600 milions, del 0,5%.
- En la mesura en què rebutgem l'increment de l'IVA imposat pel PP i proposem la derogació del RD 20/2012, perquè considerem que és un increment fiscal injust i indiscriminat que està afectant majoritàriament les classes populars, restituir el tipus d'IVA reduït i superreduït per tots els béns que han canviat de classificació, com els serveis culturals, el material escolar i les ulleres.
- Treballar per impulsar les reformes legals necessàries a l'Estat i a la UE per establir un impost sobre els béns de luxe amb un tipus més elevat que el tipus normal.
- Per avançar en l'equitat i fer un IBI progressiu, establir-ne una escala de gravamen creixent en funció del valor de l'immoble, així com la potestat d'establir bonificacions en funció de les circumstàncies econòmiques, personals i/o familiars.
- Imposar de forma immediata una Taxa Tobin sobre les Transaccions Financeres que a més de garantir ingressos també és una taxa per lluitar contra l'especulació financera. Auditar els acords bilaterals de doble imposició.
- Evitar el dumping fiscal en els impostos en què les comunitats autònomes tinguin capacitat normativa mitjançant l'establiment de mínims en els tipus efectius.
- Establir un impost específic sobre les vendes realitzades per Internet o mitjançant altres mecanismes de facturació des de seus internacionals, que es pagui en proporció d'aquestes vendes al mateix país.

1.4.3. Impulsar una fiscalitat ambientalment avançada pel canvi de model productiu i de consum

Cal introduir mesures noves de fiscalitat ambiental que promoguin els canvis en el comportament de les persones i les empreses cap a un consum més responsable i que faciliti la transició cap a una societat sostenible i cap a una reducció de la petjada ecològica. La proposta va en un doble vessant, amb modificacions d'alguns impostos ja existents i la inclusió de noves figures impositives.

Per això ens comprometem a:

- Aprovar un pla d'incentius fiscals específics per fomentar l'adquisició de vehicles elèctrics i als vehicles adscrits a un règim de carsharing reconegut per l'autoritat municipal competent i la introducció de l'eurovinyeta amb criteris de fiscalitat ambiental.
- Modificar els actuals impostos: IRPF: introduir una deducció per adquisició d'abonaments de transport públic. Ampliar els supòsits de desgravació fiscal de l'IRPF per actuacions i inversions en finques en custòdia i espais naturals protegits.
 - IVA: aplicar el tipus normal en comptes del reduït als serveis com la fumigació de plantacions o el transport aeri, i aplicar, en canvi, el reduït a les rehabilitacions i els habitatges protegits.
 - Impost sobre determinats mitjans de transport (matriculació): eliminar l'exempció de la qual gaudien fins ara totes les embarcacions d'esbarjo i les aeronaus, i vehicles i motocicletes, i reforçar el vincle entre el tipus impositiu i les emissions de CO₂ augmentant el nombre de categories.
- Modificar els impostos locals per tal de bonificar les inversions en instal·lacions d'estalvi, d'eficiència i que introdueixin les renovables.
- Tendir progressivament a anivellar l'impost sobre el petroli i el gasoil amb la mitjana europea, en funció de les emissions contaminants, i crear un impost sobre l'energia nuclear i l'emmagatzematge de residus radioactius, la recaptació del qual es destinaria en part a un fons, gestionat per les comunitats autònomes, per al desenvolupament alternatiu de les zones on se situen les centrals, per millorar-ne el teixit econòmic.
- Aprovar un impost per l'abocament i la incineració de residus, els ingressos del qual se cedirien a les comunitats autònomes si no el tenen ja establert.
- Crear un impost sobre substàncies d'elevat nivell de preocupació, com les classificades per la normativa com a carcinògenes, mutàgenes o tòxiques per a la reproducció.
- Crear un gravamen sobre les activitats que es beneficien directament o indirecta del patrimoni natural per finançar la creació d'un fons públic de conservació. Aquesta proposta ja es du a terme a països com Àustria.

1.5. Economia social, solidària i col·laborativa

L'economia social, solidària i col·laborativa constitueix una realitat empresarial transformadora basada en l'autogestió i la cogestió, en la presa democràtica de decisions, en la propietat en mans dels treballadors i treballadores i cooperativistes que adquireixen la capacitat de decisió sobre l'empresa i la manera d'organitzar-se.

Promou, per tant, la primacia de la persona i de l'objecte social per sobre del capital, l'adhesió voluntària i oberta, el control democràtic pels seus integrants, la conjunció dels interessos de les persones usuàries i de l'interès general, la defensa i aplicació dels principis de solidaritat i responsa-

bilitat, autonomia de gestió i independència respecte dels poders públics i el destí dels excedents a la consecució dels objectius a favor del desenvolupament sostenible, de l'interès dels seus integrants i de l'interès general.

1.5.1. Enfortir l'economia social i solidària per democratitzar l'economia

L'economia social i solidària té un pes important a l'economia del país. Representa com a mínim el 12% del PIB en facturació i 2.210.000 llocs d'ocupació. Però aspirem a fer que aquesta realitat representi com a mínim el 30% del PIB a parts iguals amb l'economia pública i amb una economia convencional molt més responsable.

Proposem fer-ho mitjançant les següents mesures:

- Impulsar polítiques específiques de finançament per al sector per mitjà de l'aplicació de deduccions en l'impost de la Renda de les Persones Físiques per a la inversió tant en capital social com en préstec en qualsevol de les seves modalitats a cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció i centres especials de treball, equiparables a les deduccions per inversió en empreses noves o de recent creació.
- Potenciar la posada en marxa de fons d'inversió socials per mitjà d'una normativa pròpia i d'estímul fiscal.
- Dissenyar polítiques que facilitin que empreses en crisi puguin ser recuperades per persones treballadores per mitjà de cooperatives de treball associat.
- Establir programes d'ajudes a entitats representatives de l'economia social per a la creació de plataformes empresarials que possibilitin la intercooperació, creant sinèrgies que millorin la capacitat competitiva de les empreses d'economia social.

1.5.2. Promoure la innovació i consolidar Catalunya com a referent mundial de l'economia col·laborativa

De la mateixa manera que cal un canvi polític, cal un canvi econòmic. La política econòmica no només "no funciona" sinó que reforça un model productiu que té greus problemes estructurals que el fan insostenible (especialització en sectors d'escàs valor afegit, productivitat feble, dependència energètica, debilitat externa) i caduc, ja que no aprofita els avantatges comparatius de la societat catalana vers la creativitat social i la innovació econòmica. Tot i la retòrica de les reformes econòmiques, el Govern no ha abordat aquests problemes.

Mentrestant creix la producció col·laborativa basada en el coneixement obert. Les possibilitats de comunicació que han obert les noves tecnologies han tingut com a resultat un augment de dinàmiques d'agrupació i col·laboració al voltant d'objectius o interessos comuns, la qual cosa s'ha traduït en un nou model productiu i de distribució entorn de la construcció col·laborativa de recursos. El model de producció procomú entre iguals es refereix a la producció i compartició de recursos comuns a partir de la col·laboració (a vegades a gran escala) d'individus a través de plataformes en línia. Hi ha diverses tendències: la producció col·laborativa de recursos de coneixement obert, l'economia col·laborativa basada en un model de

consum que afavoreix la compartició de recursos, el finançament col·lectiu o les monedes socials. Ara bé, cal desemmascarar i rebutjar la falsa economia col·laborativa d'aquelles corporacions sustentades per grans firmes de capital risc que operen a escala global desafiant les lleis fiscals i laborals i precaritzant les condicions laborals de treballadors i treballadores. En aquest sentit, creiem que és un excel·lent fonament la Declaració impulsada per l'Ajuntament de Barcelona sobre els Principis i Compromisos de les Ciutats Col·laboratives, que busca protegir els drets dels veïns i veïnes i els treballadors i treballadores.

Les noves modalitats de producció requereixen, d'una banda, una regulació adequada de les activitats. Sobretot respecte a la regulació de l'activitat de les empreses transnacionals que ofereixen infraestructura i serveis a l'economia a Catalunya. Catalunya ha estat una regió clau a Europa en el desenvolupament d'aquest model, amb un gran capital creatiu i d'innovació, i ha comptat amb un gran potencial per a la consolidació d'un sector productiu robust i per consolidar-se com a regió de referència al món. El sector pot ser un motor d'internacionalització i d'augment de les exportacions catalanes.

Per tot això proposem una nova llei de promoció de l'economia col·laborativa que contempli:

- Potenciar les ciutats col·laboratives. Dotar les ciutats i poblacions de protocols que permetin tenir iniciatives de cura i cobrir necessitats en l'espai comú.
- Afavorir la creació de nous sistemes de distribució col·laboratius i basats en la intel·ligència col·lectiva per promoure xarxes col·laboratives globals en favor de la producció i el consum locals, i les pimes (enfront de grans conglomerats econòmics deslocalitzats).
- Desenvolupar un pla d'economia col·laborativa basada en el coneixement obert. Aquest pla ha de desenvolupar un model productiu integral i sostenible basat en el coneixement col·laboratiu i lliure (que garanteixi els drets d'ús, còpia, modificació i redistribució).

1.5.3. Foment de l'economia digital i col·laborativa

- Es donarà suport i s'impulsarà l'emprenedoria col·lectiva en el sector de l'economia col·laborativa procomú, mitjançant l'impuls de hubs (centres, comunitats) d'innovació.
- Afavorir l'accés a espais de treball i de coworking (llocs de treball compartits) a les incubadores d'emprenedors/es i empreses start-up, de manera que s'arribi a crear una xarxa d'espais de col·laboració (Fab Labs, makerspaces, etcètera) que permetin a petits i petites emprenedores la mutualització de recursos, oferir serveis compartits i facilitar la innovació de forma descentralitzada, de manera que la ciutadania i el teixit productiu se'n beneficiïn. Impulsarem els fons públics d'inversió en aquests sectors i la col·laboració publicoprivada en la generació d'aplicacions digitals d'interès general.
- Es promourà la integració, la col·laboració sectorial i l'escalabilitat del sector (que permetin la mutualització de recursos, l'oferta de serveis compartits i la facilitació de la innovació de forma descentralitzada). Promocionar Catalunya com una regió favorable al procomú.

- Es crearà un clúster d'innovació.
- Es definirà un marc de desenvolupament sectorial integrat basat en la integració de multitud de petits i petites proveïdores de serveis per a la creació conjunta de grans indústries competitives internacionalment.
- S'afavoriran sinergies entre l'economia digital i l'economia social i solidària a Catalunya.

1.5.4. Dret d'accés, ús i còpia privada als coneixements i les cultures

L'adopció de les noves tecnologies de la informació ha comportat una possibilitat més gran d'accés i distribució de recursos immaterials, com ara informació, cultura o coneixement. També s'ha produït un canvi qualitatiu en el nombre de persones amb accés a instruments (de gravació, mescla, disseny, entre d'altres) per a la creació cultural o de coneixement, tot ampliant molt la disposició a "crear", intervenir creativament i qüestionar decisions i fonts d'autoritat.

En altres paraules, ha crescut el nombre de persones que es consideren avui creatives o que desenvolupen activitats creatives. Les generacions digitals desenvolupen identitats interactives o creatives (enfront de la identitat de "consum" d'espectacles); creen i adapten continguts i alimenten les seves pròpies audiències; estan més (i millor) informades; i tenen una disposició més gran a crear la seva pròpia opinió i qüestionar l'autoritat basada en posicions de "saber". Cal facilitar des de les administracions la transició de les indústries lligades a la cultura i al coneixement per adaptació dels models de negoci al nou entorn d'Internet i posar èmfasi en l'adveniment de nous models de sostenibilitat per a les noves pràctiques creatives.

Per això proposem:

- Garantir el dret d'accés, ús i còpia privada als coneixements i cultures (en contingut, format i infraestructures), tot reforçant les clàusules d'ús legítim que encara permetin els tractats internacionals signats.
- Dret a la còpia privada.
- Adopció de llicències lliures copyleft per als continguts de les administracions.

1.5.5. Ús social i cooperatiu del programari lliure de codi obert i de la gestió de dades obertes

- Introduir clàusules que assegurin que les inversions de caràcter públic en la producció, promoció i difusió d'obres culturals, educatives, científiques, de programari, disseny o de qualsevol altre mena potencialment subjectes a propietat intel·lectual, siguin públiques de debò i que es publiquin en formats i amb llicències lliures (GPL, CC-by-sa o equivalents).
- D'acord amb els marcs normatius existents, les institucions públiques han d'utilitzar exclusivament estàndards oberts i cal vetllar que així sigui, a tots els contractes de l'administració.

- Redefinir el full de ruta d'implantació del programari lliure a les administracions i impulsar un compromís per executar-lo. Cal un suport ferm al desplegament del programari lliure en l'àmbit de l'escola.
- Tots els continguts creats des de les administracions han de passar al domini públic i ser publicats en llicències lliures (copyleft). Cal crear repositoris i espais documentals per facilitar l'accés a aquests continguts i fer actuacions de promoció i divulgació sobre els usos i beneficis de les llicències lliures. D'acord amb això, també farem una avaluació de tots els contractes d'externalització dels serveis informàtics, tot potenciant l'ús de programari lliure. Establir polítiques que afavoreixin l'ús social i cooperatiu i el desenvolupament de programari lliure i de codi obert a tot l'estat, per fomentar l'adopció i la creació d'estàndards oberts de programari i promoure la generació de solucions que només existeixen en forma de programari propietari en el cas d'aplicacions d'ús ciutadà.
- Promoure la creació per part dels organismes de l'Estat (CENATIC) d'una base de dades, on tota la ciutadania pugui consultar i accedir a les aplicacions i eines de programari lliure disponibles i actualitzades.
- Fomentar des dels mitjans de comunicació públics la informació i difusió del programari lliure, amb campanyes per l'alfabetització digital i les opcions disponibles envers el programari privat.
- Incloure en els plans de formació de tota l'Administració de l'Estat, dirigits al personal o a la ciutadania, una formació orientada a la utilització de programari lliure, que ens apropi en coneixements als països del nostre entorn.

1.5.6. Accés universal i la neutralitat de la xarxa

Internet té un potencial democratitzador enorme. Tanmateix, han estat nombrosos els intents per part de grans corporacions de controlar i limitar el seu accés i els seus continguts. Perquè la xarxa sigui al servei de tothom, cal garantir que sigui neutral, i per això proposem:

- Potenciar la neutralitat de la xarxa per garantir que es limita el paper de les empreses que proveeixen el suport a la comunicació i preservar que el servei ofert per part dels prestadors dels serveis no distingeixi ni prioritzi de manera arbitrària els continguts, serveis, aplicacions o altres amb criteris de propietat, marca, font d'origen o preferència.
- No es pot imposar cap restricció als drets i les llibertats fonamentals sense una resolució judicial. La llei ha de garantir la protecció de dades, la neutralitat a la xarxa i la definició d'Internet com un servei universal gratuït per al conjunt de la ciutadania. La normativa legal ha de consolidar l'ampliació de l'actual servei per fer-lo universal i ha d'assegurar una velocitat mínima suficient i ampliable en funció dels avenços tecnològics.
- Garantir que en l'ús de les TIC es protegeixi el dret a la intimitat i el dret a saber qui té les nostres dades personals, com s'hi ha accedit, perquè s'utilitzen i possibilitar-ne el control i cancel·lació.
- La gestió del tractament de dades massives (conegut a l'entorn professional com a big data) obtingudes pels serveis de les administra-

cions públiques, en especial les referides a la salut de les persones, ha d'estar sota el lideratge exclusiu de l'administració pública i sempre per a projectes de recerca encarregats per aquesta i amb clars objectius d'interès públic.

- Garantir que la velocitat de les connexions a Internet sigui almenys equiparable a la dels països més avançats en aquest àmbit.

1.5.7. Promoure una política tecnològica lliure i descentralitzada

Considerem el desplegament d'infraestructures de telecomunicacions des del sector públic per a la ciutadania, les empreses i les mateixes administracions, com la millor garantia per poder disposar de nous serveis, de qualitat, a preus competitius i arreu del país. És la garantia que aquestes infraestructures siguin de propietat pública i ofereixin un servei públic.

Per tant:

- Cal afavorir la compartició d'infraestructures entre operadores, tot establint sistemes de contraprestació i exigint inversions reals als operadors que vulguin actuar en el mercat de les telecomunicacions.
- Entenem els nous models de desplegament de xarxes de fibra òptica que proposa la Xarxa Oberta de Catalunya com una experiència de model que ha de permetre accelerar l'extensió territorial. Demanem que el Govern sigui transparent en explicar els acords i contractes i que aquests aportin plena competència en serveis i qualitat.
- S'ha de garantir el dret a l'accés a Internet amb la potenciació de les xarxes obertes com Guifi.net
- Hem de desenvolupar lleis destinades a impedir els monopolis en els mitjans de comunicació amb la limitació del percentatge d'un mateix àmbit comunicacional (o en tots), que pot tenir un mateix grup o empresa (de ràdio, televisió, Internet.).

1.6. Drets laborals, ocupació i prestacions

Davant del fracàs del model basat en la desregulació, la precarietat i els baixos costos laborals, que la nova reforma laboral del govern de coalició combat de manera exitosa i malgrat les limitacions derivades del context econòmic i la falta de col·laboració d'importants sectors empresarials, seguim apostant per crear treball digne, estable, segur, de qualitat i amb drets, un component essencial per a una societat més justa i igualitària, també al plànol laboral. Cal reduir l'atur i crear llocs de treball de qualitat, que afavoreixin la conciliació personal i facilitin la desmercantilització de la vida, en l'horitzó de la plena ocupació, en sectors de transició energètica i ecològica i de l'estat del benestar, a partir d'un Pla de creació d'ocupació i d'atenció a la igualtat d'oportunitats.

1.6.1. Impulsar un pla de creació d'ocupació i igualtat d'oportunitats

Afavorir la conciliació personal i facilitar la desmercantilització de la vida, en l'horitzó de la plena ocupació, en sectors de transició energètica i

ecològica i de l'estat del benestar és un dels compromisos del nostre espai polític.

Cal combatre aquesta opció política de repartiment insolidari de l'ocupació amb l'objectiu, en primer lloc, de promoure el dret al treball, tal com regula l'art. 35 de la CE.

Un objectiu que no depèn només de reformes legals, que no obstant són absolutament necessàries, sinó també de tenir l'oportunitat d'aprofundir la línia política iniciada pel Ministeri de treball del Govern de l'Estat, posant les persones i les seves necessitats al centre de l'acció de govern, per això ens comprometem a:

- Repartir el treball mitjançant la reducció generalitzada de la jornada laboral, per llei, sense reducció de sous. Penalitzar les empreses que realitzin hores extra. Treballar per combatre el treball involuntari a temps pericial, evitant la seva feminització.
- Crear ocupació en sectors clau com l'economia verda (combat canvi climàtic, impuls energies renovables, mobilitat sostenible, rehabilitació estructural i energètica d'habitatges), serveis públics bàsics (cura de les persones, autonomia personal, educació, salut, cultura, polítiques laborals actives), recerca, innovació i cultura finançades amb un avenç en la convergència en pressió fiscal amb la UE-15.
- Comprometre l'administració perquè, mitjançant la contractació directa i indirecta (compra pública de béns i serveis) garanteixi l'ocupació d'aquells col·lectius amb més risc d'exclusió social o menor ocupabilitat.
- Regular el dret a la jubilació avançada i a la jubilació parcial com a mecanisme de creació d'ocupació.

1.6.2. Impulsar un Estatut del Treball del segle XXI per garantir el dret a un treball digne

El Govern de Coalició, amb el Ministeri de Treball al capdavant, ha iniciat reformes legals que han permès reequilibrar les relacions laborals, la capacitat d'imposició unilateral de les empreses, i enfortint el sistema de negociació col·lectiva. Però cal seguir aprofundint aquest canvi al model de relacions laborals a l'estat espanyol. Per tal de fer-ho possible proposem:

- Impulsar noves reformes laborals que defineixin un sistema de relacions laborals, garantista del dret a un treball digne, en les següents matèries: Igualtat a l'accés a l'ocupació, Relacions Laborals, salaris, formació professional, contractació, organització del treball, acomiadament, negociació col·lectiva i mútues col·laboradores de la Seguretat Social.
- Seguir aprofundint el camí endegat per l'última reforma del sistema de pensions per garantir pensions dignes per a tothom. Increment de la pensió mínima contributiva fins a l'SMI.
- Seguir avançant en una nova regulació de les prestacions i subsidis de desocupació, superador de les reformes impulsades des del Govern pel PP.

1.6.3. Recuperar el caràcter públic dels serveis d'ocupació i garantir igualtat en l'accés als mateixos

Garantir l'ocupació com un dret fonamental, sense discriminació en l'accés als serveis públics d'intermediació, ha esdevingut impossible a partir del moment en què es va autoritzar el paper d'intermediació de les agències de col·locació privades amb finalitats lucratives. Això, junt amb el paper preponderant de les ETT i la retallada dels recursos destinats a aquest servei públic ha portat a una situació de greu discriminació en l'accés als sistemes públics d'ocupació a l'estat espanyol. Per revertir aquesta situació proposem:

- Garantir el caràcter públic de les activitats dels serveis públics d'ocupació i les agències de col·locació amb finalitats lucratives.
- Prohibir que les empreses de treball temporal puguin actuar en funcions d'agències de col·locació o intermediació.
- Potenciar els serveis públics d'ocupació com a instrument bàsic de les polítiques actives d'ocupació.
- Dotar al Servei Públic d'Ocupació Estatal i als Serveis Públics de les comunitats autònomes dels recursos humans, materials i econòmics necessaris per a l'eficàcia en el compliment de les seves funcions.

1.6.4. Garantir unes relacions laborals en igualtat i lliures de discriminació

En Comú Podem volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones migrades, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per a assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que l'estimulin. Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Garantir que el jovent disposa dels mateixos drets laborals que la resta de la població activa: cobertura en cas d'atur, contractació amb els mateixos salaris i jornades; pla integral pel retorn dels i les joves, potenciació de l'FP per a millorar la seva empleabilitat.
- Posar fi a la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat laboral de gènere, particularment en matèria salarial. Nous drets laborals associats a la igualtat i corresponsabilitat en el treball de cura.
- Complir la quota de reserva de la LISMI, per tal de fer possible l'accés al mercat de treball de les persones en diversitat funcional.
- Introduir una dimensió laboral en un Pacte Nacional per la Immigració, com a instrument útil per a la integració de les persones migrades. Reconèixer, a nivell estatal, les competències professionals de la població nouvinguda, atenint-nos a la seva trajectòria laboral en origen.
- Dotar la Inspecció Laboral d'encara més mitjans humans i materials necessaris per a la lluita contra l'explotació i la discriminació laboral.

1.6.5. Garantir els drets laborals de la joventut: per un treball en igualtat d'oportunitats

Sumar En Comú Podem volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones nouvingudes, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per a assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que l'estimulin.

Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Garantir que els i les joves en pràctiques a empreses gaudeixen dels drets laborals que els hi reconeix la normativa vigent en matèria de contractes de formació i en pràctiques. Reducció de l'edat màxima d'accés a aquests contractes als 23 anys.
- Reformar la situació de les persones becàries i del personal de recerca de les universitats i institucions de recerca, per garantir que realitzen tasques essencialment lligades a la seva formació en recerca.
- Crear un pla integral que faciliti el retorn amb feina dels i les joves. Superar el desemparament social, polític i econòmic dels i les joves que han emigrat per causes econòmiques, garantint el dret a l'acompanyament i el dret al retorn.
- Aplicar de forma completa i estructural el Programa de Garantia Juvenil perquè cap menor de 26 anys passi més de 4 mesos sense una oferta formativa, laboral, de pràctiques o d'aprenentatge.
- Incrementar la cobertura en cas d'atur pel que fa a les persones joves. Cal reformar les actuals prestacions i ajuts que exclouen a moltes persones joves, situant-se en risc d'exclusió social i sense poder endegar un projecte vital autònom.

1.6.6. Treballar en condicions d'igualtat i sense discriminació per raó de gènere

Sumar En Comú Podem volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones nouvingudes, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per a assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que l'estimulin. Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Acabar amb la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat que evitin qualsevol discriminació de gènere i en especial la discriminació salarial de facto.
- Mesures de suport a la participació de les dones als consells d'Administració.
- Augment de la dotació pressupostària dels plans d'ocupació destinats a dones. Estudiar i potenciar fórmules de creació de llocs de treball per als sectors femenins més desfavorits, especialment per a dones víctimes de la violència masclista, aturades de llarga durada, nouvingudes i dones en situació d'exclusió social.

- Incorporació d'indicadors de gènere als sistemes de seguiment i avaluació de serveis i recursos estatals de formació i ocupació, de manera que permetin valorar els resultats obtinguts i el seu impacte en termes de gènere i, si s'escau, el disseny i incorporació de mesures correctores.

1.6.7. Protegir les treballadores autònomes avançant en drets

Les treballadores autònomes són un col·lectiu especialment vulnerable enfront dels factors d'instabilitat productiva i econòmica, d'aquí la seva afectació per situacions com la crisi associada a la pandèmia de la Covid – 19, l'erupció del volcà de la Palma o la guerra a Ucraïna. Tot i que la participació del nostre espai al govern de l'estat, molt principalment des del Ministeri de Treball s'ha traduït en un avenç en drets d'aquest col·lectiu encara ens queda molt camí a recórrer per garantir la seva equiparació en drets a altres treballadores. Per això ens comprometem a:

- Possibilitar el pagament trimestral de les quotes de cotització a la SS de les treballadores autònomes, en lloc de mensual. Analitzar la possibilitat de desenvolupar un règim de cotitzacions a temps parcial.
- Impulsar una modificació de l'Estatut del Treball Autònom que garanteixi i amplii els drets de les treballadores autònomes dependents i del col·lectiu que es pot incloure sota aquesta denominació.
- Impulsar la reivindicació que els autònoms i autònomes en situació de cessament de l'activitat professional tinguin dret, en les mateixes condicions que les persones provinents del món assalariat, a l'accés a les prestacions no contributives i els subsidis existents en cada moment.
- Modificar la normativa per tal d'ampliar l'actual termini a un mínim de 5 anys, fi que les persones assalariades, amb dret a prestació per desocupació i que sense esgotar-la s'hagin establert com a autònomes i cessin posteriorment en l'activitat com a tals, puguin cobrar les prestacions suspeses i no exhaurides en el seu dia.
- Modificar l'actual normativa de les mútues per tal que els autònoms i autònomes també puguin accedir, com les empreses, als òrgans de govern i control.
- Establir un pla específic per a la detecció de falsos autònoms i autònomes i el reconeixement de la condició de treballadors assalariats amb els drets inherents.

1.6.8. Implantar un nou sistema de relacions laborals més democràtiques: participar en l'organització del treball

Les reformes legals aprovades pel PSOE i el PP, amb el suport parlamentari de l'antiga CDC van causar una greu desregulació del mercat de treball, individualització de les relacions laborals i pèrdua de força dels representants dels treballadors i treballadores. Aquesta és una etapa superada per la reforma laboral impulsada pel Ministeri de Treball de Yolanda Díaz, però per consolidar aquest canvi al model de relacions laborals és essencial introduir la democràcia als centres de treball.

Així doncs, impulsarem:

- Introduir la flexibilitat interna negociada, basada a la negociació col·lectiva i major participació en l'organització del treball, la modificació substancial de les condicions de treball deixaria així de ser potestat exclusiva de l'empresa.
- Introduir als òrgans directius de les grans empreses, amb veu i vot, la representació unitària dels treballadors i treballadores.
- Restringir la regulació de la classificació professional i la mobilitat funcional al conveni col·lectiu sectorial.
- Recuperar l'autorització administrativa prèvia tant per a la modificació substancial de les condicions de treball, com per als Eros de suspensió i reducció de jornada.
- Garantir els drets de les treballadores en cas d'externalització productiva.
- Responsabilitat solidària de l'empresa principal, respecte al compliment de totes les obligacions laborals i limitació de la cadena de subcontractes amb garantia del conveni col·lectiu aplicable, amb la finalitat d'evitar el dumping empresarial.
- Equiparació de drets entre les treballadores de l'empresa principal i la subsidiària.
- Estendre el concepte de successió d'empresa a la transmissió de l'activitat empresarial que no vagi acompanyada de mitjans de producció.

1.6.9. Recuperar la capacitat adquisitiva dels salaris per a reactivar l'economia

La reactivació de l'economia necessitava aturar la caiguda dels salaris i que aquests recuperessin la seva capacitat adquisitiva, de manera que la participació de la massa salarial en la renda s'estabilitzés, primer, i recuperés el perdut en els anys de crisi. La despesa de la població assalariada és un dels factors (junt amb la millora de les prestacions d'atur i la despesa en serveis públics) que ha permès augmentar la demanda interna i contribuir no poc a generar ocupació estable i de qualitat, demostrant així que una altra política era possible i oferia millors resultats que les retallades salarials dels anys precedents.

Malgrat les pujades anuals de l'SMI, fins a situar-lo als 1080€ actuals, en compliment de la Carta Social Europea, els guanys empresarials no han deixat de créixer, de la mà de l'increment a la inflació, menor que a la resta de la UE, però, així i tot, insostenible per als treballadors i treballadores, a qui se li estan traspasant els costos de l'escenari bèl·lic, i fent necessària una reversió d'aquest procés per motius de justícia social.

Per revertir la situació ens comprometem a:

- Seguir incrementant el salari mínim per anar reduint el diferencial amb la resta de països del nostre entorn, aplicant la mateixa ràtio a les pensions mínimes contributives.
- Derogar la llei de desindexació de l'economia espanyola, tornant a fer de l'IPC l'índex de referència per a l'actualització de preus en tots els sectors de l'economia.

- Introduir clàusules de revisió salarial, en funció de l'IPC real.
- Ampliar els nivells de cobertura del Fons de Garantia Salarial, augmentant el nombre de mensualitats i els imports màxims, tant pel que fa a indemnitzacions com a salaris.

1.6.10 Millorar el sistema de formació professional per a garantir la igualtat d'oportunitats

La formació professional ha de ser el pilar fonamental per a la millora de la qualificació de la població activa, amb l'objectiu de garantir el principi d'igualtat d'oportunitats. Unes polítiques formatives, que han de garantir l'accés a la formació professional al llarg de la nostra vida, i permetre també el nostre enriquiment i creixement com a persones. Un objectiu que requereix un disseny i execució amb participació dels agents socials i que, necessàriament, ha de respectar el marc competencial de les comunitats autònomes en l'execució d'aquestes. Per tal de fer-ho possible, ens comprometem a:

- Regular totes les etapes de l'FP, tant la inicial com les accions d'inserció i reinserció laboral, i la formació contínua.
- Solucionar el desequilibri entre educació superior i FP, així com el gran dèficit en formació professional de grau mitjà. Ampliar i facilitar el sistema d'acreditació de competències professionals.
- Invertir en la millora de l'FP de grau mitjà com a eina d'accés a nous sectors productius i nous llocs de treball, prestigiant-la i vinculant-la a les apostes estratègiques dels nostres sectors.
- Potenciar l'FP dual, com a eina combinada de formació i experiència laboral. Regular les condicions laborals associades a la realització de pràctiques a les empreses, garantint que compten amb els mateixos drets laborals que reconeixen els contractes en pràctiques. Recuperar escoles Taller i Cases d'Oficis.

1.6.11. Aprofundir les reformes al sistema de contractació laboral: ocupació estable i amb més drets

L'aposta per polítiques laborals que recuperen el principi de causalitat laboral, fent del contracte indefinit el contracte de referència i derogant aquelles modalitats que poguessin implicar la desaparició de la causa al contracte, han reduït la temporalitat, amb xifres rècord de contractació indefinida mes rere mes.

Però no renunciem a seguir millorant aquesta situació i, per tant, ens comprometem a:

- Derogar l'última reforma legal del contracte de treball a temps parcial: La jornada no superarà el 80% de la jornada a temps complet. Se suprimeixen les hores complementàries en contractes de durada determinada. Queda suprimida la possibilitat de realitzar hores extra o complementàries voluntàries. En cas contrari, amb el consentiment de la persona contractada, s'operarà la conversió automàtica del contracte en contracte a jornada completa. Garantir la plena protecció social a efectes de còmput del temps de cotització, amb l'única diferència de l'import de les bases de cotització.

- Reformar els programes d'incentiu a la contractació, canalitzar-ho cap a ajuts directes a programes i actuacions de creació d'ocupació. Implementar els sistemes de bonus-malus per bonificar l'estabilitat a la contractació i penalitzar la precarietat, l'acomiadament i l'eventualitat a la contractació.

1.6.12. Desenvolupar una nova regulació de l'acomiadament més segura i garantista

Malgrat la reducció de la disponibilitat unilateral per part de les empreses en les condicions de treball, inclosa la modalitat de contractació, subsisteix la facilitat així com la reducció de costos en l'acomiadament, el que porta a una situació de gran inseguretat jurídica respecte a la durada de la relació laboral. La flexibilitat a l'acomiadament ha contribuït a crear un clima social en què la rotació de plantilles es considera una eina de gestió més, en lloc d'un error estratègic en la gestió empresarial que perjudica greument els resultats de les empreses, així com un element de precarietat per la població laboral a l'estat espanyol. Per això ens comprometem a:

- Considerar que la falta de causa, el frau de llei i la falta d'activitat probatòria respecte a la causa per part de l'empresa determinaran la nul·litat de l'acomiadament.
- Considerar que, als supòsits d'acomiadament per causes econòmiques, l'àmbit per a l'acreditació de la causa serà el conjunt del grup empresarial.
- Recuperar la capacitat d'opció del treballador/a en cas d'acomiadament improcedent.
- Recuperar el dret a la percepció de salaris de A tramitació, així com les quanties de les indemnitzacions per acomiadament que hi havia abans de la reforma laboral de l'any 2012.
- Recuperar la capacitat contractual de la representació de les treballadores en la tramitació dels acomiadaments col·lectius: re-implantar el període de consultes amb emissió d'informe i amb recuperació del tràmit d'autorització administrativa de la decisió extintiva.

1.6.13. Introduir un sistema de compra pública que potencii les conductes socialment responsables en l'ocupació

L'administració pública ha esdevingut el primer operador econòmic al mercat laboral a l'estat espanyol, i ho és des d'una doble perspectiva: directament com a empleador i, indirectament, com a generadora d'ocupació a les empreses adjudicatàries dels contractes públics.

Aquesta creixent importància de la contractació administrativa ha donat lloc a una problemàtica molt específica: l'avaluació de la prestació dels serveis públics i els criteris d'adjudicació d'aquests en relació a la qualitat de l'ocupació necessària per a la prestació del servei públic. Per fer front a aquesta realitat proposem:

- Regular els criteris per a l'acreditació d'empreses i els plecs de condicions. Garantir la participació sindical a l'elaboració dels Plecs de Condicions i l'adjudicació dels contractes. Introducció de clàusules

socials en matèries com: ocupació, salut laboral i medi ambient, polítiques d'igualtat, subcontractació, revisió de preus o reducció de la jornada laboral, entre d'altres.

- Introduir el concepte de solvència social, prèviament a l'adjudicació, tant com a criteri per a la classificació d'empreses, com a les clàusules de tots els plecs de condicions, amb referències a l'obligació de compliment de la normativa laboral general i el conveni col·lectiu de referència.
- Introduir el concepte d'insolvència social sobrevinguda, en cas d'incompliment reiterat dels requisits d'ocupació es resoldrà anticipadament l'adjudicació.
- Introduir el concepte de baixa temerària social, els casos en què una oferta no contempli el compliment de la normativa laboral o el conveni col·lectiu de referència, constituirà causa per a la desestimació de l'oferta.

1.6.14. Implantar una adequada política de prevenció de riscos laborals, per una ocupació segura i amb drets

La prevenció de riscos laborals (PRL) ha de ser una inversió per a la millora de la salut i la seguretat de treballadors i treballadores, i la competitivitat de les empreses. Per tal d'assolir aquest objectiu cal impulsar les mesures necessàries per aconseguir avançar en les condicions de treball i la qualitat de la prevenció de riscos laborals a les empreses. Així doncs, proposem:

- Garantir el compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, tant al sector privat com a les administracions públiques. Considerar com a requisit imprescindible per demanar ajuts o subvencions públiques, així com per accedir a l'adjudicació de contractes públics, tenir aprovat prèviament el Pla de Prevenció de Riscos Laborals d'Empresa, així com no superar la taxa de sinistralitat mitjana del sector productiu corresponent.
- Desenvolupar polítiques formatives de PRL: incloure continguts preventius a l'ESO, estudis d'arquitectura i enginyeries tècniques i superiors. Establir una línia de suport a la investigació (R+D+I) en el camp de la prevenció de riscos laborals.
- Impulsar polítiques específiques adreçades a les PIMES per millorar la gestió i la qualitat de les accions en matèria de PRL.
- Garantir la perspectiva de gènere en totes les accions que es plantegin en matèria de PRL.
- Aplicació al 100% de la legislació de salut pública en els apartats concrets de salut laboral i desenvolupament dels apartats sobre tractament preventiu de malalties professionals.

1.6.15. Reformar la llei de mútues col·laboradores de la seguretat social

Cal abordar l'actuació de les Mútues Col·laboradores de la Seguretat Social (en endavant MATPSS) com a entitats que gestionen recursos públics que, per causa de la seva gestió en base a criteris exclusivament privats,

no redunden en una millora de la salut dels ciutadans i ciutadanes. Per revertir la situació impulsarem:

- Introduir un sistema de tutela administrativa de fons públics: nomenament d'un interventor de la SS a cada MATPSS. Sotmetre-les a la llei de contractes de l'estat. Tutela sanitària per l'Administració de la concessió i extinció de la prestació pública.
- Democratitzar el control de la gestió de la Seguretat Social. Gestió independent de les MATEPSS sota tutela de l'administració. Elecció de la modalitat d'assistència sanitària exclusivament per part de la treballadora.
- Garantir l'accés de les treballadores a la prestació de risc durant l'embaràs o lactància, enfront de la seva denegació injustificada d'acord amb criteris aliens als riscos existents al lloc de treball.
- Equiparar els drets de totes les usuàries de la sanitat. Control exclusiu de la incapacitat temporal comú d'altres, baixes i seguiment pels facultatius de la SS. Retorn de la gestió econòmica d'IT per contingències comunes a la Seguretat Social. Increment de la quantia de la prestació per incapacitat comú al 75% des del primer dia, i al 100% per contingències professionals.
- Posar fi a la discriminació en el pagament de quotes entre les empreses cobertes per la SS i les empreses cobertes per entitats col·laboradores equiparant els imports. Eliminació del RD 404/2010, de 31 de març, de reducció de les cotitzacions per contingències professionals.

1.6.16. Potenciar la reindustrialització i la internacionalització: un nou model productiu per una ocupació estable i de qualitat

Durant dècades hem assistit a un progressiu desmantellament del teixit productiu a l'estat espanyol, afeblint la indústria, contribuint a la destrucció i la precarització de l'ocupació, el desequilibri territorial i pèrdua de cohesió social, així com a la pèrdua de sobirania econòmica, augmentant la dependència de la producció industrial d'altres països. Cal iniciar un procés de reindustrialització, en sectors d'alt valor afegit, amb inversions en innovació, vinculada al teixit productiu local, com a eina generadora de riquesa i cohesió social, implantant un nou model productiu sostenible i basat en l'ocupació estable, segura i de qualitat. Només un ric teixit industrial local permet garantir les necessitats més elementals de la població, com vam poder comprovar durant la crisi de la Covid-19. Per revertir aquesta situació impulsarem:

- Potenciar la internacionalització de la infraestructura productiva a l'estat espanyol, explorant les noves oportunitats d'atracció d'activitat productiva exterior.
- Garantir que els ajuts públics a empreses multinacionals es tradueixin en compromisos de creació de treball estable, de qualitat i de permanència a llarg termini a l'estat. L'incompliment dels compromisos d'inversió donaran lloc al retorn dels ajuts i la penalització en l'accés futur a ajuts o contractacions públiques.
- Fer una política activa del teixit productiu i industrial que afavoreixi la

relocalització i territorialització d'activitats industrials. Que doni suport a noves activitats i empreses, dotant dels serveis i infraestructures necessaris els polígons d'activitat econòmica i vetllant per l'equilibri territorial.

- Desenvolupar un Pla Nacional de Reindustrialització, per tal de fer de la indústria una part fonamental del teixit productiu del país. Una indústria que mantingui la seva aportació a la creació de riquesa i ocupació, moderna, sostenible i orientada a productes d'alt valor afegit.

1.6.17. Garantir pensions dignes per tothom

Les successives reformes del sistema públic de pensions i les conseqüents retallades de drets de la ciutadania han estat un exemple més de les polítiques d'un partit, el PP, que legisla per als sectors empresarials que representa. Retallades que només recentment hem aconseguit començar a revertir, però encara queda a fer. I per això impulsarem:

- Modificació de les normes de càlcul de la jubilació, amb reducció del temps de cotització i període de càlcul.
- Recuperació dels 65 anys com a edat de jubilació.
- Derogació del límit de cobertura de 48 llacunes de cotització.
- Increment de la pensió mínima contributiva fins a l'SMI.
- Finançament mitjançant la recuperació dels tipus patronals de cotització per desocupació, i l'eliminació del topall màxim de cotització avançant cap a la progressivitat en la cotització, sense modificar l'import de la pensió màxima; revisió de la cotització per pluriocupació.
- Combatre l'economia submergida, estimada en un 23% del PIB, l'equivalent a 4 anys de pensions.
- Gestionar plans de pensions públics per part de la Tresoreria de la SS, via cotitzacions complementàries, suprimint els incentius fiscals als plans de pensions privats.
- Garantir un finançament suficient del sistema públic de pensions, aprofundint en fórmules de finançament mixt a càrrec de pressupostos generals de l'Estat, i en què la SS pugui rebre part dels seus ingressos del sistema tributari.

1.7. Polítiques del temps i racionalització horària

El temps és una qüestió política i la forma d'organitzar el temps determina el tipus de model social establert, que s'ha d'adaptar als canvis estructurals de cada època i evolucionar amb el progrés de la societat. La importància de regular el temps de treball és històrica. El 1919, el primer conveni de l'Organització Internacional del Treball (OIT) es va focalitzar a regular el temps de treball.

Espanya té un problema amb els horaris i els seus usos del temps comparat amb la resta d'Europa. Això genera impactes negatius en salut, eficiència, igualtat i sostenibilitat democràtica i mediambiental, pobresa del temps (no tenir temps per a un mateix) i un gran malestar per a la majoria de la ciutadania.

Algunes dades:

- A Espanya dormim menys que la mitjana europea.
- Sortim de treballar més tard que la mitja europea.
- Tenim una capacitat de conciliació menor que la resta d'Europa.
- El 35% de les dones amb fills pateixen pobresa del temps (no tenen temps).
- Tenim una productivitat, nivell de teletreball, desconexió digital i autonomia en els horaris de treball més baixa que la resta d'Europa.

A més, com altres països desenvolupats, el model horari actual respon a una societat preindustrial, dissenyat al segle XIX, basat en les 8-8-8 hores. Aquest model cal modernitzar-lo a la societat actual i incorporant les cures. Espanya va ser el primer estat del món a introduir, per llei, la jornada laboral de 8 hores a tots els sectors laborals. Ara volem ser el primer país al segle XXI a fer una llei d'usos del temps integral que ha de buscar aconseguir aquests grans beneficis:

- Augmentar els nivells de benestar social, la salut física i mental. Donar valor al temps de descans. Es calcula que, si descansem més i millor, puguem assolir una millora d'entre l'1 i 2% del PIB.
- Reduir la pobresa del temps i assolir uns nivells més alts de conciliació i corresponsabilitat i harmonitzar les condicions horàries del mercat laboral, que actualment tendeix a la dualització.
- Millorar la competitivitat de les empreses per mitjà de la millora de la productivitat, reduint els índexs d'absentisme i la rotació del personal i ser més competitius, en poder atreure millor el talent.
- Assegurar uns usos del temps sostenibles amb el planeta i contribuir a l'estalvi energètic.

Proposem aplicar les següents mesures per fomentar una organització més equilibrada del temps i de racionalització horària:

1. Aprovar la Llei dels Usos del Temps i Racionalització Horària, una llei holística que permeti avançar en una organització del temps més equilibrada a Espanya, que fomenti el benestar de les persones i l'eficiència del teixit empresarial i associatiu. La llei ha d'establir un marc regulatori mínim i que deixi espai a la negociació col·lectiva i s'adapti a les singularitats de cada sector i territori.

2. Àmbit laboral:

A nivell laboral per la seva rellevància i incidència, en l'àmbit laboral i per assolir una ordenació del temps de treball equilibrada, les mesures no passen només per racionalitzar i reduir el temps de treball, sinó que hi ha altres objectius igualment essencials:

Una racionalització del temps de treball. L'estat espanyol és el país on les persones treballadores acaben més tard la seva jornada laboral. Un 30% treballa fins a les 7 de la tarda i fins a un 10% treballa després de les 9h de la nit. Per tant, un primer objectiu ha de ser la racionalització del temps de treball.

- En concret, proposem reduir gradualment la jornada setmanal màxima per assolir les 37,5 hores el 2024 i les 32 hores setmanals el 2030. La reducció de la jornada permetria alinear la regulació laboral amb una tendència que han començat molts països i empreses de reducció de la jornada, amb la jornada aplicable en l'Administració Pública i la regulada en molts convenis col·lectius.
- Compactació de la jornada. proposem establir una única interrupció en les jornades partides i amb una durada màxima d'1 hora, llevat que per conveni col·lectiu s'ampliï. Limitar les interrupcions en la jornada és especialment important en el contracte a temps parcial; el contracte a temps parcial; el contracte a temps parcial molt feminitzat i, en moltes ocasions involuntari, ja que moltes persones que treballen a temps parcial ho fan per no trobar feina a temps complet o per necessitats de conciliació.

Assolir una ordenació del temps de treball més saludable i segura. Hem de tenir en compte que l'estrès explica el 30% de les baixes laborals i que el 60% de les persones treballadores afirmen tenir estrès a la feina. Per tant, la seguretat i la salut de les persones és un altre objectiu essencial en l'ordenació del temps de treball.

- Proposem una reforma de la regulació del treball a torns i del treball nocturn. L'evidència científica ens diu que les persones que treballen a torns o en horari nocturn té més risc de patir problemes de salut derivats de la feina. Per exemple, proposem que les persones que treballen en torns rotatoris no puguin treballar més de cinc nits consecutives. O introduir un dret de canvi de torn de treball per a les persones majors de 50 anys

Garantir major transparència i previsibilitat en l'ordenació del temps de treball. Reforçar l'obligació de l'empresa d'informar les persones treballadores i a la seva representació de tots aquells aspectes relacionats amb el temps de treball, com la jornada, l'horari o la regulació aplicable a l'empresa de les hores extraordinàries

Flexibilitat en l'ordenació del temps de treball. És important augmentar l'autonomia de les persones en la gestió del temps de treball per, d'aquesta manera, contribuir a incrementar la satisfacció de les persones treballadores i afavorir també la productivitat de les empreses. Apostem per una major flexibilitat pactada en l'organització del temps de treball (ex. Borses d'hores).

Avançar en una ordenació del temps de treball corresponsable i igualitària. Sense cap mena de dubte, l'actual organització del temps de treball dificulta i, fins i tot en alguns casos, impossibilita la conciliació de la vida familiar i personal. Moltes persones -majoritàriament dones- es veuen obligades a reduir la seva jornada o, fins i tot, renunciar a la seva carrera professional per poder conciliar les seves responsabilitats familiars i laboral. Proposem ampliar les opcions de reducció de la jornada permetent, per exemple, que la reducció de jornada pugui ser discontinua al llarg de la setmana, del mes o de l'any o permetre la reducció de jornada per a persones que convisquin en el mateix domicili, encara que no existeixi una relació de parentiu.

Fomentar una major participació en l'empresa en l'ordenació del temps de treball. Per això proposem que les empreses de 50 o més persones treballadores hagin d'elaborar i aplicar un Pla de Millora de l'Organització del Temps de Treball i els Usos del Temps. L'objectiu és que el Pla, negociat entre l'empresa i la representació legal de la plantilla, i incloure un diagnòstic de quina és la situació a l'empresa i, en atenció a això, adopti mesures necessàries per avançar cap a uns horaris més equilibrats.

3. Mesures a nivell transversal:

Promoure uns horaris més racionals en el sector audiovisual. Pel que fa a països del nostre entorn, l'hora punta dels programes televisius comencen 2 hores més tard, amb la qual cosa retarda la nostra hora de dormir i la quantitat d'hores dormides. Un pacte d'Estat per avançar el prime time i la promoció d'una programació horària audiovisual responsable que tingui en compte el públic objectiu més vulnerable, especialment menors i adolescents.

Avançar els horaris de tancament del comerç. Espanya és un dels països on de forma habitual el comerç tanca més tard (el 30% dels espanyols a les 19h encara estan treballant). A la majoria dels països europeus, l'horari de tancament del comerç és entre les 17h-19h. Compactar la pausa del migdia dels comerços i tancar abans de les 19h de la nit.

Uns horaris educatius més saludables, més conciliadors. Espanya té més hores lectives que la mitjana de UE i OCDE, tot i que el rendiment acadèmic està per sota de la mitjana de l'OCDE i la UE i els alumnes demanen més temps lliure i passar més temps amb les seves famílies. a. Adaptar els horaris de les escoles i centres de formació als ritmes circadians, començant les classes més tard per a adolescents i joves universitaris, i seguir el model de "centres oberts" de Portugal i Alemanya, sense augmentar les hores lectives però augmentat els extraescolars.

Més participació de la ciutadania i el teixit social i productiu en els horaris quotidians del seu municipi. Això és una mesura que ciutats europees porten diverses dècades aplicant per millorar els seus horaris i serveis (ex. Fomentar l'entrada a la ciutat durant l'hora punta o Establir l'obligatorietat de tenir Plans d'Organització del Temps del Municipi per a municipis majors de 50.000 habitants)

Una Administració Pública exemple i impulsor d'aquests horaris més racionals tant internament, humanitzant els horaris especialment dels alts càrrecs (ex. Horaris de plens i rodes de premsa i actes públics) com externament, impulsant mesures per a:

- Establir mesures d'estímul per a empreses i organitzacions per a aquest canvi cultural i organitzacional (estímul econòmic, fiscal o de reconeixement social)
- Creació d'una Taula de Concertació Social per als Usos del Temps i Racionalització Horària a Espanya amb els agents socials més representatius.
- Definir campanyes de sensibilització cap a la ciutadania, per a uns usos del temps més equilibrats i saludables.

Un país a favor de la planificació ecològica

2.1 Liderar la lluita contra l'emergència climàtica. Per una transició verda i justa

L'emergència climàtica, amb les desigualtats socials i la pobresa, és un dels principals reptes que ha d'afrontar la humanitat, i que afectarà les generacions actuals i futures.

Les seves conseqüències són ben presents, segons indiquen els informes científics, amb especial incidència a la península Ibèrica i el Mediterrani. Els darrers anys s'han incrementat els fenòmens meteorològics extrems, les sequeres, la reducció de recursos hídrics, la desertització i la pèrdua de biodiversitat, fenòmens que afecten també la salut de les persones. Els anys amb les temperatures més altes es concentren en el segle XXI. Cal un nou model econòmic que garanteixi la prosperitat i el progrés social per a la majoria, sense un posar en perill els ecosistemes i sense superar els límits físics del planeta.

Les evidències científiques demostren que en són responsables tant les activitats de combustió de diferents sectors (energia, transport, indústria, construcció...) com altres activitats productives, la producció agrària i ramadera o fins i tot els incendis forestals.

La descarbonització de l'economia ha esdevingut una emergència social. Segons diferents informes de l'IPCC, el grup intergovernamental de persones expertes, en canvi, climàtic de Nacions Unides, és imprescindible prendre mesures immediates la pròxima dècada.

El 2022 va acabar amb millors acords globals sobre clima i biodiversitat, tot i que encara són insuficients. La Conferència de l'ONU sobre Canvi Climàtic, la COP27, va salvar la fractura Nord-Sud, però amb compromisos per reduir emissions molt insuficients: si es complissin tots l'escalfament arribaria a finals de segle als 2,2-3,4 °C, quan es considera que 1,5 °C és el llindar de seguretat per evitar impactes creixents. La Conferència sobre Biodiversitat, la COP15, va aconseguir un inesperat acord històric per protegir el 30% del planeta el 2030, tot i que sembla que serà molt difícil de complir.

L'emergència climàtica és el paradigma d'un conflicte ecològic distributiu, en què una minoria global s'apropia d'uns recursos comuns, en aquest cas les reserves de combustibles fòssils o l'atmosfera del nostre planeta, beneficiant econòmicament la seva explotació i deixant per a una majoria els passius ambientals generats en el procés.

Aquest deute ecològic no només existeix entre diferents estats, sinó que en el si de cada Estat hi ha diferències substancials entre els col·lectius socials més responsables de l'emergència climàtica i els grups de població més vulnerables, entre els quals destaquen particularment les dones,

que pateixen o patiran les pitjors conseqüències del canvi climàtic. Des d'aquest punt de vista, la posada en marxa de polítiques efectives de lluita contra l'emergència climàtica és, més enllà de la seva dimensió purament ambiental, una qüestió de justícia social.

Per tant, posem de relleu el concepte de transició justa, d'acord amb el qual cal protegir adequadament aquelles persones i territoris que, sense ser responsables de la degradació ambiental, es vegin perjudicades per les mesures necessàries per corregir-la, evitant que la transició de model energètic esdevingui una nova font d'injustícia i desigualtat. Cal començar la transició justa cap a un nou model de viure, treballar, consumir, moure'ns i relacionar-nos que aturi l'emergència climàtica, preservi la biodiversitat, el sòl fèrtil i el cicle de l'aigua per garantir a tothom una vida digna, incloses les generacions futures.

La transició s'ha de planificar. És imprescindible per gestionar el temps disponible, per guanyar temps i retardar la superació del llindar de seguretat dels 1,5 °C. Necessitem transformar aquesta mateixa dècada el sistema energètic, de mobilitat, alimentari, donar direcció a l'economia per posar-la al servei de la transició, transformar la cultura hegemònica cap a una civilització sostenible. Necessitem accelerar la transició a la sostenibilitat i un canvi en la manera de produir i consumir que afectarà el model energètic, la mobilitat, la gestió de l'aigua, la indústria, les ciutats, l'agricultura i la ramaderia i la mateixa administració pública.

La transició s'ha de concretar en plans de reindustrialització per crear nous llocs de treball en aquells territoris que es veuran afectats pel tancament de les centrals nuclears i tèrmiques, contribuir al canvi en sectors industrials que han d'assumir el repte climàtic, una política efectiva per erradicar la pobresa energètica i reduir el preu de la factura elèctrica garantint el dret a l'energia i millorant la competitivitat de les empreses.

Proposem un pla de garantia o (Pacte de transicions justes) que garanteixi, en el marc del diàleg social i la concertació, la participació dels treballadors i treballadores. Que prevegi mesures compensatòries per a empreses en crisi i persones en risc d'atur. Que faciliti la formació per a l'ocupabilitat digital i per reduir les bretxes de gènere, edat, idioma o procedència. Que posi els recursos i els ajuts públics necessaris per acompanyar les transicions amb plans alternatius de reindustrialització. Que impulsi un nou model de turisme, comerç o regulació del sistema financer. I que reguli les pràctiques abusives que aprofiten el treball en línia per desposseir de drets les persones treballadores.

La lluita contra l'emergència climàtica és crucial per pal·liar les greus conseqüències que genera: amenaces sobre el litoral per l'augment del nivell del mar, la pèrdua de la fertilitat dels sòls o l'augment del risc d'incendis forestals i inundacions, entre d'altres. Lluitar contra el canvi climàtic és lluitar per la societat d'avui i de demà.

L'eix de la nostra proposta és **el Pacte Social Verd i Feminista**, un Green New Deal, que utilitzant els recursos europeus del Next Generation mobilitzi el màxim de recursos per a la transició ecològica, la digitalització i les polítiques d'igualtat i de cohesió social amb la creació de nous llocs de treball en les energies renovables, la rehabilitació energètica d'habitatges,

l'economia circular, l'estalvi i l'eficiència en els processos industrials, l'electrificació de la mobilitat, la recerca i la innovació.

No es tracta només d'un canvi tecnològic, la sobirania energètica no s'assoleix només canviant els combustibles fòssils importats per energia neta i renovable, sinó passant d'un model dominat per l'oligopoli a un model d'energia distribuïda i descentralitzada. Es tracta de democratitzar l'energia, de posar en el centre la ciutadania, que pot produir la seva pròpia energia; els municipis; les petites i mitjanes empreses o les cooperatives per superar el domini d'unes poques empreses que controlen la producció, la distribució i la comercialització de l'energia:

- Incrementar l'ambició de la Llei de canvi climàtic i transició energètica:
 - 55% de reducció d'emissions el 2030
 - 50% d'electrificació de la demanda total d'energia el 2030
 - 55% de millora de l'eficiència en l'ús final de l'energia
 - 90% d'energia renovable a la generació d'electricitat el 2030
 - Emissions netes nul·les el 2040
- Garantir les inversions i reformes necessàries per a la transició ecològica.
- Promoure un Pla d'inversions per a la transició ecològica. Aquest pla ha de mobilitzar recursos públics i privats equivalents a un mínim del 2,5% del PIB en les renovables, l'eficiència energètica, la mobilitat.
- Manteniment d'una Vicepresidència del Govern de transició ecològica per a coordinar, amb la necessària autoritat davant de la resta de ministeris, per realitzar una veritable política transversal de lluita contra l'emergència climàtica.
- Contribuir financerament amb els països més empobrits en els seus programes d'adaptació i mitigació, atès que tenim més responsabilitat en l'escalfament global.
- Liderar la iniciativa política a escala europea i mundial per fer front al canvi climàtic i recollir els compromisos adquirits a la COP21 de París, entesos com a pactes de mínims.
- Desenvolupar un pla de mitigació i adaptació en tots els àmbits responsables de les emissions, tant directes com difuses, a través de la relocalització de l'economia.
- Tramitar com a llei, cada cinc anys, uns pressupostos del carboni amb els límits contrets d'emissions per sectors, per assolir els objectius globals de reducció d'emissions.
- Potenciar el paper de les comunitats autònomes i els municipis en la lluita contra l'emergència climàtica, tot desplegant plans d'adaptació propis en ciutats, administracions públiques i sectors estratègics (energia, transport, etc.).

Per tal de garantir a qualsevol persona la màxima protecció davant els episodis climàtics extrems que s'aniran normalitzant els pròxims anys i protegir la població més vulnerable, impulsarem un paquet de mesures adaptatives i de regulació sota el paraigua d'una Estratègia Nacional per a la calor extrema i recurrent com a part específica del Pla Nacional d'Adaptació al canvi climàtic.

Entre altres elements d'actuació s'inclouran:

- Impulsarem un Pla de xoc d'inversió per adaptar espais públics per a crear refugis climàtics, amb una atenció especial a escoles i residències, a les onades de calor. En col·laboració amb els municipis, el pla inclourà espais d'interior i exterior (reverdiment, ombres, fonts, aires condicionats) i la creació d'una xarxa de refugis climàtics d'àmplia cobertura.
- Inclourem l'alerta per onada de calor a l'àmbit de la salut pública, amb el consegüent desenvolupament de plans de preparació i resposta i crear un sistema d'alerta mòbil.
- Reforçarem el nostre sistema sanitari per adaptar-lo a la prevenció de les onades de calor, així com als protocols d'actuació.

2.2. Energia

Els pròxims anys l'era dels combustibles fòssils haurà de donar pas a un model energètic sostenible i sense emissions. Volem aprofitar aquest pas per democratitzar el sector de l'energia en totes les seves vessants, començant per un sector elèctric que a l'estat espanyol està en mans d'una minoria privilegiada.

El sector elèctric està en mans d'un oligopoli que domina totes les fases del procés, des de la generació fins a la comercialització, i opera amb enormes beneficis escandalosos. Hi ha un excés de capacitat de generació elèctrica instal·lada molt per sobre dels màxims històrics de consum, un dels preus de l'electricitat més elevats d'Europa.

Per això proposem apostar per un sistema elèctric públic, més democràtic i més descentralitzat:

- Impulsar un nou **operador públic energètic estatal** seguint el model de Barcelona.
- Internalitzar mitjançant una llei, la gestió directa de les centrals hidroelèctriques quan la concessió caduqui, sigui quina sigui la seva titularitat. L'explotació serà assumida pels organismes públics corresponents.
- Reforma profunda del mercat elèctric, incloent-hi un càrrec a la sobre-retribució que acabi amb els «beneficis caiguts del cel» de certes centrals de generació.
- Un sistema tarifari per al consumidor domèstic, que sigui progressiu i tingui en compte les característiques de la unitat familiar. Aquest sistema assegurarà un consum mínim vital garantit per als primers 1.500 kWh/any, amb un IVA superreduït del 4% i reducció de càrrecs regulats i peatges, convertint-se automàticament a **Tarifa social a cost zero** per a consumidores vulnerables. El sistema anirà incrementant l'IVA i els costos regulats de manera proporcional al consum en tres trams: consum normalitzat, que és la llar mitjana espanyola (entre 1.500 kWh/any fins als 4.000 kWh/any), amb un IVA del 10%, però eliminant les asimetries per les quals el sector residencial subvenciona la indústria, sobreconsum, amb IVA del 10% però més participació en costos regulats, i sobre-consum excessiu (més de 7.500 kWh/any), que incrementarà el coeficient de càrrecs i amb l'IVA a l'IVA 21%.

- Mesures de democratització del sistema elèctric, incloent-hi:
 - L'obligació que, per a nous projectes de generació renovable, s'obri part de la inversió a les persones que resideixin a les proximitats d'aquest, així com a cooperatives, petites i mitjanes empreses i municipis propers.
 - Atorgar ajuts directes a la inversió per a les instal·lacions de petita potència promogudes per entitats locals, ciutadanes o cooperatives per al consum elèctric de proximitat.
 - Obligació per part de l'Estat d'incrementar progressivament la seva participació en el capital de Xarxa Elèctrica d'Espanya fins a assolir el 100%.
 - Re-apropriar-se des de l'àmbit públic de la xarxa de transport. Impulsarem l'obligació per part de l'Estat d'incrementar progressivament la seva participació en el capital de Red.
 - Impulsar la modernització de la REE per adaptar-la al nou model energètic de generació descentralitzada, facilitant línies d'evacuació i transport amb el mínim impacte ambiental i sobre l'activitat agrària. (acceptada).
 - Posar fi al domini de l'oligopoli. Garantir la separació real i efectiva dels grups verticalment integrats del sector elèctric, de forma que les mateixes empreses no puguin tenir una posició dominant en la producció, la distribució i la comercialització d'energia.
- Implementar mesures per assegurar que no se sobredimensionin les infraestructures del sector energètic, fet que comporta un perjudici a les persones contribuents. Cal posar especial atenció a les infraestructures de gas natural (perquè com a combustible fòssil que és l'objectiu a mitjà i llarg termini és la reducció del seu consum) i a les interconnexions en el sector elèctric.
- Promoure el desenvolupament de sistemes d'autoconsum a les cobertes dels edificis públics que hauran de reduir la dependència externa d'energia al mateix temps que exercir un paper exemplaritzant.
- Promoure en el nivell local i supramunicipal el desenvolupament de les comunitats energètiques tant a l'àmbit residencial, industrial, etc; i ampliar distància màxima actual de 2 km entre les instal·lacions de producció i punts de consum, per tal de facilitar la implantació i adaptar-se a les necessitats del territori.
- Promoure l'autoconsum comunitari que fomenti l'associacionisme i empoderi la ciutadania en contraposició al model d'autoconsum individual.
- Facilitar i promoure la creació d'empreses públiques a l'àmbit estatal, català i local per promoure la instal·lació d'energies renovables.
- Impulsar un Pacte Social i Territorial com a compromís estratègic que el procés de transformació de l'estructura energètica espanyola es desplega en un procés ordenat que compleixi els màxims estàndards socials i ambientals, en diàleg amb les comarques i municipis en la instal·lació de les noves plantes i revertint-hi la riquesa generada de manera prioritària.

- Impulsar als pressupostos generals de l'Estat una línia de finançament per a projectes energètics d'àmbit local i plans de formació per apropar la ciutadania.

2.2.1. Accelerar la transició energètica cap a un món 100% renovable

L'ús dels hidrocarburs i l'energia nuclear són els principals responsables del canvi climàtic i de la generació de residus radioactius perillosos que deixem injustament a les generacions futures.

Per això cal accelerar la transició cap a un món en el qual la generació d'energia sigui distribuïda i basada al 100% en l'ús de les energies renovables. L'economia verda i el model de generació descentralitzada asseguren la generació de feina sostenible, distribuïda entre autònoms i autònoms i petites i mitjanes empreses.

Així doncs, cal:

- Pla Estatal d'Energies Renovables mitjançant els recursos procedents del Programa Europeu Next Generation. Amb una planificació adequada per assolir els objectius de renovables, impulsant l'energia eòlica, solar fotovoltaica geotèrmia, biomassa de baixa emissió; promovent la recerca, especialment en camps com l'emmagatzemament, i una política industrial per promoure el sector de les renovables, inclosa la fabricació. El Pla inclourà un programa d'ajuts a les petites i mitjanes instal·lacions renovables en les quals participi la ciutadania, els ens locals o cooperatives.
- Pla Estatal per promoure la instal·lació de tecnologies que afavoreixen l'eficiència energètica en les petites i mitjanes empreses i el petit comerç.
- Implementar l'Estratègia de Contractació Pública Verda, que establirà l'obligació de les administracions públiques de contractar el subministrament elèctric 100% renovable de tots els seus consums elèctrics i promoure que les administracions públiques contractin el proveïment amb empreses que comercialitzin exclusivament electricitat d'origen renovable.
- Definir un pla nacional d'impuls de l'R+D+I per a les energies renovables.
- Impulsar l'IDAE per garantir el desplegament equilibrat de la generació amb renovables a tot l'Estat i els sectors econòmics.
- Impulsar mesures de foment de la mobilitat elèctrica:
 - Compromís a mantenir el calendari de tancament del parc nuclear, aplicant una moratòria a qualsevol nova iniciativa nuclear, exigint revisions i inversions per garantir la seguretat del procés i subratllant-hi la responsabilitat dels propietaris. Mentrestant, es proposa treure l'energia nuclear del mercat marginalista pel seu efecte distorsionant, incrementar la taxa de residus radioactius i assegurar un procés de transició justa dels treballadors vinculats al sector.
 - Establir plans de transició justa per a les comarques afectades pels

tancaments de centrals, impulsant polítiques de reindustrialització i creació de nova ocupació, especialment en el sector de les renovables i l'economia verda, i plans socials per als treballadors i treballadores de les empreses afectades.

- Propiciar una desinversió de l'Estat en combustibles fòssils. L'Estat s'abstindrà d'invertir, directament o indirectament, en empreses que es dediquin a l'exploració, extracció, refinat, processat o distribució de combustibles fòssils.

2.2.2. Apoderar els municipis en el sector de l'energia

El sector energètic està en mans d'un oligopoli que opera buscant els seus interessos empresarials i en contra del bé comú. De moment els municipis no existeixen com a actors en la planificació energètica a gran escala. La transició energètica cap a un model 100% renovable s'ha de basar en la producció i la gestió descentralitzada de l'energia i això significa que el paper de les administracions locals -a més de la ciutadania i el moviment cooperatiu- és fonamental en un model basat en l'autoproducció.

Per això proposem:

- Incorporar els municipis com a actors fonamentals en el desenvolupament de la planificació energètica. És molt important que aquesta política incorpori el treball, les iniciatives, l'experiència i el coneixement dels municipis, i que els municipis assumeixin la seva responsabilitat en aquesta transició i comprenguin les oportunitats que això suposa.
- Incrementar la dotació dels municipis dels instruments necessaris per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle, del consum energètic i fer-lo més eficient, incrementar la producció local, el consum i, especialment, l'autoconsum d'energia renovable en un horitzó del 100% renovable.
- Incentivar la creació d'operadors energètics municipals i/o supramunicipals que afavoreixin el canvi de model energètic des d'una òptica local, ciutadana, la democratització en l'accés a l'energia i la seva gestió com a servei públic.
- Concedir ajudes directes a la inversió per a les instal·lacions de petita potència promogudes per entitats locals, ciutadanes o cooperatives per al consum elèctric de proximitat.
- Permetre que l'explotació de la xarxa de distribució pugui ser considerada un servei públic de titularitat municipal. Els municipis, les mancomunitats o associacions de municipis que ho considerin convenient podran exercir el dret a adquirir i gestionar la seva xarxa de distribució.

2.2.3. Impulsar l'estalvi i l'eficiència energètica

L'energia més barata i verda és la que no es consumeix. Les tecnologies que hi ha disponibles actualment permetrien estalviar immediatament més d'un 30% d'energia primària (2020, respecte al 2007) per obtenir el mateix nivell de producció i serveis.

Així doncs, proposem:

- Posar en marxa un pla estatal de rehabilitació energètica que estableixi els recursos i les prioritats d'intervenció, i que prioritzi les actuacions destinades a reduir els consums energètics dels habitatges en situació de pobresa energètica. Actuarem en 500.000 llars prioritant aquelles amb famílies o a barris més vulnerables. Dit pla és complementari al fons de millora de barris creat per la nostra llei de barris verds aprovada al Parlament de Catalunya.
- Desenvolupar les tecnologies, els recursos i les capacitats per garantir el compliment dels objectius europeus en relació amb la implementació dels edificis de consum d'energia gairebé nul.
- Obligar les companyies elèctriques a posar a disposició dels ciutadans les dades dels seus consums i promoure programes de reducció de la factura energètica domèstica i del petit comerç.
- Implementar gradualment sistemes de processos d'eficiència energètica al sector primari, amb auditories energètiques per a empreses amb un elevat consum energètic. Les auditories hauran d'incloure un inventari de les emissions de gasos d'efecte hivernacle resultants de la seva activitat, una anàlisi de la seva vulnerabilitat davant l'emergència climàtica i propostes d'adaptació i de reducció dels seus consums.

2.3. Aire

L'aire és un dels pilars clau en el benestar de les persones. Les polítiques públiques hi han de posar l'atenció en la seva qualitat i els factors que produeixen impactes negatius. Volem impulsar una política potent i transversal sobre la qualitat de l'aire.

Les evidències científiques fan palès que la contaminació atmosfèrica té greus efectes sobre el medi ambient i la salut humana. Els principals problemes de contaminació de l'aire a les zones més poblades deriven, des de fa anys, de les emissions de diòxid de nitrogen (NO₂) i partícules menors de 10 micres (PM₁₀). Combatre aquest problema és una prioritat per a les administracions públiques i l'Administració municipal ha de vetllar per la protecció del medi atmosfèric en les zones urbanes.

2.3.1. Garantir un aire net i sa

La qualitat de l'aire és un aspecte fonamental en la vida, la salut i el benestar de tothom. Es calcula que cada any la contaminació atmosfèrica provoca 27.000 morts prematures a tot l'Estat i una despesa pública superior als 38.000 milions d'euros. Tots els sectors productius hi estan relacionats, des del transport i la mobilitat fins a la indústria i les infraestructures. Tanmateix, no es compleix el principi de "qui contamina paga". Perquè volem un aire net i sa, creiem que cal reduir la contaminació atmosfèrica actual i promoure la corresponsabilització, articulant les polítiques d'aire amb les energètiques i de canvi climàtic.

L'experiència de Catalunya a través dels diferents acords i cimeres sobre la Qualitat de l'Aire impulsat per diferents administracions (Generalitat de Catalunya, ATM, AMB, Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona,

Autoritat Portuària de Barcelona, AMTU, Associació Catalana de Municipis i Federació de Municipis de Catalunya) pot ser una excel·lent referència a estendre en l'àmbit de l'Estat.

En aquest sentit, proposem:

- Crear una comissió científica independent que faci el seguiment dels acords signats per l'Estat en el COP 27.
- **Confeccionar un calendari de reducció d'emissió de gasos hivernacle d'obligat compliment per a totes les administracions.**
- **Crear un sistema de sancions administratives i depenent la gravetat també penal, que sancionin l'incompliment de l'anterior punt.**
- **Crear un cos d'inspectors que faci aquest seguiment a totes les administracions locals i autonòmiques, amb poders per sancionar administrativament i obrir expedients penals.**
- **Legislar de manera que els incompliments siguin tractats com delicte contra el medi ambient.**
- **Crear un Jutjat especialitzat en delictes contra el medi ambient.**
- Portar a terme les accions estructurals necessàries per accelerar la millora de la qualitat de l'aire i tendir, progressivament, a assolir els nivells que recomana l'OMS.
- Donar continuïtat a les estratègies coordinades d'informació, sensibilització i educació ambiental per implicar a la indústria i la ciutadania per tal que esdevingui un agent actiu i compromès en la modificació dels hàbits que tenen incidència en la qualitat de l'aire i en la seva salut, vetllant per una transició justa que no deixi ningú enrere.
- Donar suport a la recerca i promoure el coneixement de les causes i el comportament de la contaminació atmosfèrica a Catalunya, així com el seu impacte sobre la salut.
- D'acord amb la normativa, els municipis de més de 50.000 habitants han d'implantar Zones de Baixes Emissions (ZBE). Aquesta obligatorietat també aplica als municipis de més de 20.000 habitants on se superin els valors límit de qualitat de l'aire regulats. Acordem fer un pas endavant i assumim el compromís de treballar per a la implementació de ZBE a tots els municipis de Catalunya de més de 20.000 habitants abans d'acabar l'any 2025.
- El disseny de les ZBE ha de respondre a uns criteris comuns i consensuats que facilitin la comprensió per part de la ciutadania i que vetllin per una transició justa i inclusiva. L'experiència de la ZBE Rondes de Barcelona, on viuen més de 2 milions de ciutadans i ciutadanes, ha de ser un referent. Alhora, cal que aquest model general comú sigui adaptable a les diferents realitats territorials, socials i ambientals dels municipis.
- Posarem en marxa un Pla Nacional d'Ozó Troposfèric
- Crearem de carrils bus VAO a totes les carreteres i autovies d'accés a les àrees urbanes sense que això suposi un augment del nombre de carrils convencionals existents.
- Renovarem els parcs de vehicles cap a flotes amb menys emissions i ambientalització de les flotes de les administracions públiques.

- Revisarem profundament el sistema d'etiquetes de la DGT de manera que permeti discriminar els vehicles per la seva contaminació real i no per allò que declarar l'empresa fabricant.
- Establir una normativa ambiental als ports i aeroports de l'Estat tenint en compte quins aparells són més contaminants. Pressionarem per la creació de l'ECA (Àrea de Control d'Emissions) al Mediterrani, de manera que es prohibeixi l'ús de combustibles molt contaminants en el transport marítim.
- Electrificarem els ports de l'Estat perquè els vaixells que hi amarrin puguin connectar-se a la xarxa elèctrica i evitar l'emissió de partícules contaminants.
- Promoure la implantació de captadors de CO₂ en les instal·lacions dels grans emissors.

2.3.2. Lluitar contra la contaminació acústica

Reduir la contaminació acústica és un compromís per a millorar el benestar i la salut de les persones. L'Organització Mundial de la Salut considera que la contaminació acústica —o el soroll— és la primera molèstia ambiental als països desenvolupats, una problemàtica que afecta especialment les zones metropolitanes. Un augment de l'estrès, l'alteració del son i el risc d'infart i d'hipertensió són algunes de les conseqüències de viure en un ambient sorollós. Tot i que la Llei del soroll del 2003 va intentar ordenar les diferents disposicions i normatives existents fins aleshores —i que la mateixa Unió Europea ha regulat—, avui dia encara estem molt lluny de viure en un ambient acústicament sa.

Per això proposem un pla d'acció estatal que inclogui:

- Promourem la mobilitat sostenible, especialment a les zones urbanes, incentivant la reducció de la velocitat del trànsit rodat.
- Actuarem sobre el paisatge urbà, utilitzant pantalles acústiques i asfalts porosos.
- Implementar millors mesures de control i seguiment sobre la contaminació acústica a tot el territori.
- Facilitarem amb recursos que les administracions autonòmiques i locals aprovin els mapes estratègics de soroll i els corresponents plans d'acció, amb especial interès en la zonificació per capacitat acústica.
- Impulsarem campanyes de sensibilització tant per a la ciutadania com per a les mateixes administracions.

2.4. Aigua

Venim d'uns anys en què la visió de l'aigua com un negoci s'ha imposat a la visió de l'aigua com un bé comú, de tots i totes i sobre el qual ningú no hauria de poder fer negoci a costa de la privació d'altres. Nombroses veus estan ja obrint el camí cap a una nova cultura de l'aigua i volem impulsar-les i potenciar-les.

Considerem l'accés a l'aigua com un dret humà universal inalienable, i per tant els poders públics han de garantir la seva accessibilitat, assequibilitat, qualitat i disponibilitat.

La gestió de l'aigua ha de ser pública, ha d'estar fora de les lleis del mercat, dels interessos privats o de mans privades amb interessos comercials i ànim de lucre.

Gestionar públicament el servei d'aigua implica disposar del quadre de comandament de l'obtenció de l'aigua del medi, d'una manera sostenible. Catalunya no pot tenir privatitzada la gestió ni de l'aigua, ni la del medi. Ni per raons ambientals, ni per raons socials, ni per raons polítiques. Els serveis públics de l'aigua s'han de regir per paràmetres d'eficàcia social, ambiental i econòmica, alhora que han de promoure la participació, el control ciutadà, i una gestió transparent.

2.4.1. Per una gestió pública, democràtica i no lucrativa de l'aigua

L'abastament d'aigua als domicilis és competència dels municipis, que poden decidir si volen prestar aquest servei ells mateixos o delegar-lo en una empresa privada. La privatització afecta avui més de la meitat de la població espanyola i un 84% de la població catalana, amb unes tarifes un 25% més cares de mitjana, talls d'aigua indiscriminats a qui no pot pagar el rebut, opacitat i poca (o nul·la) sensibilitat ambiental

En canvi, països com Holanda o l'Uruguai han protegit per llei el caràcter públic de la gestió de l'aigua i garanteixen l'accés a aquest recurs arreu. Així mateix, molts pobles i ciutats d'aquí i de tot el món estan tornant a la gestió pública, municipalitzant el servei i incorporant la veu dels veïns i veïnes en les seves decisions.

Proposem:

- Blindar legalment el caràcter públic de la gestió de l'aigua des d'una perspectiva de bé comú, promocionant formes de gestió públi-co-cooperatives i publico-comunitàries i d'altres no mercantils amb protagonisme ciutadà.
- Eliminar la figura del cànon de concessió, un instrument recaptatori que encareix innecessàriament el rebut de l'aigua sense que aquest increment es reflecteixi en una millora del servei.
- Donar suport als processos de remunicipalització de l'aigua que s'estan donant a través de la creació d'equip jurídic i tècnics que puguin acompanyar i assessorar els municipis.
- Introduir i ampliar en els òrgans de decisió la veu dels col·lectius socials i dels veïns i veïnes per avançar cap a una gestió més democràtica de l'aigua.

2.4.2. Reconèixer l'aigua com un dret humà per impulsar-ne una política pública forta

L'any 2010 l'Assemblea General de l'ONU va reconèixer que l'accés a l'aigua i al sanejament havien de ser considerats un dret humà fonamental sense el qual no és possible la realització d'altres drets humans.

En aquesta mateixa direcció s'ha expressat el Parlament Europeu, amb una iniciativa que va recollir dos milions de signatures i on la Comissió Eu-

ropea va recordar als estats que són competents o en aquesta matèria. Però al mateix temps, milers de famílies continuen tenint problemes per pagar el rebut de l'aigua o pateixen talls de subministrament per motius econòmics, i des de les administracions es permet que les grans empreses del sector vagin arrelant a la societat, amb presència a les universitats i amb influència en el sector judicial mentre es continuen donant portes giratòries.

Per tot això:

- Reconeixem legalment l'accés a l'aigua i al sanejament com un dret humà dins de la Llei d'aigües estatal.
- Garantirem un mínim universal de 50 litres per persona i dia.
- Impulsarem els partenariats i les col·laboracions entre empreses públiques d'aigua, tant en l'àmbit estatal, com en l'àmbit internacional.

2.4.3. Lluitar contra la sequera

Davant l'escenari de sequera actual i les previsions de què hi hagi una reducció significativa de les precipitacions en els pròxims anys cal activar dues línies d'acord per fomentar que la situació actual serveixi com a estímul per a provocar un salt que faci que la gestió sigui menys dependents del cicle natural de l'aigua.

La primera línia d'actuació correspon a les mesures urgents per a fer front a l'actual situació. Encaminada a mobilitzar recursos i a millorar la resposta de les diferents administracions per fer front a la situació de sequera present i a garantir, en un escenari incert, l'abastament d'aigua al conjunt del territori.

La segona via d'actuació és aquella de caràcter estratègic, per adaptar el país a una situació de canvi, té caire estructural i busca construir respostes estructurals davant la disminució de les precipitacions.

- Introduïrem l'actual context de sequera, el concepte de les ciutats esponja amb el disseny d'infraestructura verda que permet que l'aigua es filtri al subsòl, combinant les zones inundables per emmagatzemar aigües, i zones verdes que envien l'aigua cap avall.
- Mesures i actuacions urgents per a la modernització dels sistemes de reg i l'optimització de l'ús de l'aigua en el sector ramader.
- Fons extraordinaris per a fer front a les actuacions urgents.
- Mesures i actuacions urgents per a reduir les pèrdues en les xarxes de subministrament i clavegueram.
- Mesures extraordinàries d'estalvi d'aigua que restringeixi consums

2.4.4. Revisar les mesures de l'Ebre, i la inclusió de mesures similars a altres zones i/o conques en regressió

El riu Ebre fa anys que és objecte de mercadeig per part d'aquells que consideren que l'aigua és un recurs econòmic més, il·limitat i al servei de qui en pugui treure més benefici econòmic. Dels intents dels governs del PP de promoure un Pla Hidrològic amb construcció massiva de nous embassaments i l'augment desmesurat de les terres que a què podrien

fer desaparèixer el delta, un espai d'alt valor ecològic i en el qual viuen i treballen 50.000 persones. Volem uns rius que siguin portadors de vida com a garantia d'un present i un futur millors per a tothom, i per fer-ho cal recuperar i aplicar una visió sostenibilista de l'Ebre i tota la seva conca, incloent-hi la Noguera Pallaresa, la Noguera Ribagorçana i el Segre, entre d'altres.

- Incorporar uns cabals ambientals que tinguin en compte la Directiva Marc de l'Aigua i les propostes del Consell de Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre, i protegir de projectes urbanístics les zones inundables de la llera.
- Elaborar un pla de garantia d'abastament que permeti minimitzar el transvasament de l'Ebre cap a Tarragona.
- Implementar les mesures necessàries perquè els sediments puguin circular fins als deltes i no quedin emmagatzemats en els embassaments.
- Eliminar el transvasament del Siurana.
- Reformular les confederacions hidrològiques actuals per democratitzar-les i donar veu a tots els actors, a més d'implicar l'Agència Catalana de l'Aigua en la gestió de la conca de l'Ebre, que suposa un 50% del territori català.
- Impulsar un model agrari sostenible, arrelat i lliure de grans infraestructures, com el canal Segarra-Garrigues o el Hard Rock.

En aquesta línia proposem:

- Estudiarem una moratoria en la creació de nous regadius.
- Impulsarem reformes legislatives i en concret una nova Llei d'Aigües que l'elimini els transvasaments, protegeixi els patrimonis aquàtics i els efectes de la sequera i del canvi climàtic.

2.5. Residus

El consum desmesurat ens ha portat no només a produir cada cop més sinó també, per extensió, a tenir un volum de residus cada cop més elevat. Des de Sumar En Comú Podem treballarem per reduir el nombre de residus fins a arribar al "residu zero", així com millorar els processos de tractament actuals.

Promoure instruments econòmics per millorar la gestió de residus:

- Eximirem de pagar l'IVA a productes reutilitzats o a activitats de reparació i reutilització de productes. Desplegar el sistema de dipòsit com a instrument per promoure la recollida de determinats tipus de productes d'interès especial (piles, acumuladors, telèfons, etc.) per la seva perillositat o perquè contenen materials estratègics (metalls preciosos, terres rares).
- Implantarem el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), inicialment per als envasos de begudes d'un sol ús, però que es podria estendre a altres productes envasats.

- Obrirem el debat sobre el paper i el futur de la valorització energètica i la incineració a l'Estat, amb la voluntat de reduir el pes de la incineració com a tractament finalista, en la línia dels estàndards europeus, i establim un calendari progressiu d'eliminació d'aquest tractament per evitar els impactes ambientals i sobre la salut que comporta aquest tractament finalista.
- Actuar sobre l'abandonament de residus al mar, com un dels problemes més urgents en l'àmbit estatal i internacional, aplicant instruments legals, econòmics i fiscals més eficaços, com els SDDR, mesures en el sector pesquer i de transport marítim, etc.
- Crear una comissió científica independent que faci el seguiment dels acords signats per l'Estat en el COP 27.
- Confeccionar un calendari de reducció d'emissió de gasos hivernacle d'obligat compliment per a totes les administracions.
- Crear un sistema de sancions administratives i depenent la gravetat també penal, que sancionin l'incompliment de l'anterior punt.
- Crear un cos d'inspectors que faci aquest seguiment a totes les administracions locals i autonòmiques, amb poders per sancionar administrativament i obrir expedients penals.
- Legislar de manera que els incompliments siguin tractats com delictes contra el medi ambient.
- Crear un Jutjat especialitzat en delictes contra el medi ambient.

2.5.1. Impulsar la maximització de la recollida selectiva de la matèria orgànica

La matèria orgànica suposa el 40% del total de residus. No recollir selectivament la matèria orgànica suposa no només un problema ambiental per la potencialitat d'emissió de gasos d'aquesta fracció si no és tractada de manera adequada a les instal·lacions especialitzades, sinó que perdem un recurs importantíssim per la millora de la qualitat dels nostres sòls.

El 30% de la superfície espanyola corre risc de desertificació per erosió dels sòls a causa de pràctiques agrícoles i forestals inadequades, incendis forestals i altres factors. D'altra banda, l'agricultura estatal és molt dependent de la importació de fertilitzants químics. Aquestes situacions es podrien atenuar recuperant els residus orgànics i utilitzant-los com a adob o esmena per als sòls empobrits.

Per tot això:

- Establirem objectius de qualitat de la matèria orgànica recollida.
- Fomentarem la gestió de la fracció orgànica en plantes de proximitat descentralitzades i afavorir el compostatge domèstic o comunitari.
- Farem una diagnosi de la necessitat de matèria orgànica en els sòls per zones o regions per promoure l'aplicació dels residus orgànics com a esmena agrícola i per lluitar contra la desertificació i la pèrdua de sòls.
- Promoure els sistemes de recollida més efectius, com la recollida porta a porta.

2.5.2. Promoure la prevenció de residus

La prevenció de residus és la primera prioritat en les polítiques de gestió. El Govern estatal va aprovar la Llei 7/2022, del 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular. I ara calen mesures concretes i pressupostades per promoure la reducció en origen, la reutilització i la desmaterialització en tots els àmbits:

- Fomentarem l'ecodisseny per minimitzar la incorporació al mercat de productes no reutilitzables o no reciclables o amb presència de productes tòxics, nocius o perillosos.
- Investigarem i combatrem els casos d'obsolescència programada. Promourem la redacció i aprovació d'una llei que reconegui l'existència de l'obsolescència programada i sancioni la pràctica de predefinir la vida útil d'un producte, així com les tècniques que hi introdueixin defectes, debilitats, parades programades, obstacles per a la seva reparació i limitacions tècniques. L'objectiu és superar un model de fabricació que incideix directament en l'esgotament de les matèries primeres, l'augment d'emissions de CO₂ i l'endeutament de famílies, empreses i, fins i tot, Estats.
- Potenciarem la reutilització d'envasos i embalatges. Promoure l'estandardització dels envasos —especialment de begudes— per facilitar la competitivitat dels envasos i embalatges reutilitzables. Establir objectius vinculants de reutilització en el sector dels envasos i embalatges comercials, així com per als fluxos amb alt potencial de reutilització, com RAEE, mobles o tèxtils.
- Potenciarem la preparació per a la reutilització de productes com els residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE), els mobles o la roba —garantint-ne la recollida separada i establint objectius específics de reutilització—, així com el consum de productes reutilitzats.
- Actuarem contra el malbaratament alimentari en el sector primari i agroalimentari, així com en l'àmbit de la distribució, la restauració i l'àmbit domèstic.
- Restringirem fins a eliminar els plàstics d'un sol ús.
- Impulsarem un model sostenible de gestió de residus agraris i ramaders, en benefici del reciclatge i de la producció energètica sostenible, i que distribueixi la responsabilitat a totes les capes de la cadena de producció i distribució de l'aliment (en especial, a les grans empreses integradores).

2.5.3. Comprometre's amb els objectius de recollida selectiva que marca la UE

La producció neta, la responsabilitat ampliada del productor i el residu zero ha esdevingut una prioritat en les polítiques de residus arreu. Cal complir els mandats de la Unió Europea, especialment pel que fa als nivells de recollida selectiva i la reincorporació dels materials al cicle productiu en un concepte d'economia circular. Tot això ens porta al compromís d'assolir una taxa de reciclatge del 55 % el 2025 i del 60 % el 2030.

Per tot això:

- Col·laborarem amb el món local a:
 - Implementarem models que permetin assolir els percentatges de recollida selectiva i reciclatge imposats per la Unió Europea (50% el 2020 i 60% el 2030) amb ajudes i suport al món local.
 - Prioritzarem la recollida de la fracció orgànica dels residus municipals (FORM), amb un tractament diferenciat per als grans generadors (sectors de la restauració, el comerç alimentari, les escoles, les residències, etc.)
- Implantarem sistemes que promoguin la individualització i descartarem l'anonimat. Aquest model s'ha de basar en les mesures següents:
- Sistema de recollida de porta a porta o altres vies d'individualització, com ara contenidors tancats amb sistema d'obertura per targeta o xip.
- Establirem una estructura que fiscal sigui capaç de visualitzar amb transparència el cost de la recollida i el tractament, i que faciliti l'estímul de la recollida selectiva a través de bonificacions en la taxa en funció del comportament individual (pagament per generació) i dels resultats globals.
- Promourem polítiques per la prevenció de residus amb capacitat de ser implementades a nivell local: lluita contra el malbaratament alimentari, extensió dels compostadors domèstics allà on sigui possible, campanyes educatives per fomentar la compra de productes a granel o sense embalatge addicional, etc.
- Potenciar les polítiques educatives i de sensibilització en matèria de residus. Apostar per la figura dels i les agents mediambientals a peu de carrer.

2.5.4. Medi rural, agricultura i pesca

El sector agrari d'aquest país es configura com a sector estratègic, per la seva rellevància econòmica i social, però sobretot perquè garanteix la seguretat alimentària de la població subministrant els productes més essencials, els aliments. El nostre sector primari fa anys que durament castigat pels processos de concentració, on cada cop menys actors controlen tot el procés de producció i distribució. Les polítiques de foment de l'activitat rural han de permetre re-equilibrar el territori i donar igualtat d'oportunitats a tots i totes, a la vegada que han de promoure pràctiques sostenibles i incentivar els circuits locals i de proximitat. Però l'últim quadrienni ha estat crític. Des del 2020, ha estat sotmès a grans tensions causades per factors exògens que s'han superposat: la pandèmia de COVID-19 –durant la qual es va mantenir en tot moment la cadena de producció i distribució d'aliments–, la crisi logística de 2021 i la situació de costos i mercats generada per la invasió d'Ucraïna el febrer de 2022, que encara perdura i a la qual s'afegeix ara un escenari prolongat de sequera, altes temperatures i fenòmens climatològics extraordinaris. El govern de coalició ha dut a terme diferents decrets amb mesures subvencionades per abordar la pèrdua de collites per la sequera dels cultius més compromesos per la manca de pluges i les elevades temperatures.

El nostre eix central en les polítiques agrícoles és la defensa un nou model de territoris agroecològics que integrin espais urbans sostenibles amb un món rural viu a través d'aliments sans i altres serveis ecosistèmics, una economia circular que redueixi i recicli els residus en nous parcs eco-industrials, i una mobilitat basada en el transport públic col·lectiu i la bicicleta, que posin la cura de la vida en el centre.

2.5.5. Assegurar la sostenibilitat de les activitats i la qualitat de la vida en el medi rural

El despoblament, l'envelliment i la masculinització de la població rural és un problema ecosocial i té a veure amb la manca de polítiques que garanteixin uns serveis i un desenvolupament adequat de les noves tecnologies, que promoguin la generació d'ocupació de qualitat i la incorporació de joves ben formats i amb iniciatives per crear riquesa i ocupació. Hem d'assegurar un món rural viu, amb serveis equivalents als que ofereixen les àrees metropolitanes. Un món rural ple d'oportunitats laborals de qualitat.

Per això proposem:

- Crearem una Mesa Estatal del Medi Rural amb entitats representatives, administracions públiques a tots els nivells i experts.
- Recuperar les obligacions d'avaluació d'impacte ambiental i sobre l'activitat agrària de les instal·lacions d'energies renovables.
- Vetllarem amb tots els instruments propis de l'Estat perquè els habitants de les zones rurals gaudeixin de tots els serveis necessaris i de qualitat: sanitat, transport públic, accés a la cultura i a l'educació de qualitat, connexions a xarxes de telefonia, bancs, tràmits burocràtics, fiscalitat per a població resident i per a la implantació d'activitats econòmiques, amb especial atenció a la singularitat dels micropobles, etc.
- Reactivarem la Llei 45/2007 de desenvolupament sostenible del medi rural, dotant-la d'un pressupost adequat, i elaborar un nou Programa de Desenvolupament Sostenible del Medi Rural, assegurant la sostenibilitat de les activitats i la qualitat de la vida en el medi rural.
- Executarem un pla de promoció de les xarxes de consum de proximitat, distribució i venda de quilòmetre zero i cooperatives de consum, cercant fórmules d'innovació que garanteixin un preu just per als productors/es i els consumidors/es i adaptant les normes per fer-ho viable.
- Millorar l'oferta de formació professional amb noves titulacions relacionades amb la producció agroecològica, la pesca sostenible, la transformació agroalimentària artesanal, l'aprofitament de recursos forestals, les energies alternatives en l'àmbit rural l'ecoturisme.
- Impulsar la protecció, reconeixement i posada en valor de l'arquitectura tradicional en pedra seca.
- Aprofundir en la representació democràtica del món agrari.
- Defensar la representativitat de la dona en el món rural.

2.5.6. Afavorir la sobirania alimentària i l'agricultura familiar

La sobirania alimentària és fonamental el nostre deure que tota la població tingui accés a aliments de qualitat i en una quantitat suficient. Per fer-ho hem de vetllar perquè els productors agraris d'escala familiar, la petita i mitjana empresa i les cooperatives de productors siguin la unitat bàsica de l'agricultura. No podem deixar l'agricultura i, per tant, l'alimentació en mans de grans empreses amb forts interessos econòmics i convertir els agricultors en treballadors precaritzats.

Per tot això ens comprometem a:

- Afavorir l'accés a la terra i evitar l'especulació i la concentració de la propietat de terres, cosa que desplaça la població i posa en risc la seguretat alimentària.
- Promoure una reforma fiscal basada en principis ambientals i socials, incloent-hi una redefinició dels impostos segons els principis de "qui contamina paga" i "qui conserva rep", que permeti un suport efectiu a la gestió sostenible de les explotacions agràries i forestals i el manteniment de les pràctiques amb més valor ambiental.
- Regular la contractació de treballadors temporals, immigrants, per lluitar contra els abusos afavorint els acords bilaterals i la contractació en origen.
- Revisar profundament el model d'aplicació de la Política Agrícola Comuna (PAC)
- Treballar per un preu just agrari, impulsant mesures de restricció de les posicions oligopolístiques, de compliment (i desenvolupament) de la llei de cadena alimentària, de restricció del lliure comerç amb tercers països (en competència deslleial), d'ajudes als sectors més afeblits (arrossers, fruita d'os i cítrics, lactis, etc.).
- Promourem mesures de suport al sector frutícola: reconversió varietal, ajudes a l'arrencada i altres accions per a fer front al veto rus, al canvi de tendències de consum i a la reacció enfront de la invasió de producte d'origen no UE.
- Defensarem els drets de les persones consumidores a través d'un etiquetatge clar, amb indicacions de traçabilitat d'origen, de garanties en seguretat alimentària, etc., per a conscienciar a la persona d'adulteracions i processos d'elaboració i a la consumidora com a protagonista de l'evolució del mercat de consum alimentari.

2.5.7. Promoure la producció agropecuària ecològica i competitiva

L'agricultura és la principal font de contaminació difusa al món. L'agricultura ecològica i l'agroecologia són models de producció agrària compatibles amb la protecció del medi ambient i la salut dels consumidors i consumidores. Hem de garantir que l'activitat agrícola, ramadera, forestal i pesquera sigui respectuosa amb el medi on es desenvolupa.

Aquestes activitats econòmiques han de preservar el seu principal capital: el medi natural en el qual es desenvolupen.

Per fer-ho proposem:

- Posar en marxa un nou Pla Estatal de Foment de l'Agricultura Ecològica amb una dotació pressupostària que inclogui fiscalitat favorable a aquest tipus de producció, a més d'impulsar la recerca i transferència tecnològica i substituir tota la compra pública d'aliments possible per compra pública de proximitat i aliments ecològics.
- Promocionar i incentivar la ramaderia extensiva gairebé universal, establir un pla integral per a la conversió de les dejeccions ramaderes en oportunitats d'obtenció d'energia (metà) i adobs orgànics d'alt rendiment i impulsar un programa d'ajut d'adequació de les granges al benestar animal.

2.5.8. Potenciar la pesca sostenible i l'activitat del sector pesquer

L'activitat pesquera té una gran tradició al nostre país i està fortament lligada a la cultura i el desenvolupament econòmic de molts pobles del litoral. Per això volem canviar la gestió de la pesca per fer-la una activitat productiva sostenible socialment i ecològicament per tal que segueixi sent una font de sobirania alimentària.

Aquesta és una prioritat que ha d'anar lligada a la conservació i manteniment dels ecosistemes marins per això és imprescindible aplicar mesures en ambdós sentits.

Per tot això ens comprometem a:

- Prioritzar les ajudes a la pesca artesanal i a la pesca costanera litoral, entesa com aquella flota que ocupa els mateixos ports base, opera en els mateixos caladors locals, aglutina el teixit social tradicional de les poblacions costaneres, és gestionada per pimes i empreses familiars d'un sol vaixell en què treballen un o diversos membres de la mateixa família.
- Elaborar un Informe Anual de l'estat de les pesqueries de Catalunya per tal de conèixer amb criteris científics com estan els estocs i poder aplicar els indicadors als plans de gestió, a l'establiment de vedes, disminució/eliminació dels descarts, etc. per aconseguir un bon estat ecològic en 4 anys (RMS).
- Ampliar les Reserves Marines i dotar els recursos públics que garanteixin el manteniment i l'efectiva protecció.

2.5.9. Mobilitat i infraestructures del transport

Tot i que la gran majoria de la població realitza desplaçaments curts en el seu dia a dia, les polítiques de transport i mobilitat s'han basat en la creació de grans infraestructures, com AVE, aeroports i grans autopistes urbanes, que després han demostrat ser un fracàs o han augmentat la dependència del vehicle privat. És el moment de posar la mobilitat al servei de la majoria, fomentant un transport públic de primer ordre i on tothom pugui accedir. Cal millorar les infraestructures existents, prioritzant la millora de la gestió, l'actualització i la compleció de les infraestructures presents en lloc de la construcció de noves infraestructures rodades. Catalunya i Espanya han de ser països de trens.

2.5.10. Garantir l'accés universal al transport públic

Cal convertir el suport al transport públic en una veritable estratègia a totes les escales. Per aquest motiu és necessària una llei de bases de mobilitat sostenible i segura que el defineixi com un dret i n'asseguri l'accessibilitat i l'assequibilitat per a tots i totes a través d'una oferta equitable social i territorialment, així com la sostenibilitat econòmica i l'equilibri financer dels sistemes de transport públic.

2.6. Ciutats i territoris propers, accessibles i amb serveis públics

Territoris dels 30 minuts

- Garantirem el finançament de serveis de mobilitat suficients perquè la dotació de serveis públics al conjunt del territori estigui disponible en un temps de viatge inferior als 30 minuts, amb especial atenció a les peculiaritats tant de les àrees metropolitanes com de l'Espanya buidada. Disposar de connexions intermodals dignes i coordinades amb transport de més freqüència i capacitat, per facilitar l'accés a tot el territori estatal. Impulsar el tren i l'autobús com a modes sostenibles, flexibles i eficients de transport.

Ciutats dels 15 minuts

- Legislatem perquè les noves planificacions urbanes plantegin ciutats de distàncies curtes i que tots els barris tinguin els mateixos drets garantits: serveis públics (escoles infantils, escoles, espais esportius, centres de salut), comerç local i espais d'oci (carrers amb arbrat, parcs i jardins).

Entre els aspectes que aquesta llei ha de preveure, destaquen els següents:

- Prorrogar de manera indefinida l'actual bonificació dels bons de transport, en col·laboració amb les comunitats autònomes i els ajuntaments per facilitar el dret a la mobilitat i potenciar el transport públic com a alternativa a altres mitjans de mobilitat més contaminants.
- Revertir les desigualtats territorials quant al transport públic, com a eina per potenciar el reequilibri territorial envers la Catalunya buidada.
- Impulsar el transport públic en els territoris o comarques més allunyats de la capital.
- Revertirem el greuge comparatiu de les targetes de transport subvencionades en les comarques sense ATM. Recentment aprovada al Parlament de Catalunya l'extensió de la bonificació i creació de l'ATM a les Terres de l'Ebre:
 - Fomentar la demanda i la xarxa de transport públic col·lectiu perquè tingui una competitivitat que el converteixi en l'opció més favorable de transport.
 - Definir els nivells de qualitat exigibles com a servei públic, pel que fa a la freqüència, la seguretat, l'accessibilitat, la fiabilitat i la cobertura horària segons uns estàndards mínims en funció del tipus d'assentament urbà.

- Definir les condicions d'un sistema de tarifació social obligatori que garanteixi l'accés universal i com a instrument fonamental per a la millora de la cohesió social i la lluita contra la vulnerabilitat i l'exclusió. Es definirà un marc únic de finançament de la mobilitat que garanteixi la sostenibilitat del servei i inversions en transport públic i la seva tarifació social i que fomenti l'ús del transport públic enfront dels modes menys sostenibles.
- Complementar la inversió en el transport públic amb una política "push-pull" de desincentivació de l'ús del vehicle privat, indispensable per al traspàs efectiu d'aquest mode al transport públic, com la reducció de la capacitat dels accessos a les zones urbanes o la reducció del nombre de carrils urbans i l'oferta d'estacionament a la via pública.
- Completar les accions anteriors amb altres actuacions de caràcter ambiental per tal de constituir una estratègia completa de racionalització de l'ús del vehicle privat, com regular l'accés i la velocitat del vehicle privat als carrers urbans segons la seva capacitat ambiental, o instaurar zones urbanes de restricció de l'accés als vehicles segons superin cert llindar d'emissió de contaminants atmosfèrics (normativa EURO), garantint en tot moment el compliment de les normatives europees de qualitat de l'aire.
- Impulsar campanyes informatives sobre l'ús responsable del cotxe i de la moto.
- Fomentar el cotxe compartit (carpooling) i el cotxe multiusuari/ària (car sharing) com a alternatives a la tinença de vehicle privat i l'aparcament compartit per avançar cap a un rendiment millor dels espais d'aparcament dels centres de treball i les ciutats.
- Incentivar la creació d'aparcaments de dissuasió a les estacions de tren amb l'objectiu de fomentar la intermodalitat i un ús més eficient del vehicle privat.
- Fomentar la connexió dels polígons industrials i els centres comercials o de lleure amb transport públic.
- Obligar a formular plans d'accessibilitat en transport públic a les grans empreses en zones de concentració d'activitats industrials i terciàries, així com els centres de les administracions públiques.
- Impulsar la seguretat en la mobilitat, donant més protecció jurídica als i a les ciclistes i als i les vianants. Cal aprovar un full de ruta per reduir a la meitat les defuncions i ferits i ferides, també a les àrees urbanes, i una normativa que protegeixi realment els més vulnerables: vianants i ciclistes.
- Continuar adaptant el servei a les persones amb mobilitat reduïda per garantir l'accessibilitat 100%.
- Aprovar una Llei del Transport Públic Urbà que garanteixi la seva sostenibilitat.
- Tancar o reconvertir infraestructures innecessàries o redundants. Amb els recursos que s'alliberin cal incrementar les inversions en les rodalies, la xarxa convencional ferroviària, els carrils bus i infraestructures ciclistes.

- Avançar cap a un sistema de vinyeta i no de gratuïtat un cop ja han finalitzat les concessions d'autopistes a les vies d'alta capacitat de Catalunya.

2.7. Prioritzar el transport ferroviari

Tradicionalment, els plans d'infraestructures han estat un simple catàleg de grans obres que en molts casos responen més a interessos especulatiu que no pas a les necessitats de la majoria de la ciutadania. Amb aquesta proposta es vol donar un enfocament al transport i a la mobilitat entenent-los com un servei i una necessitat integrals, per arribar a definir amb posterioritat les seves necessitats infraestructurals. A més, en l'actual context de crisi energètica i econòmica planejaments faraònics com l'AVE per a tots i totes són totalment inviables. En canvi, projectes ferroviaris d'articulació del territori com el tren de la Costa Brava i la línia orbital Vilanova-Mataró i les xarxes tramviàries del Camp de Tarragona, Bages, Olot, etc. queden postergades i d'altres com el corredor mediterrani no avancen prou ràpidament.

Per aquests motius proposem:

- Culminar el traspàs a Catalunya de les infraestructures ferroviàries de l'operadora RENFE dels mitjans materials i humans vinculats, i la dotació econòmica corresponent, tant per a la seva administració i manteniment com la corresponent a les inversions necessàries per adequar-les i millorar-les.
- Fer una diagnosi ferroviària amb indicadors transparents de demanda que tingui en compte les principals relacions de mobilitat metropolitana, regional i de mercaderies, considerant l'accessibilitat al servei, la freqüència de pas, el cost, la integració tarifària del servei i la competitivitat amb altres mitjans de transport.
- Aprovar un programa únic d'inversions ferroviàries, global i integrat, per a tot Catalunya, on es prioritzin les inversions que poden captar més passatgers i generar més connectivitat, al marge de qui sigui l'operador. Aquest programa estaria cofinançat al 70% per l'administració de l'estat, el 30% per la Generalitat.
- Potenciar els serveis de rodalies i regionals i passar del sistema d'inversions concentrat només en l'alta velocitat a un que prioritzi la millora dels serveis de rodalies i regionals, els que utilitza el 95% de la població. Les línies de rodalies de Barcelona necessiten un suport robust per part de l'Administració i corregir dèficits històrics, com els que pateix l'R3, entre d'altres.
- Fomentar la construcció de trens-tram en les comarques on sigui més sostenible, econòmic i viable per la seva implantació, com és el cas de les Terres de l'Ebre.
- Continuar la progressió de la planificació acordada per a l'execució d'Executar les obres de soterrament dels nuclis urbans de Montcada i Reixac, Sant Feliu de Llobregat i l'Hospitalet.
- Donar cobertura tècnica i econòmica als projectes de mobilitat ferroviària supramunicipals de trens tramvies, recollint així el projecte de

tren-tramvia de la Selva Marítima, el tren-tramvia Olot-Girona-Sant Feliu, el tren-tramvia del Bages, continuar el desplegament del de les Terres de l'Ebre i Camp de Tarragona, i el del Pirineu.

- Desplegar una xarxa de serveis Intercity per a connectar les capitals de comarca i les grans ciutats amb serveis directes de ciutat a ciutat.

2.8. Aplicar una fiscalitat ecològica del transport

És un fet indiscutible que el transport és una de les principals fonts de contaminació que es genera la nostra societat. Aquesta contaminació té efectes directes sobre els ecosistemes globals i locals i sobre la salut de les persones. L'estructura econòmica actual ha crescut i es desenvolupa al voltant del consum de combustibles fòssils. A més, cal considerar la gran importància i pes que té la indústria automobilística en l'economia, per la qual cosa se subvenciona i promou l'adquisició de vehicles. Per aquest motiu, cal substituir la fiscalitat actual per una de nova que afavoreixi l'ús dels sistemes sostenibles.

En aquest sentit, proposem:

- Continuarem incorporant incentius fiscals per a l'abandonament dels motors de combustible fòssil.
- Impulsarem un Pla de substitució dels vehicles dièsel per l'elèctric atenent les rendes més baixes.
- Inclourem en la determinació dels impostos de matriculació i de circulació de vehicles (IM i IVTM) criteris d'eficiència i criteris d'impacte ambiental més enllà de les emissions de diòxid de carboni com paràmetre únic que penalitza els vehicles de gasolina enfront dels Dièsel, com la classificació Euro, la qual es té en compte els contaminants que surten pel tub d'escapament, molt més gran als vehicles Dièsel.
- Bonificarem fiscalment els vehicles que hagin fet una modificació que augmenti l'eficiència o redueixi la contaminació, amb el suport de la ITV, com la instal·lació de catalitzadors o filtres de partícules als motors Dièsel, els quals a Alemanya permeten, a més de la reducció fiscal, augmentar un nivell la classificació Euro a efectes, per exemple, de l'accés a zones urbanes de restricció per emissions. Això permet allargar la utilitat sostenible d'un vehicle abans del cost ambiental de comprar-ne un altre.
- Eliminarem els privilegis fiscals de l'aviació i taxar el combustible de l'aviació per evitar el dumping econòmic d'aquest sistema en relació amb els medis terrestres.

2.9. La gestió els ports i aeroports

Ja no es pot planificar sense considerar l'emergència climàtica, no tenir presents els efectes negatius que generen la pèrdua de biodiversitat a escala planetària, la vulnerabilitat al canvi climàtic dels nostres entorns urbans i la fragilitat dels entorns naturals escassos que han sobreviscut a la voracitat d'un sistema i avui són el nostre més preuat bé comú. El compromís del Govern d'Espanya amb els 17 objectius de desenvolupament

sostenible de les Nacions Unides i el seu compliment per a l'any 2030, conviden a descartar de manera valenta propostes que allunyin Espanya de la consecució dels 17 Objectius de l'Agenda 2030.

Per això:

- Continuarem rebutjant la proposta d'ampliar la tercera pista de l'aeroport del Prat que destruiria la Ricarda, un efecte que suposaria un desastre natural, agrícola i patrimonial irreversible i la vulneració de les directives europees.
- Fomentarem un sistema aeroportuari Barcelona-Girona-Reus que seria la solució alternativa a l'ampliació, alhora que també una aposta estratègica per l'equitat territorial i la consecució d'un model econòmic competitiu on prevalgui la innovació al sector aeri, amb una xarxa d'infraestructures adequades, resilients, fiables i de qualitat.
- Inclourem la prohibició de vols de curta distància amb alternativa ferroviària com recentment ha fet França. La reducció dels vols curts que poden ser substituïts per trajectes en tren de menys de 3 hores.
- Incloure la limitació dels creuers com ha fet recentment el darrer Govern de les Illes Balears.

La gestió centralitzada actual dels ports i aeroports estatals no s'està demostrant com una estratègia eficaç de coordinació i optimització dels recursos i l'activitat econòmica. Ans al contrari, es manifesta una clara utilització partidista i conjuntural de les accions de gestió, així com una descoordinació amb altres estratègies de desenvolupament del territori, un elevat desconeixement de la realitat de l'entorn i una falta d'implicació en la resolució de problemàtiques específiques.

Per aquests motius es considera necessari transferir la competència de la seva gestió i desenvolupament als diferents territoris de l'Estat perquè les gestionin conjuntament amb les ciutats on estan implantats. Aquesta transferència anirà acompanyada del corresponent finançament i actualització de les inversions.

Per tot això ens comprometem a:

- Garantirem que Aena continuï sent una empresa pública i la primera gestora aeroportuària del món.
- Defensarem una convivència equilibrada de l'aeroport del Prat amb els nuclis urbans del seu entorn, advertint que qualsevol operativa de l'aeroport ha de tendir a minimitzar l'impacte acústic que pateixen les poblacions de Prat, Viladecans, Gavà i Castelldefels.

2.10. Accelerar l'execució del Corredor Ferroviari Mediterrani

El Corredor Ferroviari Mediterrani es considera un eix de transport cabdal. Aquest eix suposa l'accés als principals ports mediterranis espanyols, de manera que es genera una política d'estalvi de costos i benefici mediamiental perquè es potencien els dos mitjans més eficients i això beneficia la connexió i competència amb xarxes de transport mundial. Per altra

banda, es tracta d'un eix on es troben concentrats habitants i activitat industrial. L'eix Algesires-Estocolm arriba als 3.500 quilòmetres, connectant 245 milions de ciutadans (el 54% d'habitants de la Unió Europea) i el 66 % del producte interior brut europeu. Per tot això hem de seguir accelerant en els pròxims quatre anys el Corredor Ferroviari Mediterrani i que els trens de mercaderies i viatgers puguin circular pel litoral, des del sud de Múrcia fins a França, reforçant així mateix el transport de mercaderies ferroviari per reduir el trànsit de camions pesants de llarg recorregut a autopistes i carreteres.

2.11. Repensar infraestructures insostenibles

- Desafectació del tram entre Terrassa i la Roca del Vallès del Quart Cinturó i nou estudi de mobilitat de viatgers i mercaderies per millorar la connexió entre els nuclis urbans del Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

2.12. Territori i urbanisme

La política desarrollista i predadora que hem viscut és absolutament insostenible. Continuen planificant-se tot grans operacions urbanístiques i d'infraestructures que han demostrat ser innecessàries i fallides. Tot sobre la base de macroprojectes sense sentit que internalitzen beneficis i externalitzen costos socials i ambiental. És hora de dir prou a la barra lliure de l'especulació i posar per davant les necessitats reals de la població. Cal revertir la política d'extensió urbana per una política de millora de les ciutats existents que eviti més ocupació del sòl.

2.13. Posar fi a les agressions al territori

La política especulativa de les últimes dècades a casa nostra s'ha construït a còpia de mega-projectes i infraestructures que no responien ni responen a les necessitats reals de la ciutadania. Inversions multimilionàries en ports, aeroports, línies d'alta velocitat i projectes energètics són només alguns dels àmbits en els quals la mà dels grans interessos financers ha esquitxat el territori de contaminació, conflictivitat social i també, sovint, de corrupció. Organitzacions i moviments socials s'han mobilitzat molts cops per denunciar l'ús mercantilista de la terra i els recursos. És hora de dir prou, i per això ens comprometem a:

- Auditar el projecte Castor, avaluar el deute públic que ha generat i investigar les responsabilitats jurídiques que se'n puguin derivar
- Prohibir legalment la fracturació hidràulica (fracking) i les prospeccions petrolíferes al litoral.
- Cancel·larem els projectes en actiu de línies de molt alta tensió (MAT) i considerar la necessitat de les que es troben en funcionament.
- Posar fi a l'activitat descontrolada i els abocaments massius d'Iberpotech a les mines de sal.
- Derogarem el Pla Hidrològic de l'Ebre tenint en compte la resolució del Consell de Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre. Reclamem una protecció més efectiva dels medis naturals cada cop més amenaçats

pel canvi climàtic, i per a això proposem regulacions i programes que vagin més enllà de la protecció dels espais, i garanteixin la seva subsistència i millora -com per exemple blindar el cabal ecològic mínim de rius.

- Evitarem que el canal Segarra-Garrigues serveixi com a banc d'aigües per un transvasament del Segre cap a Barcelona.
- Seguirem avançant en el tancament de les centrals nuclears al llarg d'aquesta legislatura. Per a això, volem crear un marc efectiu de desenvolupament de les energies renovables implantades amb cura pel paisatge i pel medi. Proposem que es defineixin via cartes del paisatge les condicions d'implantació de molins eòlics i plaques fotovoltaïques, i s'estableixin programes ambiciosos que permetin complir amb els compromisos adoptats per la Unió Europea (com Kyoto i París) que despleguin de forma intensiva la rehabilitació energètica als nostres pobles, viles i ciutats i la instal·lació d'energies renovables a cobertes d'edificis -en particular cobertes d'edificis industrials.
- Comprometre's amb l'Agenda 2030 i les mesures per al compliment efectiu de l'Agenda Urbana de l'Estat espanyol i els seus 10 objectius: ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo; evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent; etc.
- Reformarem la legislació estatal del sòl per incorporar nous estàndards generals de dotacions, equipaments serveis i infraestructures per a les actuacions urbanístiques, amb especial èmfasi en la 'internalització' de les externalitats mediambientals; normes actualitzades i de caràcter general de protecció del paisatge, especialment de litoral; restriccions de caràcter general a usos i activitats en sòls no urbanitzables protegits.
- Reconeixement i preservació del Paisatge com a element amb valor propi, de qualitat de vida, generador de riquesa, garantia de biodiversitat i identitat i patrimoni cultural del territori.
- Lluitarem contra l'extractivisme miner i energètic: Prohibició en zones naturals protegides (Xarxa Natura, PEIN, ZEPA, etc.) i garantia de Compliment de la normativa d'aigües i d'aus a la resta, amb especial cura en règim de Garanties i fiances de restauració de les afectacions.
- Protegir el litoral a través d'una moratòria urbanística i una reforma legislativa que permeti dotar d'instruments el territori per la protecció del seu paisatge costaner natural.

2.14 Convertir les plusvàlues generades per l'acció pública en un bé comú

Les plusvàlues de les millores urbanes, decidides col·lectivament, s'han de destinar a la millora de les condicions de vida de la col·lectivitat, no s'ha de deixar que altres agents privats se n'apropriïn, de manera que s'acabi generant un "negoci urbanístic" que, com hem vist, té unes conseqüències fatals per al bé comú, d'exclusió del mercat d'una part de la població, generació de bombolles. Cal, doncs, revertir aquesta situació i per fer-ho és imprescindible elaborar una nova llei del sòl. Quan ningú estigui particu-

larment interessat en una reclassificació o una requalificació urbanística haurem posat fi a l'especulació immobiliària i la consegüent depredació de la ciutat i del territori.

Per això ens comprometem a:

- Establir mecanismes de control públic de la producció de sòl i sostre d'habitatge i altres usos urbans.
- Recuperar les plusvàlues generades per decisions de la col·lectivitat (acció pública), i també mitjançant inversions públiques, també per la via fiscal.
- Fer neutres per als propietaris les decisions urbanístiques sobre el que és comú.
- Establir un sistema de valoracions immobiliàries en funció dels valors inicials i no de les expectatives urbanístiques.
- Formular els mecanismes necessaris de repartiment equitatiu entre les diferents àrees i barris de la ciutat per desplegar polítiques urbanes redistributives.
- Apostar per la cooperació entre municipis per evitar la competició entre municipis per atraure activitat econòmica, per a generar consorcis que permetin una dedicació més efectiva de recursos a mantenir espais i valors de caràcter supramunicipal –com els grans espais oberts- i que aposti per una planificació de serveis i equipaments oberts i compartits a diferents municipis així com projectes conjunts –com per exemple, l'actualització de polígons d'activitat econòmica (PAE) d'interès per a diferents municipis o projectes conjunts de transport públic.
- Establirem, per al sòl de reserva per a habitatge subjecte a algun règim de protecció pública, un percentatge no inferior al 50%.

2.15 Rehabilitació residencial i renovació urbana

La rehabilitació, entesa des d'una mirada àmplia, inclou conceptes com el manteniment i la conservació del parc construït, el reciclatge i la reutilització d'edificis infrautilitzats o la recuperació de barris amb deficiències, tant constructives com socioeconòmiques. Però a més volem que els edificis esdevinguin marcs de garanties contra la pobresa energètica i s'equipin com a fonts de sobirania energètica. Es tracta d'un fenomen que pretén generar un desenvolupament sostenible de les poblacions, emprant menys recursos territorials, materials i energètics i reduint significativament el volum de residus que generen les operacions lligades a l'obra nova.

És per aquest motiu que la rehabilitació es considera un factor de sostenibilitat propi de les societats més avançades en qüestions mediambientals i que respecten la seva tradició constructiva com a part de la seva cultura. El foment de la rehabilitació requereix la complicitat i l'esforç de tots els agents que intervenen en el procés: personal tècnic amb formació específica en aquesta disciplina, empreses contractistes especialitzades, una

normativa tècnica i urbanística adaptada a la realitat de la rehabilitació, finançament que permeti als propietaris i propietàries planificar correctament el manteniment de les finques i una sensibilització de les persones usuàries i la població en general per promoure un ús correcte als edificis.

Per això proposem:

Desenvoluparem i estendrem la llei de millorament de barris i viles impulsada per En Comú Podem i aprovada al Parlament. Impulsarem la rehabilitació urbana per millorar i conservar la ciutat existent, no per estendre-la

- Promoure que el sector de la construcció s'orienti preferentment a la rehabilitació i per això; revisió de competències professional, capacització de treballadors/-res, recuperació d'oficis tradicionals, etc.
- Establir mesures econòmiques i fiscals per situar la rehabilitació en un lloc preferent respecte de l'obra nova i garantir-ne l'accés a les persones en situació de major vulnerabilitat.

2.16. Reforma de la llei de costes

Cal l'increment de les zones de protecció de la costa i si s'escau desafectar moltes edificacions i implementar un marc legal que actualitzi la llei anterior amb una mirada holística sobre el litoral, marcada per les Directives europees. Cal una nova legislació que tingui com a primer objectiu la protecció mediambiental de la costa, diferenciant entre els trams urbans i naturals de les platges, preservant les platges verges en limitar-hi tant les ocupacions com les activitats, i augmentant-ne en tot cas la protecció.

- Reformarem la llei de costes ampliant la zona de servitud de protecció, i reorientarem les polítiques urbanístiques no autoritzant noves construccions a zones de risc per inundacions o per augment del nivell del mar. Es fomentarà una rigorosa política de gestió d'inundacions basada en el respecte a les planes d'inundació, sistemes de drenatge sostenible i inversions per a la millora de les infraestructures de les Estacions Depuradores d'Aigua, amb l'objectiu de retenir l'aigua torrencial i evitar així desbordaments que contaminin els rius i les platges. Aquesta reforma prohibeix noves edificacions al litoral, tant en domini públic marítim terrestre (ribera del mar i de les platges) com a la seva zona adjacent de servitud de protecció. També prohibeix qualsevol increment del qual ja s'ha edificat.
- Prohibirem noves edificacions. Es manté la prohibició d'edificació residencial a la costa, i reforçarem amb mecanismes específics preventius, prohibint també que les obres de millora impliquin augments de mida, alçada o superfície.
- Aturarem immediatament qualsevol obra il·legal o de dubtosa legalitat que s'estigui fent en els àmbits de protecció del litoral.

2.17. Biodiversitat

Aconseguir que les superfícies dedicades a l'agricultura, l'aqüicultura, la pesca i la silvicultura es gestionin de manera sostenible, en particular mitjançant la utilització sostenible de la diversitat biològica, entre altres

coses, mitjançant un augment substancial de l'execució de pràctiques amables amb la diversitat biològica, com ara la intensificació sostenible, mètodes arqueològics i altres mètodes nous, contribuint així a la resiliència i al rendiment de llarga durada, i a la productivitat d'aquests sistemes de producció i la seguretat alimentària, conservant i restaurant la diversitat biològica i mantenint les contribucions de la naturalesa a les persones, inclosos els serveis i les funcions dels ecosistemes.

És urgent posar en marxa mesures urgents que posin fre a la pèrdua de capital natural del país més biodivers d'Europa. Espanya hauria de liderar les polítiques de conservació de la biodiversitat.

La base del treball de Sumar En Comú Podem són els tres objectius del Conveni sobre la Diversitat Biològica de Nacions Unides:

- 4.** La conservació de la diversitat biològica
- 5.** L'ús sostenible dels components
- 6.** El repartiment just i equitatiu dels beneficis derivats de la utilització dels recursos genètics

El conveni és legalment vinculant per a les parts contractants, per la qual cosa constitueix el referent i la base fonamental per al desenvolupament de la normativa i les mesures per a l'assoliment dels seus objectius a Espanya.

- Ens comprometem a aplicar els objectius i mesures de la conferència de les parts en el conveni sobre la diversitat biològica de Montreal 2022, anomenat marc mundial Kunming-Montreal de la diversitat biològica.

El Marc té com a finalitat catalitzar, facilitar i impulsar l'acció urgent i transformadora dels governs, els governs subnacionals i locals i amb la participació de tota la societat, aturar i invertir la pèrdua de diversitat biològica, per aconseguir els resultats que estableix visió, missió, objectius i metes, i contribuir així als tres objectius del Conveni sobre la Diversitat Biològica i als seus Protocols.

- Executarem polítiques públiques de biodiversitat per aconseguir que per al 2030 almenys un 30 % de les zones d'ecosistemes terrestres, d'aigües continentals, costaners i marins degradats estiguin sent objecte d'una restauració efectiva, amb la finalitat de millorar la biodiversitat i les funcions i els serveis dels ecosistemes, la integritat ecològica i la connectivitat.
- Augmentarem significativament la superfície i la qualitat i connectivitat dels espais verds i blaus en zones urbanes i densament poblades de manera sostenible, així com l'accés a ells i els beneficis que se'n deriven, integrant la conservació i la utilització sostenible de la diversitat biològica.
- Assolirem una planificació urbana atenta a la diversitat biològica, millorant la diversitat biològica autòctona, la connectivitat ecològica i la integritat, i millorant la salut i el benestar humans i la connexió amb la natura, i contribuint a una urbanització inclusiva i sostenible i a la provisió de funcions i serveis dels ecosistemes.

- Elaborar un pla d'ocupació verda que restauri zones degradades.
- Recuperar la Llei de Patrimoni Natural i Biodiversitat, en relació a les espècies exòtiques invasores.
- Aprovar d'un Pla d'emergència per aturar la pèrdua de biodiversitat

2.17.1. Ampliar la xarxa d'espais naturals del conjunt de l'Estat

Als valors tradicionals de protecció del medi físic i biòtic singularment valuós o fràgil cal afegir-hi els valors de la natura com a proveïdora de serveis ambientals sostenibles. Cal transcendir el simple concepte de protecció ambiental per valors naturals singulars afegint-hi els espais que contribueixen al benestar i la salut de la població. Cal, doncs, que sigui possible protegir per llei espais que contribueixen a la qualitat ambiental de l'hàbitat humà, tant en zones periurbanes i urbanes com en espais que contribueixen a la protecció de recursos bàsics com l'aigua o l'atmosfera. Per aquests motius protegirem per llei els espais que proveeixin serveis ambientals valuosos i, si cal, aquestes proteccions incorporaran plans d'inversió per a la millora d'aquests espais.

2.18. Defensa dels animals

2.18.1 L'Agenda d'un Govern que vetlla pels drets dels animals

El nostre principal compromís és impulsar iniciatives parlamentàries i acció de Govern que tinguin com a objectiu acabar amb els abandonaments, els maltractaments, el tràfic d'espècies i la cria per a la compravenda d'animals. Ampliar i actualitzar els protocols d'actuació i la formació dels cosos de seguretat per actuar davant el maltractament animal i decomisos.

- Reforçarem la Direcció General pels drets dels animals per a gestionar de manera transversal amb la resta del Govern l'impuls de legislació, la coordinació amb les comunitats autònomes i Ajuntaments i el diàleg social entre sectors, especialment amb el món rural, pel que fa al benestar animal.
- Impulsarem la transició ecològica, d'un nou model alimentari sostenible i saludable, de proximitat, no dependent de l'agroindústria, exigint-ne la reorganització competencial amb el Ministeri d'Agricultura, des d'una perspectiva de benestar dels animals dedicats a la producció i prioritant la gestió mediambiental sostenible de les activitats que es produeixen en el medi natural, com ho són les activitats cinegètiques.
- Proposarem agilitzar, abans de la data fixada el 2030, el tancament de les granges pel·leteres. Aturar la construcció de macrogranges i aquíicultura intensiva. Desenvoluparem un etiquetatge ètic dels aliments, per a informar amb transparència de l'origen dels aliments d'origen animal i derivats. Reformarem la Llei 32/2007 per la cura dels animals en la seva explotació, transport, experimentació i sacrifici, incloent-hi mesures de benestar i controls ètics.

- Desenvoluparem el reglament de la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals. Comprometent-nos a treballar per la inclusió dels animals que van quedar fora de la Llei, com són els gossos dedicats a la caça.
- La nostra màxima és **la tortura no és cultura**. Treballarem per la derogació de la Llei 18/2013 que regula la tauromàquia com a patrimoni cultural que s'ha de protegir en tot el territori espanyol. Eliminarem el finançament públic d'espectacles cruels amb els animals. **Protegi-rem als menors posant fi a la seva entrada en places de braus**, espectacles, escoles taurines i la seva participació en esdeveniments recreatius que explotin, torturin, abusin i denigrin animals.

2.18.2. Per una convivència ecològicament ètica i per la tinença responsable

- Reduirem l'IVA del 21% al 10% dels serveis veterinaris a animals de família.
- Ampliarem els recursos, subvencions, ajudes, convenis estatals a entitats de protecció animal i reforçarem amb recursos i reconeixement les ciutats i pobles amics dels animals.
- Vetllarem per facilitar l'accés d'animals de família a centres de persones grans, reforçant programes d'acollida temporal dels animals de les dones i infants víctimes de violència masclista. Reforçarem programes d'adaptació dels establiments turístics perquè puguin convertir-se en establiments pet friendly i revisarem les actuals normatives per l'accés al transport col·lectiu.
- Avançarem cap a un canvi de model dels actuals parcs zoològics amb la creació d'una subcomissió d'estudi al Congrés dels Diputats sobre la transformació dels parcs zoològics i parcs aquàtics, a partir de criteris ètics, científics, pedagògics.
- Desenvoluparem un pla estatal per l'erradicació del maltractament i l'abandonament dels animals de família i els denominats animals exòtics.
- Modificarem l'actual Reglament d'articles pirotècnics i desplegarem una nova regulació de la pirotècnia no-professional, establint limitacions al seu ús incontrolat i a la potència màxima permesa.
- Apostarem per cercar mètodes alternatius a l'experimentació animal. Revisarem les composicions dels comitès d'ètica dels parcs científics de les universitats i centres de recerca.
- Excloure del "Bono Cultural Joven" la tauromàquia i qualsevol altra activitat no respectuosa amb el benestar animal.

03 A favor d'ampliar drets

3.1. Drets i serveis socials

Les societats del segle XXI estan marcades per múltiples eixos de pobresa, desigualtat i exclusió social al nostre país. Aquests eixos estan agreujats pels efectes derivats de l'envelliment de la població, els fluxos migratoris i el canvi climàtic. Aquestes condicions estructurals tenen impacte real a la vida de les persones i la fan més difícil i abocada a una precarietat creixent.

Aquesta situació només es pot superar amb una conjunció de polítiques estructurals valentes que ataquin l'arrel dels problemes i de polítiques socials que permetin pal·liar les seves conseqüències. La defensa dels drets socials, les polítiques de benestar i la construcció de sistemes públics de protecció sòlids són els elements prioritaris per avançar cap a una societat més justa i igualitària.

3.1.1. Ingressos suficients per a viure

La proposta electoral de Sumar-En Comú Podem sobre el dret a una prestació econòmica per a garantir suficiència d'ingressos a tota la ciutadania en situació de vulnerabilitat com a prestació no contributiva de la Seguretat Social per assegurar els mínims per una vida digna es va concretar l'any 2020 per part del Govern de Coalició en la creació de l'Ingrés Mínim Vital (IMV).

La creació d'aquesta prestació es pot considerar un avanç històric en reconèixer la responsabilitat de l'Administració de l'Estat en garantir uns ingressos mínims a qualsevol ciutadà o ciutadana més enllà del lloc on visquin. Malauradament, la creació accelerada de la prestació a causa de la situació d'excepcionalitat derivada de la Pandèmia de la COVID-19 i les diferents visions sobre les polítiques de garantia d'ingressos en el si del Govern, van determinar que la política dissenyada no arribi a totes les persones que la necessiten ni cobreixi les seves despeses mínimes per a una vida digna. L'encàrrec a l'Institut Nacional de la Seguretat Socials (INSS) de la gestió de l'IMV ha estat també una de les causes en el seu pobre desplegament.

Per altra part, s'ha demostrat que ajudes i prestacions adreçades a la infància i la seva criança són una de les majors inversions socials que es poden fer. L'Estat Espanyol és una de les excepcions en els països del nostre entorn que no té desenvolupada una prestació per fill a càrrec de caràcter universal.

Per això proposem una reforma en profunditat de l'Ingrés Mínim Vital, del sistema públic de gestió de les prestacions no lligades a una contribució i la creació d'una Prestació Universal per fill a càrrec. Els punts de la proposta serien:

- Reformarem la Llei de l'Ingrés Mínim Vital per a millorar la seva capacitat de reduir la pobresa i eliminant requeriments que dificulten l'accés de determinats col·lectius:

- Pujarem el nivell d'ingressos que dona dret a demanar l'IMV per a arribar a totes les persones en situació de pobresa i millorarem les seves quanties.
- Revisarem la compatibilitat de l'IMV amb les rendes provinents del treball generalitzant l'incentiu actual per a millorar la seva capacitat d'activació i a la vegada evitar la "trampa de la pobresa".
- Baixarem l'edat mínima per a tenir accés dels 23 als 18 anys.
- Canviarem el criteri de considerar per al càlcul els ingressos del darrer any pels ingressos del mes en curs de la sol·licitud.
- Revisarem els criteris relatius al patrimoni de les persones sol·licitants per a evitar efectes no previstos en l'accés a la prestació.
- Canviarem la definició de la unitat de convivència perquè sigui considerada l'existent a Llibre de Família o a la declaració de la renda.
- Traspassarem la gestió íntegra de l'Ingrés Mínim Vital a les comunitats autònomes per a garantir una integració coherent amb les seves rendes mínimes i una finestra única de gestió. Aquest traspàs es farà sota criteris de cooperació, compromís i compliment d'objectius acordats de reducció de la pobresa amb cadascuna de les Comunitats.
- Crearem una Prestació universal per fill o filla a càrrec adreçada a totes les menors de 18 anys de 150 euros mensuals en forma d'una deducció fiscal que es pugui percebre mensualment o aplicar a la declaració de la renda.
- Treballarem per a la creació d'una Agència estatal consorciada amb les comunitats autònomes i els ajuntaments per a gestionar la IMV, les rendes mínimes autonòmiques i les prestacions socials locals de caràcter econòmic. Aquesta agència ha d'assegurar un servei proper i eficaç a la ciutadania, amb menys burocràcia i amb recursos de suport perquè la bretxa digital no sigui un entrebanc en cap cas. L'Agència disposarà d'una oficina de lluita activa per a la promoció de l'accessibilitat a la IMV.
- Reformarem la Llei General de Subvencions perquè reculli com a excepció a la seva aplicació a totes les prestacions socials de caràcter econòmic estatals, autonòmiques i locals destinades a tenir uns ingressos suficients per a una vida digna, tal com ja es fa amb les prestacions de la Seguretat Social.

3.1.2. Acabar amb els talls de subministraments bàsics i eliminar la pobresa energètica

Disposar d'aigua, llum i gas a la llar és dret bàsic per tal de poder viure amb dignitat. Tanmateix, moltes persones de l'estat espanyol pateixen vulnerabilitat energètica, és a dir, tenen dificultats severes per poder pagar les factures d'aquests subministraments. Pateixen talls de subministrament fet que va causar mortalitat associada, mentre les empreses subministradores d'aquests serveis repartien milers de milions en dividends als seus accionistes.

A Catalunya es va impulsar i aprovar, mitjançant una Iniciativa Legislativa Popular (ILP), la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica que mostra quin és el camí a seguir.

Durant aquest mandat, el Govern d'Unidas Podemos i el PSOE van modificar el bo social elèctric millorant l'accés de les persones vulnerables. També s'han implementat diverses mesures de lluita contra la inflació que han repercutit en moderar l'alça de preus dels subministraments.

Malgrat això l'accés a l'energia i els subministraments bàsics continua sent un problema per a moltes famílies vulnerables. Per això proposem:

- Treballarem les reformes legals necessàries per a fixar un mínim vital energètic per unitat familiar, amb garantia de preu reduït adaptat a cada circumstància.
- Continuarem vetllant perquè s'apliqui el principi de precaució. Prohibint els talls de l'aigua, la llum o el gas fins que no s'hagi comprovat la capacitat econòmica de la persona deutora.
- Continuarem Responsabilitzant econòmicament les empreses a l'hora de garantir un subministrament mínim, descomptes en les factures i bons socials, que podran ser contractats amb qualsevol comercialitzadora, privada o municipal.
- Promoure la transparència en la gestió dels impagaments. A curt termini, publicar totes les dades de talls per impagament a nivell estatal.
- Establir tarifes progressives que incentivin l'estalvi i considerin criteris de renda. Tothom ha de tenir garantit l'accés a un consum vital d'aigua, llum i gas.
- S'impulsarà una línia de finançament en els pressupostos generals de l'Estat per donar suport als serveis socials per a la gestió de les accions relacionades amb la pobresa energètica.
- Es reglamentarà amb detall la consideració de persona consumidora electrodependent, per impedir talls de subministraments a persones que necessiten el subministrament elèctric per al seu tractament mèdic i/o condicions de salut.

3.1.3. Garantir el dret a l'accés a uns serveis socials públics i de qualitat

En aquest mandat des del Govern s'ha treballat en la formulació de la "Ley de condiciones básicas para la igualdad en el acceso y disfrute de los servicios sociales" amb l'objectiu tant de reconèixer el paper fonamental que tenen en la promoció i garantia de drets, com el fet que comptin amb dècades de desenvolupament i estiguin disponibles per a tota la ciutadania.

Partint d'aquest reconeixement, el valor afegit d'aquesta legislació es volia que fos articular els sistemes autonòmics de serveis socials en una xarxa integrada única mitjançant dos components fonamentals: la definició d'un sòl mínim comú d'atenció a tot el territori i un sistema comú d'informació.

Més enllà d'aquesta proposta el Sistema de Serveis Socials té el gran repte d'integrar les necessitats socials derivades de l'envelliment de la població, les econòmiques, conseqüència de la desigualtat i les socials nascudes arran de l'aparició de les noves xarxes de relacions i d'integrar a la seva missió l'acompanyament a la ciutadania en la seva vida autònoma i integrada a la seva comunitat.

Per això creiem que cal en continuar avançant cap a uns serveis socials bàsics propers, centrats en les persones i en els seus processos de vida, i d'orientació comunitària.

I creiem que cal recuperar el debat entorn de la necessitat d'un Sistema de Serveis Socials just i equitatiu a tot l'Estat i que cal fer-ho des del diàleg i la corresponsabilització entre tots els nivells de l'Administració: central, autonòmic i local.

També cal poder concretar aquest debat en les prioritats pressupostàries del nostre estat del benestar. Entenem que "la despesa social és inversió de present i de futur", ja que assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar, i crea nova ocupació. La cohesió social és la millor garantia per al present i per al nostre futur com a societat. Sense un salt qualitatiu en inversió social serà impossible donar resposta als reptes de benestar de la nostra societat.

Les propostes que fem són:

- Farem que sigui prioritari l'increment qualitatiu i sostingut de la inversió social promovent els canvis en la fiscalitat que siguin necessaris.
- Promourem un sistema de finançament eficaç per a les comunitats autònomes per a garantir el desenvolupament del Sistema de Serveis Socials d'acord amb els reptes socials que ha d'afrontar.
- Canviarem l'actual Pla Concertat de Prestacions Bàsiques de Serveis Socials per un sistema de finançament just de les corporacions municipals fins que sigui suficient per a cobrir les necessitats que han d'abordar.
- Garantirem que la ciutadania tingui accés a un catàleg de serveis socials mínim i comú, amb independència de la comunitat autònoma on resideixin.
- Promourem que aquests serveis donin resposta tant a necessitats causades per la vulnerabilitat econòmica, com a altres necessitats d'atenció social, dissenyant les respostes per a adaptar-se als canvis en els cicles vitals.
- Potenciarem les estructures de coordinació i disseny de polítiques de serveis socials entre les comunitats autònomes amb l'objecte d'aconseguir un Sistema que abordi des del coneixement els nous reptes socials.
- Treballarem per a la consideració dels Serveis Socials com a serveis essencials per ser necessària per al manteniment de les funcions socials bàsiques, la salut, la seguretat, el benestar social i econòmic de la ciutadania.
- Promourem l'atribució a la jurisdicció social de les qüestions litigioses que es promoguin en matèria dels drets vinculats amb els serveis socials.
- Aplicarem una avaluació rigorosa de les polítiques públiques socials per conèixer el seu impacte i assignar millor els recursos amb l'objectiu de reduir de manera gradual i contínua l'externalització dels serveis, posant fi als casos privatització encoberta.

- Articularem mesures per a donar suport a la infància potenciant la intervenció des de la proximitat, des del treball comunitari i d'entorn, en la detecció del risc d'exclusió i per lluitar contra la pobresa infantil i la desigualtat.
- Activació de polítiques actives de coordinació intersectorial (sanitat, habitatge, ocupació, educació i justícia) dissenyades per les diferents administracions implicades i els col·lectius professionals.
- Dissenyarem un nou model de serveis socials que garanteixi la proximitat i el treball comunitari, que redueixi la càrrega burocràtica als professionals de l'atenció social, i que pugui fer font d'una forma eficient als encàrrecs que rep en relació amb la gestió de prestacions o l'emergència habitacional.
- Ampliarem recursos per a la prevenció des dels Serveis Socials, especialment en infància i adolescència.
- Potenciarem els programes d'intervenció comunitària, garantint la seva sostenibilitat en el temps i millorant el seu finançament.

3.1.4. Del rescat ciutadà a les persones en situació de dependència a la formulació d'una nova Llei de les Cures

El Govern ha aplicat, amb relació a la Dependència, un pla de xoc que ha permès implementar el rescat ciutadà que reclamaven al programa electoral de les eleccions del 2019. Aquest pla ha comportat 1.800 milions de finançament addicional per a les CCAA amb la voluntat d'aconseguir tres objectius principals: reduir substancialment la llista d'espera i els temps de tramitació de les sol·licituds; assegurar que les condicions laborals i professionals de les persones que treballen al SAD són adequades, com a garantia de la qualitat de l'atenció que reben les persones beneficiàries del sistema; i introduir millores en els serveis i prestacions per garantir l'atenció adequada de les persones dependents, preferiblement mitjançant serveis professionals de qualitat.

Paral·lelament, també s'ha desenvolupat una visió estratègica de les reformes a mitjà termini que necessita l'atenció a la dependència i dels canvis que cal impulsar en el model de cures de llarga durada i una previsió de les inversions necessàries per aconseguir-ho.

També cal destacar que, transversalment a altres àmbits de l'acció socials, s'ha iniciat la redacció de l'Estratègia estatal de desinstitucionalització, per a una bona vida a la comunitat, que té com a objectiu donar un impuls en el desenvolupament dels serveis comunitaris i la transformació del model de suports i cures, posant al centre els drets i el projecte de vida de cada persona.

Superada amb el Pla de xoc la situació conseqüència de les polítiques de retallades del Govern del PP, ara cal pensar en la necessitat d'una nova Llei de les cures que, amb ampli consens polític i social, es proposi integrar i superar les lleis actuals sobre dependència, atenint-nos a la diversitat de situacions vitals (nens i nenes, gent gran, diversitat funcional...). L'objectiu de la llei és caminar cap a un veritable Sistema de Cura i avançar a la vegada en l'autonomia, tant de les persones en situació de dependència com de familiars cuidadors i cuidadores i dignificar les condicions de treball d'aquest sector.

Per això amb aquesta nova llei:

- Perseguiem eliminar la violació quotidiana dels drets humans de les persones en situació de dependència, la greu discriminació econòmica que pateixen elles i les seves famílies, el patró d'intensa desigualtat de gènere existent en l'economia de la cura i el consegüent foment de l'economia submergida i l'explotació laboral a què condueix l'actual esquema.
- Integrem les reivindicacions dels moviments feministes i de vida independent, reconeixent la tasca que desenvolupa tant el tercer sector com el personal professional dels serveis socials de l'administració, professionalitzant la figura de la cuidadora/ cuidador.
- Reformarem l'accés al reconeixement de la situació de dependència per simplificar-ho i agilitzar-ho passat d'un reconeixement administratiu a un reconeixement de drets, revisant i unificant criteris per a garantir l'accés al dret es visqui on es visqui.
- Crearem un nou model d'assignació de serveis i prestacions eliminant incompatibilitats i tenint en compte les preferències i necessitats canviants de les persones dependents. L'autonomia de les persones per decidir les formes i les modalitats d'atenció serà reforçada.
- Treballarem per a universalitzar l'accés, com a dret de ciutadania, a una cartera integral de serveis d'atenció domiciliària, teleassistència i centre de dia, i garantir l'accés a una plaça pública de centre residencial per a totes les persones que ho requereixin.
- Impulsarem un canvi profund en els serveis de cura de les persones dependents. Els serveis de cura de persones dependents (a domicili, residència o centres de dia) necessiten una profunda reforma que els posi al servei dels projectes de vida de les persones ateses i en garanteixin la qualitat. En col·laboració amb les comunitats autònomes, continuarem i intensificarem l'esforç iniciat en aquesta legislatura de millorar els criteris d'acreditació i impulsarem una modernització i millora de la qualitat dels serveis.
- Apostarem per una assistència personal que s'ajusti a les necessitats de les persones i que permeti portar a terme projectes de vida independent de modus real i efectiu, així com esquemes de vida que potencien la permanència de les persones en el seu entorn social.

3.1.5. Garantir el dret a ser infant, erradicar la pobresa infantil

Els infants i adolescents són persones de ple dret en la nostra societat, i en aquest sentit se'ls ha de garantir poder viure en condicions dignes, poder-se desenvolupar com a persones, poder participar en la societat i que la seva veu sigui escoltada i poder-ho fer en el màxim de condicions d'igualtat possible, visquin on visquin i vinguin d'on vinguin.

Malgrat els avenços fets en els darrers anys, Espanya encara és a la cua d'Europa en garantia de condicions de vida dignes per a la infància, especialment pel nivell de pobresa infantil, que encara afecta un terç dels infants tant a Espanya com a Catalunya. Si no existissin ajudes públiques, aquesta xifra seria d'un 40%. Per tant no es pot desmantellar res del que existeix, però cal invertir molt més i de manera més efectiva. Si mirem el

que funciona a la resta d'Europa, la lliçó és clara: cal una ajuda directa en forma de Prestació Universal per fill a càrrec. I cal una avaluació rigorosa de l'impacte que tenen en la infància totes les polítiques públiques que s'aprovin i s'implantin.

També cal valentia, inversió i aposta decidida per desplegar del tot i arreu la llei pionera impulsada per Unidas Podemos al Govern de l'Estat per protegir la infància i l'adolescència de les violències.

I cal garantia de drets, també respecte a la diversitat, dels infants i adolescents que formen part de la nostra societat.

- Pla de suport a la participació infantil en la definició de polítiques públiques i incorporació del paper de la infància i de la seva perspectiva en la modificació de lleis com la de transparència, la d'educació i la de bases de règim local.
- Assegurar que s'aplica l'avaluació d'impacte en la infància de totes les noves normatives i polítiques que s'aprovin i s'apliquin.
- Establir una aliança per combatre la pobresa infantil destinant un mínim del 2% del PIB a polítiques de suport a la infància i la família gestionat per les CCAA (beques menjador, serveis d'acollida, material, transport, activitats extraescolars, educació de 0 a 3 anys, lleure educatiu i familiar...).
- Implementació de la Prestació Universal descrita a l'apartat "Ingressos suficients per a viure".
- Iniciar el desplegament de les carteres públiques de salut bucodental, òptica i d'atenció integral de salut mental per la població infantil i adolescent.
- Aprofundir en mesures de regulació de la publicitat i de la informació al consumidor per a protegir la infància del consum de productes insalubres, amb excessos de sucres i greixos.
- Garantir que tots els infants reben educació afectiva-sexual amb perspectiva de gènere a les escoles
- Desplegar tots els mecanismes i eines, i en tots els nivells administratius, creats per la Llei Orgànica de protecció integral a la infància a l'adolescència respecte a la violència. Assegurar que es desplega l'avaluació d'impacte en la infància de totes les noves normatives i polítiques que s'aprovin. Reforçar i garantir la protecció de les famílies amb infants en situacions de perill de pèrdua de l'habitatge. Acollir als infants i joves migrants que no tenen cap referent familiar amb mesures que identifiquin i atenguin les seves necessitats a l'arribada, ordenin la seva inserció comunitària en tot el territori i es creïn dispositius per aconseguir la seva inserció sociolaboral, amb dotació de recursos suficient.

3.1.6. Garantir un habitatge estable a les persones sense llar

Seguint la classificació europea ETHOS que entén que estar sense llar inclou més situacions que la de dormir al ras, a l'Estat espanyol hi ha més d'1,5 milions de persones sense sostre, segons dades de la fundació Foessa. A Catalunya, unes 37.000 persones tenen greus problemes d'allotja-

ment, de les quals més d'11.500 no tenen llar, segons dades oficials. L'exclusió de l'habitatge, el sensellarisme, s'identifica com una de les formes més extremes en què es manifesta la pobresa a les nostres ciutats, i, per tant, una vulneració dels drets més fonamentals.

Les persones sense sostre, que fan vida les 24 hores a l'espai públic, són la part més visible del sensellarisme, però no l'única.

L'exclusió residencial es manifesta en diferents intensitats en funció de la relació de les persones amb l'espai de què disposen per a la seva vida personal. Qui viu en un centre residencial de serveis socials, en una llar d'acollida o en un espai sense condicions d'habitabilitat, disposa d'un sostre però no pas d'una llar.

- Dimensionar el fenomen del sensellarisme: generar informació rigorosa sobre la població sense llar a fi de poder millorar l'efectivitat de les polítiques; recollir totes les situacions de sensellarisme que incloïen a les categories ETHOS i proposades per la plataforma europea FEANTSA (Federació Europea d'Organitzacions Nacionals que Treballen per les Persones Sense Llar). L'objectiu és trencar la idea que el sensellarisme és una patologia social, quan en realitat és un problema d'accés a l'habitatge.
- Prevenir les situacions de sensellarisme: preveure els processos de desinstitucionalització. El moment de sortida de certes institucions (presons, hospitals, centres de tractament...) que proporcionen a les persones allotjament continuat durant llargs períodes de temps pot esdevenir desencadenant de processos cap a l'exclusió severa i cap a la situació de sense llar.
- Vetllar perquè polítiques de lluita contra el sensellarisme incideixin en la prevenció i l'atenció des d'una perspectiva de foment de l'autonomia personal i dels vincles relacionals, de reducció dels riscos vitals i d'enfortiment de les capacitats. Impulsar projectes de prevenció de la institucionalització reforçant equips de suport social que acompanyin a les persones en l'accés a una solució residencial autònoma.
- Garantir unes polítiques d'habitatge orientades a garantir els drets de les persones sense llar.
- El Parc d'Habitatge Social ha de garantir reserva d'habitatge per programes que ofereixen estabilitat residencial a les persones sense llar.
- Promoure l'expansió de la metodologia "Primer la llar" (Housing First), consistent en facilitar l'accés a l'habitatge com a primer pas en el procés de recuperació de persones sense sostre amb llarga trajectòria de carrer.
- Lluitar contra la discriminació i la violència per causa d'odi contra les persones sense llar (aporofòbia, des de 2006, més de 500 persones sense sostre han mort als carrers del nostre país).

3.1.7. Tercer Sector: defensar l'associacionisme d'acció social i de proximitat

El tercer sector català ha mostrat un clar compromís en la defensa de les persones, lluitant contra les situacions de vulnerabilitat, i que està format per més de 6.800 entitats, representa el 2,8% del PIB català i té contracta-

des més de 100.000 persones. Aquesta situació en el període del govern del PSOE no s'ha revertit.

En aquest context, des d'En Comú Podem ens comprometem a:

- Millorar les lleis estatals del Tercer Sector d'Acció Social i del Voluntariat, treballant per un marc català d'Associacionisme i Voluntariat.
- Auditar les empreses del tercer sector per poder promoure i enfortir aquelles que siguin de proximitat. El tercer sector no pot respondre a les lògiques de mercat.
- Traspassar i territorialitzar els recursos provinents del 0,7% del IRPF destinat a altres fins d'interès social cap a les OCAA.
- Establir un diàleg transparent i un marc de coordinació estable amb les associacions representatives del tercer sector i la societat civil.
- Promocionar l'associacionisme i la iniciativa social com a forma clau de participació ciutadana i de reforç de la cohesió social.
- Exigir clàusules socials en les contractacions públiques i la no discriminació de les entitats del tercer sector en relació amb l'IVA, quan aquest vagi a càrrec de la persona que fa el contracte, i garantir la prestació de serveis de qualitat.
- Fomentar i millorar la qualitat de l'ocupació, tant la que es deriva de l'activitat econòmica que desenvolupen les entitats i empreses socials del sector com la vinculada als col·lectius més vulnerables de la nostra societat.
- Defensar uns serveis públics també amb drets laborals garantits per als treballadors i treballadores del tercer sector que redundin en benefici dels usuaris i usuàries, però també en el dels i les professionals.

3.2. Salut

Aquesta darrera legislatura, hem patit una pandèmia per la COVID-19 i s'ha constatat que uns serveis públics de salut ben dotats; tant els serveis sanitaris, com els sociosanitaris i especialment amb una avaluació continuada pels serveis de salut són indispensables; però alhora hem constatat les febleses de l'estructura per les retallades viscudes durant la recessió econòmica i les polítiques de privatització per part dels governs de dretes tant a Catalunya com a l'estat espanyol.

S'ha constatat també la necessitat de reforçar els sistemes de cooperació territorial atenent al desplegament competencial que pivota de forma majoritària pels governs autonòmics i tenir present el lloc que li pertoca al món local en el desplegament comunitari de la salut, la garantia de prestació de serveis i la promoció i la prevenció d'aquesta.

En aquest mateix sentit, constatem i denunciem els poders de la indústria farmacèutica i altres sectors on volen fer de la salut un negoci, avantposant els seus interessos als de la comunitat. Un cas, prou evident, ha estat el debat sobre les patents de les vacunes per combatre la pandèmia provocada pel virus SARS-CoV-2.

La salut és un bé social i un dret humà fonamental que ha de ser garantit per les institucions de l'estat mitjançant les seves polítiques econòmiques, socials i culturals.

Entenem la salut, més enllà del dret universal, com una política clau pel desenvolupament social, econòmic i polític d'un país.

Des d'En Comú Podem-Sumar hem desenvolupat un programa de Salut dirigit a recuperar el model sanitari públic, finançat amb impostos i sense prepagaments ni copagaments, universal, equitatiu i de qualitat i que, a més, estigui sotmès al control democràtic i la participació social.

En definitiva, propostes per tal de garantir un servei públic que garanteixi la sanitat pública universal i els drets socio-sanitaris de les persones, incorporant la democràcia participativa de la comunitat i accentuant, ampliant i reforçant els serveis atenent les noves necessitats dels serveis públics sanitaris per donar resposta als reptes actuals.

Les propostes se sustenten en:

3.2.1. Considerar la salut com un dret fonamental. Un Sistema Nacional de Salut (SNS) integral i amb serveis de titularitat pública i respectant les competències autonòmiques

La salut és un pilar bàsic del nostre estat del benestar que ha de ser reconegut en el Capítol I de la CE. El gaudi i les garanties del dret a la salut per part de la ciutadania es rep tard i amb pocs recursos.

La crisi econòmica va ser l'excusa dels governs del PP i JxCAT per realitzar fortes retallades dels recursos públics sanitaris, en un intent de desacreditar i fer insostenible el SNS públic i així fomentar l'assegurança privada i la mercantilització de la salut i que avui dia encara en patim els efectes. Mentrestant, la ciutadania pateix retallades i llistes d'espera insuportables.

Cal recuperar reforçant, el nostre SNS. En aquest sentit, proposem:

- Inclourem la salut com a dret fonamental a la Constitució i garantirem un SNS públic, universal, gratuït i sostingut a través dels pressupostos generals.
- Garantirem un Sistema Nacional de Salut integral i integrat que establen els serveis públics, en titularitat i gestió.
- Augmentarem progressivament el PIB sanitari fins a la mitjana de la UE. El nostre objectiu ha de ser com a mínim el 7% del PIB.
- El Consejo Interterritorial ha de ser l'òrgan de codecisió, concertació i distribució de recursos, respectant les competències dels territoris, amb l'objectiu de reduir les iniquitats i fomentar la solidaritat i la concertació.
- Recuperarem la universalitat i l'equitat territorial i social de la sanitat. Garantirem el compliment i desenvolupament del Reial Decret llei 7/2018, de 27 de juliol, sobre l'accés universal al Sistema Nacional de Salut. Tothom té els mateixos drets en salut. Cap persona pot ser exclosa per qüestions d'origen, edat, gènere o orientació sexual.

- Establirem pautes clares sobre responsabilitats de les CCAA i el govern central en la incorporació de noves prestacions i vacunes, respectant els criteris d'autonomia, eficàcia, eficiència i seguretat.
- Promulgarem una Llei Orgànica de Salut laboral, per a la promoció, prevenció i gestió sanitària.

3.2.2. Assegurar uns serveis de salut orientats a la salut de la comunitat: prevenció, promoció i assistència sanitària

Sabem que els principals determinants de la salut són econòmics, socials, culturals i ambientals. En el marc dels compromisos europeus de “La salut a totes les polítiques”, les propostes s’articulen en:

- Impulsarem un pla transversal d’incidència en la salut i de lluita contra les desigualtats i els determinants en salut, desplegant polítiques des d’altres òrgans ministerials vinculats amb factors de salut com el gènere, l’habitatge, l’educació, la cultura, el treball, la mobilitat, el medi ambient, l’esport, el consum, l’alimentació.
- Reforçarem i impulsarem les agències de salut pública estatals i autonòmiques.
- Coordinarem les competències dels diversos departaments implicats en organismes de seguretat alimentària i de qualitat ambiental amb competències, participació i coordinació de les polítiques conjuntament amb els Ministeris i Departaments autonòmics corresponents (indústria, agricultura, energia, transport, etc.).
- Dotarem l’atenció primària i comunitària i el treball social dels recursos necessaris per dur a terme les seves tasques. El nostre objectiu ha de ser que l’atenció primària disposi al menys d’un 25% de la despesa pública en sanitat (com proposa l’OMS).
- Ampliarem la cartera bàsica de serveis de salut comunitària, reforçant i ampliant entre altres els serveis de salut mental, logopèdia i odontologia.
- Impulsarem programes d’atenció primària sobre determinants territorials de la salut, coordinant les accions amb treball social i les agències de salut pública.
- Promulgarem una Llei Celíaca, atenent que les persones celíaques pateixen dificultats per accedir a aliments bàsics (Segell de control pel ministeri, ajudes econòmiques, controls infantils...).
- Impulsarem polítiques d’alimentació saludable en l’àmbit de l’educació i en la vida quotidiana.
- Aplicarem mesures per continuar reduint els consums de productes ultraprocessats i de begudes ensucrades.
- Revisarem la normativa d’etiquetatge per afavorir un consum saludable.

3.2.3. Millorar la qualitat, l’eficiència, l’equitat i l’avaluació del SNS

És imprescindible fer una avaluació continuada dels indicadors de gestió i dels vectors de salut, incorporant indicadors qualitius. Proposem la recuperació de la gestió pública de serveis i la participació ciutadana com a responsable última del finançament i de l’ús dels serveis. Això comporta

potenciar l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitària de Catalunya i la creació d'un organisme independent auditor, que garanteixi la transparència de les dades d'avaluació i els resultats, per a una orientació i planificació estratègica estatal dels serveis i de les mesures.

Les propostes per a garantir la qualitat, l'eficiència, l'equitat i l'avaluació se sustenten en:

- Crearem l'Observatori d'Avaluació, Control, Transparència, Qualitat i Sostenibilitat del SNS, com a ens independent de l'administració.
- Executarem un pla de reversió dels serveis totalment privatitzats, així com dels de titularitat pública i gestió privatitzada, inclosos els centres de reconeixement mèdic. Control i avaluació de l'acompliment dels contractes de gestió, aplicant les clàusules de rescissió de contractes.
- Ampliarem la cartera bàsica de serveis i prestacions del SNS, amb criteris d'eficàcia, seguretat, efectivitat i eficiència.
- Ampliar la cartera de serveis dels hospitals de les zones rurals, per millorar l'equitat territorial del SNS (endocrinologia, neurologia, oncologia, dermatologia...)
- Recuperarem les condicions de treball i de sou dignes per al col·lectiu de treballadors i treballadores dels serveis sanitaris, a la vegada que redistribuirem o reforçarem els recursos quan faci falta i revisarem les estructures més ineficients per corregir o reforçar-les.
- Aplicarem mesures per la reducció de llistes d'espera a qualsevol nivell del sistema.
- Ens comprometem a definir criteris de bona praxi per a assegurar un continuïtat assistencial transversal de patologies amb fortes repercussions socials: oncològiques, salut mental, malalties psicosocials laborals (mobbing), malalties minoritàries i emergents (sensibilitats múltiples), síndrome de fatiga crònica i fibromiàlgia, entre d'altres.
- Revisarem l'ordenament i l'oferta de places als estudis de professions i especialitats sanitàries per tal de garantir la planificació dels recursos humans necessaris per a una bona prestació de salut pública.
- Revisarem l'ordenament i l'oferta de places als estudis de professions sanitàries i les especialitats sanitàries per tal de garantir la planificació dels recursos humans necessaris per a una bona prestació de salut pública.

3.2.4. Garantir la independència del sistema sanitari amb relació a la indústria farmacèutica i biotecnològica. Política pública de medicaments i recerca. Atenció especial a determinants de salut

La recerca mèdica té grans mancances a l'Estat central i a les CCAA. Aquesta ha quedat massa sovint, exclusivament, en mans privades que estan molt interessades en els guanys econòmics.

S'han de prescriure com a primer criteri els medicaments que hagin demostrat eficàcia i eficiència a menor cost. Cal suprimir la promoció farmacològica amb objectius comercials i impulsar organismes públics amb comitès de tècnics i tècniques del mateix sistema públic que acreditin els productes.

Per això, proposem les següents mesures:

- Implementarem un pla pel foment de la recerca pública, incrementant els recursos econòmics públics, que també prioritzi la identificació, la descripció i l'avaluació dels problemes, els determinants i les necessitats de salut, així com l'avaluació de l'activitat assistencial i l'equitat.
- Desenvoluparem un pla transversal per a la recerca i l'estudi de les patologies derivades de la contaminació ambiental.
- Revisarem amb criteris clínics i d'equitat el catàleg dels medicaments de finançament públic.
- Aprovarem un catàleg de comercialització i dispensació d'envasos de medicaments en correspondència al nombre d'unitats que fixi la patologia corresponent i el prescriptor/a.
- Lluitarem contra la medicalització excessiva i dels hàbits de consum tòxics o que generen dependències.

3.2.5. Drets i llibertats individuals en l'àmbit sanitari amb perspectiva de comunitat saludable

Un dels grans avenços de la legislatura anterior ha estat legislar el dret a l'eutanàsia. En aquest sentit, i davant l'onada reaccionària, en els objectius i la planificació del SNS, les garanties de prestació de serveis i vida saludable, requereixen una visió comunitària i la privacitat i confidencialitat de les dades. Defensarem cures pal·liatives i l'eutanàsia assistida com a garant d'una atenció al dolor i al procés de la mort amb dignitat.

- Reforçarem els sistemes registrals per garantir la privacitat i confidencialitat de les dades clíniques que disposen les administracions sanitàries.
- El treball digne fomenta la salut. Invertirem en salut laboral dels professionals sanitaris. Amb la crisi s'han precaritzat les condicions laborals, s'ha augmentat la precarietat i els riscos psicosocials que pateixen les persones treballadores, sobretot les més joves, les dones i les migrades, i tot això ha provocat més patologies i també un fort impacte en la salut mental.
- Regularem l'activitat de professionals sanitaris en l'aplicació de teràpies complementàries, per tal de garantir la seguretat de la ciutadania en la línia de la legislació europea.
- Reforçarem l'atenció comunitària i la seva coordinació amb altres nivells, per a la prevenció i promoció de la salut mental i la no estigmatització de la patologia mental; amb la finalitat de detectar la patologia mental incipient i disminuir la taxa de suïcidis.

3.2.6. Garantir els drets i donar resposta a les necessitats i variabilitat en salut de la ciutadania amb la seva participació i codecisió

Els objectius, planificació i prestació de serveis de salut no pot estar només en mans del nivell polític representatiu, ni del nivell gestor. Per aconseguir una bona qualitat del sistema cal una participació real del personal sanitari, agents socials i ciutadania, veritables actors del sistema, per tal d'aportar a la governança i presa de decisions les seves visions.

Cal regular aquesta participació, per tal que la ciutadania co-participi de les decisions i recursos que es destinen a mantenir un SNS públic i que es respectin els seus drets i llibertats individuals i de la comunitat.

La delegació de la gestió no pot conduir a una mercantilització de la salut. En aquest sentit, per garantir un servei de qualitat, s'han de regular els contractes de concertació de serveis prestats per centres privats mentre es produeixi la transició cap a la gestió pública directa.

- Instaurarem mecanismes explícits i reglats de participació en la governança del sistema sanitari públic per part de les persones professionals dels àmbits sanitaris, els agents socials i la ciutadania en els òrgans territorials de gestió sanitària i en els consells comunitaris de salut.
- Crearem l'Agència de Qualitat i Avaluació del Sistema, independent dels organismes gestors, que haurà de publicar pressupostos i resultats en salut i benestar.
- Assegurarem la total transparència i avaluació dels recursos del sistema sanitari, de manera que el 100% de la despesa assistencial vagi a les accions per a garantir la salut i no al lucre privat.
- L'extinció de la mutualització Muface, Mugeju i Isfas.
- Reforçar la vigilància epidemiològica i la producció i emmagatzematge de productes estratègics en cas de pandèmies.
- En el cas del sistema concertat de prestació pública, obligarem a la restitució dels recursos siguin materials o econòmics en cas de no justificar adequadament les prestacions efectuades.
- Els contractes-programa de prestació de serveis públics per centres privats seran ajustats als preus del sistema públic. En cap cas poden suposar benefici lucratiu per la prestació de serveis de salut pública.

3.3. Habitatge

L'aposta pel consum especulatiu del sòl, l'urbanisme sense control i la manca de regulació del mercat immobiliari ha provocat una situació de crisi habitacional. Una crisi que és múltiple i és causada per un model immobiliari que posa per davant l'habitatge com a inversió, en lloc d'un dret ciutadà. A més, la crisi de l'habitatge no és només una crisi social, sinó també climàtica, ja que compta amb un parc d'habitatge molt envellit i ineficient energèticament.

El problema principal és la dificultat en l'accés a l'habitatge a conseqüència dels seus preus elevats, ja sigui en compra o en lloguer. L'habitatge és cada dia més inassequible per a la majoria de la societat. L'actual combinació de precarietat laboral i habitatge inassequible produeix en aquests moments inseguretat residencial.

Si bé la primera Llei de Dret a l'Habitatge, després d'anys d'impuls de lleis per abordar l'emergència habitacional, aprovada recentment constitueix un gran pas endavant, queden molts elements pendents i necessitem fer-

lo complir, considerant, a més, que el gaudi del dret a un habitatge digne i adequat és precondition de l'exercici i l'accés a altres drets fonamentals i a la mateixa dignitat humana. La societat espanyola en general i el sector públic en particular tenen una missió: desenvolupar un sistema d'habitatge com un pilar més del seu estat del benestar, convergint així amb Europa. I això significa desenvolupar un servei públic d'habitatge i una normativa que eviti l'especulació, protegeixi els residents i garanteixi la funció social de la propietat, fent efectiu el dret a l'habitatge mitjançant el diàleg social.

La nostra principal proposta en matèria d'habitatge és fer realitat el dret constitucional i dret humà fonamental a un habitatge digne i adequat per a tothom que ho necessiti, contingut en la Declaració Universal dels Drets Humans i en l'article 11 del Pacte internacional dels drets econòmics, socials i culturals (PIDESC), que reconeix el dret de tota persona a un nivell de vida adequat per a ella mateixa i per a la seva família, incloent-hi l'alimentació, el vestit i l'habitatge, i també a una millora constant de les seves condicions de vida –el que inclou el dret a disposar dels subministraments bàsics d'aigua i energia.

Perquè el dret a l'Habitatge esdevingui un dret efectiu i no ajornable proposem:

- Invertir sostingudament, durant 10 anys, almenys l'1% del PIB (actualment, uns 13.000 milions d'euros a l'any) en construcció, compra, mobilització i rehabilitació d'habitatge per generar un veritable parc de lloguer protegit, social i assequible de més 2 milions d'habitatges protegits (200.000 habitatges per any de mitjana). Sense una inversió important i constant, no serà possible fer créixer el parc d'habitatge protegit de lloguer social i assequible per situar-lo a l'alçada d'Europa, així com la rehabilitació amb eficiència energètica del parc ja construït.

3.3.1. Aturar tots els desnonaments per motius econòmics que puguin conduir a la manca d'habitatge

Des del 2008 fins ara, prop de mig milió de famílies han estat desnonades a tot l'Estat. Malgrat que majoritàriament es tracta de desnonaments per execucions hipotecàries, en els últims anys els desnonaments derivats de l'impagament del lloguer han augmentat. La crisi econòmica derivada de la pandèmia ha agreujat aquesta situació i, per tant, cal impulsar els canvis legislatius necessaris per aturar aquesta vulneració flagrant de drets. Calen també polítiques públiques que promoguin el lloguer com una opció estable i segura per accedir a un habitatge.

Per fer-ho possible creiem que cal:

- Blindar en tots els articles de la llei d'enjudiciament civil, la reforma per acabar amb els desnonaments oberts implementats en el Real Decreto-ley 7/2019, del 1 de marzo de medidas urgentes en materia de vivienda y alquiler, donant sempre garantia de solució habitacional alternativa.
- Reforçar l'atenció i defensa dels drets a les persones llogateres mitjançant assistència jurídica gratuït
- Modificar la llei d'enjudiciament civil per condicionar qualsevol procediment judicial de desnonament a la comprovació prèvia que el propietari o propietària no es tracta d'un gran tenidor d'habitatge (entitats

financeres, fons voltors, immobiliàries i altres). En aquest cas, el gran tenidor estarà obligat a oferir un habitatge de lloguer social per un termini de set anys, preferentment al mateix habitatge.

- Creació de jutjats especialitzats per la matèria per resoldre conflictes pel dret a l'habitatge.
- En el cas de desnonaments de lloguer de petit propietari o propietària, l'Administració haurà de garantir, abans del llançament, habitatge de lloguer social per a les famílies en situació de vulnerabilitat social.
- Generar un pla d'ajuts al pagament del lloguer en funció de les rendes amb una dotació pressupostària suficient perquè les comunitats autònomes i ajuntaments l'administrin i gestionin segons les seves necessitats territorials.
- Establir de manera obligatòria la portabilitat d'hipoteques. Les ràpides, contundents i el permanent increment en el temps dels tipus d'interès que ha dut a terme el BOE estan provocant increments de les quotes hipotecàries inassumibles per a moltes llars amb hipoteques a tipus variables. La proposta de portabilitat de les hipoteques de tipus variable a tipus fix pretén trencar el corralet hipotecades i hipotecats a cada banc que ha aconseguit el sector per maximitzar beneficis. Es tracta, seguint les petjades de la portabilitat telefònica que tan bons resultats ha donat, de promoure la portabilitat d'hipoteques -per novació o subrogació.

3.3.2. Crear un fons d'habitatge social

Per poder fer efectiu el dret a l'habitatge cal seguir ampliant de forma decidida un parc públic i privat de lloguer que permeti garantir aquest dret constitucional. Aquest Fons d'Habitatge Social (FHS), al qual quedaran adscrits tots els habitatges que actualment gestiona la Sareb, així com tots els habitatges de titularitat pública i els que s'adquireixin amb aquestes finalitats, serà gestionat per les comunitats autònomes i els ajuntaments, amb la participació d'entitats socials i representants de les persones afectades i usuàries.

Per això també proposem:

- Revisar les condicions del rescat de la banca, de manera que els habitatges buits durant més d'un any que pertanyin a les entitats financeres i especialment a la Sareb s'incorporin al Fons mitjançant la cessió obligatòria, de manera que cedeixin els habitatges que tenen en estoc per convertir-los en parc de lloguer social de llarga durada, gestionat pel sector públic o per organitzacions sense ànim de lucre.
- Incloure al Fons els habitatges buits propietat de persones jurídiques que es considerin grans tenidors d'habitatge.
- Crear el Registre d'Habitatges Buits, que s'afegirà al de les comunitats autònomes i els ajuntaments, per poder conèixer l'estat d'ocupació real del parc d'habitatges i planificar les polítiques públiques, així com arbitrar mesures per a recuperar el seu dret d'ús com s'ha fet a Portugal.
- Incentivar el lloguer dels habitatges del parc privat, sobretot dels petits i petites propietàries, establint mesures de foment.

3.3.3. Declarar el dret a l'habitatge com a dret subjectiu exigible davant l'Administració

Fins ara les administracions han tractat el dret a l'habitatge com l'obligació de destinar alguns recursos a aquest àmbit, tot i que aquests hagin estat insuficients. Cal, doncs, exigir una obligació de resultats, és a dir, assegurar-se que els recursos que es destinen a l'àmbit del dret a l'habitatge siguin suficients per garantir un mínim habitacional a tota la població, començant per les famílies o persones més vulnerables. El conjunt d'activitats vinculades al proveïment d'habitatges destinats a polítiques socials es declararan serveis d'interès general, i tots els ciutadans i ciutadanes que ho necessitin podran exercir accions administratives i judicials per exigir-ne el compliment, tal com ja preveu la Llei del dret a l'habitatge del 2007 de Catalunya.

Per aconseguir-ho cal:

- Promoure els canvis legals necessaris perquè l'accés a l'habitatge sigui un dret exigible i la ciutadania pugui demanar, en cas d'incompliment, la tutela judicial efectiva.
- Declarar serveis d'interès general el conjunt d'activitats vinculades al proveïment d'habitatges destinats a polítiques socials.

3.3.4. Prioritzar el lloguer en les promocions públiques d'habitatge

La bombolla immobiliària i les polítiques públiques especulatives que van contribuir a generar-la han provocat que el parc públic de lloguer existent representi poc més d'un insignificant 1% del parc total d'habitatges. Aquesta xifra és totalment insuficient per poder donar resposta a la situació d'emergència habitacional que patim i, per tant, revertir aquesta situació és una prioritat.

Per fer-ho possible proposem:

- Impulsar la creació d'una o diverses entitats financeres públiques o de banca privada ètica, cooperatives, etc., que permetin a mitjà termini reunir un principal destinat a finançar, avalar i gestionar un parc de lloguer protegit assequible.
- Prioritzar el lloguer en les noves construccions i rehabilitacions integrals.
- Augmentar els incentius a altres formes de tinença de l'habitatge protegit i/o fora del mercat lliure, com les cooperatives de cessió d'ús, que permetin ampliar l'oferta de lloguer assequible i cobreixin les diferents necessitats vitals.
- Mantenir permanentment la qualificació de l'habitatge protegit.
- Establir com a mínim el 50% de lloguer per al sòl de reserva per a habitatge subjecte a algun règim de protecció pública
- Regular de forma precisa i incentivar la concessió administrativa i el dret de superfície per construcció d'habitatges de protecció pública per fomentar l'habitatge de lloguer assequible.
- Enfortir els vincles entre les institucions públiques i el moviment cooperatiu i de l'Economia Solidària per consolidar la via cooperativa al dret a l'habitatge a Catalunya.

- Reconèixer l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús com un model d'accés a l'habitatge no especulatiu i sense ànim de lucre, que contribueix a augmentar el parc d'habitatge social i assequible a llarg termini i compromès amb la sostenibilitat, l'economia social i solidària i l'enfortiment de dinàmiques comunitàries.
- Desenvolupar una política pública pròpia i singular de foment i suport al cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús, de forma transversal.
- Estudiar la implementació a Catalunya d'instruments de captació i gestió de sòl participats per l'administració pública, les persones habitants mitjançant cooperatives d'habitatge, així com entitats pel dret a l'habitatge i altres entitats de la societat civil, que facilitin augmentar el parc d'habitatge social i assequible de forma estable en el temps, de forma similar a les experiències de Community Land Trust, existents en països com Bèlgica.
- Ampliar de forma significativa els recursos econòmics destinats pel Pla Estatal de l'Habitatge a la promoció de nou habitatge públic de lloguer i cooperatiu, garantint que aquests estiguin distribuïts de forma equitativa en pobles, viles i ciutats.
- Garantir l'exempció d'IVA o IVA superreduït -4%- a totes les operacions vinculades a l'habitatge assequible i allotjament col·lectiu protegit, així com subvencions a la promoció d'habitatges cooperatius en cessió d'ús.
- Facilitar crèdits tous i avals financers i la cessió de sòls i immobles públics per a la promoció d'habitatge assequible per part de cooperativistes i entitats del Tercer Sector.
- Desenvolupar una carta de drets dels llogaters; dotar jurídicament les associacions i sindicats de persones inquilines de capacitat de representació en la negociació col·lectiva amb els propietaris, de capacitat jurídica en els processos legislatius i en els plans públics d'habitatge

3.3.5. Regular i limitar els preus de l'habitatge i del sòl

Tradicionalment, la rehabilitació d'àrees centrals de les ciutats (cascos antics, barris històrics) ha causat l'encariment dels habitatges i, en molts casos, l'expulsió de la població resident. Cal regular i limitar els preus de l'habitatge i del sòl tant de propietat com de lloguer en els àmbits d'actuació especials de millora, recuperació o renovació urbana, de manera que es puguin desenvolupar polítiques de cohesió social i evitar l'expulsió de les persones més vulnerables.

Per aconseguir-ho proposem:

- Modificar la Llei 12/2023 d'Habitatge per incloure: el lloguer social obligatori per a grans tenidors, la dació en pagament, obligacions de resultat per a les administracions públiques en matèria d'habitatge alternatiu davant dels desnonaments, mobilització d'habitatge de SAREB, regulació efectiva de preus de lloguer i desenvolupament d'un règim sancionador. Garantir la força vinculant dels dictàmens dels diferents organismes de protecció de drets humans de les Nacions Unides (en particular recomanacions del Comitè DESO).

- Desenvolupar i fer complir la declaració de mercat tensionat de la Llei pel dret a l'habitatge en tots els àmbits geogràfics que compleixin els requisits que estableix la llei, aplicant així la regulació de lloguers a totes les zones de mercat tensionat per garantir-ne la igualtat de tots els llogaters i llogateres en l'exercici dels seus drets.
- Desenvolupar la normativa necessària per implementar la mesura, com la reserva del 30% nou sostre resultant per a habitatge protegit i en sòl urbà no consolidat que s'incrementarà a un 40% en els municipis inclosos a les àrees de demanda residencial forta.
- Regular les valoracions de tots els habitatges i el sòl per evitar l'especulació.
- Cal diferenciar l'habitatge principal de tots els altres usos que es fan als habitatges, en particular l'ús turístic i el lloguer de menys d'un any. Proponem limitar l'ús d'habitatges com a habitatges temporals, habitatges d'ús turístic, segones residències, oficines i despatxos a àmbits de forta demanda d'habitatge acreditada i definir normes urbanístiques, ordenances i marcs fiscals

3.3.6 Establir un procediment de segona oportunitat que permeti liquidar el deute hipotecari i, si cal, fer la reducció ordenada de tots els deutes que afecten les persones i famílies

El Reial decret llei 1/2015, de 27 de febrer, aprovat pel PP i anomenat mecanisme de segona oportunitat, reducció de mesures financeres i altres mesures d'ordre, ha estat una veritable estafa que no ha resolt el problema del deute que moltes famílies arrossegueu un cop han perdut el pis. S'ha d'establir un procediment ràpid i econòmic que permeti liquidar i, si cal, reduir tots els deutes que afecten persones i famílies quan siguin sobre el domicili habitual. En aquest sentit, cal ampliar a tot l'Estat les mesures que preveu la Llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, aprovada al Parlament de Catalunya. A banda d'això, cal garantir que les persones que signin una dació en pagament relativa al seu habitatge habitual, liquidin la totalitat del deute i tinguin una opció de reallotjament en lloguer social. A banda d'això, cal garantir que les persones que signin una dació en pagament relativa al seu habitatge habitual, liquidin la totalitat del deute i tinguin una opció de reallotjament en lloguer social.

Per això proposem:

- Establir un procediment extrajudicial per resoldre situacions de sobreendeutament. En cas de falta d'acord, s'iniciaria un procediment judicial.
- Alliberar del deute també les persones fidadores, sempre que tinguin amb la persona deutora una relació de parentiu o de consanguinitat o afinitat fins a tercer grau.
- Possibilitar l'aturada dels processos d'execució hipotecària i desnonament en qualsevol moment mitjançant la consignació de les quotes vençudes.

- Instaurar l'obligatorietat d'acceptar la dació en pagament en procediments d'execució de deutes hipotecaris vinculats a l'habitatge habitual amb alliberament del deute que teòricament pugui sobrepassar el valor de l'habitatge objecte d'execució.

3.3.7 Contrarestar les condicions avantatjoses dels fons d'inversió respecte a les persones afectades en la compra de préstecs hipotecaris

Actualment, les entitats financeres estan venent a fons d'inversió (fons voltor), paquets de deutes hipotecaris per un valor molt inferior al que les persones deutores haurien pogut alliberar-se del deute. Aquesta injustícia empitjora la situació d'emergència social de les persones afectades per desnonament, que gairebé no reben ajuts de cap tipus per superar aquesta situació. S'obligarà les entitats financeres a cedir els préstecs hipotecaris als titulars dels habitatges amb les mateixes rebaxes i condicions que els que ofereixen a aquests fons d'inversió i, en tot cas, establint el dret de tempteig i retracte a favor de les administracions públiques competents en matèria d'habitatge perquè es puguin mantenir en les mateixes persones ocupants.

En el cas que l'entitat financera vulgui dur a terme una operació d'aquestes característiques, ho haurà de comunicar amb tres mesos d'antelació a les persones titulars de les hipoteques i a les administracions que correspongui (Ajuntament o Generalitat) a fi i efecte de què puguin exercir-ne el dret de tanteig i retracte.

- Suprimir els avantatges fiscals de les empreses immobiliàries o que gestionin propietats immobiliàries, especialment aquelles dedicades al mercat de lloguer (Fons voltor, SICAV, SOCIMI, Family offices).
- Suprimir la Golden Visa (concessió de la nacionalitat o dret de residència a Europa als estrangers que adquireixin habitatges de més de 500.000€)

3.3.8 Aprovar una nova llei d'arrendaments urbans i mesures fiscals que protegeixin les persones arrendatàries i fomenti l'estabilitat en l'habitatge de lloguer

Una nova LAU hauria de considerar el lloguer com una forma habitual i no excepcional d'habitatge, i fomentar-lo, tant des del sector públic com des del privat. El mercat de lloguer s'hauria de basar en períodes d'amortització llargs i rendibilitats habituals en altres sectors, que garanteixin l'estabilitat de les persones arrendatàries. La curta durada dels contractes i la manca de garantia de continuïtat és el que provoca que s'opti per la propietat de l'habitatge i la hipoteca, la qual cosa dificulta la mobilitat personal, fa perdre oportunitats laborals i redueix el marge de l'economia personal, que altrament podria destinar-se a projectes de creixement personal o d'emprenedoria professional.

Per això proposem:

- En aplicació de la llei d'Habitatge vigent, regular els preus del lloguer per a impedir lloguers abusius allà on els ajuntaments i/o comunitats

autònomes ho reclamin, revisant la fiscalitat dels lloguers a l'alça allà on la manca efectiva de regulació suposi un major esforç per a les administracions públiques per a dotar les poblacions d'habitatge assequible.

- Promoure i regular el lloguer a preu social d'habitatges privats, subvencionant la diferència o bé a canvi d'ajuts a la rehabilitació i avalant-ne el cobrament.
- Incloure la modificació del preu del lloguer en funció de l'estat dels elements comuns de la finca. La progressiva degradació de les finques hauria de fer revisar a la baixa el preu del lloguer, introduint una valoració periòdica objectiva dels immobles.
- Regular els pactes de reducció de lloguer de l'habitatge a canvi de millores.
- Protegir els contractes antics atenent al fet que la inversió inicial ha estat sobradament amortitzada, per mantenir la població gran als barris més antics, definint mesures fiscals que ho afavoreixin i penalitzin la substitució forçada de llogaters/es.
- Introduir la pròrroga automàtica o la cessió de contracte, amb actualitzacions del lloguer en funció de l'IPC i de la valoració objectiva de les finques, definint mesures fiscals que ho afavoreixin i penalitzin la substitució forçada de llogaters/es.
- Implementar l'estratègia nacional per a l'eradicació del sensellarisme basat en el model "Housing First".

3.4. Educació

La construcció d'una societat lliure, justa i digna requereix optar per un model d'educació que sigui coherent i consistent amb aquesta aspiració.

Una societat serà més lliure en la mesura que la ciutadania que la conforma té la possibilitat d'accedir a oportunitats de formació i de creixement que satisfan les seves necessitats personals i col·lectives al llarg de tota la vida.

Alhora, una societat serà més justa si és capaç, entre d'altres, de fer de l'ensenyament una aposta per l'equitat. Per això, retallar despesa en educació significa vulnerar la dignitat de molts ciutadans i ciutadanes que veuen limitada la seva capacitat de fruir del que hauria de ser un dret. Així mateix, cal reivindicar una pedagogia que situa el creixement integral de la persona en la seva comunitat com fita principal, i que fa del procés educatiu una formació per una ciutadania activa, crítica, participativa i transformadora. Educar durant l'ensenyament no ha de suposar una discriminació sota cap principi, i per aquest motiu cal vetllar per la gratuïtat i la igualtat en l'accés des d'un sistema públic garant d'aquesta justícia. En definitiva, la construcció d'una societat digna implica que tota persona ha de poder exercir el seu dret a l'educació amb plenitud.

En definitiva, necessitem un nou contracte social per a l'educació que es basi en dos principis fonamentals: el dret universal a l'educació i el compromís amb el seu caràcter públic, en tant que bé comú essencial, i que garanteixi l'exercici d'aquest dret en condicions d'igualtat.

3.4.1. Enfortir un sistema d'educació pública i de qualitat per a tots i totes

Amb l'arribada del nou segle, la UNESCO estableix que l'educació ha de ser per a tots i totes, per tal que esdevingui un motor de desenvolupament individual i social, i sigui capaç d'atendre la diversitat de necessitats i objectius de les societats que hi participen.

Per garantir la consecució d'aquesta finalitat, cal que l'educació s'entengui com un servei públic sota criteris de gestió democràtica i equitat, i també de no discriminació. Des del 2004, a l'estat espanyol la xarxa pública va començar la seva davallada en benefici de l'escola concertada. A primària el 28% de l'alumnat estudia en centres privats sostinguts per fons públics, quan la mitjana de l'OCDE és del 8%. A l'estat espanyol, les escoles privades sostingudes per fons públics són un 30%, mentre que la mitjana europea és d'un 10%.

L'existència de dues xarxes segons titularitat i el benefici que els darrers governs conservadors han concedit a la titularitat privada trenquen el consens al voltant del dret a l'educació i introdueixen una desigualtat creixent al sistema que impedeix que s'assoleixi l'objectiu de l'educació per a tots i totes.

Considerem que una educació pública de qualitat és l'única manera de garantir l'equitat i evitar les discriminacions per raó de sexe o de criteris socioculturals. La llibertat d'ensenyament sempre ha d'estar subordinada al dret a l'educació, i per això és imprescindible enfortir un sistema d'educació públic i de qualitat.

I pel que fa a la llengua, convé recordar l'animadversió que el PP i VOX han anat demostrant al llarg dels anys i que amb els nous acords de governs autonòmics recentment constituïts en aquest juny de 2023 definitivament es posicionen per la pèrdua del dret a l'ús de la llengua pròpia i la vulneració dels mateixos Estatuts i la Carta Magna. Reiterem, com ha fet la LOMLOE, la seva importància per garantir la cohesió social i l'aprenentatge de les llengües en coneixements i suficiència superior a les escoles del conjunt dels territoris de l'estat. En definitiva, un model d'èxit.

Des d'En Comú Podem-Sumar proposem:

- Augmentar progressivament la inversió en educació fins a aconseguir que en els pròxims anys representi el 7% del PIB amb el fi d'assegurar un sistema públic d'educació que garanteixi el dret universal d'accés a l'educació en condicions d'igualtat i democràcia.
- Desenvolupar una llei de finançament de l'educació que garanteixi el finançament adequat i suficient del sistema educatiu i de les actuacions de les comunitats autònomes en matèria d'inclusió, equitat i igualtat d'oportunitats.
- Augmentar progressivament i significativa l'oferta de places públiques. Les places públiques de proximitat creixeran de forma progressiva fins a substituir les places concertades.
- Obrir una línia específica de finançament pressupostari consolidat perquè els centres de titularitat privada que ho vulguin puguin transformar-se en centres de titularitat pública.

- Establir un mecanisme d'auditoria general i permanent de l'educació concertada, i un sistema de penalitzacions i revocació de convenis per tal de fer front a possibles irregularitats que s'hi detectin.
- Revocar de forma automàtica els concerts dels centres escolars privats que segreguen per raons de gènere, religió i elit econòmica

3.4.2. Fomentar una educació pública inspirada en valors d'interculturalitat, laïcitat, inclusió, diversitat, respecte, civisme, cooperació, solidaritat i feminisme

L'educació pública garanteix l'atenció a la diversitat de les persones, siguin quines siguin les seves creences o formes de vida. L'educació pública ha de ser l'espai social en el qual es pugui superar la visió de la diversitat com a problema, per entendre-la com una oportunitat d'enriquiment.

La diversitat cultural ha de ser un element nuclear del currículum escolar. Des d'una perspectiva intercultural, el currículum ha de ser capaç d'obrir oportunitats d'aprenentatge per tal que l'alumnat conegui i reconegui la diversitat lingüística de l'estat, afavorida per les migracions recents, i comprengui la societat multicultural actual en clau de laïcitat. Volem una educació pública construïda sobre els principis dels drets humans.

Per això proposem:

- Impulsar un Programa estatal per al foment de l'educació feminista, per la igualtat de gènere i contra la violència masclista.
- Crear un Pla estatal de foment de l'educació inclusiva, per finançar les accions de les comunitats autònomes en matèria d'inclusió.
- Impulsar un Pla estatal d'aprenentatge de les llengües cooficials de l'estat espanyol en aquelles comunitats autònomes que siguin monolingües.
- Integrar els centres d'educació especial i el seu personal a la Xarxa Ordinària, per reforçar d'aquesta manera l'atenció a la diversitat, i permetre que aquests centres puguin establir-se com a centres de recursos, un cop analitzades les necessitats territorials.
- Introduir una xarxa de centres d'atenció educativa per a alumnat amb dificultats severes per a l'aprenentatge (motrius, cognitives i sensorials).
- Revocar tots els acords en matèria educativa que l'estat manté amb la Santa Seu i la resta de confessions religioses, i eliminar l'assignatura confessional de religió del currículum escolar, que quedarà exclosa de l'escola pública.
- Establir l'aprenentatge-servei comunitari com un contingut i una metodologia curricular durant les etapes de l'ensenyament obligatori.
- Promoure un currículum que eduqui el pensament crític, la creativitat, l'esperit solidari i el respecte als drets humans i el medi ambient, amb valors cívics i democràtics com a eixos fonamentals.
- Parar especial atenció a l'etapa educativa de 0 a 3 anys, tot atorgant-li caràcter universal i gratuït, a escoles bressol, espais familiars, ja ténim un fill etc.... i fomentar la creació de places suficients per a aquesta etapa i un currículum bàsic per garantir-ne el caràcter plenament educatiu.

- Impulsar l'educació des del respecte atenent la diversitat i disposant de les eines i recursos adients per atendre les situacions d'assetjament i de bullying.
- Creació d'unitats d'atenció a trastorns mentals i suïcidi

3.4.3. Garantir l'exercici efectiu del dret a l'educació mitjançant la introducció de mesures de compensació econòmica que eliminin la desigualtat de partença

La crisi econòmica dels darrers anys ha tingut un impacte negatiu en els sistemes educatius.

En poc temps han augmentat els índexs més extrems de pobresa entre les famílies de l'alumnat, i de retruc aquest alumnat ha accedit al sistema en condicions més precàries, les quals van des de l'alimentació fins als materials escolars i les activitats no lectives.

D'altra banda, la transformació complexa de les demandes educatives de la societat ha fet que avui dia el dret a l'educació no sigui equiparable al dret a l'escolarització. L'educació dels infants o joves no passa només per l'escola, i per aquest motiu cal repensar el dret a l'educació en clau comunitària.

Per garantir l'equitat cal acabar amb l'actual elitisme educatiu i afavorir que aquells sectors de la població amb dificultats econòmiques tinguin la possibilitat d'accedir a estudis postobligatoris.

Des d'En Comú Podem-Sumar proposem:

- Constituir un fons de cohesió educativa que corregeixi els desequilibris i les desigualtats territorials en el marc local, en tot el conjunt de l'Estat.
- Garantir les condicions bàsiques per a l'escolarització per a tothom, especialment en l'accés gratuït als materials curriculars i didàctics, a l'educació en el temps del lleure i a una alimentació equilibrada i de qualitat.
- Establir un Pla estatal de suport econòmic per als menjadors escolars de centres cap a la seva gratuïtat, i garantir, en el marc normatiu corresponent, que siguin considerats com a espais educatius, els quals disposin de garanties laborals per a tot el personal i tinguin en compte les necessitats alimentàries específiques de l'alumnat, ja siguin socials, culturals o mèdiques. Al mateix temps siguin menjadors que eduquen i fomenten en una alimentació saludable i de proximitat.
- Afavorir, en el camí cap a una educació completament gratuïta, la dotació de suficients beques per a assolir una educació obligatòria i no obligatòria pública.
- Eliminar les taxes escolars per etapes d'educació postobligatòria en funció dels nivells de renda del i de l'estudiant/ família del i de l'estudiant.
- Obrir una línia de finançament per a corporacions locals que financin projectes municipals destinats a fomentar l'educació en el temps lliure i comunitària, en especial en zones socialment desfavorides.
- Potenciar l'educació pública en el medi rural com a element per fixar la població en les zones rurals i evitar contribuir al seu despoblament.

- Promoure, de forma corresponsable amb el món local, projectes comunitaris d'atenció a les necessitats específiques de l'alumnat, en funció de les necessitats territorials de cada zona, tot prestant atenció a les zones més vulnerables.
- Promoure, de forma corresponsable amb el món local, projectes educatius que vinculin l'entorn social i territorial de cada centre educatiu.

3.4.4. Garantir el dret fonamental d'accés a l'educació i de participació en una educació de qualitat per a totes les persones a través de diverses accions

- Recuperar i repensar les condicions bàsiques dels centres educatius.
- L'Estat, com a garant de l'educació de tota la ciutadania, té l'obligació de realitzar un rigorós treball de planificació educativa. Aquest procés ha d'involucrar les administracions públiques per tal que en resulti un bon mapa escolar, una bona política d'admissió d'alumnat i la dotació d'unes bones instal·lacions que responguin a les necessitats educatives de cada comunitat.
- Així mateix, el treball de planificació ha de preveure que els centres tinguin una plantilla professional suficient per cobrir les necessitats de tot l'alumnat que integra la comunitat educativa.

3.4.5. Recuperar els criteris pedagògics per dur a terme aquesta planificació, la qual no ha d'estar sustentada per criteris econòmics

Per això, Sumar En Comú Podem proposarà un seguit de mesures per revertir aquesta situació:

- Revisar les ràtios alumnat/professorat a educació infantil, primària i secundària i als cicles formatius, d'acord amb les indicacions europees.
- Mantenir les infraestructures de forma correcta i adient. Inversions en els centres per adaptació climàtica i energia verda i eficiència energètica.
- Establir diàlegs amb la comunitat educativa de cada centre i aprofitar les obres de manteniment i/o de millora com a motors d'innovació educativa.
- Fomentar l'escola rural, a partir del restabliment dels criteris que es feien servir abans de les retallades per obrir o tancar escoles rurals: 5 alumnes per obrir-les i 3 alumnes per tancar-les.
- Incorporar a l'educació dels ensenyaments artístics en tots els espais educatius formals, no formals o informals, amb l'objectiu de promoure valors com la creativitat, la capacitat crítica o la sensibilitat. Per fer-ho, cada centre disposarà de professorat específic.
- Fomentar l'ús de recursos pedagògics i psicopedagògics als centres, tot reconvertint-los en motors de la innovació pedagògica.

3.4.6. Fomentar la formació al llarg de la vida, tot millorant els nivells educatius obligatoris, postobligatoris i infantils, així com impulsant la creació de centres per a persones adultes

En el context actual, marcat per la globalització dels processos econòmics i socials, que les persones es formin és imprescindible, perquè permet la seva adaptació crítica i la seva participació activa en la societat, la seva intervenció, des de la localitat en la complexitat mundial, i el manteniment de la seva autonomia en un món en què la informació està controlada des de diversos centres de poder econòmic i polític.

Aquest propòsit reclama polítiques educatives capaces de considerar la formació com un procés que es desenvolupa durant tota la vida i que, més enllà del concepte tradicional de “reciclatge” en l'esfera professional, preveu el desenvolupament formatiu en totes les dimensions que configuren la trajectòria vital de les persones.

Des d'En Comú Podem serem sensibles amb aquesta concepció de la formació al llarg de la vida, i per això treballarem per:

- Establirem que la titularitat, el finançament i la gestió d'equipaments i programes per atendre la franja de 0 a 6 anys siguin públics, gratuïts i d'accés universal, com a garantia de qualitat, equitat i accés lliure i gratuït, per a totes les famílies que ho demanin.
- Assegurarem que les diferents administracions educatives promoguin una xarxa de centres públics d'educació de persones adultes que garanteixi la seva suficiència i que sigui diversificada en formats presencials i a distància.
- Garantirem una oferta equilibrada i pròxima al territori pel que fa als ensenyaments de règim especial -artístics, musicals i d'idiomes- per a tota la població. L'oferta d'idiomes ha de ser caràcter reglat i dins del marc comú europeu, donant protagonisme a les llengües presents a l'Estat, amb la garantia dels sis nivells definits en el marc comú europeu per a l'ensenyament de les llengües.

3.4.7. Promoure un sistema educatiu que eduqui en la ciutadania i la construcció d'una societat democràtica i participativa

Si volem viure en democràcia hem d'aprendre actituds democràtiques. Un dels espais socials privilegiats per adquirir aquests coneixements és l'escola, un context que possibilita la convivència, el diàleg i la cooperació. Amb el nou marc normatiu aprovat en aquest passat mandat tenim les bases per recuperar la cultura democràtica del sistema educatiu, millorar-la i aprofundir-hi.

Per això a En Comú Podem proposem:

- Recuperar els consells escolars de centre com a òrgans màxims de participació i presa de decisions dels centres sostinguts amb fons públics, recuperant la presència de la representació dels ajuntaments a tots els centres sostinguts amb fons públics i promoure la seva millora.
- Garantir els drets de l'alumnat amb programes de foment de la participació a les etapes d'educació obligatòria i de participació activa en la presa de decisions.
- Crear línies de suport específic per a la creació i/o enfortiment d'associacions de famílies als centres escolars.

- Incrementar l'autonomia curricular dels centres escolars i la seva participació en els processos d'avaluació de l'alumnat, del professorat i dels centres. Impulsar línies de finançament de programes per a l'autonomia dels centres escolars.
- Afavorir la creació de xarxes de centres en els territoris que comparteixen objectius i acorden accions mancomunades per resoldre'ls des de l'autonomia.
- Enfortir, també, el paper dels ajuntaments per constituir autèntiques comunitats educatives en xarxa en les zones educatives de referència.
- Promoure plans d'acollida per atendre l'alumnat nou que s'incorpori al centre educatiu, especialment aquell que provingui de famílies migrades.

3.4.8. Dignificar i promoure la formació professional com una opció educativa postobligatòria de qualitat i al servei de les necessitats de la ciutadania

La formació professional continua essent una assignatura pendent del sistema educatiu espanyol. Tot i la racionalització de les titulacions i currículums duta a terme i el fet que els CFG han rebut la qualificació d'“educació superior”, aquesta opció formativa és vista per la ciutadania com un itinerari de segona categoria.

D'altra banda, l'orientació de la formació professional envers el món del treball en exclusiva, deixant de banda aspectes més humanístics i globals, ha deixat aquest tipus d'educació en mans del mercat i ha empès els joves que hi participen a abandonar un sender d'educació al llarg de la vida.

Volem una oferta pública de formació professional adequada i suficient, capaç d'equilibrar el dèficit estructural que pateix la qualificació de la població activa espanyola, relacionada estratègicament amb el món laboral i universitari i basada en el diàleg amb els agents socials.

Per això, des d'En Comú Podem ens comprometem a:

- Garantir la gratuïtat de tots els estudis de formació professional o de qualificació professional.
- Ampliar els estudis a distància, per tal de superar barreres físiques i d'accessibilitat.
- Ampliar l'oferta de formació professional als centres de titularitat pública, amb una planificació que respongui tant a les demandes del mercat laboral com a les de la ciutadania del territori de referència.
- Regular els aspectes docents i laborals en els convenis de la formació en centres de treball, de manera que les empreses assumeixin la seva responsabilitat social i l'alumnat tingui accés a una remuneració justa.
- Diagnosticar les causes de l'abandonament en els Cicles de Formació de Grau Mitjà i al Batxillerat, i promoure programes de reintegració al sistema per als i les exalumnes que abandonen aquesta formació professional sense acreditar-ho.
- Enfortir i ampliar l'oferta de Cicles Formatius de Grau Superior en el marc dels centres d'educació secundària, i facilitar l'accés de l'alumnat als estudis universitaris mitjançant sistemes de convalidacions que reconeguin el capital formatiu dels titulats i titulades en aquesta formació.

3.4.9. Un sistema educatiu en millora permanent

Una de les claus fonamentals per tal que el sistema educatiu sigui capaç de respondre a les expectatives de millora de la societat és que estigui dotat d'un procediment d'entrada de professionals —que prevegi també la seva formació inicial i permanent— que sigui coherent amb els objectius que es pretenen aconseguir. La determinació de les estratègies per a aquests objectius ha de revisar-se contínuament mitjançant una avaluació global de tot el sistema que doti a tots els seus nivells d'eines per a la millora.

Sumar - En Comú Podem plantegem:

- Increment en les dotacions de professorat i altres professionals als centres educatius i millora i dignificació de les seves condicions laborals.
- Enfortir les competències professionals del professorat i dels equips educatius establint les bases d'una formació inicial i permanent coherent amb una metodologia activa i participativa de l'alumnat, amb la innovació pedagògica i amb el treball en equip tant del professorat com de l'alumnat.
- Incorporar nous perfils professionals als centres educatius que recolzin les tasques educatives.
- Dignificar i millorar les condicions laborals del suport educatiu, el personal de la cuina i neteja. Integració del mateix per deixar de dependre d'empreses privades amb afany de lucre
- Garantir l'atenció tutorial en totes les etapes educatives com a element prioritari per aconseguir la bona convivència als centres educatius i l'orientació necessària a l'alumnat.
- Posar en marxa, de conformitat amb la comunitat educativa i la representació sindical, un nou sistema de selecció del professorat que, de forma objectiva i transparent, i tenint en compte una formació pràctica, permeti el ple desenvolupament de les habilitats necessàries per dur a terme la tasca docent.
- Dissenyar un procediment d'avaluació del conjunt del sistema educatiu a partir de tots els elements que s'hi involucren i a tots els nivells. L'objectiu d'aquest procediment no ha de ser cap mena de competició sinó l'ajustament permanent de les estratègies als objectius, el qual ha de fer-se amb la participació àmplia i activa, tant en el diagnòstic com en les propostes de millora, de totes les persones involucrades en el procés.

3.4.10. Impulsar les metodologies actives i participatives

Davant d'una visió obsoleta de l'educació, presentada com una transmissió de coneixements, nosaltres la visualitzem com una guia d'estratègies d'aprenentatge per a la comprensió activa del món. És des d'aquest enfocament que creiem imprescindible desenvolupar les intel·ligències múltiples harmonitzades de l'alumnat i potenciar una educació creativa, crítica i solidària.

Sabem que no seria convenient imposar cap mena de metodologia pedagògica, per què generaria una reactivitat contraproduent. El que ens proposem és afavorir els intercanvis d'experiències de metodologies ac-

tives i participatives que molts grups han portat a terme, tot i les traves burocràtiques d'algunes administracions educatives. Volem que les administracions passin a estar decididament al costat de l'extensió i perfeccionament col·lectiu d'aquest tipus de didàctiques.

A més, considerem que un dels factors determinants en l'abandonament escolar és la falta de motivació que, en alguns i algunes estudiants, neix, precisament, perquè han de seguir un plantejament a l'aula que els considera mers contenidors de continguts apresos memorísticament i que resulta allunyat de les seves preocupacions.

Per tot això, proposem:

- Fomentar i difondre el treball en xarxa interdisciplinari entre equips que desenvolupen metodologies actives i participatives de l'alumnat.
- Promoure les biblioteques i mediateques d'aula, software lliure i recursos educatius oberts, garantint la formació del professorat per tal que pugui aprofitar aquests recursos.
- Crear un pla de lluita contra l'abandonament escolar prematur i un pla de xoc urgent contra el fracàs escolar i l'exclusió social, que ha de passar per l'eliminació immediata de totes les retallades aplicades a l'educació pública pels diferents governs centrals i autonòmics, per la dotació de personal especialitzat i de recursos necessaris per al suport a l'alumnat i per a la prevenció i atenció a la diversitat en tots els centres.
- Aquest pla de xoc contemplaria l'ús de pedagogies inclusives com a element clau contra el fracàs i abandonament escolar i contindria mesures contra l'assetjament escolar.
- Assegurar que les administracions educatives garanteixin l'autonomia pedagògica i la participació democràtica de tots els sectors de la comunitat educativa. Les administracions educatives tenen l'obligació de promoure l'associacionisme de tota la comunitat educativa en la gestió dels centres escolars.
- Garantir una elecció democràtica, participada i transparent de l'equip directiu i del consell Escolar de cada centre, a partir de la regulació del dret a vot de les diferents parts de la comunitat educativa i de la promoció d'una direcció representativa i col·legiada.
- Garantir la participació corresponsable de les famílies en la gestió del centre educatiu.
- Establir, en aquells territoris que ho requereixin, un pla d'obertura dels centres escolars al seu entorn.

3.5. Universitat

El model d'universitat de Sumar En Comú Podem es basa a refermar l'autonomia universitària per evitar ingerències per motivacions polítiques, ideològiques o bé econòmiques, alhora que aprofundint en el compromís social de la universitat, tot combatent possibles elitismes o corporativismes interns i garantint una vertadera participació democràtica. La univer-

sitat és una peça clau en la sortida de la crisi, i per això proposem dotar-la de recursos suficients i no permetre que cap persona no hi pugui accedir per motius econòmics.

Els darrers anys s'havien produït brutals retallades de les inversions en educació superior doblement perverses per formar part l'agenda privatitzadora de CiU i el Partit Popular, però essent presentades com a sacrificis conjunturals per culpa de la crisi econòmica que ja estan pagant la majoria de la gent.

Amb l'aprovació de la LOSU, impulsada pel nostre ministre Subirats al govern de l'Estat espanyol en aquest darrer mandat s'han construït les bases per a una acció política ferma per mantenir i desenvolupar un sistema universitari públic, amb autonomia i de qualitat. Una institució social i col·laborativa que permeti el progrés social i econòmic del nostre país.

Aspirem a una Universitat com un espai de producció de coneixement, ciència i cultura, alhora que de formació especialitzada i integral, en totes les facetes de la persona, incloent-hi l'activitat esportiva. El sistema universitari ha de proporcionar així una formació científica i professional, requerida per afrontar els grans reptes socials i del planeta, facilitar la promoció social i afavorir la incorporació del seu estudiantat a un treball decent i ple, reforçant els seus drets.

Per dotar-nos d'un sistema universitari robust i amb capacitat d'entomar els reptes del coneixement del segle XXI, serà necessari:

3.5.1. Incrementar la inversió pública en educació superior, complint amb el fixat a la llei de destinar l'1% del PIB i augmentar progressivament fins al 2% del PIB per equiparar-nos amb la mitjana europea en un període de 10 anys.

Els sistemes universitaris català i espanyol han patit en les darreres dècades una manca crònica de finançament, fins a un 50% per sota de l'entorn europeu.

3.5.2. Garantir l'accés universal a l'educació universitària amb independència de la situació socioeconòmica i altres vulnerabilitats

És una realitat que moltes persones joves i adultes no poden accedir a l'educació universitària a causa de l'increment de les taxes —especialment significatiu fou l'encariment, el 2011, de fins a un 67% del preu de la matrícula—, o de la impossibilitat de compatibilitzar formació i treball durant els estudis. Aquesta realitat pot conduir a un increment de la desigualtat social, i a un retorn dels nivells de formació universitària entre les classes populars de fa dècades. També les condicions socioeconòmiques tenen una incidència molt directa en els resultats acadèmics. No es pot accedir al "capital cultural" de la família, no es disposa de mitjans per anar a classes de reforç, s'ha de comptabilitzar els estudis amb petites feines... i per tant això fa que en rendiment sigui menor i pugui suposar no tenir beca el curs següent i, per tant, haver d'abandonar els estudis. Per aquest motiu flexibilitzar els requisits acadèmics per poder continuar tenint beca quan

s'acreditin ingressos econòmics molt baixos o situacions de vulnerabilitat així com eliminar l'obligació de devolució dels imports rebuts com a beca-ri quan es tenen aquestes condicions permetrien incrementar l'accés i la continuïtat al sistema universitari d'aquests col·lectius

Per aquest motiu, ens comprometem a:

- Tornar, en el primer any de legislatura, als preus d'abans del 2011, amb l'horitzó de la gratuïtat, tal com es fa en la majoria de sistemes universitaris europeus.
- Modificar la política de beques universitàries per tal de flexibilitzar els requisits acadèmics quan existeixi una situació de vulnerabilitat
- Creació de beques-salari per als col·lectius amb ingressos molt baixos.
- Despenalitzar taxes superiors per a estudiants estrangers i estrangeres que acreditin insuficiència de recursos econòmics.
- Facilitar les condicions per a l'estudi de carreres universitàries en format de via lenta i/o d'horari nocturn.

3.5.3. Universitats públiques per a tothom

- Avançar i garantir la democratització de la universitat, reforçant el protagonisme dels òrgans representatius de participació i promovent el paper dels diferents sectors, sobretot dels infrarepresentats, especialment de l'estudiantat. Dotar les persones representants dels mitjans necessaris per dur a terme les seves funcions, així com del reconeixement corresponent, amb especial consideració de les desigualtats, mitjançant accions positives quan així es requereixi.
- Assegurar el protagonisme a les seves aules i la difusió en la societat d'una formació i uns sabers recolzats en els valors de la democratització i de la igualtat social i de gènere, la transició social i ecològica justa i la ciència oberta i ciutadana.
- Promoure la incorporació als estatuts de les universitats de les Unitats d'Igualtat i dotar-les dels recursos econòmics, materials i humans i del poder de decisió i actuació requerits. Prevenir i erradicar els diferents tipus de violències i assetjament en el medi universitari.
- Promoure la incorporació als estatuts de totes les universitats d'oficines o unitats d'atenció a la discapacitat i a les diferents diversitats.
- Fomentar l'increment de la presència tant en el PDI com en el PTGAS de les persones amb certificat de discapacitat, garantint el compliment de la quota establerta.

3.5.4. Eliminar la precarització de l'estudiantat i de les universitats i centres de recerca, millorant les trajectòries personals, des de la docència fins a la investigació o la transferència

Les polítiques que han provocat les retallades de més del 40% en els pressupostos de les universitats públiques, juntament amb les polítiques que han prioritzat el deute públic i han prohibit la contractació de personal, han dut les plantilles de personal a situacions límit. També han patit els estudiants la limitació d'accés pels costos de les taxes i la graella d'horaris.

Un dels principals impediments que troben les persones per accedir a la universitat és el cost d'oportunitat. Les beques actuals no cobreixen les necessitats d'una gran part de la població.

Els col·lectius dedicats a la investigació, tant a la universitat com a centres públics d'investigació, estan sovint subjectes a la precarització laboral, causada per la falta de pressupostos i també per l'absència d'una carrera d'investigació planificada. A conseqüència d'això, sovint els investigadors abandonen la seva carrera o emigren a països on poden continuar desenvolupant la seva tasca.

Per això proposem:

- Implementar horaris flexibles o matrícules a temps parcial.
- Augmentar la inversió pública en beques, de l'actual 0,11% fins a arribar a la mitjana europea del 0,24% del PIB.
- Adjudicar beques salari per pal·liar el cost d'oportunitat, tot basant els criteris d'adjudicació en la renda dels candidats i candidates.
- Facilitar l'accés a un allotjament digne, quan així es requereixi per raons socioeconòmiques o situació de vulnerabilitat en els processos de mobilitat estatal o internacional, mitjançant places en residències estudiantils a preus assequibles, intercanvis o ajuts.
- Oferir suports en relació amb la cobertura de necessitats, com per exemple el benestar emocional o mental, comptant per a això amb un finançament extraordinari.
- Recuperació dels estàndards adequats en la quantitat i qualitat de l'ocupació de les universitats, per no només superar l'impacte de les successives crisis sinó també per deixar enrere de manera definitiva la precarietat i la inestabilitat, possibilitant les trajectòries estables.
- Garantir que les convocatòries siguin estables en el temps, que tinguin un calendari fix i que compleixin els terminis marcats, tant per a les sol·licituds com per a les resolucions.
- Eliminar la limitació de reposició de personal actual, permetent que les universitats renovin el personal que s'ha jubilat.
- Afavorir que el personal docent, investigador o d'administració i serveis acomiadat, o "no renovat" en els darrers anys tinguí posicions preferents per a la contractació.
- Generar noves modalitats d'articulació de les tasques del PTGAS i del PDI en la realització de les principals missions del sistema universitari.
- Simplificar les tasques de gestió i administració en la majoria d'activitats universitàries.
- Repensar el sistema d'avaluació del professorat, considerant el conjunt de les seves trajectòries i contribucions i, en especial, les vinculades amb la funció social més àmplia del sistema universitari. Incloure l'avaluació de caràcter qualitatiu, la relativa a la docència o a la gestió acadèmica i la vinculada al benestar comú o a la transferència a la societat sense ànim de lucre.
- Acabar amb les situacions irregulars i l'abús de figures com la del professor/a associat/ada per cobrir la manca de personal. Redig-

nificar la figura de professor/a associat/da tornant-li la seva finalitat primària de professional que aporta el seu coneixement aplicat a la docència universitària

- Implementar una carrera investigadora, dissenyada gràcies a les recomanacions europees i a la consulta als col·lectius implicats, per subvertir la situació actual.
- Garantir contracte als investigadors i investigadores en etapa formativa predoctoral i postdoctoral, amb un salari actualitzat als increments del cost de la vida.
- Impulsar mecanismes que permetin crear contractes tenure-track destinats a joves investigadors/es que han acabat la seva formació postdoctoral. A més a més, garantirem el finançament de projectes que contemplin la contractació de tècnics i tècniques i estudiants predoctorals o postdoctorals.

3.5.5. Avançar en la seva internacionalització i en els intercanvis amb els seus territoris, minimitzant l'impacte de la desigualtat

Reforçant la responsabilitat pública del conjunt del sistema, tant de les universitats públiques com de les privades, en totes les esferes (coordinació activitats, titulacions, dimensió social, transparència, rendició de comptes) i en el context i reconeixement de l'autonomia universitària.

3.5.6. Reformular els criteris d'avaluació de la carrera investigadora

Cal canviar l'escala de valors que regeix l'avaluació de la investigació i la docència a la universitat. Els mecanismes d'accés a la carrera d'investigació i docència han de ser lògics, coherents, unitaris i han d'evitar l'eterna endogàmia.

A més a més, cal possibilitar que les persones desenvolupin la seva carrera en tasca aquell àmbit on se sentin més capaces, ja sigui en la docència, en la investigació o en una situació mixta.

Des de Sumar - En Comú Podem proposem:

- Fer més senzills i transparent els processos d'avaluació duts a terme per l'ANEP per adequar les avaluacions a la realitat universitària, tot emprant mecanismes que afavoreixin la participació de la comunitat universitària.
- Valorar la docència tenint en compte no només la quantitat d'hores impartides, sinó la seva qualitat. Alhora valorar positivament aquelles activitats dedicades a la divulgació científica.
- Graduar l'avaluació d'acord amb la qualitat i l'impacte de la investigació realitzada en cada moment, per valorar també les patents, la mobilitat entre centre i àrees, l'organització de congressos i fonamentalment l'execució de projectes col·laboratius, sobretot a nivell internacional.
- Valorar la gestió realitzada per investigadors principals tenint en compte tant el grau de satisfacció del personal contractat com la gestió realitzada a nivell científic; tenint en compte la qualitat i no només

el nombre de tesis doctorals dirigides, l'obtenció de projectes o de noves línies d'investigació.

- Consolidar un sistema de seguiment anual de tesis doctorals.

3.5.7. Consolidar un pla de mobilitat al llarg de la carrera investigadora

La mobilitat dels investigadors s'hauria de fomentar en totes les etapes de la seva carrera. Les estades a altres centres no només permeten adquirir nous coneixements i aprendre noves tècniques, sinó que potencien la cooperació amb altres grups d'investigació. S'ha d'entendre la mobilitat no com una finalitat en ella mateixa, sinó com un mitjà per aconseguir l'excel·lència investigadora, la qual s'ha d'adreçar no únicament a persones investigadores espanyoles a l'estranger, sinó també a personal investigador comunitari i d'altres països que vulguin treballar al nostre país.

A més a més, s'ha d'estimular la mobilitat intersectorial i entre àrees de coneixement. En els últims cinc anys la reducció del pressupost en investigació ha vingut acompanyada d'un descens en el nombre de persones investigadores i de personal de suport a la investigació. Algunes d'aquestes persones han trobat una alternativa a la seva carrera a altres països, la qual cosa considerem com una pèrdua.

Per això ens comprometem a:

- Consolidar plans de mobilitat per possibilitar que les persones investigadores canviïn de centre com a mínim una vegada a la seva carrera investigadora. Aquest fet permet evitar l'endogàmia i els favoritismes existents a la universitat espanyola.
- Promoure programes que afavoreixin l'intercanvi i la col·laboració entre grups, per millorar la formació i establir noves xarxes de cooperació amb científics i científiques i centres d'investigació de prestigi internacional.
- Garantir el reconeixement a l'Estat espanyol de l'experiència professional adquirida a l'estranger, per promoure la reincorporació d'investigador/es al sistema espanyol d'I+D+i.
- Treballar per desenvolupar un programa de retorn per a investigadors/es joves expatriats.

3.5.8. Desenvolupar un "Pla estratègic de suport i foment a la investigació i la transferència de coneixement"

Les retallades econòmiques han afectat seriosament la capacitat d'innovació i de producció del sector de la investigació a l'estat espanyol. D'altra banda, el procés de relleu generacional normalitzat s'està interrompent a causa de la migració del talent a altres països, en què els i les joves investigadors/es troben més oportunitats (fenomen conegut com a brain-drain).

A més, en un moment en el qual la investigació resulta vital per promoure un canvi de model productiu que permeti a l'estat sortir de la crisi econòmica en què es troba, la transferència del coneixement es redirigeix cap al monopoli de les necessitats i el dictat del sector privat.

Per tot això, ens comprometem a elaborar un pla en què participin totes les parts implicades i que contingui com a mínim els següents aspectes:

- Establir un programa de retorn per a investigadors/es joves expatriats/des.
- Crear una Agència Estatal Pública per al Foment de la Transferència del Coneixement, amb una línia de finançament de projectes directament vinculada a l'ICO.
- Desenvolupar un nou marc de col·laboració entre les diferents institucions del sistema espanyol de ciència i tecnologia, fonamentalment el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), altres Organismes Públics de Recerca (OPIs), universitats i hospitals-instituts d'investigació sanitària. La dispersió de competències entre diferents administracions dificulta la cohesió del sistema.

Per tot això s'ha de donar major pes polític i competències als òrgans de coordinació existents, com són el Consell Assessor de Ciència i Tecnologia, el Consell Estatal de Ciència i Tecnologia i la Comissió Interministerial de Ciència i Tecnologia. En la mateixa línia, les competències de ciència i universitats estaran en un sol Ministeri.

- Introduir la figura d'investigador/a júnior en el si de la normativa actual que reconegui avantatges fiscals i econòmics per als organismes públics i privats que la utilitzin.
- Duplicar l'import econòmic dels programes adreçats al foment de la investigació i el desenvolupament.
- Establir una línia específica de recerca, amb una dotació econòmica que dupliqui l'actual, per als programes d'investigació de l'àmbit de les ciències socials i de les humanitats que persegueixin la transformació social de la ciutadania, la participació ciutadana i l'aprofundiment democràtic.

3.5.9. Dissenyar polítiques científiques més transparents i socialment compromeses

La inversió de fons públics de recerca ha de tenir un retorn a la societat. Per tant, l'estratègia científica i tecnològica portada a terme per un govern ha de ser transparent, compromesa i ha de poder ser avaluada pel conjunt de la societat.

Els centres de recerca són avaluats d'acord amb la seva productivitat científica, estratègia que genera un clima de sobrecàrrega i estrès. Per tal de compensar aquesta situació s'haurien de cercar fórmules d'avaluació addicionals que incentivin una millora en la qualitat de vida dels seus treballadors i treballadores.

Per això ens comprometem a:

- Revisar i modificar la despesa (I+D+i) dels pressupostos generals de l'Estat amb l'objectiu de reduir, fins a la seva eliminació, la recerca militar, i revisar la procedència dels préstecs inclosos en el capítol VIII, la quantia dels quals suposa el 62.4% del total de la despesa.
- Divulgar els plans d'investigació.

- Invertir en la recerca dedicada a la ciència bàsica, la qual és necessària per dotar de contingut les investigacions aplicades del futur.
- Invertir en ciència aplicada a una millora de la qualitat de vida de les persones. Això inclou: la qualitat de l'aire, aigua i aliments; els tractaments mèdics; el progrés tecnològic; l'estudi de plans de cohesió social i amb perspectiva de gènere; mètodes d'aprenentatge, de participació en la cultura o d'altres activitats cíviques; i els processos productius sostenibles.
- Potenciar aquelles institucions que apliquin mesures socials capaces de promoure la conciliació familiar, la igualtat d'oportunitats i l'estabilitat laboral.

3.5.10. Augmentar la inversió pública en R+D+i en ciència i innovació

El finançament públic de la recerca és bàsic per a l'assoliment de coneixements científics i culturals que redunden en el bé comú. La inversió privada no té capacitat per a grans investigacions que no donen un rendiment immediat. Després dels anys de retallades estem lluny del 2% de la mitjana europea i del 3% que inverteixen països com Alemanya o Finlàndia. Això fa que el progrés científic i cultural de la nostra societat i el desenvolupament del país i de les seves perspectives econòmiques futures perilli i provoca que el personal investigador emigri a altres països per manca de recursos.

Per això proposem:

- Augmentar la inversió pública en R+D+i fins que arribi al 3% del PIB al 2027 (que correspondria a un 1,75% d'inversió privada i un 1,25% d'inversió pública) i amb l'objectiu del 4% el 2030.
- Fomentar la investigació sobre les problemàtiques socials urgents.
- Fomentar la investigació bàsica, artística i humanística.
- Fomentar la investigació que ajudi a la creació de teixit productiu de valor afegit.
- Garantir la inversió en els sectors de generació de coneixement, formats pels científics i centres on es realitza aquesta tasca de recerca, incloses universitats, organismes públics de recerca i altre centre d'R+D+i.
- Optimitzar els recursos disponibles per a la recerca, estimulant la inversió en equipaments i infraestructures, tot promovent el seu ús compartit entre laboratoris, instituts, universitats i parcs científics.
- Invertir en els sectors de transferència i promoció del coneixement, per tal que s'encarreguin de forma efectiva d'enllaçar els projectes d'investigació, desenvolupament i innovació (R+D+i) amb les demandes del sector privat i les PIMES; perquè es desenvolupi la inversió realitzada en cooperatives de l'economia social i solidària; i perquè serveixi per divulgar el coneixement científic i tecnològic a la societat, especialment a escoles i instituts.
- Potenciar i col·laborar amb el sector de finançament que gestiona els recursos públics i les ajudes europees, i incentivar la inversió privada vers la recerca no orientada.

3.6. L'esport com a dret de la ciutadania que participa del benestar, la qualitat de la vida i la salut

L'esport és un dret dels ciutadans i les ciutadanes que forma part de l'exigència actual de qualitat de vida i que, per tant, ha de ser un assumpte que correspon el seu foment i regulació a qualsevol administració pública.

Les competències esportives en l'àmbit estatal haurien de quedar molt reduïdes, en coherència amb els estatuts d'autonomia que, com és el cas del de Catalunya, recullen el caràcter de competència exclusiva en aquesta matèria.

L'accés a la pràctica de l'esport és un dret que cal garantir perquè tots i totes puguin gaudir dels beneficis que suposa per a la salut i la qualitat de vida. També cal continuar promocionant i millorant l'oferta pública esportiva amb una diversitat prou àmplia d'activitats, que reculli de manera àmplia les necessitats de la població en funció de l'edat, la diversitat, les preferències i les possibilitats.

L'esport és un instrument d'integració social excel·lent per a les persones amb diversitat funcional, per a les persones nouvingudes o per a col·lectius amb situacions de risc d'exclusió social. També és important afavorir la pràctica d'activitats esportives entre la gent gran, adaptades a les seves necessitats, no només pels beneficis que comporta per a la salut sinó també com a espai de relació social, de manera que s'evitin situacions d'aïllament i soledat.

L'esport professional és una realitat que requereix una regulació eficaç que en garanteixi la incardinació en el sistema esportiu del país. Cal garantir especialment els drets dels i les esportistes professionals, l'honestetat de la competició i la contribució de l'esport professional al conjunt del sistema.

L'esport ha de ser organitzat de forma que respecti el medi ambient i que promogui l'aplicació de tècniques i de procediments que contribueixin al desenvolupament sostenible.

Els principis inspiradors de les polítiques públiques en esports, per En Comú Podem-Sumar, es basen en:

- Coordinació interadministrativa entre administracions públiques, però també entre àrees on incideix l'esport a nivell ministerial (salut, educació, medi ambient, treball...)
- Promoure ecosistemes saludables, garantir la salut, la qualitat de vida i el benestar.
- Un model esportiu inclusiu, transversal i vertebrador. Que afronti els reptes contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància.
- Promoure la pràctica intergeneracional.
- Un model esportiu que fomenti i protegeixi als infants en la pràctica i en possibles abusos i males praxis d'entrenaments.
- La igualtat efectiva de gènere en l'esport.

- L'esport i l'educació física són una política de transformació social.
- Corresponsabilitat de les empreses i agents socials.
- Modernització del sector i de les regulacions en l'àmbit de les federacions i els clubs esportius.
- Adequada regulació professional dels esportistes d'alt rendiment.
- Impuls a la recerca, la formació i les normes per adaptar-se a una societat canviant.
- La comunicació i l'esport per al foment d'hàbits saludables, coneixement de noves disciplines i fomentar esport igualitari.
- Augmentar el pressupost, garantia del desplegament de les necessitats en les polítiques públiques de l'esport.

Per assolir aquests principis i objectius, des de Sumar - En Comú Podem proposem:

- Augmentar el pressupost actual del 0,06% fins al 0.25% del PIB a mitjà termini, alhora que una política de mecenatge i patrocini potent.
- Crear l'Observatori Nacional de l'Esport per avaluar dades periòdiques i fer recerca sobre l'esport.
- Promoure la formació especialitzada a les universitats, la formació professional i en les federacions en àmbits de l'esport adaptat, la intervenció social, la perspectiva de gènere, la recerca, l'esport d'elit o la planificació esportiva, entre d'altres.
- Afavorir que tothom tingui accés a la pràctica de l'esport i, per tant, el govern de l'Estat ha d'incentivar, garantir i donar suport econòmic, a través de les comunitats autònomes, a les polítiques i programes esportius. Així mateix, ha de garantir el seu pluralisme i la igualtat d'oportunitats en l'accés a la pràctica esportiva, especialment en l'àmbit escolar i entre aquells col·lectius amb majors dificultats.
- Campanyes en els mitjans de comunicació i en les xarxes, també en els clubs i federacions esportives; per la promoció dels hàbits saludables, combatre el sedentarisme i la prevenció del consum de fàrmacs i altres substàncies sense prescripció mèdica ni control sanitari en els centres esportius, gimnasos.
- Incorporar com a prova pilot a professionals de les ciències de l'esport en els centres de salut primària.
- Implementar cursos de formació i protocols en les federacions, clubs esportius i serveis municipals per combatre els abusos i la violència sexual en l'esport i la protecció dels menors.
- Campanyes de promoció i cursos de formació en les federacions esportives per promoure els valors inclusius de l'esport, prevenció del racisme i la xenofòbia.
- Digitalització dels procediments administratius de les federacions esportives, implementació d'un codi de bon govern i transparència de dades en accés obert.
- Revisar la llei contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport.

- Impuls a la igualtat de gènere: Promoure la presència de dones en els càrrecs federatius i àmbits tècnics de l'esport reglat. Vetllar pels convenis col·lectius professionals en l'esport femení. Mesures de conciliació de les dones esportistes professionals. Promoure plans d'igualtat en les federacions esportives.
- Modificar la norma per la qual es regula la relació laboral especial dels esportistes professionals per adaptar-la als temps presents i perquè les dones puguin millorar la seva relació laboral.
- Garantir un mínim de 3 hores setmanals d'educació física en l'educació obligatòria.
- Diversificar la tipologia d'equipaments esportius en els centres educatius.
- Revisar els plans d'estudi dels graus de ciències de l'activitat física i l'esport per adaptar-se a requisits actuals, demandes socials i estils de vida de la societat.
- Llei de Regulació de les Professions de l'Esport. Cal una revisió i actualització de la mateixa que unifiqui i que confereixi un marc general i igualitari a totes les comunitats autònomes, atorgui una seguretat jurídica als professionals de l'esport, classifiqui les categories professionals, especifiqui les funcions i atribucions pròpies de cadascuna i assenyali com s'ha d'acreditar aquesta qualificació per accedir legalment a exercici de la professió.
- Pla Nacional de Recolzament Integral a la Formació d'Esportistes d'Alt Nivell en edat escolar i universitària, formació acadèmica i compatibilitat amb l'activitat esportiva.
- Millores en els instruments per a la inserció laboral de les persones d'alt rendiment esportiu quan finalitzen la seva etapa esportiva.
- Aprovar la regulació d'un conveni especial amb la seguretat social pel que fa a la cotització, amb efecte retroactiu, dels anys de dedicació com esportistes d'alt nivell amb gaudi de beques oficials.
- Pla Estratègic per a l'Esport Adaptat assentat sobre quatre pilars fonamentals:
 - Crear una àrea específica d'Esport Adaptat en el Consell Superior d'Esports que s'encarregui de:
 - La promoció, la detecció de talents, la tecnificació i l'alt rendiment en l'Esport Adaptat.
 - El foment d'activitats de promoció de l'esport adaptat amb esportistes en edat escolar.
 - La coordinació del Comitè Paralímpic Espanyol i altres centres estatals dependents del Ministeri de Sanitat per a la captació d'esportistes amb discapacitat.
 - L'impuls de plans de formació tècnica adequada en matèria de discapacitat per a tècnics i tècniques i oficials esportius/ves.
 - L'avaluació de les instal·lacions d'entrenament dels i les esportistes paralímpics per fomentar la seva millora i ampliació.
- Continuar treballant per a la prevenció i sanció del dopatge en l'esport a partir de la Llei de protecció de la salut i contra el dopatge.

- L'esport d'elit ha de tenir una taxa que reverteixi directament en l'esport de base quan es facin grans transaccions a l'hora de fer fitxatges.
- Creació del Fons Social de l'Esport per tal dotar de finançament a l'esport de mediació, impuls a l'esport en zones deprimides o d'intervenció social, investigació i difusió i valor afegit de l'esport mitjançant I+D+I
- Promoure el reconeixement de les seleccions catalanes, i revisar el concepte d'exclusivitat a favor de l'Estat espanyol en la participació en competicions esportives oficials de caràcter internacional i, per tant, l'exclusivitat de les federacions espanyoles pel que fa a la gestió de programes coherents i globals d'esport d'elit.

3.7. Cultura

Necessitem una orientació de les polítiques culturals basades en la garantia dels drets culturals, inserits en la transició social, ecològica i digital de la qual participen cap a una societat més justa i inclusiva en un món sostenible.

La llibertat de creació i de producció, el coneixement, la interrelació amb la ciència i la tècnica, el reconeixement del nostre patrimoni i la seva diversitat, la innovació social, l'excel·lència i la participació social i democràtica són la base per la construcció d'aquesta societat que aspirem que sigui més tolerant, crítica i diversa.

La cultura és sabers, és aprenentatge, és formació, és creativitat i se sustenta en la base de compartir mitjançant sistemes lliures o mitjançant processos de producció i economia culturals.

En definitiva, la cultura no es pot entendre només com un aparador, com un reclam turístic, o com una mercaderia. S'ha de concebre, abans que res, com a expressió de la llibertat de creació i de producció, i com a part del nostre patrimoni general i de la innovació social adreçada al conjunt de la societat, així com un dels àmbits per excel·lència de generació d'articulació social i de formes democràtiques.

I hem de continuar en el camí iniciat per superar la precarització del conjunt de treballadors i treballadores de la cultura (professionals, creadores, tècnics, formadors...).

Hem de posar al centre a les persones i articular una model de governança plenament transparent i participatiu.

En definitiva, un conjunt de polítiques públiques estructurades des de l'impuls de la cultura en ple segle XXI, que garanteixi l'accés a la cultura, l'expressivitat cultural i un nou model de governança; des del reconeixement i el respecte a les competències segons l'Estatut de Catalunya.

Les propostes s'articularien des dels següents objectius:

3.7.1. Pacte per la Cultura

Amb l'objectiu de garantir els drets culturals per a totes les persones i en tots els territoris i vetllar per la independència del sector cultural i garantir l'accés, el coneixement; la creació; la diversitat; la producció; les bones pràctiques i la gestió responsable, democràtica i transparent; la sostenibilitat; la promoció; la conservació; i la difusió de la cultura, al marge de les contingències i els canvis polítics.

Un pacte on els vincles entre cultura i educació, cultura i tecnologia, cultura i innovació i cultura i ciència esdevenen nous camps estratègics que cal impulsar des de la política cultural.

Un pacte que des de la participació i el consens, amb la cooperació institucional i sectorial necessària ordeni i planifiqui a llarg termini per preservar els drets culturals, la igualtat, la diversitat, el reconeixement territorial divers, el foment i la sostenibilitat dels teixits de creadores i de la indústria cultural.

En aquest sentit:

- Cal reforçar els òrgans de coordinació territorials i sectorials de Cultura.
- Aquest pacte ha de garantir un increment pressupostari a cultura que s'hauria de situar almenys en l'1% dels PGE, excloent els fons procedents d'altres programes de la UE o extraordinaris.

A l'empara d'aquest Pacte per la Cultura, s'impulsaran reformes legislatives per actualitzar o reconèixer les diferents realitats dels diferents àmbits sectorials i de les arts i els seus ensenyaments i la garantia dels drets culturals i la nova governança que contribuiran d'una manera essencial en la lluita contra les desigualtats i en l'ampliació dels drets i de les oportunitats de tota la ciutadania.

3.7.1.1. Impuls de reformes legislatives i programes

- Llei dels drets culturals: un dret essencial per al desenvolupament de les persones i la comunitat que haurà de determinar i fixar el conjunt de drets d'accés, creació i participació de tota la ciutadania a la vida cultural; protegir l'artista, la llibertat de creació, la diversitat, el coneixement i el patrimoni i el seu acompanyament econòmic que garanteixi la seva implementació.
- Continuar avançant en el marc normatiu de l'Estatut de l'Artista per superar la precarietat i doni estabilitat alhora que reconegui les singularitats del sector en l'àmbit laboral, fiscal, formatiu i de representació en la negociació col·lectiva.
- Impulsar la necessària Llei dels Ensenyaments Artístics que va quedar pendent en aquesta darrera legislatura per tal de reconèixer aquests ensenyaments en la seva regulació i titulació com ensenyaments superiors amb plena equiparació als ensenyaments universitaris en la seva normativa pel que fa a les estructures de funcionament, la categoria, la independència, l'autonomia, la tipologia i la denominació dels títols ofertats (grau, màster i doctorat), l'estatut de l'alumnat i el nivell del cos i el règim retributiu del professorat així com la governança i les

col·laboracions amb altres centres i facultats universitàries pels projectes de recerca i doctorats conjunts.

- Nova Llei del Patrimoni i millores en la gestió del 2% cultural amb més transparència, agilitat i incloent les convocatòries de foment a la creativitat.
- Llei de les arts. Una llei que reconegui el marc general regulador en els aspectes formatiu, difusió, exhibició, educatiu i dels drets i deures dels espectadors i els creadors, artistes i professionals de les arts en les seves diferents disciplines i la concreció en l'específica llei del Llibre, de la Música, de les Arts escèniques i en viu o del Cine i la Cultura Audiovisual.
- Reformar l'INAEM i transformar l'ICAA en Agència Estatal del Cinema i l'Audiovisual.
- Revisió del sistema de subvencions, potenciant els convenis plurianuals. Simplificació dels procediments i dels límits en quantia per a la justificació simplificada.
- Incorporar casella cultural en l'IRPF i llei del mecenatge per impulsar i afavorir la participació dels sectors econòmics en la cultura, amb un increment de la quota de deducció de l'IRPF i de l'impost de societats (del 25% al 60% i del 35% al 70%), amb la possibilitat de dació en pagament de la quota autonòmica dels impostos estatals cedits, incentius fiscals a la compra i la donació d'obres a institucions públiques, incloent-hi quan l'autor sigui viu i amb deduccions fiscals en donacions per a projectes de crowdfunding.
- Aplicació d'un IVA del 4% (IVA superreduït) per a tots els serveis, instruments i productes culturals.
- Programa per a la creació i investigació cultural: beques, residències.

3.7.2. Cultura i Tecnologia

- Actualització de la llei d'Autoria i Connexes. La propietat intel·lectual s'ha d'entendre com un dret que fomenti la creació i no com un element que constreny l'accés a la cultura. Des d'aquesta filosofia es proposa una reforma adaptant-la a les legislacions més avançades en el marc de fer compatibles els drets d'autor, l'impacte de les noves tecnologies, els nous factors i agents que intervenen en els drets d'autor, i la societat, conciliant els necessaris drets d'autor i l'accessibilitat universal i els drets dels usuaris.
- Domini públic de tots els fons en propietat i/o dipòsit a les institucions públiques. Regular el mercat d'obres digitals així com la seva declaració com a bé d'interès assegurant en el seu cas la conservació i sistemes d'exhibició.
- Protegir la difusió i creació cultural en els entorns digitals vetllant perquè en ella si reflecteix la pluralitat cultural de l'Estat i protegint la visibilitat de les cultures i llengües minoritàries.
- Fomentar la presència de les llengües oficials de l'Estat a la xarxa, així com la difusió d'aquestes i l'accés lliure a diccionaris digitals que en faciliten la comprensió i difusió.
- Crear un repositori públic de webs i altres espais sobre suport digital per salvaguardar el patrimoni cultural digital.
- Pla de foment del programari lliure.

3.7.3. Impulsar un nou model de governança de la cultura

Cal repensar les bases del nostre model de governança cultural, entenent la cultura com un bé comú. La cultura compta amb l'aportació que fan les diverses administracions públiques, amb la creativitat, amb una ciutadania activa, amb els sectors de la cultura i amb la llarga i potent tradició associativa cultural, tenint present també a les minories culturals. Alhora la cultura no està aïllada de la relació amb altres àmbits centrals de la política pública, com l'educació, la investigació científica, el coneixement. Cal un model de governança que incorpori tots els actors amb un sol objectiu: una ciutadania culturalment més activa.

Per això proposem:

- Aprovar normatives que estableixin el marc de les diferents polítiques que s'han de desenvolupar des de la perspectiva d'un nou model de governança de la gestió cultural, amb el desenvolupament de regulacions que fomentin que els equipaments es gestionin a partir d'un contracte-programa i que es realitzin concursos públics per al nomenament de les direccions, obrint a la participació els seus espais de decisió.
- Mesures de foment de models de contractació pública que assegurin un tracte ètic als treballadors i treballadores de la cultura, assegurant-ne els drets.
- Pla de foment de la cultura de base que permeti un apoderament més gran de tota la comunitat/a cultural i de la ciutadania en general.
- Incrementar el pes i la participació municipal en el foment de la cultura apostant per la cultura de proximitat com a model de governança.

3.7.4. Impulsar la igualtat de gènere en l'àmbit cultural

Hi ha un consens generalitzat sobre la importància de la cultura com a instrument de progrés social. Tanmateix, les raons de gènere encara són motiu de discriminació a l'accés i la producció cultural; així com a la seva visibilització. Aquesta discriminació no només es produeix en termes quantitatius, sinó també qualitatius: cal erradicar les regles masculinitzades del sector i crear metodologies noves, per permetre la construcció d'imaginari més democràtics i adoptar la diversitat de gènere com a principi.

Amb aquest objectiu, proposem:

- Reequilibrar els pressupostos amb accions positives per descentralitzar i democratitzar la cultura, per tal que els col·lectius que s'han vist discriminats en prenguin el protagonisme.
- S'implementaran mesures positives en l'adquisició i la gestió del patrimoni, per permetre el descobriment o la recuperació de l'oblit de l'obra de dones creadores o persones que hagin estat invisibilitzades per raó d'orientació sexual o identitat de gènere.
- Fomentar la creació cultural amb perspectiva de gènere.
- Garantir que els esdeveniments culturals de titularitat pública o que comptin amb ajudes o subvencions adoptin la diversitat de gènere com a principi, tant pel que fa a les persones participants com als continguts.

- Incloure una guia de bones pràctiques en matèria de gènere a totes les institucions culturals de titularitat pública i promoure'n l'adopció per part de les de titularitat privada, així com vetllar per l'acompliment dels plans d'igualtat i la presència d'agents d'igualtat a les institucions.
- Compliment d'igualtat en la composició de jurats i en la representació pública a les institucions culturals.

3.7.5. Educació, cultura i sostenibilitat

Per la seva rellevància i incidència de transversalitat i compartir objectius i pràctiques impulsarem la coordinació més gran i incidència en els àmbits de l'educació i en les polítiques de sostenibilitat:

3.7.5.1. Educació i Cultura

L'educació i la cultura no són alienes entre si, sinó que comparteixen essència i pràctiques. Per això, promourem un pacte de país entre els àmbits institucionals de la cultura i l'educació per:

- Fer de la cultura un espai de formació contínua per a tota la ciutadania.
- Desenvolupar estratègies i mesures recíproques per ampliar la presència de l'art, la cultura i la creativitat tant en l'educació reglada com en la no formal.
- Impulsar contractes programa amb institucions culturals per desenvolupar la seva funció educativa i promoure aliances a llarg termini entre els equipaments culturals del Ministeri i les escoles artístiques superiors d'àmbit autonòmic per potenciar en els diferents territoris la recerca i la innovació educativa vinculada a les disciplines artístiques.
- Proposar l'ordenació de l'educació sociocultural i la mediació com a àmbit professional que requereix un reconeixement i un conveni laboral específic.
- Promoure una socialització cultural en els centres educatius basada en el respecte de les múltiples diferències i diversitats, incloent-hi la sexual i de gènere, edat, origen social, nacional o ètnic, lloc de procedència o discapacitat, i en el combat de l'assetjament i les violències per aquestes mateixes raons.

3.7.5.2. Cultura i sostenibilitat

- Incorporarem protocols d'acció sostenible en les institucions culturals dependents del Ministeri de Cultura que abordaran aspectes energètics i mediambientals (com la millora de l'eficiència energètica, la gestió de residus, la optimització en l'ús de materials o la mobilitat no contaminant).
- Crearem indicadors per avaluar la sostenibilitat de les activitats culturals i aplicarem criteris de sostenibilitat en els ajuts i la contractació pública.
- Desenvoluparem instruments per mesurar i compensar la petjada de carboni de les activitats culturals i establim criteris estètics i tècnics per promoure les energies renovables i l'autoconsum, respectant el patrimoni en entorns protegits.

- Establirem línies de finançament i programes formatius als agents del teixit cultural per la implementació de la sostenibilitat en els seus projectes.

3.7.6. Cultura i Mitjans de Comunicació

Els canals públics tenen el deure de ser plataformes de visibilitzar i difondre pels seus canals els valors de la societat diversa i plural, en aquest sentit proposem:

- Garantir la difusió de les cultures i la programació de formats culturals en les televisions públiques.
- Crear un canal cultural públic.
- Valoritzar els Mitjans com un espai cultural més i dotar-los d'una regulació que assegurí la funció difusora de les propostes culturals així com la creació de mitjans temàtics de cultura.

3.7.7. Pluriculturalitat de l'Estat espanyol i competències

Atès el desplegament competencial de la cultura, garantint el principi de subsidiarietat i d'igualtat per a tothom, cal executar els traspassos competencials, complir amb el principi de subsidiarietat i articular les mesures de projecció exterior de la realitat pluricultural de forma integradora i alhora singular de cadascuna de les cultures que conformen l'Estat espanyol.

En aquest sentit, mesures concretes a prendre:

- L'Estatut de Catalunya atorga la competència plena en cultura, per tant, s'ha d'efectuar en un marc de cooperació i reconeixement el traspàs de les competències en el conjunt de matèries i equipaments, més enllà dels acords de concertació, gestió i projecció que s'acordin.
- Impulsar les polítiques de reconeixement de la pluriculturalitat: augment del pressupost a fons destinats a l'edició i a la difusió de les diferents cultures que conformen l'estat espanyol, més ajudes a les traduccions, fons a la cinematografia i l'audiovisual, més pressupost a la internacionalització de les cultures.
- Reconversió de l'Institut Cervantes amb una aposta pluricultural i plurilingüística, i coordinació amb les altres institucions nacionals (en el cas català, amb l'Institut Ramon Llull i l'Institut d'Estudis Catalans).
- Facilitació de la cooperació i de la comunicació cultural entre les diferents comunitats autònomes, i especialment establiment de xarxes estables culturals dels territoris de parla comuna.
- Traspassos de titularitats: traspàs de la titularitat del Museu Arqueològic Nacional de Tarragona; accelerar l'execució de la Biblioteca Provincial de Barcelona convertint-la en un nou servei de centralitat urbana i d'innovació i noves tecnologies digitals; traspàs dels arxius provincials i dels fons propis de l'Arxiu de la Corona d'Aragó i fer operatiu el Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, revitalitzant el centre i la seva projecció cultural i històrica; compliment de la llei del retorn de la totalitat dels "Papers de Salamanca" i fer-ne efectiu el retorn complet als seus titulars incloent els ajuntaments.

- Aportacions de l'Estat al finançament de les grans institucions culturals catalanes amb criteris de proporcionalitat i equitat amb els equipaments de la capital i garantir l'aportació a Barcelona com a capitalitat.

3.8. Llengua catalana i plurilingüisme de l'Estat

En Comú Podem considera que el reconeixement de la diversitat lingüística a l'Estat espanyol, a banda de complir amb els compromisos signats pel govern de l'Estat en la Carta de les Llengües Regionals i Minoritàries, garanteix un dret individual i col·lectiu, protegeix i defensa patrimoni de valor universal com són les llengües i reforça els valors democràtics

En aquest sentit, proposa l'assoliment dels objectius generals següents:

- Recuperar la plena normalitat de l'ús del català com a llengua pròpia de Catalunya en tots els àmbits de la societat i l'aranès en el territori de la seva parla.
- Reconeixement efectiu de la unitat de la llengua catalana en el conjunt dels territoris que n'és llengua pròpia.
- Aconseguir el reconeixement i la promoció exterior de la llengua catalana, a tots els nivells.
- Fer efectiva la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol.

D'acord amb aquests objectius generals, En Comú Podem proposa:

- Oficialitat dins del mateix territori i cooficialitat als òrgans i les institucions que comparteixen les quatre llengües de l'Estat: oficialitat oral i escrita al Congrés, al Senat, a la resta d'institucions, òrgans i empreses que comparteixen; oficialitat oral i escrita a l'Administració de Justícia (els radicats en la CA, CGPJ, TS, TC).
- Reconèixer efectivament la igualtat de drets per als i les parlants de les quatre llengües oficials a l'Estat espanyol. Adequació la legislació sectorial al principi de personalitat en l'àmbit espanyol.
- Adequar les normatives que imposen l'ús de la llengua castellana en el món socioeconòmic a la realitat plurilingüe de l'Estat i als drets lingüístics dels parlants.
- Assegurar la presència de les llengües espanyoles diferents de la castellana a les ràdios i televisions públiques i privades en horaris no marginals. Garantir desconnexions. Donar cobertura estatal a les emissores que depenen dels governs autonòmics i que emeten en llengües diferents de la castellana.
- Reconèixer efectivament (l'Estat) la unitat de la llengua catalana.
- Establir un acord entre els governs dels diferents territoris per tal de promoure el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú. Establiment de la cooperació dels organismes competents en matèria de política lingüística dels territoris de llengua catalana.
- Instar al reconeixement de la llengua catalana a les institucions europees.

- Complir la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries. Fer la transició del model jurídic monolingüista castellà a una regulació jurídica del pluralisme lingüístic, interpretant el mandat constitucional dels articles 3.2 i 3.3 en els termes de la Carta Europea.
- Aprovar la Llei de Llengües que reconegui la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol. Assolir un acord sobre plurilingüisme en els aspectes simbòlics, en l'educació i en la regulació de l'ús habitual de les llengües al Congrés i al Senat. Reconèixer també, en aquest marc, de les altres llengües no oficials.

04 Un país a favor de la igualtat

4.1. Un feminisme per a tothom

En els darrers anys, l'estat espanyol s'ha situat al capdavant en polítiques d'igualtat i drets de les dones i persones LGTBI+ amb importants canvis legislatius en matèria de salut sexual i reproductiva, violències masclistes o drets LGTBI+. Aquests avenços s'han vist impulsats per un moviment feminista amb molta força al carrer i mobilitzacions massives sense precedents.

Paral·lelament, aquestes mobilitzacions han situat el feminisme i les lleis d'igualtat i diversitat en el focus de l'extrema dreta a escala global. L'atac als drets de les dones i persones LGTBI és un dels seus objectius estratègics sumats a d'altres com el racisme, la criminalització de la pobresa i la captura de l'espai de la societat civil. L'avortament, l'educació afectiva sexual, l'orientació sexual, la identitat i l'expressió de gènere, el matrimoni igualitari, són part dels drets que més ataquen, englobant-los en el que ells anomenen la "ideologia de gènere".

Per això, avui més que mai cal apostar per una política feminista, antiracista i interseccional per combatre les desigualtats. Prioritzar la millora de condicions dels sectors més feminitzats i precaritzats i el seu reconeixement, i la visibilització dels treballs de cures. A més, aconseguir vides lliures de violències passa també per garantir l'accés a un habitatge digne, un treball digne, temps d'oci, a una xarxa de cures, etc.

En paral·lel, cal impulsar polítiques per la diversitat sexual i de gènere entesa com un bé comú que enriqueix tota la ciutadania. Siguem o no LGTBI, vivim sota normes socials que ens impedeixen acceptar, expressar i viure de forma plaent els nostres cossos i desitjos. Alhora cal implicar els homes i incloure les masculinitats en les polítiques públiques de gènere. Apostar per polítiques que transformin l'imaginari tradicional de la masculinitat de forma constructiva, perquè nens, nenes i adolescents tinguin millors referents.

Sense les dones els drets no són humans. Sense les persones LGTBI+ no hi ha democràcia. Volem i exigim una societat que inclogui la diversitat com a valor. Una societat on també els homes puguin viure vides lliures d'imposicions patriarcals. S'ha avançat, però no hem d'acceptar cap retrocés. És una qüestió inapel·lable. La societat que volem és orgullosa i compartida.

És des del reconeixement de les aportacions dels feminismes i els moviments d'alliberament sexual a la millora del benestar col·lectiu i a la consolidació dels drets humans, que presentem les propostes programàtiques amb què volem construir les noves polítiques per transformar el nostre model de societat, per conquerir la justícia social i de gènere, per completar la nostra democràcia i per garantir sostenir la vida i el planeta.

4.2. Governança amb perspectiva de gènere

La transversalitat de gènere s'ha mostrat com l'eina més efectiva per introduir la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques, per tal que tinguin en compte de manera efectiva la diferència de necessitats i problemes de dones i homes. Per assolir això cal:

- Consolidar i ampliar el Ministeri d'Igualtat amb un pressupost suficient per desenvolupar plans de treball efectius a nivell estatal. Aquest ministeri vetllarà per la transversalitat de gènere i la perspectiva de gènere en totes les àrees de govern, ministeris, secretaries generals i a tots els òrgans de govern, així com en noves lleis, normes i polítiques.
- Elaborar els pressupostos amb perspectiva de gènere a tots els ministeris i a totes les àrees, així com dur a terme auditories amb visió de gènere per tal de revisar les partides pressupostàries ja aprovades i en procés d'aprovació i regular la distribució equitativa de la despesa pública amb perspectiva de gènere.
- Analitzar, fer pública i corregir, per part de tota administració de l'Estat la bretxa salarial i que tots els contractes públics tinguin a clàusula de gènere contra bretxa salarial, per vetllar per la corresponsabilitat i prevenir l'assetjament.
- Vetllar per la inclusió de l'equitat de gènere a les empreses públiques. Aquestes han d'estar obligades a tenir pla igualtat, i a tenir objectius de gènere en tot allò que desenvolupin.
- Avançar en l'ampliació i millora de la Igualtat efectiva de Dones i Homes en els següents aspectes: obligatorietat dels plans d'igualtat en l'administració i en empreses amb plantilles de més de 50 persones, mesures per abordar el sostre de vidre i la paritat, creació de la figura professional d'agents d'igualtat, supressió dels concerts amb centres que segreguin per sexe i establir la paritat en els òrgans de representació escolar, entre d'altres.
- Un cop l'any es rendirà comptes de forma pública, per tal de descriure els avenços assolits en igualtat de gènere.

4.2.1. Promoure els drets econòmics de les dones i combatre la feminització de la pobresa

En l'actualitat, les dones encara concentren els salaris més baixos, les jornades parcials i les feines més mal remunerades. Això té un impacte en els ingressos, en les prestacions per desocupació (més baixes i curtes que les dels homes) i en les pensions de jubilació (més baixes i sovint no contributives).

- Impulsar un pla de xoc contra la precarietat laboral femenina que inclogui la creació d'ocupació de qualitat i també l'eliminació de la discriminació laboral de les dones (bretxa salarial, segregació horitzontal i vertical, etc.).
- Eliminar la tributació conjunta dels matrimonis en l'IRPF i impulsar mesures de foment de l'autonomia econòmica de les dones.
- Taxa Rosa: Eliminar la generització que es produeix en els productes i serveis adreçats a les dones i que poden repercutir en un increment de l'IVA en productes específicament de consum femení.

- Fer efectiva la contractació de les treballadores de la llar que promogui la inserció laboral i les vies de regularització de les treballadores en situació administrativa irregular.
- Bonificació de l'IBI Famílies Monomarentals
- Augmentar les pensions no contributives fins al mínim de les contributives.
- Tenir en compte, per a la base cotitzable de la jubilació, tots els moments cotitzats en la vida laboral: donar el mateix valor a totes les incursions temporals dins del món del treball oficial, incloent-hi els canvis personals en el transcurs dels diferents cicles de la vida i aconseguint trencar amb el model homogeneïtzador masculí de participació en el mercat laboral.
- Abordar, com a pla de xoc, la millora de les pensions de viduïtat més baixes, fins que constitueixin el 75% del salari o de la pensió de la parella i que arribin al 100% en cas que els ingressos resultants siguin inferiors als índexs de renda mínima.
- Impulsar un nou pacte social per al sistema de pensions que superi l'actual concepte de dret derivat de la parella i el transformi en dret garantit per la condició ciutadana.
- Garantir que les persones trans no vegin vulnerats els drets laborals i l'accés al mercat de treball pel fet d'haver realitzat una transició en el gènere.
- Equiparació dels ajuts i bonificacions fiscals adreçats a les famílies nombroses (FN) i a les famílies monoparentals (FM)

4.2.2. Reorganitzar els temps de cures i de treball assalariat per assolir la justícia de gènere i situar la sostenibilitat de la vida al centre

- Establir nous pactes socials que atorguin valor al treball de cures i que abordin tant la relació dinàmica entre món productiu i món reproductiu, com les formes en què aquesta relació reproduceix les desigualtats de gènere en l'actualitat. Per això, impulsarem una Llei de promoció de la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida amb mirada integral i global, que inclogui els següents elements.

Impulsar permisos remunerats per atendre necessitats familiars de cura sense perjudicar els drets laborals i socials de les persones treballadores.

- Equiparar de forma efectiva els permisos de paternitat als de maternitat, allargant-los (per naixement, adopció o acollida) per a totes les persones treballadores, fent-los intransferibles i pagats al 100%. Ampliant-los progressivament fins als 6 mesos; incloent-hi totes les persones progenitores independentment del sexe, l'opció sexual o el tipus de família.
- Ampliar els permisos de paternitat per les famílies monomarentals.

Impulsar els canvis necessaris per vestir la Llei de promoció de la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida, plenament efectiva, en normes laborals o regulacions de serveis socials, educació o bé salut.

- Visibilitzar la importància d'assolir la corresponsabilitat vers les cures i la sostenibilitat de la vida per part dels múltiples agents socials i econòmics.
- Realitzar de forma anual l'enquesta dels usos dels temps.
- Impulsar actuacions laborals, socioeducatives i comunitàries dirigides a fomentar la corresponsabilitat dels homes en les cures.
- Promoure el Pacte nacional pel repartiment equitatiu dels treballs i la racionalització dels temps i els horaris que impliqui administracions, empreses, agents socials i la ciutadania.
- Crear un debat ciutadà sobre l'organització dels temps de treball productiu o laborals i dels temps per a la sostenibilitat de la vida, la quotidianitat, el gaudi, l'afectivitat, etc. Per abordar un dels factors clau per superar les desigualtats de gènere cal aprofundir en la divisió sexual dels treballs i avançar en la incorporació dels homes a la cura i els treballs reproductius i domèstics. Un pacte que posi les bases per fer un gir cap a un sistema econòmic sostenible ecològicament i humanament, el qual sigui realment equitatiu per a dones i homes.
- Per això, dins d'aquest gran acord cal promoure mesures per a la racionalització dels horaris laborals per tal que no determinin la vida i la resta d'àmbits de les persones.

4.2.3. Garantir el dret al propi cos, a la salut sexual i reproductiva, i el dret a la salut integral de les persones trans i de les persones que viuen amb VIH/SIDA

Cal garantir el dret a decidir sobre el propi cos i a fer-ho de forma lliure i segura, sobre els cossos, les sexualitats i les maternitats, amb normatives i estructures públiques.

- Despenalització total de la interrupció voluntària de l'embaràs, garantint el dret a decidir de forma lliure, segura i gratuïta sense terminis que limitin l'accés ni condicionants aliens a la voluntat de les dones i persones gestants.
- Desenvolupar un pla d'actuació i protecció per al suport a les entitats i les persones defensores dels drets humans de les dones i persones LGTBI+, incloent-hi les defensores dels drets sexuals i reproductius, per tal d'assegurar que puguin dur a terme la seva tasca.
- Suprimir el finançament i suport públic a qualsevol grup, partit o moviment que difongui discursos d'odi i contra els drets sexuals i reproductius.
- Garantir la protecció i seguretat de les persones i professionals que realitzen una interrupció voluntària de l'embaràs davant l'assetjament i fustigació dels grups fonamentalistes.
- Avançar en la inclusió de l'educació afectiva i sexual feminista i basada en drets en els currículums de l'ensenyament obligatori, reconeixent i visibilitzant la diversitat afectiva-sexual i d'identitat i expressió de gènere. Erradicar els discursos cissexistes dels currículums escolars.
- La planificació i el desenvolupament amb eficàcia de l'accessibilitat als mètodes anticonceptius dins la cartera de serveis de la xarxa pú-

blica, la millora i garantia de l'accés de les dones a la interrupció voluntària de l'embaràs de forma segura, gratuïta i amb la màxima qualitat.

- Garantir l'accés universal a una atenció de qualitat de la salut sexual i reproductiva de totes les dones i persones LGTBI+ i el desplegament dels recursos d'atenció que preveu la Llei de salut sexual i reproductiva.
- Garantir el dret de les dones que se sotmeten a la donació d'òvuls obligant a empreses a vetllar per la seva salut i avaluar els impactes.
- Recuperar el dret a la salut pública universal i gratuïta per a totes, garantir el dret d'accés a la targeta sanitària a totes les persones embarassades i l'atenció a l'avortament per a persones sense targeta sanitària.
- Desenvolupar els recursos necessaris per a garantir la regulació de l'objecció de consciència que recull l'actual Llei de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs per tal que el dret a l'atenció pública en la interrupció voluntària de l'embaràs, tant farmacològica com quirúrgica, quedi totalment garantit allà on hi hagi finançament públic i convenis de col·laboració, vetllant especialment per l'equitat territorial.
- Garantir legalment i sense cap ambigüitat l'accés en igualtat de condicions i a tot l'Estat de totes les dones i persones gestants a les tècniques de reproducció assistida a la salut pública, independentment de l'orientació sexual i la identitat de gènere, l'estat civil i la situació personal o afectiva.
- Adequar els protocols de reproducció assistida a les diferents realitats d'usuàries per evitar un tracte heteronormatiu i una excessiva medicalització de les dones sense problemes de fertilitat.
- Modificar els formularis administratius en els processos de reproducció assistida per reflectir-hi la diversitat familiar.
- Elaborar un protocol des del Sistema Nacional de Salut que estableixi la metodologia per acompanyar les persones trans des dels serveis públics de salut assegurant un abordatge de les necessitats de les persones trans des d'un marc integral i despatolitzador.
- Desplegar en tot el territori programes socioeducatius (no mèdics) d'informació i atenció a persones trans, a persones de gènere no binari, a persones en procés de qüestionament de la mateixa identitat o expressió de gènere i els seus entorns.
- Restablir el Pla Nacional sobre la Sida amb prou dotació de recursos econòmics i de personal, i reincorporar-ne la secretaria al Ministeri de Sanitat. Les retallades a les polítiques de salut pública en VIH/SIDA des que es va iniciar la crisi econòmica són properes al 90%, i, així, el Pla Nacional sobre la SIDA no afronta aquesta epidèmia, i no desenvolupa mesures efectives per a la prevenció, l'atenció i la lluita contra la discriminació i l'estigma de les persones seropositives. L'augment de casos fan necessari replantejar aquestes polítiques d'austeritat.
- Elaborar una estratègia integral, entre comunitats autònomes, entitats, agents socials i la comunitat científica, de prevenció, sensibilització i informació sobre el VIH i altres infeccions de transmissió sexual (ITS), de promoció de la salut i dels drets sexuals i reproductius, per eliminar l'estigma i les discriminacions.

- Garantir el dret de totes les persones amb VIH/SIDA a rebre una assistència integral i un tracte respectuós a la sanitat pública, independentment de la condició laboral o la situació administrativa.
- Crear campanyes institucionals sobre la discriminació en relació amb el VIH/ SIDA, lluitar contra la serofòbia a l'àmbit laboral i protegir els grups de persones més vulnerables amb suport material i programes psicosocials.

4.2.4. Lluita contra les violències vers les dones

Les violències contra les dones o violències masclistes són un greu atemptat contra els drets humans i contra la llibertat, per això proposem crear un gran pacte social amb participació de les entitats de dones. La violència masclista com a qüestió d'estat.

- Reforma de la Llei integral contra la violència de gènere, amb la finalitat d'introduir totes les violències masclistes contra les dones, nenes i adolescents. Per a garantir els drets a totes les dones, infants i adolescents, no serà necessària la denúncia penal i es tindrà present la diversitat de situacions i la interseccionalitat.
- Desplegar un pla de mesures urgents per a un abordatge integral de les violències masclistes amb recursos i serveis per a la prevenció, la detecció, la protecció, l'atenció i la reparació, garantint una dotació pressupostària suficient per assegurar l'eficàcia de les mesures integrals.
- Reforçar el procediment d'actuació davant dels feminicidis, per a la seva condemna social i institucional i per assegurar l'atenció i el suport a familiars i comunitat.
- Formació obligatòria i suficient en perspectiva de gènere i en violències masclistes a cossos de seguretat i òrgans judicials. Crear figures de suport en l'acompanyament i la informació en cossos de seguretat i òrgans judicials. Revisar les eines d'avaluació de risc i l'aplicació que se'n fa. Augmentar els serveis de peritatge (mèdic i psicològic) i garantir-ne la formació especialitzada, especialment en l'avaluació d'infants i adolescents.
- Garantir els drets de nens i nenes amb mesures per l'aplicació efectiva de la legislació que restringeix els drets de custòdia i visita dels pares que exerceixen violència masclista. Mesures per a erradicar la violència vicària i prohibició de la utilització de la falsa síndrome d'alienació parental.
- Desenvolupar una estratègia de prevenció transversal de les violències heteropatriarcales, tenint en compte les TIC, així com una estratègia de millora de la detecció en educació, salut i serveis socials.
- Implementar protocols específics per a les violències masclistes en els àmbits laboral, familiar i comunitari: mutilació genital femenina (MGF), matrimonis forçats, agressions i assetjament sexual.
- Crear un model d'abordatge de les violències sexuals des de la perspectiva de la llibertat sexual. Garantint una atenció de qualitat en tot el territori, en totes les edats i tipologies.
- Dotar de contingut i recursos econòmics, jurídics i psicològics el Protocol de Víctimes de Violència Masclista a l'Exterior, així com dur a terme un registre de les dones i nens i nenes víctimes d'aquesta situació, fora de les nostres fronteres.

- Educació sexual i de promoció de relacions sexo afectives lliures de violències masclistes en totes les etapes de l'educació i per a totes les edats.
- Establir mesures per detectar i evitar la victimització institucional en les supervivents de violències masclistes.

4.2.5. Promoure la diversitat afectiva, sexual i de gènere

La visibilitat i la promoció de la diversitat afectiva, sexual i de gènere no són drets exclusius de les persones LGTBI+ sinó que beneficien a tothom independentment de la seva identitat o expressió de gènere, corporalitat o desig. Parlar de diversitat és reconèixer que tots els cossos, totes les sensacions i tots els desigs tenen dret a existir i manifestar-se lliurement. Per protegir els drets, les llibertats i garantir la ciutadania plena de les persones LGTBI+, sense discriminacions i violències en tots els àmbits, així com defensar la diversitat sexual, afectiva i de gènere com un dret de ciutadania proposem:

- Assegurar la implementació de la totalitat de la Llei per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI amb el desenvolupament de polítiques específiques centrades en la lluita contra la discriminació social, cultural, econòmica i laboral, i que contemplin tots els àmbits en els quals les persones LGTBI+ poden patir discriminació: educació i escola, sanitat, VIH, món laboral, oci, serveis, reproducció, adopció, gent gran, joventut, mitjans de comunicació, publicitat, esports, immigració, cultura i art, habitatge, participació, representació política, etc.
- Establir un Observatori Estatal contra la LGTBifòbia que reculli casos de discriminacions i violències en coordinació amb diferents observatoris territorials i desenvolupar una estratègia per combatre la LGTBifòbia i incidir de forma específica en àmbits clau com l'esport, la cultura, l'ocupació o l'educació.
- Impulsar un pla estatal contra l'assetjament LGTBI+ amb protocols per a la detecció, la prevenció i la intervenció en casos de bullying i cyberbullying.
- Modificar els formularis administratius per reflectir la diversitat familiar i de gènere, visibilitzar la diversitat de les persones LGTBI+ i garantir la lliure expressió afectiva i de gènere en l'espai públic.
- Garantir el dret d'asil de les persones LGTBI+ que pateixen discriminacions als països d'origen per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere.
- Incorporar la perspectiva trans als programes de prevenció de les violències masclistes i la LGTBifòbia.
- Impulsar mesures per a la recuperació de la memòria històrica del col·lectiu LGTBI.
- Impulsar la visibilització del col·lectiu LGTBI, en especial persones trans, als mitjans de comunicació públics i vetllar per un ús inclusiu i respectuós del llenguatge i les imatges als mitjans de comunicació públics i a internet que eviti el sexisme, els estereotips, l'estigma, el binarisme de gènere i les expressions LGTBifòbiques.

- Garantir que les persones trans no vegin vulnerats els seus drets laborals i el seu accés al mercat de treball pel fet d'haver realitzat una transició en el gènere. Fomentant la contractació especialment de dones trans visibles, mitjançant plans d'ocupació, programes de contractació activa en l'administració pública i d'intermediació laboral amb el teixit empresarial.
- Garantir els drets de les persones intersexuals, així com la seva integritat i autonomia per a prendre decisions sobre el seu cos, assegurant que hi ha un consentiment informat seu i de les famílies.

4.2.6. Lluitar contra la tracta d'éssers humans amb finalitat de prostitució forçada

La tracta amb finalitat de prostitució forçada és una vulneració dels drets humans, per ser una forma de l'esclavitud i una expressió de violència masclista. Calen polítiques per lluitar-hi des del reconeixement dels drets de les víctimes especialment en atenció integral i la protecció.

- Aprovar i promulgar una Llei integral de tracta d'éssers humans a l'estat, amb rang de llei orgànica. Que aculli bones pràctiques com el model d'identificació, la realització de coordinació interadministrativa d'intervenció i derivació de casos, de forma àgil i ràpida, entre comunitats autònomes. Assumint que bona part dels recursos han d'anar a les ciutats, garantint que disposin d'una unitat d'atenció integral a les dones.
- Actualitzar la legislació per resoldre els actuals problemes greus d'aplicació i de protecció de les víctimes. Serà imprescindible que el testimoni de la víctima pugui anar acompanyat de més elements probatoris i no recaigui de forma desproporcionada i il·legítima sobre ella.
- Posar fi a les polítiques criminalitzadores i basades en multes originades en ordenances municipals. Les multes administratives són un mètode ineficaç en la lluita contra la tracta, que requereix mecanismes més complexos i especialitzats, basats en l'escolta, la proximitat i la protecció de les persones que pateixen.
- Crear un protocol d'abordatge desplegat territorialment que actuï des de la perspectiva integral i, per tant, generi mesures de prevenció, detecció de riscos i de casos de tracta amb finalitats de prostitució forçada, en què les entitats especialitzades tinguin un paper cabdal. L'atorgament de recursos i drets a les víctimes no ha de supeditar-se en cap cas a la denúncia penal.
- Millorar i incrementar els recursos humans i financers per a l'actuació policial i judicial contra les xarxes de tràfic de persones. Millorar-ne la formació especialitzada i els protocols i els programes de testimoniatge protegit, d'adopció de mesures cautelars i assistència lletrada.
- Impulsar plans de suport per a les organitzacions no governamentals que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i per a les que presten assistència i assessorament.
- Protegir les persones que exerceixen la prostitució. Un dels instruments fonamentals per lluitar contra la tracta d'éssers humans amb finalitat de prostitució forçada es protegir i donar drets a les persones que exerceixen la prostitució. Les mesures prohibicionistes contra

clients i persones que exerceixen la prostitució acaben penalitzant a aquestes darreres i empitjora les seves condicions de vida, salut i treball, creant un clima d'inseguretat que augmenta la vulnerabilitat, afavoreix la figura del proxeneta i beneficia, per l'assetjament al carrer, a les persones propietàries dels bordells.

- Cal protegir les persones que exerceixen la prostitució dels abusos i violències de proxenetes, així com de la criminalització institucional. Cal assegurar els seus drets de ciutadania i l'accés no estigmatitzat als serveis públics i a la justícia. I cal un cos normatiu que garanteixi tots els drets.
- En aquest sentit, proposem eliminar totes aquelles lleis i normatives que penalitzen les persones que exerceixen la prostitució. Vetllar pels seus drets socials, laborals i de ciutadania de les persones que exerceixen la prostitució, respectant el seu treball autònom. Obstaculitzar l'existència de negocis del sexe per part de tercers, erradicant les figures de proxenetes.
- Desplegar una xarxa d'atenció integral per a persones que exerceixen la prostitució en tots els territoris. Revisar i assegurar la disponibilitat de programes de reinserció laboral per a les persones que exerceixen o han exercit la prostitució.

4.3. Joventut

En Comú Podem volem una societat on la gent jove pugui desenvolupar un projecte de vida propi i autònom. On els i les joves puguin accedir a una feina en condicions dignes i sense precarietat, a un habitatge digne, i on disposin d'uns serveis públics de qualitat que responguin a les seves necessitats socials, culturals, d'oci, entre altres.

4.3.1. Fer front al problema de l'exili econòmic i garantir la mobilitat europea dels i les joves

L'emigració dels i les joves per raó de la precarietat i l'atur és un problema de primer ordre al qual cal posar solucions. Ens cal saber de quantes persones joves estem parlant, quin perfil tenen, i crear un pla de retorn per a totes les que han hagut de marxar i volen tornar.

Mentre estiguin fora, l'Estat ha de garantir els drets fonamentals de totes. Al mateix temps, cal incrementar l'accés a la mobilitat voluntària dels i les joves a Europa.

Per això proposem:

- Dur a terme un Pla de retorn de la gent jove. Elaborar un cens de les persones joves que han emigrat del país. Combatre la situació de des-empament polític i social que es poden donar en aquests casos, oferint acompanyament i garantint el retorn en cas de desitjar-lo.
- Impulsar el reconeixement d'experiència acadèmica i laboral a l'estranger per als i les joves que s'han format o treballat per promoure la seva tornada.
- Oferir acompanyament i assessorament jurídic als països d'acollida.

4.3.2. Combatre l'atur i la precarietat juvenil

La precarietat i l'atur són alguns dels principals problemes del jovent. La taxa d'emancipació juvenil ha retrocedit a nivells de fa més de 10 anys. Ens calen polítiques públiques que garanteixin el dret de les persones joves a desenvolupar un projecte de vida pròpia. La problemàtica de l'atur juvenil no ens ha de fer oblidar la precarietat de la vida de la gent jove, un escull molt important, també, per al desenvolupament de projectes de vida autònoma.

- Garantir una ocupació juvenil de qualitat que permeti que les persones joves puguin tirar endavant els seus projectes de vida autònoms. Promoure l'equiparació salarial i de jornada laboral i la cobertura de les prestacions d'atur.
- Rebaixar les exigències per cobrar la prestació d'atur per a les persones joves, donades les dificultats d'ocupació i de cotització que permeti una protecció social adequada.
- Millorar la contractació de la Formació Professional, potenciant i dignificant aquest tipus de formació postobligatòria.
- Fomentar la cultura del cooperativisme i l'economia social i solidària i facilitar formació i informació sobre la defensa de drets laborals a través de l'organització col·lectiva i adaptada a les noves formes d'ocupació.
- Treballar una proposta de Garantia Juvenil que s'allunyi de bonificacions a empreses i se centri a promocionar l'ocupació juvenil fomentant models que no estiguin basats en la precarietat.
- Dignificar la figura dels treballadors becaris tant a FP com a universitat. Regularitzar l'activitat a través de la supervisió de convenis bilaterals i les tasques que es desenvolupen per evitar la segregació laboral i les dinàmiques fraudulent.
- Impulsar un pla específic per garantir un treball digne per joves extutelats

4.3.3. Emancipació juvenil i projectes de vida per als joves

4.3.3.1. Habitatge

- Fomentar i explorar noves iniciatives de tinença i accés a l'habitatge, basades en experiències col·lectives i cooperatives que s'allunyen de la lògica de mercantilitzar les vivendes.
- Idear xarxes de residència i allotjament per persones joves properes a centres d'estudis, vetllant perquè s'adaptin a tothom (econòmica, social, territorial, diversitat funcional...) per no excloure ningú.
- Crear parc d'habitatge públic estatal per ampliar l'autonòmic i el dels governs locals, tot reservant-ne una part per persones joves.
- Impulsar un pla específic per garantir el dret a l'habitatge a joves extutelats.

4.3.3.2. Educació

- Lluitar contra l'abandonament escolar a través de la cooperació entre centres d'estudi i de serveis d'acompanyament i inserció laboral.
- Garantir el dret a l'educació per a totes les persones, recuperar els antics preus de graus i la gratuïtat de l'FP.

- Crear programes de ciberseguretat i difondre-les en els centres educatius per fomentar un ús responsable i segur de les xarxes socials.
- Fomentar una educació pública que en tots els nivells fomenti l'esperit crític i la cooperació, enfront de la competitivitat i la lògica del mercat.
- Ampliar el sistema de beques i exempció de taxes amb criteris no competitius

4.3.3.3. Salut

- Promoure els hàbits saludables i la pràctica esportiva entre la gent jove en tots els àmbits. Acabar amb els efectes reclam, a través de la persecució i la sanció, de pràctiques addictives que perjudiquen els individus i la societat, lligades a la ludopatia, l'abús de substàncies que poden perjudicar la salut, l'abús de les TIC, etc.
- Desenvolupar campanyes pel coneixement del propi cos i les pràctiques sexuals segures entre la gent jove per evitar que s'exposin a ITS o que es donin embarassos no desitjats. Vetllar perquè els centres educatius i de salut facilitin informació i sensibilització en aquests àmbits des de la perspectiva de la diversitat afectiva-sexual i d'expressió i identitat de gènere.
- Penalitzar la pràctica de teràpies i la venda de productes sense provada eficàcia científica sobre la salut, així com l'intrusisme en aquest sector. Alhora, impulsar mesures que garanteixen la salut i la protecció dels i les menors d'edat, independentment de les creences de les seves famílies.

4.3.3.4. Cultura

- Facilitar i promoure la participació de la gent jove en les pràctiques culturals en tots els àmbits.
- Garantir l'accés a la cultura a través de la reducció de l'IVA cultural.
- Dinamitzar i facilitar les eines per la creació cultural juvenil a través d'equipaments, ajudes i campanyes de visibilització i dignificació de la cultura juvenil.
- Apropar la cultura als i les joves d'instituts incrementant-hi la presència d'activitats culturals i de programes culturals.

4.3.3.5. Igualtat

- Creat un pla integral contra les violències masclistes, que contempli la seva prevenció i abordatge.
- Dotar als ens locals de finançament per abordar les violències masclistes als nostres pobles i ciutats.

4.3.3.6. LGTBI+

- Crear un pla integral contra les violències i discriminacions LGTBIfòbiques.
- Desenvolupar un marc d'atenció social, laboral i a la salut integral de les persones trans des d'una perspectiva despatologitzadora.

4.3.4. Fomentar la participació social i política de la joventut

4.3.4.1. Participació i democràcia

- Fomentar l'associacionisme a través de campanyes de difusió i visibilització de la tasca que desenvolupen associacions juvenils de diferents àmbits (culturals, educatives, lleure...) per la comunitat.
- Col·laborar amb els governs autonòmics i locals per què desenvolupin plans territorialitzats de dinamització i suport de la participació juvenil a través de la cessió i ajudes per l'adequació d'equipaments de titularitat pública i de les iniciatives associatives.
- Incloure el dret al vot a partir dels 16 anys en la reforma de la LOREG.
- Fomentar un model d'oci alternatiu on l'activitat s'impulsi des de l'associacionisme dels barris, que no estigui mercantilitzat ni giri entorn de pràctiques insanes (ludopatia, alcoholisme, etc.)
- Implicar les administracions locals i autonòmiques en la lluita contra el canvi climàtic a través de plans d'adaptació, foment de polítiques de reconversió energètica i d'usos responsables dels recursos naturals.

4.4. Gent gran

En Comú Podem aposta perquè la gent gran participi activament i de manera integral en la societat, reconeixent la contribució al benestar del país i el paper que han jugat i continuen jugant en relació amb la gent que els és propera, en relació amb les comunitats on viuen i es relacionen, i amb relació al conjunt del país.

Cada dia s'incrementa més el nombre de persones grans en les nostres societats, per la qual cosa els recursos i esforços per fer efectius els seus drets també han de créixer.

En Comú Podem es compromet a treballar per garantir condicions de vida dignes a la gent gran en el seu procés d'envelliment. Les persones grans han de seguir essent, el màxim de temps possible i amb els suports necessaris, tan útils i autònomes com resultin de l'exercici ple de la seva ciutadania.

4.4.1. Garantir un envelliment actiu, amb suficiència econòmica i de ple dret

Actualment, comptem amb una major esperança de vida, i cal assegurar un envelliment actiu, com descriu l'OMS, i de ple dret.

Per dur-ho a terme es realitzarà:

- Garantir la suficiència econòmica de les persones grans. Cap pensió per sota de l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya: les pensions haurien d'apropar-se al Salari Mínim Interprofessional.
- Millorar les pensions de viduitat fins que constitueixin el 70% del salari o la pensió de la parella, i el 100% en cas d'ingressos insuficients. En-

degar un gran Pacte Social i Generacional que prepari la societat per respondre al nou escenari de les dècades 2040 i 2050, complint els objectius anteriors.

- Augmentar progressivament les pensions que estan al nivell més baix. Crear la Pensió Bàsica Universal per sobre de l'índex de suficiència (que no seria necessària un cop aprovada la RGC). Suprimir el límit del 25% autonòmic per complementar les pensions no contributives, tenint en compte l'increment del cost de la vida.
- Elaborar un pla per poder viure en autonomia: ajuts econòmics, ajuts amb professionals adients, reformes d'habitatges, etc., i serveis de suport a la vida quotidiana que garanteixin el dret a viure i envellir dignament a casa: universalitzar l'accés, com a dret de ciutadania, a una cartera integral de serveis d'atenció domiciliària, teleassistència i centre de dia, i garantir l'accés a una plaça pública de centre residencial per a totes les persones que ho requereixin.

4.4.1.1. Potenciar l'envelliment actiu

- Fer compatible la situació de pensionista amb activitats productives de servei social que possibilitin l'aprofitament de l'experiència i la vitalitat de moltes persones grans per a la millora del bé comú.
- Promoure la salut física i mental i una perspectiva del cicle vital en totes les polítiques per garantir l'envelliment actiu i saludable.
- Impulsar experiències adreçades a l'envelliment actiu i a la solidaritat entre generacions.
- Promoure els programes universitaris i culturals, així com l'alfabetització digital. Impulsar els programes d'oci de caràcter cultural i social, teixint espais de relació i solidaritat. Impulsar polítiques municipals intergeneracionals.
- Transversalitzar la perspectiva de la gent gran per al desenvolupament de totes les polítiques: atenció sanitària, serveis socials, urbanisme, mobilitat, cultura, esports...
- Revisar els marcs jurídics i administratius de protecció. Revisar la incapacitació i la tutela. Garantir el dret al testament vital i a la mort digna. Crear i donar suport a comitès de bioètica.
- Fer un pla específic de prevenció del maltractament de la gent gran en tots els àmbits i entorns (familiars, comunitaris, institucionalitzats) des d'una perspectiva de drets.
- Crear equips interdisciplinaris i d'atenció integrada entri als centres d'atenció primària i els serveis socials, per poder fer la valoració geriàtrica integral i avaluar i planificar actuacions.
- Assegurar que tots els professionals sanitaris compliran les disposicions del Document de Voluntats Anticipades i exigir que es registri oficialment i que els professionals hi accedeixin obligatòriament.

4.5. Migracions i ciutadania

És urgent un canvi d'enfocament total de les polítiques migratòries a l'estat, que continua basat en polítiques securitàries i repressives dirigides

pel Ministeri d'Interior. Cal un enfocament des de polítiques socials i drets humans amb una forta aposta per l'apoderament de les persones, la participació i els drets polítics de la població migrant.

Garantirem drets i oportunitats de la població migrant i de les minories ètniques. Reconeixerem la diversitat cultural com un eix de la inclusió social als municipis i promourem la interculturalitat com una eina de cohesió social.

Impulsarem des de les administracions locals i supramunicipals, en col·laboració amb universitats, entitats i fundacions, el desenvolupament d'una estratègia comunicativa eficaç per a la divulgació d'estudis amb metodologia científica i dades rigoroses, que deixin en evidència els discursos d'odi i fomentin el reconeixement de les aportacions essencials de la població immigrada a l'economia general i local, a l'estabilitat i creació de llocs de treball, a la riquesa cultural i a l'equilibri demogràfic i en els comptes públics.

Insistirem sobre el fet que cap persona és il·legal sinó que pot estar en situació administrativa irregular i seguirem fent pedagogia sobre la migració i la seva realitat.

4.5.1. Garantir el dret d'accés a la sanitat universal

Les polítiques que, des del 2011, està desenvolupant el govern central suposen un atemptat contra la salut pública, perquè hi impedeixen l'accés a una part de la població. Per això, cal tornar al sistema sanitari universal.

Des d'En Comú Podem volem:

- Blindar el caràcter universal de la sanitat per tal que totes les persones, independentment de la seva situació administrativa, hi tinguin accés en les mateixes condicions que la resta de la població.
- Garantir l'expedició de la Targeta Sanitària Europea (TSE) a territoris de la Unió Europea, a Islandia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa, sense que s'imposin restriccions vinculades a la situació laboral de la persona que la demana.
- Ampliar el temps de durada de la TSE a dos anys i promoure convenis bilaterals fora de l'espai europeu per garantir la cobertura sanitària de les persones migrants fins que puguin incorporar-se al sistema sanitari del país d'acollida.
- Garantir l'atenció sanitària immediata als migrants espanyols retornats i als seus cònjuges i la seva descendència.

4.5.2. Garantir el dret a vot de les persones residents a l'estranger

L'establiment de les traves burocràtiques que afecten les persones que resideixen a l'estranger, suposa un obstacle per a l'exercici del dret a vot. Amb la seva introducció, la participació en les eleccions ha baixat, a causa de la complexitat dels tràmits, la manca de temps per dur-los a terme i la descoordinació entre la gestió i el temps electoral, cosa que afecta la qualitat de la nostra democràcia.

El dret a vot és fonamental en qualsevol sistema democràtic, i per això proposem:

- Ampliar el procés electoral de 2 a 4 setmanes, perquè les persones votants disposin de més temps per enviar les seves paperetes.
- Crear una circumscripció exterior que doni veu l'emigració i canalitzi les seves demandes.
- Millorar la informació electoral proporcionada per les institucions.
- Crear una ponència d'Estudi sobre les causes de l'emigració i els mecanismes per a la tornada.
- Creació d'una Oficina d'Emigració, amb seu a països de destinació i a les principals capitals de l'Estat espanyol com a mitjà d'intercanvi d'informació i assistència per facilitar el procés d'adaptació al país de recepció i de facilitats per al retorn.
- Canviar el mètode únic de vot a un de mixt, mantenint l'actual sistema i incorporant els tràmits electrònics.
- Establir els mecanismes i instruccions necessàries que permetin el registre consular a distància.
- Ampliació dels terminis d'escrutini per afavorir la possibilitat del vot exterior al ser comptabilitzat.

4.5.3. Garantir el dret a vot de la població immigrant

Que una proporció significativa de la població real del país no pugui influir, a través del vot, en les polítiques que l'afecten, no solament atempta contra els seus drets bàsics, sinó que minva la qualitat democràtica del sistema.

Per això proposem:

- Regular el dret al sufragi mitjançant la via legal (a partir d'una reforma de la LOREG) i promoure la modificació de la Constitució espanyola per tal d'incorporar el dret a vot actiu i passiu en totes les eleccions per a les persones estrangeres a partir d'un any de residència a l'Estat espanyol.
- Eliminació del requisit d'acords entre països per a l'exercici del sufragi, prioritzant la residència al país a partir d'un any, amb la finalitat d'eliminar qualsevol discriminació per país d'origen.
- Suprimir la prohibició de crear partits polítics per part de persones estrangeres establerta en la Llei Orgànica 6/2002, de 27 de juny, de Partits Polítics.

4.5.4. Lluitar contra la tracta de persones

Reafirmarem el paper central de les víctimes de tracta de persones com a subjectes de drets, i actuarem de forma coordinada amb les autoritats estatals, autonòmiques i locals per protegir i identificar casos en què s'hagi produït.

Per això proposem:

- Eliminar la responsabilitat penal de les víctimes de tracta de persones que es troben en situació irregular per no col·laborar amb les autoritats.

- Formar professionals de l'àmbit jurídic implicats en la tramitació de visats i sol·licituds d'asil, membres dels cossos i forces de seguretat de l'Estat i inspectors de treball amb una perspectiva psicosocial, i crear mecanismes d'atenció integral a les víctimes amb un enfocament integrador i transcultural, i mecanismes de protecció efectiva en casos de denúncia i més enllà del judici.
- Garantir el dret a l'asil a les persones que pateixin algun tipus de tracta, així com afavorir la concessió automàtica de permisos de residència temporals per a les víctimes.

4.5.5. Derogar la llei d'estrangeria i facilitar el procés d'obtenció de la nacionalitat

La llei d'estrangeria suposa aplicar un tracte discriminatori i injust a les persones extracomunitàries que viuen a l'Estat, en restringeix els drets, i impossibilita que puguin circular i treballar.

Així mateix, el procés per a l'obtenció de la nacionalitat espanyola, establert en el Codi Civil, és un procés llarg i discriminatori, perquè els requisits són diferents segons la nacionalitat d'origen, i perquè obliga les persones que la demanen a passar un examen que un alt percentatge de les persones amb la nacionalitat espanyola no serien capaces d'aprovar.

Una de les nostres prioritats és la d'afavorir la regularització de les persones migrades en situació administrativa irregular i continuarem reclamant modificacions la derogació de la llei d'estrangeria perquè s'ampliïn les vies per fer-la efectiva, en la línia definida a la ILP per la regularització de persones estrangeres registrada al Congrés dels Diputats.

Així doncs, cal treballar per:

- Derogar la llei d'estrangeria.
- Suprimir el requisit de tenir un contracte laboral d'un any tant per accedir a la regularització per la via de l'arrelament, com a la renovació del permís de residència i treball.
- Esgurçar els terminis requerits per adquirir la nacionalitat per la via de la residència: dos anys de termini general tant per a persones residents, sense cap mena de distinció, com per a persones refugiades.
- Facilitarem la regularització per via laboral de les persones migrades que es trobin en situació administrativa irregular donant el suport tècnic adequat/informació amb perspectiva de gènere.
- Insistirem en l'elaboració i la promoció de plans d'ocupació específics per gent jove i per a aquelles persones sol·licitants de protecció internacional que disposin de permís de treball. Aquesta via s'ha demostrat com altament positiva per la incorporació al món laboral d'aquestes persones així com per la seva integració a la societat.
- Reclamarem i garantirem que es tinguin en compte les circumstàncies específiques de les persones migrades (idioma, cultura...) en l'accés a cursos de formació laboral orientats a la inserció laboral i a la recerca de feina per a les persones en situació d'atur.

- Incrementarem el reforç de subvencions a entitats socials per a executar projectes d'inserció laboral amb un èmfasi especial en les persones migrades joves.
- Posant èmfasi especial en les persones migrades joves, facilitarem la regularització per via formativa (formació ocupacional).
- Elaborarem un programa específic d'inserció laboral i prelaboral per ajudar a la inserció laboral de joves extutelats, dones migrades i de persones víctimes de tracta d'éssers humans.
- Eliminar el test de nacionalitat espanyola i les taxes, en l'actualitat requisits per poder obtenir la nacionalitat espanyola, i promoure polítiques d'acollida que permetin la integració plena i el respecte a la cultura d'origen de les i els residents a l'Estat.
- Suprimir les traves burocràtiques i els requisits discrecionals en el procediment d'obtenció de la nacionalitat.
- Atorgar més rellevància al criteri del ius soli (dret de lloc) en l'atribució de la nacionalitat d'origen.
- Reformar el procediment de concessió del permís de residència per que cap nen i jove nou vingut sense família arribi a la majoria d'edat sense la seva situació regularitzada.

4.5.6. Persones refugiades i dret d'asil: garantir els drets de les persones en els corredors humanitaris

Les polítiques de control policial i securització a les fronteres han demostrat la seva ineficàcia, a més de vulnerar en diverses ocasions els drets humans de les persones migrants i refugiades. Considerem necessària l'aposta per polítiques migratòries i de fronteres alternatives, basades en el respecte i la garantia dels drets humans.

Sumar-En Comú Podem proposem:

- Retirar el suport de l'Estat Espanyol a l'acord entre la UE i Turquia i instar el Parlament Europeu la suspensió immediata de la seva aplicació.
- Complir els compromisos de reassentament adquirits i aprovar un programa ambiciós i permanent de reassentament, tot donant acollida als compromisos de reubicació adquirits per l'Estat, com a mínim.
- Incrementar pressupost i places d'acollida en condicions dignes, en temps reals i amb recursos suficients per a una integració efectiva.
- Deslocalitzar la gestió dels recursos d'atenció a les persones refugiades a les comunitats autònomes i Administracions Municipals que manifestin voluntat d'ampliar els serveis ja estipulats.
- Reforçar com a figura clau el Salvament Marítim, entès com a salvació i no com a instrument de manteniment de fronteres.
- Aplicar directiva 2001/55/CE relativa a les normes mínimes per a la concessió de protecció temporal en cas d'afluència massiva de persones desplaçades.
- Promoure vies legals i segures d'entrada a Espanya. Establir els passos fronterers de Ceuta i Melilla com a corredors humanitaris terrestres per garantir el dret d'asil i la seguretat de les persones que necessiten protecció internacional.

- Garantir l'aplicació efectiva i la immediata reglamentació de la llei d'asil 12/2009, de 30 d'octubre, reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària, en favor de la protecció internacional, mecanismes de reubicació permanents i reagrupació familiar.
- Agilitzar els processos de reubicació i d'admissió humanitària i facilitar la reagrupació familiar de les persones refugiades amb familiars que viuen a l'Estat espanyol i a la resta d'Europa.
- Eliminar les devolucions en calent i els convenis de devolució amb el Marroc.
- Retirar les tanques de Ceuta i Melilla i els seus "mecanismes dissuasius" com les concertines.
- Impulsar un observatori permanent de drets humans, conjuntament amb organismes de la UE, en punts calents de les fronteres de Ceuta i Melilla, que pugui exercir com a autoritat independent per combatre la impunitat i denunciar la vulneració dels drets humans i actuar en conseqüència.
- Incrementar els recursos i el personal competent a les oficines d'asil de frontera necessaris per al seu funcionament.
- Ampliar les condicions i millorar les instal·lacions dels CETI "Centres d'Estada Temporal d'Immigrants". Incrementar recursos materials i humans, per tal que la gent que hi resideix, ho faci en condicions adequades per rebre protecció internacional mentre es duu a terme el tràmit d'asil i el trasllat a la península.
- Garantir els trasllats cap a la península en condicions de seguretat, transparència i informació.
- Instar la Comissió Europea a suspendre l'aplicació del Conveni de Dublín (Reglament CE núm. 343/2003 del Consell) i el sistema "Eurodac". (reglament CE núm. 2725/2000 del Consell). Tots dos instruments són restrictius per la concessió d'asil als països de la UE i impulsar un sistema alternatiu de reubicació, basat en les preferències de les persones sol·licitants d'asil.
- Establir un sistema d'ajudes i subvencions amb l'objectiu de dotar de recursos i pressupost a les entitats i a aquells municipis que s'impliquin en els plans dirigits a famílies refugiades de suport, arrelament i inclusió social.
- Crear més places en condicions per a persones refugiades i sol·licitants d'asil, que integrin totes les necessitats requerides per la protecció internacional com ara l'habitatge, l'assessorament jurídic, el suport psicològic i el seguiment psicosocial.
- Eliminar definitivament, els Centres d'Internament d'Estrangers, com a part d'un canvi d'enfocament de les polítiques d'estrangeria que vulneren els drets fonamentals, basades en la retenció i devolució de persones.

4.5.7. Impulsar una Llei Integral contra el racisme i la xenofòbia

A tot Europa avancen el racisme i la xenofòbia i, especialment, la islamofòbia. Cal adoptar mesures que frenin la discriminació i la destrucció de la convivència i que fiscalitzin i sancionin les conductes racistes i xenòfobes de

les administracions, de la societat civil i dels mitjans de comunicació. També cal potenciar mesures positives de suport a la convivència intercultural.

Per això proposem:

- Redefinir les funcions de la “Secretaria General d’Immigració i Emigració” afegint-hi competències i capacitat sancionadora contra el Racisme i la Xenofòbia.
- Detectar i combatre el racisme en les diferents administracions (racisme institucional). Promoure noves pràctiques en la formació dels treballadors públics (especialment dels cossos i forces de seguretat).
- Detectar i combatre el racisme en les relacions de convivència a la societat civil i als mitjans de comunicació.
- Donar suport a les iniciatives d’associacions, entitats i col·lectius que treballen per la immigració i la interculturalitat.

4.6. Diversitat funcional

En Comú Podem defensem que és necessari potenciar la vida independent de les persones amb diversitat funcional, i impulsarem polítiques que ho afavoreixin. Cal fer actuacions per evitar, quan així sigui possible, caure en situacions de dependència. És el cas de moltes persones amb diversitat funcional, que amb suports tècnics i socials podrien dur a terme una vida independent i evitar la seva institucionalització en residències i en l'àmbit familiar. Ens comprometem a estendre la figura de l'assistent personal per a les persones amb diversitat funcional que ho requereixin, i que vulguin optar per aquesta alternativa, superant les perspectives de caràcter assistencial, tecnocràtic i paternalista, amb polítiques que facin possible l'autonomia i la vida independent a les persones amb discapacitats, de manera que puguin desenvolupar de forma plena els seus projectes vitals i col·lectius.

4.6.1. Facilitar la participació política de les persones amb diversitat funcional

Des d'En Comú Podem ens assegurarem que totes les persones amb diversitat funcional puguin participar, de forma plena i efectiva, en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania i a través del dret a vot, en la vida política i pública.

Per això proposem:

- Promoure mesures d'acció positiva per **impulsar la participació de persones amb discapacitat intel·lectual a les llistes electorals.**
- Promoure mesures d'acció positiva per permetre que les persones amb discapacitat intel·lectual puguin exercir el compromís ciutadà de **participar en les meses electorals a través dels suports que siguin necessaris.**
- Garantir el dret a vot del col·lectiu impulsant mesures d'**accessibilitat cognitiva**, en el moment de la votació (col·legis electorals) però també durant tot el procés. En aquest sentit, és fonamental facilitar informació de forma comprensible.
- Establir mecanismes per obtenir les dades de la Junta Electoral Central sobre el nombre de persones amb diversitat funcional que no poden exercir el seu dret a vot.

- Realitzar accions que afavoreixin la recuperació del dret a vot d'aquestes persones.
- Reformar la Llei Orgànica del Règim Electoral General (LOREG), per tal que qualsevol persona amb diversitat funcional pugui exercir el seu dret a vot i no pugui ser privada d'aquest dret en el futur.

4.6.2. Llei d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional

L'any 2013 es van comptabilitzar 1.428.300 persones amb certificat de discapacitat en edat de treballar (és a dir, d'entre 16 i 64 anys), xifra que representa el 4,7% de la població total de l'Estat. La falta de treball és un dels principals factors que pot portar una persona a situacions de pobresa o d'exclusió social.

Per fer front a aquesta situació proposem:

- Promoure una llei d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional.
- Augmentar en un 50% la taxa d'activitat al llarg de la legislatura.
- Proposar un nou marc legal d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional que se centri en l'atenció individualitzada, la promoció de la formació i el suport individualitzat, durant el procés d'inserció laboral de la persona i que, un cop finalitzat aquest procés, contempli la implementació de noves formes d'accés i d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional.
- Augmentar la quota de reserva actual fins a un 4%, del qual un percentatge específic hauria de ser per persones amb discapacitat intel·lectual i reduir, alhora, el nombre mínim de treballadors de l'empresa a 25.
- Reforçar els mecanismes de control del compliment de la quota de reserva.
- Desplegar mecanismes que permetin que l'incompliment de la quota rebi una sanció, l'import del qual es destini a inserció sociolaboral del col·lectiu. L'incompliment serà també un factor limitant a l'hora d'accedir a qualsevol classe de contracte o fons públics.
- Promoure que les condicions favorables a la contractació s'associïn a la persona amb discapacitat, independentment de si la contractació té lloc al mercat protegit o a l'ordinari.
- Permetre un període d'adaptació i prova més ample al moment de la contractació.

4.6.3. Accés a la jubilació

La naturalesa contributiva de la pensió de jubilació, fa que sigui aquesta de difícil accés per persones amb un historial de cotització breu. A pesar de les modificacions realitzades recentment en la normativa

Entre les mesures a impulsar:

- Rebaixa de l'edat mínima de jubilació.
- Reducció del període mínim de cotització de forma proporcional a la reducció de l'esperança de vida de les treballadores afectades.
- Revisar l'actual sistema de quocients de reducció.

- Permetre la compatibilitat entre la jubilació i l'assistència a un centre ocupacional, centre especial de treball, centre especial d'ocupació o una empresa ordinària.

4.6.4. Lluitar contra l'exclusió i l'estigmatització de les persones amb diversitat funcional

Tot i que les persones amb diversitat funcional conformen un 8,3% de la població espanyola (segons macroenquesta EDAD 2008), són massa sovint considerades socialment i culturalment un col·lectiu minoritari al qual s'estigmatitza, fet que els aboca a la vulnerabilitat i provoca una restricció de drets i llibertats.

Per això cal implementar mesures encaminades a combatre un prejudici de tipus estructural que perpetua aquesta situació i en conseqüència proposem:

- Crear un observatori específic que abordi aspectes problemàtics sobre la imatge i els estereotips que es construeixen sobre les persones amb diversitat funcional des de les institucions, els mitjans de comunicació, el món empresarial, etc.
- Potenciar els programes adreçats a l'apoderament d'aquelles persones amb diversitat funcional que són víctimes de discriminacions múltiples, com ara les dones o les persones migrants amb diversitat funcional.
- Impulsar programes específics per a la participació de les persones amb diversitat funcional en l'àmbit cultural, per tal d'oferir alternatives a visions externes sobre la diversitat funcional sovint paternalistes o estigmatitzadores.

4.6.5. Vida independent i accés a l'habitatge

Entre les mesures a adoptar, es proposa:

- Establir línies de finançament específic gestionades per les CCAA per a promoure projectes de vida independent als que es garanteixin els suports necessaris per a cada persona.
- Promoure recursos d'habitatge específics per persones amb discapacitat, atenent les característiques i necessitats a cada etapa de la vida.
- Promoure l'establiment d'una reserva per persones amb discapacitat a les promocions d'habitatge en règim de VPO.
- Implementar la llei d'accessibilitat i els criteris de disseny per a tothom per tal de garantir la igualtat de drets, la plena inclusió en la societat i la vida independent de les persones amb discapacitat.

4.6.6. Universalització d'atencions a la diversitat funcional

Cal un desenvolupament legislatiu estatal, com a referència per a unes regulacions autonòmiques més garantistes en matèria de trastorns o alteracions del neurodesenvolupament, incorporant a la cartera comuna del Sistema Nacional de Salut, de Serveis Socials i a les regulacions educatives, la garantia de la qualitat en l'atenció als mateixos.

5.1. 23J: Una proposta a favor de Catalunya

En Comú Podem defensa avançar cap a la construcció d'una Espanya plurinacional, que es reconeix a si mateixa i creu en la seva diversitat com a part de la seva fortalesa. L'acord del moviment ciutadà Sumar amb més de 15 formacions polítiques de tot l'Estat expressa aquesta voluntat de construir un projecte compartit respectant les diferents realitats territorials i els seus projectes polítics. Així és un orgull poder compartir espai polític amb formacions com Compromís, Més o la CHA.

El nostre horitzó polític és una República federal plurinacional, i l'ideari dels Comuns i de Podem, referendats en les seves assemblees nacionals i ciutadanes sempre han reconegut el dret de Catalunya a poder fer un referèndum per poder decidir el seu futur polític i la seva relació amb Espanya.

Avui, en ple segle XXI, és evident que Espanya necessita un nou pacte territorial. I en el cas de Catalunya és encara més evident després de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut de Catalunya. Avui Catalunya és l'únic territori on la seva ciutadania va votar un text en referèndum que després va ser retallat pel Tribunal Constitucional. És evident que totes les tensions viscudes entre Catalunya i l'Estat aquests darrers 10 anys emanen d'aquella sentència i d'aquest conflicte que encara no ha estat superat del tot.

És ben cert que la passada legislatura i especialment després de l'entrada d'En Comú Podem i Unides Podem al govern de coalició s'han assentat les bases per continuar avançant en la resolució d'aquest conflicte. El 2019 En Comú Podem ens vàrem presentar a les eleccions generals amb el triple objectiu de fer possibles propostes per avançar en la Llibertat, el Diàleg i les Solucions.

Gràcies a la tasca dels Comuns liderats per Jaume Asens, van arribar els indults dels dirigents independentistes i temps després la reforma del Codi Penal per acabar amb el delictes de sedició. Cal recordar que, tant des del Partit Socialista com des de les forces independentistes, reiteradament es van negar tant els indults com la reforma del Codi Penal, propostes reivindicades i plantejades durant els darrers quatre anys per En Comú Podem i que fins i tot van ser ridiculitzades en diverses ocasions. És evident que queda camí per recórrer per tancar l'etapa de la judicialització, però també és evident que lluny de lectures interessades hem avançat en la bona direcció.

Alhora la posada en marxa de la taula de diàleg, de govern a govern, com sempre vàrem plantejar des d'En Comú Podem, va ser la constatació per part del govern espanyol que estavem davant un conflicte polític, i que cal refer les bases del pacte territorial. La Taula ha estat el primer pas en una dècada per apostar pel diàleg com a mètode de solució i una via

de negociació i recerca d'acords per sobre de continuar en una via de la confrontació alimentada pel PP amb la infame recollida de signatures contra l'Estatut i amb el Codi Penal com a única resposta a un conflicte que és eminentment polític. Alhora, també ha estat una esmena a totalitat a aquells sectors de l'independentisme, sobretot de Junts, que tenen una estratègia de "com pitjor millor" i que semblen desitjar un govern de PP i Vox per resoldre la seva manca de projecte per a Catalunya, sota la premissa que un govern amb En Comú Podem i Sumar no suposa cap canvi substancial a un govern de la dreta i de l'extrema dreta.

En aquesta legislatura cal continuar avançant sobre aquestes bases, a través del diàleg bilateral, de govern a govern, la negociació i la recerca d'acords. El setembre de 2020, en la conferència de l'11 de setembre, la coordinadora nacional Jèssica Albiach va assentar les propostes que En Comú Podem defensaria per a la legislatura entrant tant al Parlament català i al Congrés, i que els Ministres d'En Comú Podem han defensat a la taula del diàleg.

Els Comuns apostem per mantenir, per tant, el diàleg bilateral de govern a govern, ja sigui a través de la taula de diàleg o dels mecanismes que els dos governs vulguin acordar. Un diàleg que també caldria reimpulsar a Catalunya amb la voluntat que el que avui és un govern en una minoria absolutíssima pogués plantejar propostes que representin amplis consensos de la societat catalana.

Més en un context on clarament la dreta i l'extrema dreta l'únic projecte per Espanya, és tornar al passat, negar la seva realitat plurinacional i actuar contra Catalunya i els catalans i catalanes. Ho estem veient amb els nous governs de PP i Vox al País Valencià i les Illes Balears, on han centrat les seves mesures a atacar el català. Catalunya necessita una nova presidenta com Yolanda Díaz, a favor de Catalunya i del català.

Amb l'objectiu que en aquesta legislatura continuem avançant i els legítims horitzons de les diferents forces polítiques no siguin utilitzats només estrictament en clau electoral i siguin una excusa perquè Catalunya avanci, per aconseguir conquestes i victòries en l'ara i aquí, a curt termini.

Per tant, per aquesta nova legislatura al Congrés, com defensem des del 2020, proposem:

5.1.1. Un nou pacte territorial entre Catalunya i Espanya assolit a través del diàleg, la negociació i l'acord

Un diàleg bilateral, de govern a govern i en el marc que acordin els dos governs, el català i l'espanyol, sigui la taula del diàleg o siguin nous marcs que es puguin acordar o requerir. Alhora cal tots els espais de negociació bilateral que recull l'Estatut de Catalunya i que s'han tornat a reunir aquesta legislatura tinguin continuïtat, es reuneixin de manera regular i siguin productius en la concreció d'acords.

5.1.2. Cal donar continuïtat a la desjudicialització de la política que han obert els indults i la derogació del delictes de sedició

La reforma de la llei mordassa, que va embarrancar pel tacticisme d'ERC, és sens dubte un repte pendent i el punt de partida ha de ser l'ample acord que existia per deixar enrere molts aspectes altament lesius pels drets i les llibertats de la normativa del govern del PP. Aquestes mesures també han de passar per la descentralització del poder judicial, que estan previstes a l'Estatut del 2006. És la millor manera de consolidar les bases perquè el diàleg entre els dos governs es pugui dur a terme sense distorsions externes.

5.1.3. El Reconeixement de l'Espanya Plurinacional

Catalunya és una nació perquè així ho vol i ho sent la seva ciutadania que ho ha reiterat en moltes ocasions. Per tant, cal caminar per l'assoliment d'aquest reconeixement polític i dotar-lo de més contingut. Això ha d'anar acompanyat, tant sí com no, d'una llei de plurilingüisme que blindi la immersió lingüística i la unitat de la llengua. Aquesta llei també ha de permetre l'ús del català i d'altres llengües de l'estat en institucions, estatals i europees, i ha de fomentar el seu ensenyament a tot l'Estat.

5.1.4. La millora de l'autogovern, el blindatge i el creixement del marc competencial

Cal inaugurar una nova distribució del poder polític a l'Estat que superi el model actual. Catalunya s'ha de poder governar a partir d'una relació amb l'estat que es basi en la igualtat i no la recentralització. Això té diversos angles, com la transferència de competències en matèries com l'habitatge, el traspàs de Rodalies, l'energia, l'acollida de persones i la gestió de ports i aeroports. No pot tornar a passar el que hem viscut amb l'ocurrència de l'ampliació de l'Aeroport del Prat. En definitiva, cal avançar en mesures que ens garanteixin més autogovern en un model de sobirania compartides. Per cuidar més i millor a la nostra gent. Per això també defensem que cal un acord per garantir la participació de Catalunya en els òrgans de decisió en política exterior i europea. D'aquesta manera podríem assolir un autogovern propi del segle XXI, convertint Catalunya en un actor fonamental del canvi de model econòmic i social, i també reconegut internacionalment, com reconeix el mateix Estatut d'Autonomia.

5.1.5. Un nou sistema de finançament, just i solidari, amb l'Agència Tributària de Catalunya com a motor d'una veritable hisenda catalana

Aquest nou sistema de finançament ha de tenir com a objectius, aturar la competència deslleial en matèria fiscal d'altres CCAA. Per això és fonamental incloure un terra fiscal que vinculi a totes les comunitats i eviti la competència fiscal que especialment practica el Madrid d'Ayuso. Per tant, cal assolir la plena capacitat de decisió sobre tributs a Catalunya; disposar dels recursos econòmics per atendre les polítiques socials i econòmiques, i garantir la lleialtat institucional. Aquest sistema continuaria sent coherent amb el principi de solidaritat territorial, i ha d'estar basat en un criteri poblacional. I aquesta justament és una qüestió que no ens afecta només als catalans i catalanes. Hi ha comunitats com el País Valencià o les Illes Balears que encara són més perjudicades per aquest sistema de finançament. És evident que una aliança mediterrània per reformar el finançament des de visions compartides pot ser molt útil per revertir els dèficits històrics de finançament.

5.1.6. Cal que l'acord sorgit de la negociació entre Catalunya i l'Estat sigui votat per la ciutadania de Catalunya

Perquè com és sabut, ara mateix Catalunya és l'única comunitat que es regeix per una norma d'autogovern que ni ha estat votada per la ciutadania ni és fruit d'un pacte entre governs. Per això és important que les noves demandes polítiques siguin encabides en un nou acord polític que estigui validat democràticament. El nou pacte polític entre Catalunya i Espanya ha de passar tant sí com no per les urnes.

5.2. Radicalitat democràtica

Apostem per un model de democràcia radical que posi les persones al centre de l'acció política. Democratitzar les institucions i fer-les absolutament transparents és, avui, una necessitat. Però amb això no n'hi ha prou, cal fer de la democràcia un element de quotidianitat en les nostres vides i un eix vertebrador de la nostra societat. Proposem un model de democràcia en què la ciutadania es corresponsabilitza de la producció de les polítiques públiques i les institucions utilitzin amb normalitat mecanismes de democràcia directa. Una democràcia del bé comú que apoderi les classes populars i en la qual tots i totes puguem implicar-nos en la transformació social i econòmica que reclama el moment actual.

Radicalitat democràtica vol dir també poder exercir la nostra plena sobirania com a poble, per decidir-ho tot. Una democràcia de debò no pot oblidar que, avui, moltes decisions es prenen a fora de les institucions formals de l'Estat. És necessari, per tant, promoure mesures i establir aliances locals, europees i globals per tal de democratitzar i incidir en tots els àmbits on es prenen decisions que afecten les nostres vides.

5.2.1. Transparència i lluita contra la corrupció

Cal Reformar la Llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern. La Llei de transparència aprovada pel PP i CiU l'any 2013 és clarament insuficient i no serveix per fer front a la crisi de legitimitat que pateixen el conjunt de les institucions espanyoles actualment. El nombre d'excepcions enfront del dret a la informació és abusiu, no es garanteix la independència del Consell de Garanties, i el tractament diferenciats de la casa reial és inacceptable.

Entenem que el dret a la informació és un dret fonamental i universal. Per tot això, proposem una profunda reforma de la insuficient i inadequada Llei de Transparència vigent, incloent-hi a totes les institucions públiques sense excepció, ampliant el seu àmbit d'aplicació més enllà de la informació administrativa, a tota la informació continguda per tota institució pública, els tres poders de l'Estat, així com a empreses públiques i empreses privades que gestionin serveis públics.

- **Garantir la independència del Consell de Garanties** i dotar-lo de recursos suficients.

- **Millorar els portals de transparència i diversificar** les vies d'accés a la informació, tot intensificant l'ús de les noves tecnologies per assegurar un accés real a la informació per part del conjunt de la ciutadania.
- **Aprovar un reglament que desplegui aquesta llei per facilitar l'accés a la informació i no per restringir-lo.** Tant els documents definitius com els documents de treball han d'estar subjectes a aquesta llei.
- **Fomentar la coordinació d'esforços i recursos, així com la cooperació entre diverses administracions, per donar compliment a les seves obligacions de transparència i informació.**

Cal actuar de forma integral contra la corrupció. La corrupció és actualment un problema sistèmic, però és evitable. Entenem que cal un marc normatiu que permeti lluitar-hi, però també una sensibilització de qui treballa al o per al sector públic. Només així podrem generar un context favorable a la denúncia dels casos. Cal, a més, una millora de les condicions amb què el sistema judicial afronta la corrupció, tot garantint un procésament adequat. Plantegem, per tant, una acció integral amb diverses dimensions que abordi aquesta xacra en tots els vessants. Per fer front a aquesta situació, proposem:

- **Reformar la Llei de finançament dels partits polítics.** Garantir més transparència i limitar l'endeutament i les despeses electorals. Establir un sistema de finançament basat en les aportacions públiques i les aportacions limitades de persones militants o simpatitzants. Equiparar les fundacions dels partits polítics a les mateixes exigències que afecten els mateixos partits.
- **Reforma del règim d'aforament** de persones diputades i senadores, limitant-lo a qüestions relacionades amb les actuacions en els òrgans de representació política i eliminant-lo per als delictes relacionats amb l'activitat pública o privada.
- **Aprovar una llei de registre i control de grups d'interès (lobbies).**

És necessari regular l'activitat de promoció, defensa o representació d'interessos. Ens referim a l'activitat de persones, entitats o organitzacions privades o públiques, exercida per persones naturals o jurídiques amb l'objectiu d'influir en les decisions que han d'adoptar els òrgans del Parlament, el Govern o l'Administració de l'Estat. Amb una llei de registre i control de lobbies s'enfortiria la transparència en les relacions entre ens privats i autoritats públiques. Entre altres mesures, aquesta llei hauria de permetre:

- **Registrar i publicitar** totes les persones o organitzacions que exerceixen aquest tipus d'activitat.
- **Obligar a fer pública l'agenda de reunions de càrrecs** i institucions públiques amb lobbies i grups d'interès.
- Crear la figura de l'Oficial de Rendició de Comptes, qui estarà present en totes les reunions formals entre representants públics, lobbies i potencials contractistes governamentals.
- Promoure el desenvolupament reglamentari i posterior implementació de la Llei del Whistleblowing, per tal d'afavorir la denúncia de les conductes il·legals o inapropiades a les institucions i ens públics, tot protegint i salvaguardant la intimitat de les persones denunciants.

5.2.2. Aprovar un codi ètic dels diputats, diputades, senadors i senadores

La política és una dedicació lloable i imprescindible, però ha de ser també exemplar en l'exercici. Per això és necessari el compromís de totes i tots els representants públics i de totes les forces polítiques amb un codi ètic que hauria de contenir, com a mínim, els següents elements:

- **Limitar els mandats a dos** en el cas de les Corts Generals i a tres en el cas del Govern.
- **Garantir que les i els càrrecs públics imputats** per causes de corrupció abandonin el càrrec fins que es resolgui l'expedient i evitar que persones imputades llistes electorals.
- **Establir un sou màxim per a tot càrrec públic** en funció de la responsabilitat, que no serà mai més de tres vegades el sou mínim interprofessional. Impedir la duplicació de sous i l'acumulació de dietes o d'indemnitzacions.
- **Garantir que es viatgi en la tarifa més econòmica**, promoure la utilització preferent del transport públic i publicar les agendes de les i els càrrecs polítics.
- Reconeixent la necessitat de frenar i reduir a la menor expressió possible el condemnable fenomen de deslleialtat política conegut com a “transfuguisme”, estendre l'**Acord sobre un codi de conducta política en relació amb el transfuguisme en les corporacions locals a les Corts Generals**.
- **Comprometre els partits polítics**, coalicions i federacions que subscriguin aquest acord a no admetre en el seu grup polític a un diputat o diputada, senador o senadora trànsfuga.
- **Impedir el que es coneix com a “portes giratòries”** entre empreses i administracions públiques, especialment pel que fa a les empreses adjudicatàries de contractació pública o a les grans empreses de subministrament de serveis.

5.2.3. Participació i democràcia directa

Elaborar una nova llei de referèndums i normalitzar l'ús de mecanismes de democràcia directa. En un model de democràcia radical com el que proposem les institucions públiques haurien d'utilitzar amb absoluta normalitat mecanismes de democràcia directa com els referèndums. La democràcia implica sotmetre certes decisions importants a l'opinió pública i que aquesta opinió pugui ser vinculant. A més, democràcia significa necessàriament poder exercir la plena sobirania, i això no és possible sense una descentralització d'algunes decisions polítiques que afectin sectors concrets de la població. No hi ha raons per negar a les comunitats autònomes o als ajuntaments la possibilitat de convocar referèndums sobre qüestions que afectin la seva població.

Per tot això proposem:

- Definir supòsits en què els referèndums hagin de ser preceptius. L'aprovació del TTIP, les intervencions militars, però també moltes altres qüestions especialment rellevants o estratègiques, s'haurien de sotmetre a referèndum obligatòriament.

- Permetre que la ciutadania (prèvia recollida de signatures o a través del procediment de la iniciativa legislativa popular), els governs locals, els governs i els parlaments autonòmics i el Congrés puguin proposar i impulsar referèndums. En aquest sentit, cal modificar de l'article 71 de la llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, suprimint la condició "i autorització del Govern de la Nació" per tal que els ajuntaments puguin sotmetre a consultes populars tot allò relacionat amb les competències municipals.
- Incorporar a la legislació els referèndums abrogatius.
- Donar suport legal a les lleis de consultes i referèndums a nivell autonòmic i local.

Un cop aprovada la nova llei, utilitzar els mecanismes de democràcia directa amb freqüència i normalitat, més enllà dels supòsits que es reconeguin com a obligatoris.

5.2.3.1. Fomentar la participació ciutadana i el govern obert

El foment de la participació ciutadana per part de les institucions públiques hauria de formar part, de forma normalitzada, de tots els àmbits de l'acció pública. Per tal que això sigui possible és imprescindible que l'administració segueixi els criteris de "govern obert" —fent accessibles, comprensibles i opinables els elements més importants de les seves polítiques— i incorpori de forma estable i clarament definint processos i òrgans de participació real adreçats tant a persones a títol individual com a organitzacions socials.

Proposem dos instruments, una llei de foment de la participació ciutadana i el govern obert i un pla interministerial de participació ciutadana, que ens permetin avançar en aquesta direcció a través de les següents accions:

- Establir i promoure procediments formals de participació i deliberació ciutadanes, inclosos mecanismes reals de participació infantil, aplicables tant als diferents àmbits de l'acció pública com als diferents nivells de govern. El Pla Interministerial de Participació Ciutadana serviria per fomentar la participació, de forma coordinada, en tots els departaments del govern.
- Regular la memòria participativa com a element obligatori per a les normes de caràcter general i per a determinats plans i programes d'especial rellevància. La normativa fixaria també els paràmetres de qualitat democràtica bàsics que haurien de recollir les esmentades memòries participatives.
- Adequar la normativa estatal als principis de l'Aliança per al Govern Obert (Open Government Partnership), de la qual Espanya forma part.
- Promoure especialment la utilització de mitjans digitals per a la participació i deliberació de la ciutadania.
- Oferir informació i formació adequada tant sobre els diferents canals de participació que s'impulsin com sobre els temes que es decidiran a través de processos participatius. Al mateix temps cal dotar la participació dels recursos necessaris per a promoure activament la implicació de la ciutadania.

5.2.3.2. Impulsar els pressupostos participatius

Els pressupostos són l'eina principal que té qualsevol govern per prioritzar i desenvolupar les seves accions. Proposem que la ciutadania pugui participar de forma directa en l'elaboració anual d'aquest instrument. La implementació de procediments per a l'elaboració de pressupostos de manera participativa es promou amb l'objectiu de potenciar la transparència i la implicació ciutadana en la presa de decisions sobre una part dels recursos públics. Concretament proposem:

- Impulsar un procés participatiu anual per tal que la ciutadania pugui decidir a què destinar una part significativa dels pressupostos generals de l'Estat.
- Promoure mecanismes de deliberació per tal que la ciutadania pugui influir en la determinació de les prioritats, tant d'ingressos com de despeses, dels pressupostos generals de l'Estat.
- Aprovar una normativa marc perquè les comunitats autònomes i els municipis puguin implementar pressupostos participatius.
- Establir que els pressupostos participatius hagin de comptar amb una avaluació d'impacte de gènere, com tots els projectes normatius.

5.2.3.3. Promoure la coproducció de polítiques públiques

Proposem un model de democràcia en què la ciutadania es corresponsabilitzi de les polítiques públiques. És en aquest sentit que entenem la coproducció com l'elaboració conjunta de les polítiques públiques entre actors governamentals i ciutadania. A diferència dels processos participatius tradicionals, en què la participació ha estat merament instrumental i molt dirigida des de les institucions públiques, el concepte de "coproducció" posa l'accent en el reconeixement de la plena autonomia de totes les parts, en l'apoderament de la societat civil i en una efectiva producció conjunta de les polítiques públiques. D'aquesta manera, es promou que el coneixement col·lectiu pugui tenir un impacte real en les polítiques i, al mateix temps, es corresponsabilitza la ciutadania de l'acció pública. Sota la lògica de la coproducció, a més, pot ser més fàcil abordar les problemàtiques de forma integral, superant la fragmentació competencial de l'administració pública. Per fer-ho entenem que caldria:

- Promoure la coproducció durant tot el procés d'elaboració de les polítiques públiques, des de la diagnosi de les problemàtiques fins al disseny, la implementació i l'avaluació de la política.
- Preveure una dotació pressupostària i els recursos humans suficients per acompanyar els processos de coproducció.
- Impulsar experiències pilot, començant per les problemàtiques en què hi ha una demanda ciutadana real, que ens permetin generar aprenentatges que es puguin replicar en diferents territoris i àmbits de política pública.
- Adequar la normativa vigent per tal de facilitar les iniciatives de coproducció de polítiques públiques.

5.2.3.4. Reformar els requisits legals per facilitar l'impuls de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) i habilitar altres mecanismes similars

La ciutadania ha de tenir la possibilitat no només d'oferir la seva opinió quan els poders públics obren els canals sinó també influir en l'agenda política a través de la introducció de temes que consideri d'especial rellevància. Per aquesta raó proposem:

- Permetre la signatura electrònica per tal de facilitar i agilitzar el procés de recollida de signatures. Per implementar-ho faria falta crear una plataforma web on les comissions promotores puguin donar-se d'alta per publicar i gestionar diferents ILP. La plataforma hauria d'oferir la possibilitat als ciutadans i ciutadanes de signar les diferents ILP, d'una forma intuïtiva i accessible, fent ús de certificat digital o el DNI electrònic.
- Flexibilitzar els requisits per a la recollida de signatures, a partir dels 16 anys i amb la residència legal (independentment de la nacionalitat), i reduir a 100.000 el nombre de signatures exigides (actualment són 500.000).
- Limitar taxativament els temes sobre els quals no es pot promoure una ILP, reduint-los als supòsits més evidents (qüestions discriminatòries o contràries als drets humans, etc.).
- Establir l'obligació de tramitar les ILP que compleixin els requisits legals i fixar uns supòsits sota els quals els promotors de la ILP podrien sotmetre la iniciativa a referèndum.
- Regular altres mecanismes similars a la ILP, com podrien ser la Iniciativa Reglamentària Ciutadana o la Iniciativa Normativa Local.

5.2.4. Innovació institucional

5.2.4.1. Reformar la llei electoral estatal per millorar la proporcionalitat, la representativitat i la participació

El sistema territorial de repartiment d'escons actua dificultant l'obtenció d'escons per part de partits petits en circumscripcions amb pocs habitants. Això fa que la representació obtinguda en escons no sigui proporcional al resultat electoral emès en vots. Com a conseqüència, és molt difícil que el sistema de partits canviï i els grans partits (particularment el PP i el PSOE) en surten afavorits.

D'altra banda, la configuració de les llistes electorals ha demostrat ser molt resistent a la representació igualitària de dones i homes, i per tant hi ha una infrarepresentació sistemàtica de les dones, tot i la modificació de la llei electoral que es va produir amb l'aprovació de la Llei d'Igualtat (3/2007). Per últim, també cal implementar mesures per garantir que el dret a vot es pot fer efectiu i per incrementar els nivells de participació. Per tot això proposem fer una reforma de la llei electoral segons els criteris següents:

- Millorar la representativitat buscant un equilibri entre, d'una banda, una major proporcionalitat i, de l'altra, una major proximitat dels i les representants amb els seus territoris.
- Eliminar l'obligatorietat de recollida d'aval per presentar-se a les eleccions.

- Promoure la paritat entre homes i dones: implementar el criteri de cremallera (alternar dones i homes successivament en les llistes electorals).
- Facilitar el vot anticipat per correu i supressió de barreres burocràtiques per simplificar el procediment relatiu al vot exterior. Allargar l'horari de votació i organitzar "urnes mòbils" que visitin residències de gent gran, hospitals, centres penitenciaris i altres institucions per tal que hi puguin votar persones electores amb dificultats per traslladar-se.
- Eliminar els blocs electorals als mitjans de comunicació.

5.2.4.2. Ampliar el dret de vot a totes les persones majors de 16 anys i que viuen a Espanya des de fa més de 3 anys

El dret de vot és un dret fonamental que ha de estar a l'abast de tota la comunitat política. Això inclou persones que avui com avui, de forma injusta, no el tenen legalitzat malgrat poder patir-ne les conseqüències amb plena responsabilitat: els i les menors a partir dels 16 anys poden veure's privades de la seva llibertat per ser responsables penals, i les persones que treballen al nostre país han de contribuir mitjançant els seus impostos al nostre Estat social de dret, independentment de si són nacionals o no. Així doncs, ens trobem amb uns ciutadans i unes ciutadanes de segona, amb responsabilitats però sense drets polítics per poder-s'hi pronunciar. Per això proposem:

- Garantir el dret de vot per a les persones immigrades en totes les eleccions, a partir dels tres anys de residència.
- Garantir el dret de vot a partir dels 16 anys en totes les eleccions.

5.2.4.3. Implementar el vot electrònic per a eleccions, referèndums i processos participatius

Proposem desenvolupar un sistema de vot electrònic que permeti poder votar de manera remota, segura i encriptada a tota la ciutadania. El vot electrònic hauria de servir per a qualsevol mena d'elecció representativa (eleccions europees, generals, catalanes i locals), però també per a la realització de referèndums o qualsevol altre procés de participació ciutadana vinculant. A més, el vot electrònic permetria resoldre la problemàtica que hi ha actualment amb el vot exterior.

Per tant, caldria:

- Desenvolupar un sistema de votació electrònica segur, encriptat i vinculat al cens electoral.
- Fomentar i facilitar l'ús d'aquesta eina a totes les administracions públiques per tal que pugui ser implementada per a diferents formes de participació (eleccions, referèndums i altres mecanismes participatius) i a qualsevol escala territorial.
- Utilitzar aquesta eina per garantir el dret de vot de les persones residents a l'estranger.

5.2.4.4. Democratitzar el Congrés i el Senat amb mesures innovadores

El Parlament funciona actualment amb una lògica delegativa. No només interactua poc amb la ciutadania i la pluralitat d'opinions de la nostra so-

cietat sinó que es mostra tancat envers qualsevol iniciativa ciutadana. Contràriament a això, defensem una obertura i una democratització tant del Congrés com del Senat, que s'hauria de convertir en una veritable cambra de representació territorial.

Entenem, al mateix temps, que cal reforçar les funcions de les cambres legislatives per tal que, de forma efectiva, puguin exercir les funcions de control de l'acció de govern i donar veu a la pluralitat de visions polítiques que componen la nostra societat. Per això proposem les següents mesures:

- Permetre i promoure la participació de la ciutadania i les organitzacions socials en l'activitat parlamentària a través de mesures innovadores: proposta i defensa de mesures per part d'organitzacions socials, intervenció en sessions de debat o plens monogràfics, audiències públiques, processos de deliberació ciutadana paral·lels a l'acció parlamentària, ús de mecanismes de participació electrònica, i altres.
- Convertir el Senat en una veritable cambra de representació territorial que tingui capacitat per incidir en l'aprovació i la implementació de les polítiques públiques.
- Reforçar les funcions de control de l'acció de govern per part del Congrés i del Senat, així com les comissions d'investigació.
- Introduir l'obligatorietat del debat parlamentari abans de la presa de certes decisions.

5.2.4.5. Promoure mesures d'innovació i transversalitat a les administracions públiques

El funcionament de les administracions públiques s'ha burocratitzat en excés; sovint és rígid i poc obert al conjunt de la ciutadania. Proposem impulsar mesures de canvi i innovació a les administracions públiques per fer-les més flexibles, més capaces de respondre a la complexitat de la societat actual i més obertes al conjunt de la ciutadania.

Entre d'altres, proposem:

- Flexibilitzar l'estructura i el funcionament de les administracions públiques per tal que puguin respondre a les necessitats col·lectives de la ciutadania a través d'enfocaments integrals i transversals, partint de la naturalesa de cada problema, en lloc de fer-ho a través de l'actual lògica de fragmentació competencial.
- Utilitzar les noves tecnologies per conèixer millor les necessitats de la ciutadania (millorar els diagnòstics), i adaptar les respostes a les necessitats de cada persona, col·lectiu o territori i potenciar les lògiques de treball col·laboratiu entre la ciutadania i les administracions públiques.
- Optimitzar les administracions unificant sistemes informàtics i bases de dades, que evitin tràmits innecessaris i duplicitats.

5.2.4.6. Promoure mesures per unes institucions amb equitat de gènere

El funcionament del Congrés i el Govern s'ha mostrat històricament impermeable a la participació de les dones i als canvis positius per a tothom que haurien pogut provocar. La cultura política i organitzativa en aquests

òrgans segueix estant profundament esbiaixada i aquests espais són cecs al gènere: no tenen en compte una multiplicitat d'elements que dificulten la plena participació de les dones ni les diferents experiències d'unes i altres a l'hora de funcionar. Per aquesta raó proposem:

- Realitzar una auditoria de l'impacte de gènere del Congrés i les diverses organitzacions del govern, per conèixer si l'activitat parlamentària i de govern es realitza sense desigualtats ni exclusions de les dones.
- Garantir el permís de maternitat i de paternitat a les diputades i els diputats, que inclogui un mecanisme de substitució de les persones afectades.

5.2.5. Apoderament

5.2.5.1. Posar en valor i donar suport les experiències transformadores d'innovació Social

Apostem per un model de democràcia radical que posi les persones i la societat civil al centre de l'acció política. Les experiències socialment innovadores, enteses com a alternatives socials produïdes des de baix, són un gran actiu d'aquest model de democràcia. Són molts els exemples d'iniciatives que sorgeixen des de baix amb voluntat d'apoderar la ciutadania: espais d'autogestió, economia social i solidària, comuns digitals, gestió cooperativa de béns comuns, plataformes ciutadanes i moviments socials que donen resposta a necessitats humanes i socials, i altres. Sense defugir les seves responsabilitats, entenem que l'Estat ha de valoritzar i aprofitar aquesta intel·ligència col·lectiva, i promoure la multiplicació i el creixement d'aquestes iniciatives. Per aquesta raó, s'haurien d'implementar les mesures següents:

- Identificar, reconèixer i posar en valor les iniciatives socialment innovadores.
- Donar suport i finançar projectes d'innovació social arreu del territori i contribuir a la replicabilitat sempre que sigui possible.
- Desenvolupar capacitats cíviques i socials als territoris més vulnerables per facilitar l'emergència d'aquestes iniciatives.
- Aprovar legislació que faciliti aquestes iniciatives, i modificar les lleis que les posin en perill, per exemple, a través de la limitació de la llibertat d'expressió, de la imposició de càrregues tributàries excessives, etcètera.

5.2.5.2. Escoltar les reivindicacions dels moviments socials respectant-ne l'autonomia

Entenem que la base d'una democràcia radical resideix en la capacitat d'acció col·lectiva de la seva ciutadania. Els moviments socials i les lluites veïnals han aconseguit grans avenços democràtics i socials que cal posar en valor. Per continuar avançant cap a una democràcia realment plena entenem que les institucions públiques no poden posar traves ni a l'acció col·lectiva ni a la protesta política, ans al contrari. Per això defensem una política d'escolta activa de les reivindicacions dels moviments socials, respectant-ne l'autonomia. Al mateix temps, creiem que buscar aliances amb determinats moviments socials ens pot fer més forts, com a societat, enfront dels grans

poders econòmics i financers que amenacen la nostra democràcia, i pot contribuir a una transformació real de les relacions de poder.

5.2.5.3. Promoure l'associacionisme

La participació associativa és un dels elements bàsics d'una societat apoderada i amb teixits socials forts i crítics. És la millor escola de la democràcia i una garantia de la seva qualitat, per això no s'hauria de veure dificultada per l'actuació de l'administració, sinó tot el contrari.

Proposem:

- Aprovar una nova llei d'associacions.
- Elaborar un pla de foment de l'associacionisme que promogui associacions obertes, democràtiques i no excloents.

5.2.5.4. Promoure el desenvolupament de les competències per a la participació en la ciutadania

Per fer realitat una democràcia radical i que la participació de les persones sigui més que una formalitat és necessari que la ciutadania tingui les competències adequades: una cultura política activa, tolerant, igualitària i informada. Aquest objectiu es pot promoure a través de l'educació formal, informal i no formal. Afortunadament, però, a participar també se n'aprèn participant, i és possible que el disseny mateix dels mecanismes participatius promogui aquesta cultura participativa.

- Considerar la dimensió educativa dels mecanismes de participació en l'hora de dissenyar mesures en aquest àmbit.
- Educar per a la participació: considerar les competències per a la participació en el disseny de polítiques educatives i programes educatius d'infants, joves i persones adultes.
- Donar suport i promoure els projectes educatius informals i no formals que promoguin una ciutadania activa i democràtica.

5.2.6. Compromisos extra-institucionals

5.2.6.1. Promoure el diàleg constant amb la societat civil i garantir un comportament ètic dels i les nostres representants

Més enllà del fet que les propostes de radicalitat democràtica puguin ser aprovades i implementades per part de les institucions públiques, la nostra candidatura es compromet a aplicar-les en la seva actuació quotidiana. Per a la nostra candidatura aquest programa serà el mandat ciutadà que guiarà les nostres actuacions, i, a més, ens comprometem a:

- Utilitzar mecanismes de democràcia digital per fer participar la ciutadania en la nostra activitat parlamentària. Utilitzar eines com AgoraVoting (democràcia directa) o DemocracyOS (democràcia deliberativa) per fer participar la ciutadania en els debats, les votacions o la presentació d'iniciatives parlamentàries.
- Participar en els debats de la societat civil: apropar-nos, a través de la participació i l'escolta activa, als debats que sorgeixen des de les organitzacions i els moviments socials.

- Aplicar a la nostra força política el codi ètic proposat per a tots els càrrecs públics en un punt anterior d'aquest programa, i revocar aquells càrrecs que la incompleixin.

5.2.6.2. Lluitar per la democràcia a nivell global

Avui en dia, la batalla per la democràcia té lloc, en gran manera, en un àmbit supraestatal, on els poders econòmics actuen de forma pràcticament desregulada i sense cap control ciutadà ni polític. Cal reforçar la democratització de les institucions de la UE, donar suport a les organitzacions socials perquè puguin actuar a aquest nivell, i promoure xarxes de col·laboració entre forces polítiques de diferents estats per poder fer front a reptes com el del TTIP, CETA o les polítiques d'austeritat. Proposem:

- Defensar i reivindicar mesures de democratització de les institucions supraestatals, especialment en l'àmbit de la Unió Europea.
- Donar suport a les organitzacions que funcionen o volen funcionar en l'àmbit internacional (per exemple, suport al pagament de quotes a les federacions internacionals) i promoure la creació de xarxes a aquest nivell.
- Donar suport a les iniciatives ciutadanes de lluita contra la corrupció i en defensa de la democràcia a nivell internacional.
- Establir xarxes de col·laboració amb institucions o formacions polítiques d'altres estats de cara a lluitar contra problemes que cauen fora de l'espai d'influència de les institucions democràtiques estatals, amb l'objectiu de donar veu a la ciutadania en el tractament de problemes que cal resoldre a nivell supraestatal.

5.3. Seguretat

La seguretat de les persones cal abordar-la en termes de seguretat econòmica, alimentària, de salut, mediambiental, personal, política i comunitària, i ha d'estar basada en el respecte als drets humans, les llibertats fonamentals, l'estat de dret, la democràcia participativa, el diàleg, la tolerància, la transparència i la solidaritat.

Entenem que cal protegir totes les persones, però en especial les que estan en risc d'exclusió o en situació de vulnerabilitat, víctimes de les violències masclistes o de la tracta d'éssers humans. Al mateix temps, cal garantir el control democràtic i judicial de l'actuació dels cossos de seguretat i prestar especial atenció a la prevenció i anticipació de conflictes, atenint-nos a les causes de la inseguretat i no solament als efectes.

5.3.1. Derogar els aspectes més lesius de la "Llei mordassa"

La Llei de seguretat ciutadana, més coneguda com a "Llei mordassa", atorga potestat sancionadora a l'Executiu i sembla redactada com a reacció a les protestes sorgides per la resposta que el govern va donar a la crisi econòmica, el moviment 15M, les marees, els sindicats i d'altres. Una llei que pretén protegir el govern enfront de les protestes i demandes dels moviments socials i que, alhora, pretén reprimir el dret d'expressió i de

manifestació de la ciutadania. Sens dubte aquesta llei, aprovada sense el consens parlamentari que requeriria una mesura d'aquestes característiques, suposa una amenaça per a la seguretat política.

Cal lamentar les pors del PSOE per abordar la derogació o una reforma en profunditat. I també l'error gravíssim d'ERC i Bildu en negar-se a votar la reforma que millorava la situació actual. Uns i altres són responsables de què la llei continuï igual.

La "lleï mordassa" posa en risc la llibertat d'informació i la protesta pacífica, atorga més poder a les forces de seguretat, limita les garanties de la ciutadania per defensar els seus drets i posa en risc els drets de llibertat d'expressió i reunió pacífica. Per tot això proposem derogar-la immediatament, substituint-la per una llei de seguretat ciutadana respectuosa amb els drets fonamentals de la ciutadania.

5.3.2. Avançar en la democratització dels cossos policials

Entenem que cal millorar les formes i els procediments d'actuació dels cossos policials, i avançar cap a un model de seguretat amb plenes garanties democràtiques. Cal establir mesures per garantir que els cossos policials actuen de forma no lesiva amb els drets de la ciutadania, així com mecanismes de control democràtic i judicial.

Proposem:

- Aprovar un codi ètic bàsic per als cossos policials estatals, autonòmics i locals. Aquest codi ètic ha de respectar els drets fonamentals, la protecció del dret internacional, l'estat de dret i la privacitat de les persones.
- Desenvolupar protocols d'actuació per avançar cap a un model de seguretat amb majors garanties democràtiques.
- Establir mesures de control democràtic de les actuacions policials, a nivell administratiu, judicial i ciutadà.
- Modificar la llei sobre condecoracions policials, per dotar-la de transparència i objectivitat i acabar amb condecoracions contràries a l'aconfessionalitat de l'Estat i que estableixi mecanismes per la revisió, i en el seu cas, de retirada o pèrdua de condecoracions policials i dotacions econòmiques incorporades quan les accions anteriors i posteriors de persones condecorades suposin una vulneració de drets humans desmereixedora de la distinció.

5.3.3. Crear cossos especials de prevenció, mediació i resolució de conflictes

Crear en els cossos policials una unitat no uniformada destinada a la prevenció i la gestió de conflictes. En els casos de conflictes socials amb la ciutadania, aquest cos ha d'intentar la resolució del conflicte per mitjà de la gestió alternativa. Potenciar les oficines de relació amb la comunitat, com a agents de prevenció i interlocució amb la ciutadania.

5.3.4. Definir un nou model policial

És evident que cal un nou model policial i un nou pacte d'estat sobre la seguretat pública i la protecció dels drets de ciutadania, que no només

modernitzi l'organització dels Cossos i Forces de Seguretat, sinó que reorganitzi les institucions de Seguretat Ciutadana en funció de les demandes del segle XXI.

La situació actual té diferents disfuncions: superposició de policies, manca de coordinació i traspàs d'informació, falta d'incorporació de les dones en les policies, que té com a conseqüència una evident masculinització i fins i tot un masclisme corporatiu, retard evident en la incorporació de noves tecnologies i dels temes relacionats amb el ciberespai, per posar tan sols alguns exemples. La primera palanca del nou model consisteix en la necessitat de passar de la idea d'ordre públic a la de seguretat pública. Certament, hi ha hagut alguns avenços que han de ser recollits en un nou model de seguretat, integrat en la gestió dels espais, i en especial dels espais públics, assumint el concepte transversal de seguretat que incorpori l'urbanisme, la neteja, la il·luminació, la contaminació acústica i en general l'ús compartit i pacífic dels espais públics.

La segona palanca d'un nou model policial modern hauria de ser la descentralització i amb una alta capacitat d'autonomia.

Cal, doncs, una redefinició de cossos i de funcions, així com un important canvi de cultura per enfocar el model policial cap a aquesta nova cultura de la seguretat, una cultura de la cooperació inter-corporativa i interinstitucional basada en la lleialtat i en la transversalitat. Però un canvi de cultura només s'aconsegueix des de la interacció d'un triangle els tres angles són la cultura, l'organització i les funcions. Això és el que cal repensar, des de la base de les polítiques públiques.

Una tercera palanca consisteix en el compromís amb la ciutadania que hauria de plasmar en la coproducció de polítiques públiques de seguretat des de les més concretes i focalitzades fins a l'establiment de les grans línies per a la formulació del nou model policial. Una clara aposta per identificar i solucionar els problemes aquí on es produeixen, implica centrar-se en les polítiques locals de seguretat. En aquest punt és important redefinir el rol de les policies locals. Davant dels que pretenen mantenir un paper subordinat per a aquests cossos, cal argumentar que un model preventiu que prioritzi la policia de proximitat, que prioritzi el coneixement del territori i el desenvolupament harmònic de l'espai públic i dels seus usos és absolutament necessari. Les policies locals integrades en un model de seguretat transversal com el que proposem són essencials al model de policia.

5.3.5. Lluitar contra els delictes d'odi i discriminació

L'extrema dreta i les noves expressions de feixisme són una de les principals amenaces que té avui en dia el projecte europeu. El context de crisi econòmica i la incapacitat política per resoldre-la provoquen desencant i desafecció, que es tradueixen en abstenció i, en alguns casos, en la canalització d'un vot de càstig a opcions populistes que es desmarquen de la classe política. I el que és més greu, els comportaments i discursos discriminatoris són promoguts també per algunes formacions democràtiques que han comprat el missatge de l'estigmatització i la criminalització a canvi de vots.

Enfront d'aquest fenomen proposem:

- Garantir que es compleixi i s'utilitzi l'article 83 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFEU) per fer extensiva la protecció de les víctimes de qualsevol discriminació a crims que incitin la violència i l'odi i que fomentin l'autoritarisme o el totalitarisme, tal com reconeix l'article 21 de la Carta de Drets Fonamentals.
- Instar els cossos de seguretat a investigar les connexions nacionals i internacionals, el funcionament, l'organització, l'actuació, les xarxes de finançament, els objectius i els fins de les organitzacions i els grups d'extrema dreta que promouen la violència feixista, el racisme i la xenofòbia i altres delictes d'odi.
- Crear un observatori estatal de seguiment i control de les noves formes de feixisme i extrema dreta.
- Garantir que el govern espanyol adopta les accions legals necessàries per a la persecució penal de totes les organitzacions, persones i activitats que incorrin en les accions delictives contemplades a l'article 515.5 del Codi Penal.
- Promoure totes les accions legals necessàries per procedir a la il·legalització dels grups feixistes, nazis, xenòfobs o homòfobs que utilitzen o propugnen la violència.
- Exigir a la Comissió estatal contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport que faci la tasca de control que te encomanada.

5.3.6. Millorar i dotar de recursos els serveis d'emergències i de protecció civil

Els serveis d'emergències i de protecció civil desenvolupen una activitat fonamental a l'hora de garantir la nostra seguretat i fer front a situacions de risc.

Per tal de dotar de recursos i garanties la seva tasca proposem:

- Promocionar i divulgar la prevenció contra incendis i l'autoprotecció.
- Regular el voluntariat en aquests cossos, amb unes funcions diferenciades a les del personal laboral i funcional i garantir-ne la naturalesa de servei públic, civil, professional, homogeni, de proximitat i de qualitat.
- Facilitar la integració de serveis de bombers en cossos autonòmics, sense detriment de la participació municipal en els òrgans de direcció, gestió i operativa. A partir d'aquest model, buscar fórmules de coordinació de consens, legislant al respecte si s'escau.
- Revertir processos de privatització. Realitzar els canvis legals necessaris per a finalitzar els contractes de gestió indirecta privada a serveis de bombers, sense possibilitat de renovació ni que es pugui fer ús d'aquesta via en el futur.

5.3.7. Desenvolupar el Reglament de Seguretat Privada

Comptem actualment amb una reglamentació que s'ha vist superada per la realitat actual, donada la seva data d'entrada en vigor (1994) i el seu

desfasament amb la normativa legal de 2014. La nova regulació hauria de contemplar:

- La uniformitat única, l'operativitat d'aquesta
- L'erradicació de l'explotació en el sector, per a una millor garantia de la seguretat de les persones. Per a això seria necessari:
- Reduir hores de quadrant mensual i una adequada normativa en matèria de permisos.

5.4. Justícia

Des de Sumar-En Comú Podem creiem que cal un veritable impuls de la justícia, despolititzant-la, posant-la al servei de les persones i fent-la accessible i de proximitat. L'Administració de Justícia ha de donar respostes als problemes de la ciutadania, en el sentit que ha de prestar un servei públic que sigui àgil, eficaç i modern. Un servei de qualitat per a tota la societat que, entre altres coses, garanteixi el compliment de la tutela judicial efectiva.

5.4.1. Millorar l'organització i el funcionament de l'Administració de Justícia

Cal dotar l'administració de justícia amb més recursos humans, econòmics i tecnològics. Defensem una oficina judicial que respongui a criteris d'eficàcia, celeritat, transparència, amabilitat i proximitat a la ciutadania i que publiqui i faci efectiu el decàleg de drets de la ciutadania davant l'Administració de Justícia. Integrar les tecnologies de l'informació i de la comunicació en els processos de revisió i millora del servei públic de l'Administració de Justícia, i no solament com a peça auxiliar de l'organització. Adoptar —al més aviat possible— un sistema electrònic de tramitació que redueixi temps i costos de gestió i millori la transparència de cara als usuaris.

5.4.2. Modificar el Codi Penal i instaurar una política criminal progressista

Proposem derogar tots els aspectes regressius del Codi Penal, per exemple, suprimir la presó permanent revisable, que de facto suposa una cadena perpètua revisable, ja que entenem que la legislació penal ha de tenir, com a principi general, l'objectiu de la reinserció de les persones condemnades. Al mateix temps, cal endurir les penes dels delictes que atempten contra interessos col·lectius: delictes contra els drets dels treballadors i les treballadores, delictes contra la Hisenda Pública i contra la Seguretat Social o delictes contra el medi ambient, entre altres. També cal desenvolupar mesures alternatives de protecció a la víctima i de reparació del mal causat. Explorar els models de Justícia Restaurativa, especialment a través de la mediació penal en el conflicte entre víctima i la persona denunciada.

5.4.3. Exigir la immediata implantació del protocol de les Nacions Unides per a la prevenció de la tortura i els maltractaments

Cal aplicar el Protocol Facultatiu de la Convenció contra la tortura als centres de detenció pública, ratificat per Espanya i no desplegat en totes

les comunitats autònomes (a Catalunya, sí). El Protocol de Prevenció de la Tortura de les Nacions Unides ja és una eina legal en vigor a Catalunya, de conformitat amb la Llei 24/2009, de l'Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura, Autoritat que presideix el síndic de greuges. Cal fer-ne possible el desplegament i la concreció a les comunitats autònomes que, com Catalunya, disposen de plenes competències en les matèries d'Interior, Justícia, execució penitenciària i salut mental.

5.4.4. Impedir la detenció en règim d'aïllament

Ens comprometem a promoure les mesures adients per impedir la detenció en règim d'incomunicació segons la recomanació del Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides del 1996 (Resolució de la Comissió de Drets Humans 1996/28). En conseqüència, derogarem els articles 520 bis i 527 de la Llei d'enjudiciament criminal que amplia el termini de detenció en règim d'incomunicació als sospitosos de terrorisme i pertinença a organitzacions criminals, i hi restringeix l'accés de la defensa jurídica.

5.4.5. Restablir la jurisdicció universal i afavorir la justícia penal internacional sense limitacions

Cal restablir la jurisdicció universal en la Llei orgànica del poder judicial, en el sentit de retornar a la situació legal anterior a la reforma del 2009, que va limitar la competència dels tribunals espanyols per enjudiciar les vulneracions de drets humans fora del territori espanyol.

Cal iniciar el procés d'adhesió a la Convenció de Nacions Unides, de 26 de novembre de 1968, sobre la imprescriptibilitat dels crims de guerra i dels crims de lesa humanitat.

5.4.6. Impulsar la justícia de proximitat

Cal una justícia propera a la ciutadania que doni respostes als conflictes menors, especialment utilitzant la conciliació i la mediació com a eines per a la resolució alternativa de conflictes. Promourem la reforma de la Llei Orgànica del Poder Judicial perquè hi hagi jutjats de proximitat tant en pobles com en ciutats, i dotarem de més recursos aquesta part de l'Administració de Justícia.

- Crear els Consells Autonòmics de Justícia: desenvolupament de les previsions en diversos Estatuts d'Autonomia a favor de la desconcentració del Govern del Poder Judicial, suprimint les Sales de Govern dels Tribunals Superiors de Justícia i l'assumpció de les seves funcions per part dels Consells Autonòmics de Justícia.
- Reconeixement i desenvolupament dels Drets Lingüístics de la ciutadania davant els tribunals: dret d'opció de la llengua oficial vehicular en jutjats i tribunals, fent efectiu els drets reconeguts a la Carta Europea de Llengües Regionals i Minoritàries.

5.4.7. Regular íntegrament el cànnabis i el model d'associacions cannàbiques basades en l'autoconsum i sense ànim de lucre

Legislar per acabar amb el buit legal existent, despenalitzant la producció i el consum propi i sense ànim de lucre per no afavorir les màfies que s'enri-

queixen amb el tràfic il·legal, i fomentar la informació sobre els efectes del consum de drogues per a un consum responsable i lliure.

Regular íntegrament el cànnabis en el nou context nacional i internacional, des de plantejaments respectuosos amb els drets humans, l'evidència científica, la realitat social, la salut individual i col·lectiva i la necessària protecció dels col·lectius vulnerables.

5.4.8. Despolititzar la justícia

Posar fi a la politització de les institucions judicials que tant n'han afectat la credibilitat als ulls d'una ciutadania cansada de les intromissions del poder polític en el poder judicial. Cal revisar els mètodes d'elecció i renovació dels òrgans judicials, així com del mateix òrgan de govern de jutges, jutgesses, magistrades i magistrats.

- Reformar els mecanismes d'accés a la professió de magistrat o magistrada i de Fiscalia, democratitzant-los, obrint-los al global de la població, superant els criteris memorístics per coneixements i meritocràtics, i aprofundint en la formació en polítiques de gènere i respecte a la diversitat.
- Reformar l'Estatut General del Ministeri fiscal, introduint la designació parlamentària de la persona fiscal general de l'Estat i garantint els principis de transparència, independència política i autonomia financera.
- Desplegar el règim d'incompatibilitats en el Poder Judicial i prevenció de portes giratòries i tràfic d'influència entre Magistratures, Fiscalties, despatxos professionals i grans empreses.

5.4.9. Garantir el bon funcionament del torn d'ofici i la justícia gratuïta

Millorar els mecanismes d'informació a la ciutadania sobre el dret a l'assistència jurídica gratuïta i els requisits i les condicions de la prestació, i assegurar els recursos necessaris per poder prestar el servei correctament.

- Garantir una retribució justa pels i les professionals (advocats i advocades, procuradors i procuradores i pèrits) que intervenen en funció de designació del torn d'ofici.
- Derogació de les taxes judicials per a les petites i mitjanes empreses.

5.4.10. Eliminar els Tribunals de Justícia Militar

Els i les militars, com qualsevol altra persona, han d'estar sotmesos i sotmeses als tribunals de justícia ordinaris i no a tribunals militars de caràcter corporatiu, perquè, de facto, limiten els drets dels i les militars.

5.4.11. Supressió de l'Audiència Nacional

És la successora del Tribunal d'Ordre Públic i del Tribunal Especial per a la Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, i que no té cap motiu per continuar després de l'abandó de la lluita armada per part d'ETA.

5.4.12. Llei sobre bebès robats

Impulsarem una llei que garanteixi la recerca i identificació de nens i nenes i el reconeixement públic de l'impacte que aquest tipus de violència ha tingut específicament en les dones durant dècades. La llei ha de tenir un enfocament global que faciliti els processos de recerca i proporcioni acompanyament a les víctimes en totes les fases d'aquests processos, vetllant perquè el termini de prescripció es compti a partir del moment en què es restitueix la identitat de les víctimes, permetent l'accés a tots els arxius i documents públics i privats, i garantint que totes les víctimes rebin reparació integral.

5.4.13. Llei sobre el dret a la defensa

Impulsarem novament una llei orgànica sobre el dret a la defensa en la qual es desplegui el catàleg de drets que assisteixen a tota persona, que reguli les garanties i deures de l'assistència jurídica, així com les garanties institucionals pel seu exercici a través de les institucions que li són pròpies, rebutjant fórmules de privatització.

5.4.14. Revisió i elaboració d'una nova llei d'indult

Elaborarem una nova llei de l'indult, que substitueixi a la vella de 1870 i s'ajusti a la realitat actual, i que reforci l'exigència de l'interès públic en la seva concessió.

5.5. Dret a la informació

El dret a poder accedir a una informació plural i de qualitat està cada cop més amenaçat.

Els governs fan un ús tendencios dels mitjans de comunicació públics, i els mitjans privats han quedat concentrats en poques mans. La informació, doncs, està controlada per grans poders polítics i econòmics que desvirtuen la naturalesa ciutadana d'aquest dret. Des d'En Comú Podem entenem que cal fer efectiu el principi que el dret a la informació i la comunicació pertany a la ciutadania.

5.5.1. Garantir el dret a una informació plural i de qualitat

Perquè el dret a la informació esdevingui un dret ciutadà i, per tant, que totes les persones tinguin el dret a accedir a una informació plural i de qualitat, s'ha d'assegurar la independència dels mitjans respecte als poders polítics i econòmics. Cal facilitar l'accés de totes les persones a una informació plural i veraç.

Per això, ens proposem:

- Desenvolupar una llei del dret a la informació i la comunicació que fixi els drets i deures dels mitjans per assegurar-ne la independència i el pluralisme.

- Mesures urgents perquè la Llei General de la Comunicació Audiovisual, compleixi amb l'obligació de reserva d'espectre radioelèctric per als mitjans comunitaris i aprovi un reglament que reguli la concessió de les llicències a aquests; com estableix la mateixa LGCA des de la seva publicació en 2010.
- Incloure a la Llei General de la Comunicació Audiovisual les mesures necessàries per a garantir la sostenibilitat financera, la governança i el dret d'accés als mitjans audiovisuals públics.
- Aconseguir amplis acords per constituir el Consell Estatal de Serveis Audiovisuals (CESA), independent del Govern, amb competències per concedir les llicències i imposar sancions i amb mitjans financers, tècnics i humans suficients. El CESA ha de garantir el respecte al pluralisme i les diversitats culturals, sexual, de gènere i territorial, la protecció dels consumidors i les consumidoras, el correcte funcionament del mercat interior i la competència lleial. Els seus integrants han de ser elegits mitjançant un concurs públic de mèrits i reforçar les seves incompatibilitats, amb la finalitat d'evitar les anomenades "portes giratòries".
- Impulsar el consens parlamentari per crear un consell de la informació i la comunicació, format per persones independents als partits i les empreses de comunicació, que determini la composició i les funcions dels consells d'administració dels mitjans públics i els criteris de selecció dels seus càrrecs directius, i, en general, que impulsi mesures de foment del dret de la ciutadania a la informació.
- Posar a disposició de la ciutadania, per canals accessibles i amb llicències obertes, els arxius audiovisuals d'interès històric o cultural dels fons de la Corporació RTVE i de l'agència Efe.
- Garantir que les campanyes i els ajuts públics, així com les llicències d'explotació, no s'adjudiquin de forma esbiaixada, partidista i opaca, sinó de manera transparent i objectiva. A més, posar fi a l'ús partidista i als amiguismes en la publicitat institucional i la compra de subscripcions per part de les institucions.
- Reduir les ajudes als mitjans de comunicació privats mentre no es puguin garantir recursos suficients per als mitjans públics. La concessió d'ajuts per part de les administracions de l'Estat als mitjans privats, ha de ser pública i transparent. Els mitjans beneficiaris hauran d'estar al dia en les seves obligacions fiscals i laborals, inclosa la contractació legal i igualitària dels treballadors i treballadores.
- Per garantir el pluralisme dels mitjans audiovisuals, no s'ha de permetre que un mateix grup superi una audiència mitjana del 30% en el conjunt dels seus canals d'àmbit estatal, en els 12 primers mesos des de l'adquisició. Quan això es produeixi, tindrà un termini d'un any per realitzar les desinversions necessàries per baixar de nivell.
- Establir que qui presta serveis de televisió, ràdio i audiovisuals hagi d'incloure a la seva pàgina web les seves dades d'identitat i direcció, forma de contacte directe amb ells o elles, i identificació de persones físiques o jurídiques que integren el seu accionariat.
- Les llicències d'espais audiovisuals s'han de concedir per concurs públic, donant a conèixer les ofertes, les condicions amb què es concedeixen i els motius. Quan no es compleixin aquestes condicions, la llicència podrà ser retirada.

- Quan s'atorgui una llicència no es podran modificar les condicions de l'oferta, així un canal televisiu de notícies no pot convertir-se en un canal de realitats, ni una televisió autonòmica podrà deixar d'emetre informació sobre la seva comunitat.
- Promoure un marc legal per defensar la ciutadania de les notícies falses i el mal ús de les xarxes socials i les plataformes digitals de notícies. La llei hauria de crear un organisme públic independent de verificació d'informacions de gran rellevància social, especialment les relatives a la salut pública i els drets humans, que pugui certificar-ne la veracitat.
- Impulsar en els centres d'educació obligatòria el coneixement del funcionament dels mitjans i dels sistemes i les eines de la comunicació per fomentar l'esperit crític i la participació de la ciutadania en els processos comunicatius.
- Promoure xarxes de comunicació públiques, tant digitals com de radiofreqüència, que assegurin l'accés al coneixement, incentivant canals d'educació i formació permanents.

5.5.2. Desgovernamentar RTVE i fer que sigui un servei públic efectiu

La televisió i la ràdio públiques viuen una situació crítica, i la televisió privada, un procés de concentració que en limita el pluralisme.

Condicionada per un finançament només públic i sotmesa a la manipulació del Govern, RTVE s'ha convertit en un instrument de propaganda governamental. Per canviar aquesta situació cal derogar el decret llei 15/2012 que va imposar el PP, promoure una auditoria a RTVE i reformar la Llei General de la Comunicació Audiovisual (LGCA).

En aquest sentit, ens comprometem a:

- Garantir la independència i el pluralisme de RTVE, democratitzar l'elecció i el funcionament dels seus òrgans de gestió i promoure un finançament transparent fixat per contracte/programa.
- Fomentar la participació ciutadana a RTVE a través d'un consell social, dotat de competències reals, especialment la d'arbitrar el concurs públic per designar la presidència de cada mitjà, planificar la gestió i potenciar els consells d'informatius, el Defensor de l'Espectador i les àrees de mitjans interactius.
- Fer realitat el dret d'accés als mitjans públics. Per fer-ho, es facilitarà que les organitzacions socials puguin reservar espais i els recursos humans i tècnics necessaris per a la producció de continguts de qualitat.
- Facilitar l'accés al coneixement en l'àmbit educatiu, enfortir la diversitat lingüística i cultural d'Espanya i fomentar l'esperit crític i la lluita contra totes les formes de discriminació, especialment la sexista.
- Crear un consell de l'audiovisual independent i integrat en la Plataforma Europea d'Autoritats Reguladores (EPRA), semblant als consells que existeixen en altres països europeus.

5.5.3 Impulsar una llei que reguli els drets laborals dels i les professionals de la informació

El col·lectiu dels i les periodistes està sotmès a importants condicions de precarietat, les quals s'han agreujat des que s'inicià la crisi. Dotar de garanties laborals el sector permetria que els i les periodistes poguessin exercir plenament la seva funció social, n'augmentaria també la independència i la capacitat d'esperit crític.

Per això proposem la creació d'una llei que s'hauria de centrar, principalment, en:

- Dotar de garanties laborals els i les professionals en situació de desprotecció de tota la cadena informativa: periodistes que cobren per peça informativa, determinat tipus de corresponsal, becaries i becàries la feina dels quals caldria regular, etc.
- Incorporar un Estatut del Periodista professional que protegeixi i doni garanties als i les professionals que treballen en els mitjans de comunicació.

5.5.4. Fomentar i protegir el tercer sector de la comunicació

Els mitjans socials i comunitaris sense ànim de lucre (el tercer sector de la comunicació) tenen una funció insubstituïble en la lliure expressió dels moviments, entitats i associacions de la societat, en l'empareda de la diversitat cultural i en la reflexió crítica. Per això, és imprescindible impulsar-los i protegir-los, tal com recomanen la UNESCO, el Consell d'Europa i altres organismes internacionals.

Així, doncs, farem el possible per:

- Revisar la gestió de l'espectre radioelèctric per garantir un repartiment de recursos més equilibrat entre els tres sectors de la comunicació: el públic, el comercial i el tercer sector. La revisió ha d'incloure la publicitat institucional i les ajudes públiques, com també l'adjudicació de les llicències d'exploació amb criteris d'imparcialitat, objectivitat i transparència.
- Oferir assessorament legal, fiscal, laboral i de finançament, i donar suport a la creació de nous mitjans de comunicació sota noves fórmules empresarials o de gestió (cooperatives de periodistes o d'usuaris i usuàries, mitjans sense ànim de lucre, amb finançament, via micromecenatge o donatius, etc.).
- Impulsar convenis de col·laboració dels mitjans públics amb els del tercer sector per brindar-los recursos i suport tècnic sense comprometre la independència.
- Crear dos canals en obert a la TDT i a la ràdio amb connexions locals, gestionats en col·laboració amb els mateixos mitjans del tercer sector, com es fa a Alemanya, Noruega i Finlàndia, entre altres països.
- Garantir la presència dels mitjans comunitaris en les plataformes de distribució de continguts audiovisuals o sonors (podcast).

5.5.5. Fer accessible la informació pública als col·lectius minoritaris o amb dificultats de comprensió

Els col·lectius minoritaris (lingüístics, funcionals, etc.) sovint tenen dificultats per poder accedir a la informació pública amb garanties que es respectin els seus drets.

Proposem:

- Aprofitar les possibilitats tècniques de la TDT i establir convenis de col·laboració amb les televisions públiques autonòmiques per garantir que tots aquells continguts (pel·lícules, sèries, documentals, etc.) que emeten els operadors públics d'àmbit estatal s'ofereixin, a més d'en castellà, com a mínim en una de les altres llengües oficials.
- Donar suport a la comunitat sorda, a partir de la creació d'iniciatives que li facin accessible tota la informació, d'acord amb el que ja estableix la Llei 27/2007, que actualment no es compleix per falta de recursos.
- Facilitar a les persones amb dificultats de comprensió l'accés als continguts informatius dels mitjans públics d'acord amb les pautes i recomanacions de lectura fàcil indicades a la norma UNE 153101:2018 EX.

5.6. Laïcitat

Un estat laic, no confessional, ha de garantir la igualtat de tracte amb totes les religions i no pot subvencionar-ne ni potenciar-ne cap. Des d'En Comú Podem defensem que l'Estat ha d'acceptar la creixent diversitat de cultes i d'opcions de vida i la secularització de la societat i oferir-los un tracte igualitari des del respecte a la llibertat de consciència. Entenem que la laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns per a tota la població i permeti totes les opcions personals que no siguin contràries a aquests drets comuns, sense obligar ningú.

Perquè volem una vida més lliure, una societat més plural i més igualitària, defensem l'autonomia de les persones, és a dir, la capacitat de decidir racionalment entre diferents concepcions la manera com volem viure. Defensem la dignitat de les persones com el valor que està per sobre de tot preu, que no és quantificable ni substituïble.

Defensem que els homes i les dones puguem conviure en un espai públic comú sense més limitacions que aquelles que, en l'exercici de la democràcia, ens donem. I, finalment, defensem uns poders públics que respectin el caràcter laic de l'Estat, que siguin actius en la promoció de la tolerància i que prenguin les decisions necessàries per evitar i sancionar, si cal, les conductes, individuals o de grups, que s'hi oposin i/o fomentin actituds antisemites o islamofòbiques.

5.6.1. Garantir i fer visible la laïcitat de l'Estat

La laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns per

a tota la població i que permeti totes les opcions personals, i a més, s'ha de fer visible en tots els aspectes de la vida quotidiana i en les accions dels seus i les seves representants.

Per això ens comprometem a:

- Denunciar els Acords Estat Espanyol- Santa Seu del 1976 i 1979, que són la continuació dels acords franquistes del 1953.
- Reformar la Constitució i suprimir la menció a l'Església catòlica en l'article 16.3.
- Fer una llei de Llibertat ideològica, religiosa i de culte que superi l'actual inequitat entre les conviccions religioses i no religioses i que garanteixi la igualtat de tracte amb totes les religions i el dret a professar-les sense potenciar-ne cap.
- Tramitar una Llei de Llibertat de Consciència i Laïcitat que asseguri la neutralitat ideològica de l'administració, que suposi suprimir les celebracions i la simbologia religiosa de les institucions públiques i la presència de representants públics en actes religiosos i garanteixi la laïcitat dels mitjans de comunicació públics.

5.6.2. Eliminar els beneficis fiscals de les confessions religioses

L'Església catòlica, també la resta de confessions religioses han de deixar de tenir privilegis fiscals i tenir el mateix tracte que qualsevol institució.

Per això volem:

- Suprimir tota mena de finançament públic i privilegi fiscal per a les confessions religioses.
- Suprimir la casella de l'Església catòlica de la declaració de la renda.
- Revisar i deixar sense efecte, si s'escau, les inscripcions a nom de l'Església catòlica de propietats sense titular (immatriculacions).

5.6.3. Establir la laïcitat en l'educació

L'educació ha de ser totalment laica, tant en els centres públics com en aquells sostinguts amb fons públics.

Per això cal:

- Reformar la Llei Orgànica d'Educació. Els centres educatius finançats amb fons públics s'han de regir pels mateixos criteris d'admissió per a tothom, sense discriminació i sota els principis de llibertat, igualtat, científisme i pluralitat.
- Eliminar la religió del currículum escolar. Cal preservar el dret dels i de les menors a no ser adoctrinats en els centres de formació públics i concertats.

5.6.4. Prevenir la intolerància religiosa

L'Estat ha de prendre mesures per tal d'afavorir la convivència i evitar situacions d'intolerància religiosa. Per això impulsarem mesures per promoure la convivència i prevenir la intolerància religiosa, com l'antisemitisme o la islamofòbia

5.7. Memòria democràtica

La memòria democràtica representa el pilar central de la democràcia al nostre país. Sense memòria democràtica no hi ha democràcia. La importància de la recuperació, tant oral com escrita, així com la reparació a les víctimes i la retirada de la simbologia franquista, entre d'altres, és cabdal per construir unes societats més justes i més democràtiques.

Cal seguir fomentant polítiques de memòria i desplegant la llei de memòria democràtica com també finançar l'obertura de fosses, per tal de dignificar les víctimes i el reconeixement i dignificació de les víctimes del franquisme.

S'ha de fer un pas més i garantir l'accés a la justícia a les víctimes i eliminar aquells obstacles a la investigació judicial dels crims de dret internacional comesos durant el franquisme com és la Llei d'Amnistia de 1977.

També proposem convertir l'edifici de la Jefatura Superior de Policia de Via Laietana de Barcelona en un centre d'interpretació i memòria democràtica.

5.8 Governs locals i organització territorial

La majoria de problemàtiques a les quals hem de fer front com a societat tenen orígens de naturalesa supraestatal (el canvi climàtic, la crisi financera, les migracions, etc.) però amb conseqüències que es manifesten localment (atur, desnonaments, inundacions, incendis, acollida de refugiats, etc.). Davant l'enorme especificitat social i territorial d'aquests fenòmens globals amb conseqüències locals, calen respostes integrals i de proximitat, capaces d'adaptar-se a la realitat de cada territori, de cada municipi i de cada barri.

Sumar En Comú Podem és una candidatura municipalista. Entenem que els governs locals són els més indicats per donar respostes, des de la proximitat, als problemes complexos de la societat actual. La pandèmia ha demostrat un cop més la majoria d'edat dels governs locals, la seva capacitat de lideratge en els moments més difícils del confinament i de la propagació de la COVID fent de dic de contenció i d'escut és digne del reconeixement institucional i la consideració d'ens polític de primer ordre. De la mateixa manera, els ens locals han estat actors fonamentals de la reconstrucció. La línia de resistència local, un cop més, ha demostrat la seva capacitat per donar resposta immediata a l'impacte de les conseqüències socials, sanitàries i econòmiques que està patint la ciutadania

La seva alta legitimació social, les seves competències capil·lars directament connectades amb les necessitats ciutadanes més immediates, així com la seva proximitat als problemes més incerts de la població, fan del nivell local una instància governamental imprescindible en el procés de recuperació i resiliència. No veure això, és confondre's de present

Ara cal dotar als municipis de les competències i el finançament suficient per poder desenvolupar-les amb qualitat en el marc d'una segona descentralització política

Des d'En Comú Podem creiem en la força dels municipis com a peces clau per al procés de transformacions que proposem. Els 947 municipis de Catalunya han d'esdevenir espais de canvi i innovació i han de jugar un paper central en el procés de transformació democràtica que estem impulsant.

5.8.1. Defensa del municipalisme i l'autonomia local. Nova llei de governs locals i finançament local

Cal superar ja la Llei 27/2013, de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL) aprovada pel PP, perquè es tracta d'una veritable demolició dels poders democràtics locals. La LRSAL té una càrrega ideològica de primer ordre. És una reforma estructural en resposta a una situació conjuntural. Una nova baula en la cadena de reformes que va dur a terme el PP.

Aquesta llei elimina el poder d'allò més proper, allunyant a la ciutadania la gestió de la cosa pública, enforteix la deriva autoritària, l'allunyament de la política d'una població que exigeix més participació, més democràcia i més transparència.

Cal avançar cap a un nou marc legislatiu que no tingui una posició de tutela de l'administració central cap al món local, que aprofundeixi en la democràcia i la participació de la ciutadania en els assumptes públics, i en aquest objectiu dotar de més autonomia al món local és també aproximar la ciutadania als afers públics. Cal una llei que torni a respectar les competències autonòmiques sobre règim local definides als Estatuts d'Autonomia i que valori la figura dels ajuntaments com a administració de l'Estat en peu d'igualtat amb les altres. Cal una llei que recuperi competències i apoderi el món local en aspectes tan rellevants com l'educació, la salut, serveis socials o la transició ecològica.

Per això, proposem derogar aquesta llei, i impulsar les mesures:

- Substituir de manera immediata i urgent la Llei 27/2013, de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL) per una Llei de Governos Locals que reforci l'autonomia local, que garanteixi un sistema de finançament estable i proporcional a unes competències molt definides dels ens locals perquè es puguin desenvolupar les polítiques públiques amb garanties de qualitat i transparència. La nova llei reconeixerà les competències exclusives que en règim local té Catalunya que així ho contempla en l'Estatut, a la qual li correspondrà regular, ampliar, desenvolupar i desplegar a través d'una arquitectura institucional.
- Institucionalitzar pràctiques polítiques i administratives de govern obert i democràcia participativa.
- Aplicar la gestió pública i directa dels serveis públics o mancomunats fent compatible la garantia en la prestació del servei, amb la seva qualitat i la contribució a la creació d'ocupació.
- Aprovar un pla d'acció per als petits municipis i entitats municipals descentralitzades, que propiciï la seva supervivència, així com la seva evolució demogràfica, social i econòmica, i un nivell adequat de recursos.

5.8.2. Un nou finançament pel món local

Apostem per una reforma del finançament en el marc dels principis constitucionalment reconeguts de suficiència financera i d'autonomia en la gestió dels interessos de les entitats locals, que s'haurà d'inspirar en els principis generals de lleialtat institucional, transparència, col·laboració i cooperació interadministrativa i adequació normativa a la realitat social, jurídica, econòmica i institucional.

En aquest sentit, proposem:

- Impulsar una nova llei de finances locals que doti d'estabilitat, rigor i recursos les competències assumides pels ajuntaments, de forma coordinada amb la del finançament autonòmic, definint amb claredat la participació de les hisendes locals en els tributs de l'Estat (PIE) i en els de les comunitats autònomes.
- Establir un sistema transparent de participació en els tributs de l'Estat que permeti una planificació pressupostària estable i no subjecta a liquidacions del sistema que puguin afectar l'estabilitat dels ens locals de manera imprevisible.
- Ampliació de l'espai tributari local, amb la possible incorporació de noves figures tributàries i la dotació d'un àmbit d'autonomia normativa més gran en el conjunt dels tributs locals, que permeti la incorporació d'elements de progressivitat en el sistema tributari local. Flexibilitzar l'aplicació de la regla de despesa i la destinació del superàvit a aquells ens locals que compleixin els objectius d'estabilitat pressupostària i financer i deute públic. Resta d'ens locals.
- Reivindicar la participació de l'Administració Local en el Consell de Política Fiscal i Financera, com a membre de ple dret.
- Coordinar actuacions amb l'administració de l'Estat i la Generalitat per buscar fórmules de lluita contra el frau i el dumping fiscal.
- Modificar la regla de la despesa -que ha estat un dels elements més limitadors de l'autonomia municipal- perquè no s'apliqui als Ajuntaments que tinguin els comptes sanejats, és a dir, que tinguin superàvit o equilibri pressupostari, i un baix nivell de deute, i estiguin complint el pagament a qui li proveeix en menys de 30 dies.

Mentre no s'aprovi la llei de finances locals exigim un nou model de finançament local amb l'aprovació amb caràcter urgent de les següents mesures:

- Determinar les corresponents fórmules de compensació financera a les entitats locals dels beneficis fiscals obligatoris en els tributs locals establerts o que s'estableixin per llei.
- Realitzar una ponència única dels valors cadastrals al conjunt de l'Estat espanyol en un termini màxim de 2 anys. Alhora es realitzarà el traspàs de la competència en matèria cadastral a les comunitats autònomes.
- Creació d'un fons de compensació de l'IVA suportat per l'Administració local en les seves inversions i en la prestació de serveis obligatoris.
- Derogar les restriccions a la concertació d'operacions d'endeutament per part de les entitats locals, i que el règim de l'endeutament de les entitats locals torni a ser el contingut en el Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals.

5.8.3. Desenvolupar una organització territorial pròpia per a Catalunya: les vegueries

Catalunya té competències exclusives en el règim local tal com preveu a l'Estatut. Per tant, li correspon regular i desenvolupar i desplegar l'arqui-

tectura institucional pròpia a partir del municipi i la vegueria com organització territorial bàsica de Catalunya.

Entenem que l'organització supralocal bàsica de Catalunya ha de ser la vegueria. En conseqüència, proposem l'eliminació de les diputacions provincials, transferint a les vegueries les seves competències i béns patrimonials. En aquest sentit, proposem modificar via llei orgànica les delimitacions provincials actuals per ajustar-se a la llei 30/2010, de 3 d'agost, de vegueries, al mateix temps que es vetlla per simplificar el conjunt de l'estructura administrativa per evitar duplicitats i disfuncions.

5.9. Construir una Unió Europea garant dels drets socials, d'una transició ecològica justa i que tingui un rol propi en el món

La Unió Europea- en el marc de la presidència rotatòria espanyola i més enllà- té tres reptes fonamentals: a) ser un dispositiu igualitari, donant certesa, protecció i garantint drets socials, començant a bastir una alternativa al marc neoliberal que ha entrat en crisi; b) assegurar la màxima velocitat i ambició en la transició ecològica sense deixar sectors socials enrere; i c) tenir una veu pròpia al món, en un moment en què es necessiten solucions globals als grans reptes de la humanitat i alhora observem un nou context en la seguretat global i l'aparició de lògiques de replegaments regionals multipolars.

Per a això, proposem:

- Obrir el procés de reforma dels Tractats de la Unió Europea per a un major aprofundiment democràtic que reforci la legitimitat i poders de les institucions comunitàries.
- Passar de la unanimitat a les majories qualificades en els processos decisionals referents a Política Exterior i fiscalitat.
- Assegurar i blindar els objectius del Pacte Verd Europeu, augmentar les inversions en la descarbonització i planificar les inversions i infraestructures necessàries per al conjunt d'Europa amb criteris de justícia, igualtat i eficiència.
- Incloure un Protocol de Progrés Social als Tractats, blindar el Pilar Europeu de Drets Socials i fer efectivament vinculants la Carta de Drets Fonamentals i la Carta Social Europea.
- Garantir l'accés de tota la ciutadania europea la protecció social en les mateixes condicions i avançar en l'harmonització de drets i cobertures. Començar a bastir un sistema de relacions laborals a escala europea.
- Reforçar els mecanismes de vigilància i sanció als estats membres que ataquin, persegueixin i facin retrocedir les llibertats i drets civils.
- Impulsar la coordinació dels sistemes fiscals dels estats membres, perseguir els paradisos fiscals interns i augmentar significativament el sistema de recursos propis de la UE amb impostos propis i transnacionals.

- Reformar en profunditat el Pacte d'Estabilitat i Creixement, per tal de dotar-lo de major flexibilitat, mirada a llarg termini i capacitat contra cíclica, i que pugui estimular i no penalitzar les inversions en protecció social i transició ecològica alineades amb els objectius de la UE.
- Reformular la política d'acords comercials amb tercers per tal d'incorporar els requisits ambientals i socials, així com abandonar les clàusules d'inspiració neoliberal o neocolonial.
- Situar el respecte als drets fonamentals de totes les persones en els àmbits de llibertat, seguretat i justícia de la UE, impulsant una reforma en profunditat de FRONTEX i garantir vies segures per als processos migratoris.
- Assegurar l'autonomia estratègica europea i una política exterior i diplomàcia europees pròpies i proactives, per exemple en la relació polièdrica amb la Xina.
- Augmentar la coordinació i garantir les capacitats de la defensa europea per adaptar-la als nous reptes en seguretat i fer-la menys dependent de l'OTAN o dels Estats Units.

5.10 Una política exterior per un món més just, descarbonitzat, solidari i respectuós dels drets humans

En un escenari internacional més inestable, fragmentat i amb creixents tensions necessitem una política exterior ambiciosa, que contribueixi a una millor governança global, a més ambició en els objectius de descarbonització, a posar al centre els drets humans i evitar una escalada de la tensió militar entre les grans potències.

Per a això, proposem:

- Explorar una actualització de la governança del Sistema de Nacions Unides per tal d'adaptar-la a la realitat actual i a les necessitats d'una seguretat humana integral.
- Compromís amb la justícia climàtica global: Alineació amb el grup de països més ambiciosos; creació del Fons Mundial per a la Mitigació del Canvi Climàtic tant per a la implementació de projectes com per compensar i reparar els territoris més impactats; impuls d'un tribunal internacional de justícia climàtica per lluitar contra l'ecodidi; adopció d'un Tractat per a limitar les extraccions de combustibles fòssils.
- D'acord amb el mandat legal, fer honor al compromís de destinar el 0,7% del PNB a Ajuda Oficial al Desenvolupament.
- Potenciar un sistema d'acció humanitària que formi part d'una governança internacional i dotat dels recursos i capacitat operativa necessaris.
- Incorporar un Pla Integral de Protecció de les persones defensores de drets humans al Pla Nacional de drets humans i acció exterior.
- Creació d'una aliança global per la igualtat i diversitat i assegurar la transversalització dels enfocaments feministes i interseccionals en totes les iniciatives de política exterior.

- Impuls d'una política estatal i internacional de mobilitat humana amb els drets humans al centre: abandonar el paradigma securitari i les devolucions sumàries; desenvolupar un nou pacte de migracions i asil a la UE per evitar les morts al Mediterrani, assegurar vies segures i concretar un mecanisme de reassentament; i accelerar l'adopció de legislació i acords internacionals en immigració, asil i refugi.
- Compromís amb el dret a l'autodeterminació del Sàhara i amb una solució basada en un referèndum i el Dret Internacional.
- Establir unes relacions amb els països de la ribera sud del Mediterrani que promoguin l'ampliació de drets humans i una cooperació solidària.
- Continuació de la solidaritat integral amb Ucraïna i acompanyament quan es donin les circumstàncies d'una via diplomàtica que tingui al centre les aspiracions del poble ucraïnès.
- Reconeixement de l'Estat de Palestina, **suport a les investigacions internacionals sobre els possibles crims vinculats a l'ocupació per part d'Israel** i revisió dels acords comercials amb Israel en el marc de la UE per introduir clàusules que garanteixin el respecte als drets humans i el dret internacional
- Reforçar el diàleg entre iguals i la cooperació amb els països llatinoamericans, alhora que assegurem els objectius socials, laborals i ambientals en les relacions comercials amb la UE.

A favor teu

Programa Electoral per a les Eleccions Generals del 23J

2023

Sumar

**En Comú
Podem**

